

ISSN 1330-3643

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

PLANOVI RADA

ZA GODINU 2018.

ZAGREB, 2017.

ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM CROATICA

Nakladnik
HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Za nakladnika
akademik Pavao Rudan, glavni tajnik

Urednik
savj. Dobriša Skok

Naklada
300 primjeraka

Tisak
Stega tisak, d.o.o.

ISSN 1330-3643

Tiskano kao rukopis

U ovoj knjizi prikazani su planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2018. godinu i to: njezinih Razreda, znanstvenoistraživačkih jedinica, znanstvenih vijeća, muzejskih i galerijskih jedinica, kabineta, jedinica u sastavu stručnih službi, odbora i drugih tijela Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

U V O D

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti najviša je hrvatska znanstvena, umjetnička i kulturna institucija. Njena uloga jest okupljanje, mobiliziranje, vođenje i predstavljanje znanstvene, stručne i umjetničke elite u svim područjima te provođenje analiza i procjena svih važnih nacionalnih pitanja. Uz čuvanje nacionalnog identiteta, jedna je od važnih uloga Akademije promicanje jedinstva nacije, a protiv njezine podjele po bilo kojoj osnovi, kao i doprinos društvenom razvoju kroz usmjeravanje najvažnijih procesa u društvu. Akademija se svojim dosadašnjim radom višestruko potvrdila kao najveći autoritet nacije, a to će činiti i ubuduće.

Hrvatska akademija i nadalje će održavati kontinuitet aktivnosti u ispunjavanju svoje uloge čuvara najvećih vrijednosti društva, uz primjerenu razinu rada i poštivanje najviših kriterija kod vrednovanja znanja i umjetničkih dosega.

U Akademiji će se i nadalje održavati redovne aktivnosti: sjednice Akademijinih razreda kao njezinih temeljnih jedinica, zasjedanja Akademijine Skupštine te sjednice Predsjedništva i Uprave Akademije, kako bi se ostvarili ciljevi predviđeni Zakonom o HAZU, Statutom Akademije i Strateškim planom rada. Članovi Akademije i nadalje će na tematskim sjednicama raspravljati o aktualnim društvenim pitanjima i Akademijinim organizacijskim pitanjima.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti u 2018. će izabrati nove članove. U Razredu za društvene znanosti birat će se do pet redovitih članova, do četiri člana suradnika, a ponovno će se birati do dva člana suradnika. U Razredu za matematičke, fizičke i kemijske znanosti birat će se do dva redovita člana i do jedan član suradnik, a ponovno će se birati također do jedan član suradnik. U Razredu za prirodne znanosti birat će se do tri člana suradnika, u Razredu za medicinske znanosti do dva redovita člana i do dva člana suradnika, dok će se ponovno birati do jedan član suradnik. U Razredu za filološke znanosti birat će se do jedan redoviti član, a ponovni izbor održat će se za do dva člana suradnika. U razredu za književnost birat će se do četiri redovita člana i do jedan član suradnik, u Razredu za likovne umjetnosti birat će se do jedan redoviti član, do dva člana suradnika, a ponovno će se birati do jedan član suradnik. U Razredu za glazbenu umjetnost i muzikologiju birat će se do jedan redoviti član i do jedan član suradnik. U Razredu za tehničke znanosti birat će se do dva člana suradnika, a ponovno će se birati do jedan član suradnik. Ukupno će se birati do 16 redovitih članova i do 16 članova suradnika, a ponovno će se birati do osam članova suradnika. U svakom Razredu moći će se birati i do jedan dopisni član.

Prijedloge za izbor novih članova mogu dati Akademijini razredi, vijeća fakulteta i umjetničkih akademija, sveučilišni senat te znanstvena vijeća znanstvenih organizacija, a prijedlog za izbor stranih državljana može dati i Predsjedništvo Akademije.

U 2018. birat će se i novi predsjednik, potpredsjednici i glavni tajnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te pet članova Predsjedništva, za mandatno razdoblje 2019. – 2022. Birat će se i novi tajnici Razreda za prirodne znanosti, Razreda za medicinske znanosti, Razreda za filološke znanosti, Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju i Razreda za tehničke znanosti, dok tajnici Razreda za društvene znanosti, Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti, Razreda za književnost i Razreda za likovne umjetnosti mogu biti ponovno birani.

Kako bi što kvalitetnije obavljala svoju odgovornu društvenu ulogu i još bolje promišljala aktualna društvena pitanja, Akademija će i ubuduće promicati i unaprjeđivati svoju otvorenost javnosti.

Kao javne tribine za dijalog Akademije s javnošću i nadalje će služiti forumi četvrtkom.

Znanstvena djelatnost Akademije i njezinih članova te umjetničko stvaralaštvo promicat će se brojnim događanjima i skupovima kao što su kongresi, simpoziji, konferencije, znanstveni skupovi, okrugli stolovi, predavanja, predstavljanja knjiga, izložbe i koncerti.

Na znanstvenim i stručnim skupovima obradit će se sve relevantne društvene teme (gospodarstvo, pravo, pravna sigurnost, zdravstvo, poljoprivreda, okoliš, energetika, povijest, jezik, promet i dr.). Kako bi se potvrdila njena multikompetentnost i sinergijske sposobnosti, Akademija će održavati i vrhunske umjetničke manifestacije u slikarstvu, kiparstvu, arhitekturi, glazbi i književnosti.

Znanstvena vijeća i odbori Akademije nastavit će okupljati najrelevantnije znanstvenike i stručnjake za pojedine teme iz Akademije i izvan nje.

Nastavit će se održavati okrugli stolovi Znanstvenog vijeća za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava i tiskati zbornici u okviru edicije Modernizacija prava.

Izdat će se dva broja Glasnika HAZU.

I u 2018. održat će se Dani otvorenih vrata Akademije kao važna manifestacija kojom se javnosti daju na uvid rad i postignuća Hrvatske akademije, njezinih članova te znanstvenoistraživačkih i umjetničko-galerijskih jedinica. U tu već tradicionalnu manifestaciju uključit će se svih 30 jedinica HAZU u Zagrebu, Cavtatu, Dubrovniku, Trstenom, Splitu, Zadru, Rijeci, Puli, Varaždinu, Bjelovaru, Križevcima, Požegi, Vinkovcima, Osijeku i Vukovaru.

Hrvatska akademija predstaviti će medijima i javnosti svoju nakladničku djelatnost u 2017. te rad Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a organizirat će se i druženje članova Uprave Akademije i tajnikā razredā s predstavnicima medija – urednicima i novinarima.

Hrvatska akademija će i u 2018. sudjelovati u tradicionalnoj manifestaciji Noć muzeja sa svojim muzejsko-galerijskim jedinicama – Strossmayerovom galerijom starih majstora, Kabinetom grafike, Gliptotekom i Hrvatskim muzejom arhitekture, Hrvatskim muzejom medicine i farmacije te Knjižnicom.

Akademija će u 2018. obilježiti i važne obljetnice: 450. obljetnicu rođenja Marina Getaldića 400. obljetnicu rođenja Jurja Križanića, 200. obljetnicu rođenja Petra Preradovića, 180. obljetnicu rođenja Augusta Šenoa i Vatroslava Jagića, 130. obljetnicu rođenja Andrije Štampara, 125. obljetnicu rođenja Miroslava Krležu, 100. obljetnicu završetka Prvog svjetskog rata, 90. obljetnicu smrti Stjepana Radića, 75. obljetnicu smrti Nikole Tesle, 70. obljetnicu smrti Milana Begovića i 10. obljetnicu međunarodnog priznanja hrvatskog jezika

Dio svojih aktivnosti Akademija će realizirati u koordinaciji i suradnji s visokim tijelima na državnoj razini, prije svega s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Ministarstvom kulture, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Ministarstvom zdravstva, Ministarstvom rada i mirovinskog sustava, Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvom zaštite okoliša i energetike te s drugim ministarstvima. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti podnijet će Hrvatskom saboru izvješće o svom radu u 2017.

Hrvatska akademija nastavit će dobru suradnju i s Hrvatskim saborom, sa saborskim Odborom za obrazovanje, znanost i kulturu te s drugim tijelima Sabora i Vlade, kao i s Uredom predsjednice Republike, s Gradom Zagrebom, s drugim gradovima i županijama te sa sveučilištima, fakultetima, institutima, znanstvenim i umjetničkim organizacijama, udrugama i medijima.

Hrvatska akademija nastavit će programe međunarodne bilateralne suradnje s više od 30 akademija, kao i svoje aktivno članstvo u asocijacijama: ALLEA-i (All European Academies), EMAN-u (Euro–Mediterranean Academic Network), EASAC-u (European Academies Science Advisory Council), IAP-u (Inter–Academy Panel), IAMP-u (Inter–Academy Medical Panel), DAC-u (Danube Academies Conference), SAPEA-i (Science Advice for Policy by European Academies), kao i s Europskim strateškim forumom za istraživačke infrastrukture (European Strategy Forum on Research Infrastructures) i drugim asocijacijama.

Svoju aktivnost u visokim znanstvenim tijelima Europske unije nastavit će akademik Ivo Šlaus, član Visokog savjetodavnog tijela Europske komisije za istraživanje, inovacije i znanost (Research, Innovation and Science Policy Experts High Level Advisory Body – RISE HLAB) i predsjednik grupe Otvoreno prema svijetu, akademkinja Milena Žic Fuchs, članica Visokog tijela za jačanje utjecaja istraživačkih i inovacijskih programa EU (The High Level Group on Maximising the Impact of EU Research and Innovation Programmes) te akademik Slobodan Vukičević kao predsjedatelj panela LS7–Diagnostic Tools, Therapies and Public Europskog vijeća za znanost (European Research Council, ERC).

Akademija će posvetiti veliku pozornost suradnji s tijelima Europske unije u područjima znanosti, kulture i umjetnosti, a među Akademijinim prioritetima bit će i prijavljivanje znanstvenih projekata na natječaje u Hrvatskoj i u sklopu strukturnih fondova Europske unije.

Blisku suradnju Akademija će i nadalje održavati s veleposlanstvima stranih država u Hrvatskoj.

Intenzivirat će se i unaprijediti suradnja Akademije sa studentima i učenicima, jednako kao i suradnja s inovatorima i dobitnicima prestižnih nagrada za znanost na međunarodnim natjecanjima.

Izdavačka djelatnost Akademije kao važan segment njezina rada obogatit će se brojnim novim izdanjima uz pomoć Zaklade HAZU i drugih izvora financiranja.

Nastavit će se ciklus predavanja o dobitnicima Nobelovih nagrada za mir, književnost, fiziku, kemiju, fiziologiju ili medicinu i ekonomiju.

U palači HAZU održat će se tradicionalni božićni koncert, kao i drugi prigodni koncerti.

Odbor za zaštitu dobara od nacionalnog interesa, koji je u 2016. objavio ediciju s popisom hrvatskih prirodnih dobara, trebao bi 2018. završiti s radom dovršenjem i objavom edicije s popisom hrvatskih kulturnih dobara. Riječ je o opsežnom i kapitalnom projektu koji se opravdano može nazvati jednim od najvažnijih i najdalekosežnijih Akademijinih pothvata u proteklih stoljeće i pol. Odbor za koordinaciju rada znanstvenoistraživačkih i umjetničko-galerijskih jedinica treba nastaviti djelovanje zbog raznih neriješenih situacija, kao što su ingerencija pojedinih razreda nad multidisciplinskim centrima izvan Zagreba. Svoj rad nastavit će i Povjerenstvo za promicanje znanosti od nacionalnog značenja.

U 2018. godini potrebno je završiti i Akademijinu ediciju Hrvatska i Europa. Kako bi se i u izdavaštvu išlo ukorak s vremenom, trebalo bi omogućiti elektroničku dostupnost svih Akademijinih izdanja. Planira se i održavanje izložbe knjiga ili časopisa svih akademika u palači HAZU, što bi javnosti zorno i neposredno predstavilo izdavačku produkciju Akademije i njezinih članova. Održat će se i izložba najeminentnijih likovnih umjetničkih djela Akademijinih članova kroz povijest.

Hrvatska akademija će i nadalje nastojati učinkovito koristiti objekte u svom vlasništvu. Zbog financijskih restrikcija na svim razinama, od državnog proračuna do lokalnih razina, nužno je racionalizirati cjelokupno Akademijino poslovanje. Zato će trebati reaktivirati i Odbor za brigu o dobrima Akademije.

Budu li povoljne financijske prilike, pristupit će se obnovi Strossmayerove galerije.

Potrebno je izboriti se za valoriziranje Akademijinih časopisa pri izboru znanstvenika u znanstveno-nastavna zvanja.

Posebno je važno pitanje suradnja unutar i izvan Akademije, osobito suradnja među znanstvenim vijećima. Stoga je potrebno oformiti asocijacije srodnih znanstvenih vijeća te povećati suradnju između znanstvenih vijeća i gospodarstva, suradnju među Akademijinim razredima te suradnju između zavoda i odjela. Nužno je ostvariti dijalog između prirodnih i društvenih znanosti te umjetnosti. Važan je nastavak Akademijine suradnje s hrvatskim sveučilištima, Hrvatskom zakladom za znanost te Nacionalnim vijećem za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj.

Osim foruma četvrtkom predviđa se odabir važnih tema koje bi se tijekom nekoliko mjeseci obradile na više tematskih sjednica. Isto tako planira se održavanje tematskih sjednica Skupštine Akademije koje bi se posvetile nekoj važnoj temi o kojoj bi mogli raspravljati svi zainteresirani članovi Akademije. Potrebno je pokrenuti velike projekte s dugoročnim značenjem koji bi nadživjeli sadašnju generaciju akademika i trajno obilježili Akademijin rad, poput rječnika suvremenoga hrvatskog jezika ili projekta iz nekog drugog područja.

Hrvatska akademija ima dužnost meritornim mišljenjima i stavovima aktivno sudjelovati u svim bitnim pitanjima društva. Ona mora dijeliti sudbinu Hrvatske i kao aktivan čimbenik hrvatskog društva prepoznavati potrebe sredine u kojoj djeluje.

Svaki akademik i Akademija u cjelini legitimiraju se svojim radom. Akademici su oduvijek negovali kult rada i zato i danas trebaju biti uzor, poticaj i nadahnuće ostalima u društvu.

U doba krize sustava vrijednosti Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti mora biti čvrsto referentno mjesto s dominantnom vjerodostojnošću zahvaljujući argumentiranim stavovima utemeljenima na znanstvenim, stručnim i etičkim načelima. Sukladno svojoj misiji i vjerujući u hrvatsku prošlost, sadašnjost i budućnost, Hrvatska akademija će i nadalje usmjeravati procese u društvu i bitno pridonositi stvaranju nove, bolje i naprednije Hrvatske, zemlje velikih mogućnosti.

Zagreb, 4. prosinca 2017.

**Predsjednik Hrvatske akademije
znanosti i umjetnosti**

Akademik Zvonko Kusić

Akademik Pavao Rudan, glavni tajnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti tijekom 2018. godine obnašat će dužnost glavnoga tajnika Akademije te u skladu sa Statutom Akademije sve aktivnosti propisane člankom 50. Statuta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Kao predsjednik **Mreže akademija znanosti Euro-mediteranskih zemalja** (Euro-Mediterranean Academic Network - EMAN) radit će u skladu s načelima te neovisne, nevladine i neprofitabilne mreže akademija znanosti u kojoj sudjeluju sljedeće zemlje: Albanija, Alžir, Bosna i Hercegovina, Cipar, Crna Gora, Egipat, Francuska, Grčka, Hrvatska, Italija, Izrael, Jordan, Libanon, Malta, Maroko, Monako, Palestina, Portugal, Senegal, Slovenija, Španjolska i Tunis s ciljem promocije rasta i koordinacije mediteranskog znanstvenog prostora.

RAZREDI

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Rad Razreda provodit će se na sjednicama, a u narednoj godini predviđa se da će ih se održati devet.

Razred će nastaviti razvijati i koordinirati znanstvenoistraživački rad na područjima ekonomskih znanosti, povijesnih znanosti (povijest, arheologija), demografije, geografije, filozofije, pravnih znanosti, etnologije i sociologije.

U okviru svojih nadležnosti odobravat će se planovi i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Provodit će se izbori u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost I. Razreda. Članovi će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga, preuzimati pokroviteljstva domaćih ili međunarodnih znanstvenih skupova.

Recenzirat će se rukopisi za edicije Razreda, Akademijinih zavoda i vijeća.

U okviru Razreda za društvene znanosti djeluju Zavod za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu (u okviru kojeg djeluju Odsjek za povijesne znanosti, Odsjek za arheologiju, Odsjek za etnologiju i Odsjek za ekonomska istraživanja); Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci; Zavod za povijesne znanosti u Zadru; Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku; Jadranski zavod u Zagrebu i Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti i njihovu primjenu "Juraj Križanić" u Zagrebu.

Također u okviru Razreda djeluju i: Vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo, Vijeće za mir i ljudska prava, Vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava

Razred će nastaviti stručni nadzor i rad u zavodima interdisciplinarnog karaktera kao što su Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Bjelovaru, Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Požegi, Zavod za znanstveni rad u Varaždinu, Zavod za znanstveni rad u Osijeku i Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu.

Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić"

Voditelj Kabineta je akademik *Zvonko Posavec*.

Rad će se odvijati u obliku predavanja, simpozija s naglaskom na diskusiju i razmjenu mišljenja.

Predviđene su sljedeće teme:

- 1) Tipovi totalitarizama – fašistički, nacistički komunistički
- 2) Desni pokreti i njihovi uzori s početka 20. stoljeća
- 3) Liberalizam i kriza političkoga
- 4) Demokracija i digitalna revolucija

Živimo u nesigurnom i opasnom vremenu. Mislili smo da su neke teme kao i politički pokreti jednom za uvijek otišli u prošlost. Međutim novi konzervativni, pa čak i fašistički pokreti, koji se posvuda javljaju, kao i neprekidni pokušaj da se demokratske institucije dovede u pitanju, ozbiljno dovode naš optimizam u pitanje. Ovim kriznim i opasnim tendencijama vremena žele se posvetiti naše analize u 2018. godini. O ovim temama razgovarat će se zajedno s kolegama iz inozemstva, naročito s njemačkim kolegama.

RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE I KEMIJSKE ZNANOSTI

Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti ima 17 redovitih članova i 10 članova suradnika. Unutar samog Razreda rad će se odvijati na sjednicama Razreda. U narednoj godini predviđa se 10 sjednica prema unaprijed utvrđenom rokovniku.

Razred će nastaviti u 2018. godini razvijati i koordinirati znanstvenoistraživački rad na području struka koje obuhvaćaju područje matematike, fizike i kemije.

Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost II. Razreda.

Razred će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, obilježavanja obljetnica i sl. Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije i njezinih zavoda i vijeća i brinuti se za tiskanje edicija.

Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te ostvarivati njihove odluke i zadatke. Putem svojih predstavnika redovito će pratiti i podupirati rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, a članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademsnoj suradnji te na međunarodnim skupovima.

U okviru Razreda djeluju ovi odbori:

Odbor za biološku fiziku i bioinformatiku

Predsjednik Odbora je akademik *Vladimir Paar*.

Razmatrat će se pojedine aktualne teme iz biološke fizike i bioinformatike te interdisciplinarnе veze i moguće primjene. Nastavit će se istraživanje kvadropletnih korelacija u genomima prokariota i eukariota s osobitim naglaskom na njihove razlike između kodirajućih i nekodirajućih sekvenci. Nastavit će se GRM istraživanja repeticije višeg reda i njihovo uključivanje u bazu podataka na serveru u HAZU u okviru projekta Hrvatske zaklade za znanost.

Odbor za nuklearnu, atomsku i molekularnu fiziku

Predsjednik Odbora je akademik *Dario Vretenar*.

1. Predstavljanje srednjeročnog plana razvoja nuklearne i subnuklearne fizike u Europi: "NuPECC Long Range Plan 2017" – (The Nuclear Physics European Collaboration Committee) (D. Vretenar)
2. Organizacija simpozija "Nuklearna fizika i astrofizika" (D. Vretenar)
3. Organizacija okruglog stola: Mogućnosti gradnje velikih istraživačkih infrastrukture u Hrvatskoj (M. Jakšić)
4. Organizacija radionice: Gradnja i testiranje detektora za nuklearnu i čestičnu fiziku (M. Jakšić)

Odbor za kemiju

Predsjednik Odbora je akademik *Mladen Žinić*.

U 2018.-toj, aktivnosti Odbora za kemiju će se odvijati prema tentativnom Planu rada prezentiranom Razredu za matematičke fizičke i kemijske znanosti i uključuju: (i) organizaciju susreta sa osvajačima medalja na Kemijskoj olimpijadi 2018.-te god., (ii) organizaciju okruglog stola o suradnji kemijskih znanstvenih institucija i industrije; (iii) organizaciju okruglog stola o ulozi i važnosti kemije u multidisciplinarnim istraživanjima i osnivanju znanstveno-istraživačkih klastera u znanostima o životu (life sciences), znanosti o materijalima te bio- i nano-tehnologiji. Nastavit će se s organizacijom znanstvenih predavanja iz serije Suvremena Hrvatska kemija te predavanjima namijenjenim popularizaciji kemijske znanosti pod naslovom Uspjesi hrvatske kemije i kemijske/farmaceutske industrije. U planu je i organizacija okruglog stola s temom Uloga kemije u očuvanju okoliša. U 2018. god. Odbor za kemiju namjerava organizirati i raspravu o aktualnim pitanjima razvoja kemijske znanosti i industrije u RH.

Odbor za visokoenergijsku fiziku i kozmologiju

Odbor za fiziku kondenziranih stvari

Tijekom godine odlučit će se da li će se svi razredni Odbori ujediniti u jedan Odbor koji će pokrivati područje fizike.

U okviru Razreda djeluje Zavod za povijest znanosti i filozofiju HAZU čiji je voditelj akademik Žarko Dadić te Znanstveno vijeće za kristalografiju HAZU – Hrvatske kristalografske zajednice (HKZ) čiji je predsjednik akademik Stanko Popović.

Planirana izdavačka djelatnost Razreda :

1. RAD HAZU, Matematičke znanosti
2. Knjiga *Kroz koru do plašta – Nove spoznaje o Andriji Mohorovičiću (1857.-1936.)*. u suradnji s Razredom za prirodne znanosti

RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Djelatnost Razreda za prirodne znanosti u 2018. bit će i dalje usmjerena na razvijanje, koordiniranje i praćenje znanstvenoistraživačkog rada u području geoznanosti i bioznanosti te aktivnosti akademijinih znanstvenih zavoda, znanstvenih vijeća, odbora, povjerenstava i centara. U djelokrugu Razreda su: Antropološki centar HAZU, Zavod za ornitologiju, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Arboretum Trsteno, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Križevcima, Znanstveno vijeće za antropološka istraživanja, Znanstveno vijeće za zaštitu prirode, Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo, Vijeće za prirodnoznanstvena istraživanja Jadrana, Znanstveno vijeće za daljinska istraživanja, Odbor za geokemiju, Odbor za istraživanje kvartara (INQUA), Odbor za primijenjenu genomiku, Povjerenstvo za geodeziju i geofiziku te obnovljeni Odbor za krš.

Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora.

Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost III. razreda.

Razred će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, obilježavanja obljetnica i sl.

Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije i njezinih zavoda i vijeća.

Tijekom 2018. članovi Razreda individualnim će planovima samostalno ili u timskom radu provoditi istraživanja u okviru prihvaćenih projekata i zadataka.

Odbor za primijenjenu genomiku

Predsjednik odbora je akademik *Stjepan Gamulin*.

1. Temeljem rasprave na dosadašnjim sastancima (Primijenjena genomika u Republici Hrvatskoj, 17. svibnja 2016, Molekularna genetika, novosti u dijagnostici i terapiji 16. listopada 2017.) i provedene ankete i organizirat će se sastanci o problemima, ograničenjima i manjkavosti različitih vidova primijenjene genomike. Rezultati ankete, rasprave, simpozija i sastanaka bila bi osnova razradi akcijskog plana za unapređenje primijenjene genomike u nas.

2. Radit će se na organizaciji internetske genomike mreže Hrvatske polazeći od postojećeg prethodnog Odbora mrežnoj stranici HAZU.

3. Predložiti će se Predsjedništvu HAZU proširenje Odbora s uglednim znanstvenicima iz domene primijenjene genomike koji mogu doprinijeti unapređenju rada Odbora.

RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

U okviru Razreda za medicinske znanosti HAZU održi se godišnje oko pedesetak događanja u vidu organizacije i suorganizacije kongresa, simpozija, okruglih stolova, promocije knjiga, otvorenja izložbi. To je u skladu s osnovnom zadaćom Razreda za medicinske znanosti, a to su istraživanja i koordinacija znanstvenog i stručnog rada na području humane, veterinarske i dentalne medicine te farmacije.

Članovi Razreda nastaviti će u 2018. godini istraživanja na znanstvenim temama iz područja njihovih znanstvenih disciplina uz organizaciju predavanja i znanstvenih i stručnih sastanaka, simpozija s međunarodnim sudjelovanjem i isto tako kongresa s međunarodnim sudjelovanjem. Ujedno će sudjelovati na mnogim međunarodnim znanstvenim i znanstveno-stručnim skupovima te nastaviti objavljivati radove u istaknutim domaćim i svjetskim časopisima.

Razred će u 2018. godini organizirati više predavanja svojih članova kao i istaknutih znanstvenika iz Hrvatske i inozemstva te desetak znanstvenih simpozija pojedinih odbora Razreda.

Razred namjerava objaviti sljedeće edicije u 2018.:

1. Rad HAZU, Medicinske znanosti br. 45 i 46
2. Zbornik radova XXVII. znanstvenog sastanka *Bolesti dojke* koji će se održati u rujnu 2018.
3. Zbornik radova znanstvenog sastanka *Prevenција ateroskleroze* koji će se održati u travnju 2018.
4. Zbornik radova znanstvenog sastanka *Tumori prostate koji će se održati u studenom 2018.*
5. Knjiga *Život i djelo Ive Padovana*
6. Zbornik radova IV. Simpozija Hrvatskog društva za spinalnu kirurgiju "Stabilizacija tehnike u liječenju degenerativnih bolesti kralježnice" (Zaklada HAZU).

U okviru Razreda za medicinske znanosti djeluje deset odbora u skladu s određenom problematikom iz medicine i farmacije: Odbor za alergologiju i kliničku imunologiju, Odbor za animalnu i komparativnu patologiju, Odbor za aterosklerozu, Odbor za genomiku i proteomiku u onkologiji, Odbor za kardiovaskularne bolesti, Odbor za medicinsku leksikografiju, Odbor za medicinu rada, sporta i zdravstvenu ekologiju, Odbor za orofacijalne bolesti, Odbor za tumore i Odbor za neuroznanost i bolesti mozga. Navedeni odbori organiziraju najmanje jedan znanstveni sastanak godišnje što će nastaviti i tijekom 2018. godine.

Razred za medicinske znanosti utemeljitelj je Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU i plan rada HMMF HAZU za 2018. je sastavni dio Plana rada Razreda za medicinske znanosti.

Plan rada Odsjeka za povijest medicine i farmacije prikazan je u okviru Zavoda za povijest i filozofiju medicinskih znanosti Hrvatske akademije.

Odbor za genomiku i proteomiku u onkologiji

Odbor će u 2018. godini nastaviti s radom u području genomike i proteomike u onkologiji te u drugim srodnim područjima koja spadaju u djelokrug rada Odbora.

Odbor će u ožujku 2018. godine u dvorani knjižnice HAZU organizirati peti godišnji simpozij "Apoptoza i novotvorine". Program simpozija biti će koncipiran interdisciplinarno s ciljem da se pokriju bazična, klinička i translacijska istraživanja mehanizama apoptoze povezanih s nastankom i razvojem novotvorina te razvoj i primjena novih lijekova temeljenih na ovim istraživanjima. Kao predavači biti će pozvani najugledniji stručnjaci iz različitih istraživačkih i kliničkih institucija u Republici Hrvatskoj.

Odbor će 2018. sudjelovati u organizaciji redovitih Onkoloških kolokvija u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti na teme koje spadaju u djelokrug rada Odbora, ali i na druge posebno aktualne i relevantne teme u području onkologije. Onkološki kolokviji će biti osmišljeni na način da se mlađim liječnicima i drugim stručnjacima pruži uvid u najnovije spoznaje i rezultate istraživanja te da se omogući interdisciplinarna razmjena znanja i iskustava stručnjaka u području onkologije. U tome smislu će kao predavači biti pozvani vodeći stručnjaci u temeljnom, kliničkom i javnozdravstvenom području onkologije.

Članovi Odbora će nastaviti s objavljivanjem znanstvenih radova, edukacijskih i popularizacijskih tekstova, s provođenjem istraživanja u sklopu znanstvenih projekata te s organizacijom znanstvenih i drugih skupova i predavanja iz područja rada Odbora. Kao i ranije, članovi Odbora posebno će se posvetiti edukaciji iz područja istraživanja koja spadaju u djelokrug rada Odbora. U tome smislu sudjelovat će u izvođenju prediplomske, diplomske i poslijediplomske nastave u sklopu različitih studijskih programa, objavljivat će sveučilišne udžbenike i druge nastavne materijale te osmišljavati nove kolegije i proširivati sadržaje postojećih kako bi se u kurikulumu što bolje integrirale najnovije spoznaje iz područja rada Odbora. Uz sveučilišno obrazovanje, rad članova odbora biti će usmjeren i na trajnu edukaciju liječnika, medicinskih sestara i drugih stručnjaka te na popularizaciju primjene genomike i proteomike u onkologiji i drugih srodnih tema među širom javnosti. Nastaviti će se i sa izradom smjernica i strategija za uključivanje genomike i proteomike u onkologiji i drugih srodnih područja u obrazovni, znanstveni i zdravstveni sustav Republike Hrvatske.

RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Razred za filološke znanosti ima 15 redovitih članova i 12 članova suradnika. Rad Razreda odvija se na sjednicama, a u narednoj godini predviđeno je 10 sjednica.

Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost V. Razreda. Razred će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, obilježavanja obljetnica i sl. Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije i njezinih zavoda i vijeća i brinuti se za tiskanje edicija.

Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te ostvarivati njihove odluke i zadatke. Putem svojih predstavnika redovito će pratiti i podu-

pirati rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, a članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademske suradnji te na međunarodnim skupovima.

Zadaća Razreda također je poticati i usklađivati znanstveni istraživački rad kako pojedinih članova tako i radnih jedinica.

Rad Razreda odvije se na i u razrednim odborima kao i na projektima koje vode i u kojima sudjeluju članovi Razreda.

Odbor za onomastiku

Odbor za onomastiku vodi prof. dr. sc. *Anđela Frančić*, članica suradnica HAZU.

Članovi Odbora nastavit će znanstvenoistraživački rad na započetim temama i projektima, sudjelovat će referatima na znanstvenim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu te objavljivali radove iz onomastike u domaćim i inozemnim publikacijama.

Odbor za etimologiju

Odbor za etimologiju vodi akademik *Ranko Matasović*.

Tijekom 2018. članovi Odbora za etimologiju HAZU nastavit će s etimološkim istraživanjima hrvatskoga jezika, istrorumunjskoga i ostalih jezika koji se govore u Hrvatskoj, ali i drugih indoeuropskih jezika. Nastavit će se rad na drugom svesku "Etimološkoga rječnika hrvatskoga jezika" čije se objavljivanje očekuje u 2021. U jesen 2018. organizirat će se redoviti znanstveni skup "Skokovi etimološko-onomastički susreti" u Čakovcu.

Odbor za hrvatski latinitet

Odbor za hrvatski latinitet vodi akademik *Darko Novaković*.

U okviru rada na višesveščanoj dvojezičnoj hrestomatiji hrvatskoga latinizma, Odbor će nastojati privesti kraju posao na dvama svescima posvećenim hrvatskom humanizmu (1450-1600). Uz nekoliko izvornih, latinskih tekstova koji zahtijevaju naknadno čitanje i provjeru drugih svjedoka predaje, pozornost će sljedeće godine biti usmjerena prema prijevodnoj, "desnoj" strani. Kako je već bilo istaknuto, u tom, prevodilačkom dijelu, financijska ograničenja, profesionalne obveze potencijalnih prevodilaca, kao i izostanak primjerena znanstvnoga i stručnog vrednovanja prevodilačkoga posla stvara goleme poteškoće.

Na tragu osobnih istraživačkih interesa članovi odbora nastavit će suradnju u digitalnoj zbirci hrvatskoga latiniteta CroALa, u izdanjima pojedinačnih tekstova u domaćim i inozemnim tiskanim publikacijama kao i u opisu rukopisne hrvatske latinističke baštine.

Odbor za leksikografiju

Predsjednik Odbora za leksikografiju bio je akademik *Milan Moguš*.

U 2018. planira se dovršetak i tiskanje Rječnika Kranjčevićevih djela. Riječ je o velikome djelu koje čine četiri sveska: I. Bugarkinje, II. Trzaji, III. Prvi grijeh i IV. Razasuto stihovlje. Autorstvo prvih triju svezaka potpisuju akademik Milan Moguš te Marko Tadić, a četvrti su svezak Razasuto stihovlje izradili Milan Moguš i Marina Marinković. U trećemu svesku ovoga djela prvi put se jedna drama, Kranjčevićev Prvi grijeh, zajedno sa svim didaskalijama pretače u rječnik. Ovo je djelo velika novina u hrvatskoj filologiji te nakon objave ovoga Rječnika cjelokupno pjesničko blago Silvija Strahimira Kranjčevića hrvatskoj znanstvenoj javnosti postaje vidljivo. Prva tri rukopisa pozitivno su ocijenjena (recenzenti: akademik Josip Bratulić i akademkinja Dunja Fališevac), dok je četvrti svezak upravo ušao u recenzentski postupak (recenzenti: akademik Josip Bratulić te prof. dr. sc. Mira Menac-Mihalić). Nadamo se da će rukopisi četiriju svezaka Kranjčevićeva rječnika dobiti potporu za tisak i adekvatnu prezentaciju tijekom 2018. godine.

Odbor za dijalektologiju

Članovi Odbora: dr. V. Barac-Grum, dr. Anica Bilić, dr. Ž. Bjelanović, dr. Đ. Blažeka, dr. D. Brozović Rončević, dr. A. Celinić, dr. A. Čilaš Šimpraga, dr. G. Filipi, dr. V. Jakić-Cestarić, dr. Željko Jozić, dr. I. Kalinski, dr. M. Kapović, dr. Lj. Kolenić, dr. I. Kurtović Budja, dr. M. Kuzmić, dr. J. Lisac, dr. M. Lončarić, dr. I. Lukežić, dr. D. Mandić, dr. J. Maresić, dr. M. Menac-Mihalić, dr. I. Miloš, akademik M. Moguš, dr. B. Petrović, dr. L. Pliško, dr. M. Tomelić, dr. D. Vidović, dr. I. Virč, dr. S. Vranić, dr. S. Vukušić, dr. S. Vulić, dr. V. Zečević, dr. S. Zubčić.

Predsjedništvo Odbora: predsjednica dr. *M. Menac-Mihalić*, potpredsjednik dr. M. Lončarić, tajnice dr. V. Zečević i dr. A. Celinić; ostali članovi: akademik M. Moguš, dr. J. Maresić.

- 1) Nastavit će se istraživanja hrvatskih govora u zemlji i u dijaspori.
- 2) Prikupljat će se i obrađivati hrvatska dijalekatna građa na svim jezičnim razinama. Nastavit će se pripremati i objavljivati rječnici kajkavskih, štokavskih i čakavskih mjesnih govora te znanstveni radovi s dijalektološkom tematikom. Nastavit će se izrada monografija o hrvatskim narječjima.
- 3) Članovi Odbora sudjelovat će na znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu.
- 4) U okviru rada na Općeslavenskom lingvističkom atlasu (OLA) i Europskom lingvističkom atlasu (ALE) izrađivat će se karte, davat će se podatci iz hrvatskih punktova (kao i njihova interpretacija) za druga nacionalna povjerenstva, sudjelovat će se na radnim konferencijama za OLA i ALE.
- 5) Hrvatski dijalektološki zbornik nastavit će izlaziti jedanput godišnje, u 2018. izdat će se Hrvatski dijalektološki zbornik 22.

Odbor za orijentalistiku

U 2016. g. objavljen je zbornik radova pete Dubrovačke međunarodne konferencije o sanskrtskim epovima i purānama. Radovi šeste Dubrovačke međunarodne konferencije o sanskrtskim epovima i purānama skupljaju se i recenziraju. Počinju se skupljati i recenziranti i radovi Sedme konferencije koja se je održala 2014. g. Urednici će biti Ivan Andrijanić i Sven Sellmer, a glavni će urednik biti Mislav Ježić.

Nastavlja se rad na istraživanju povijesti teksta klasičnih upanišadi.

Nastavlja se sudjelovanje u međunarodnome projektu novoga prijevoda □ksamhite na njemački (izdavač: Suhrkamp / Insel Verlag / Verlag der Weltreligionen).

Izdavačka djelatnost:

Razred u 2018. godini planira objaviti:

1. Časopis Filologija, br. 70 i 71
2. Časopis Hrvatski dijalektološki zbornik, knj. 22
3. Časopis Folia Onomastica Croatica, br. 27
4. Građa za povijest književnosti hrvatske, sv. 39
5. Stari pisci hrvatski: Juraj Habelić, Pervi otca našega Adama greh (Prijepis akademika Milana Ratkovića s originalom usporedio i knjigu za tisk priredio akademik Josip Bratulić)

U okviru Razreda djeluje Zavod za lingvistička istraživanja, a voditelj Zavoda bio je akademik *Milan Moguš*.

RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

Razred za književnost planira u idućoj godini nastaviti sa svojim uobičajenim aktivnostima, među kojima se osobito ističu s jedne strane znanstveni skupovi, a s druge strane publikacije vezane uz djelatnost Razreda. Od znanstvenih skupova ističemo simpozije Dani Hvarskog kazališta u Hvaru, Dani Miroslava Krleže u Osijeku i Dani Ranka Marinkovića u Komiži.

Među publikacijama će – uz Spomenice preminulim akademikima – biti osobito važni, časopis Forum, Rad HAZU, Građa za povijest književnosti hrvatske, te zbornici s prije pobrojanih znanstvenih skupova.

Razred će organizirati i komemoraciju preminulom akademiku Mirku Tomasiću.

Razred će se također brinuti za funkcioniranje Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Vijeća za film, kazalište, radio i televiziju, kao i za rad drugih Akademijinih jedinica kojih je djelatnost povezana s književnošću.

RAZRED ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Članovi Razreda za likovne umjetnosti u 2018. godini održat će deset sjednica na kojima će raspravljati o svim pitanjima i zadacima koji su u nadležnosti Razreda. Nastavit će sudjelovati u radu slijedećih znanstvenih vijeća i odbora: Znanstvenog vijeća za graditeljstvo, obnovu i razvoj, Znanstvenog vijeća za turizam, Znanstvenog vijeća za obrazovanje i školstvo, Odbora za imovinu HAZU, Knjižničkog odbora Akademijine knjižnice te Odbora za dodjelu nagrada HAZU. Također će nastaviti sudjelovati u radu Odbora za obnovu i unapređenje Arboretuma u Trstenom i u radu njegove radne grupe zadužene za pripremu natječaja na Europske fondove namijenjene spomeničkoj baštini. Zajedno će s ostalim članovima Odbora planirati i pratiti obnovu Arboretuma koja će se provoditi sredstvima odobrenim u 2017. godini.

Članovi Razreda vodit će Akademijine muzejsko-galerijske jedinice i sudjelovati u realizaciji programa Strossmayerove galerije starih majstora, Gliptoteke, Kabineta grafike, Hrvatskog muzeja arhitekture te Arhiva za likovne umjetnosti. U skladu s potrebama i zahtjevima drugih Akademijinih jedinica članovi Razreda će recenzirati radove iz svojeg područja. Objavit će se i novi broj "Art Bulletina",

časopisa kojeg Razred priprema već više od 60 godina te će se nastaviti s objavljivanjem spomenica preminulim akademikima, članovima Razreda.

Članovi Razreda prezentirat će rezultate svojih djelatnosti personalnim i sudjelovanjem na skupnim izložbama, arhitektonskim projektima i njihovom realizacijom te objavljivanjem znanstvenih studija i knjiga.

RAZRED ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Organizacijski rad

U 2018. godini članovi Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju nastavit će svoje aktivnosti na području glazbenog stvaralaštva, pedagoškog rada, znanstvenih istraživanja, organizacije znanstvenog rada i izdavačke djelatnosti.

Pratit će se rad u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe Akademijinog Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe. Prihvaćat će se izvješća Odsjeka o izvršenim i planiranim znanstvenim istraživanjima te provoditi izborni postupci u stručna i znanstvena zvanja njegovih djelatnika. Voditeljica Odsjeka bit će i u 2018. godini akademkinja Koraljka Kos, a upraviteljica članica suradnica prof. dr. sc. Vjera Katalinić.

Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te ostvarivati njihove odluke i zadatke. Putem svojih predstavnika redovito će pratiti i podupirati rad Akademijinih savjeta, odbora, povjerenstava, sudjelovati u pokroviteljstvu nad znanstvenim skupovima, prezentacijama izdavačkih projekata i organizaciji javnih predavanja. Članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademske suradnji, na međunarodnim skupovima, recenzirat će rukopise i brinuti se za tiskanje edicija.

Koncerti, javni sastanci i promocije

U 2018. Razred će nastaviti s organizacijom koncerata na Guarnerijevoj violini *King* u atriju Akademije kao i ostalih koncerata te s javnim predstavljanjem i promocijama djela čiji su autori članovi VIII. razreda. Također će se nastaviti s promocijama notnih izdanja, odmah po njihovom objavljivanju.

Razred će sudjelovati u predlaganju svih glazbenih programa vezanih uz važna događanja Akademije (Dan Akademije, svečana proglašenja, Dani otvorenih vrata) te će u atriju Akademije pripremiti već tradicionalni Božićni koncert.

RAZRED ZA TEHNIČKE ZNANOSTI

Znanstvena i stručna aktivnost odvijat će se u tehničkim područjima bliskim članovima Razreda: u brodogradnji, računarstvu, strojarstvu, kemijskom inženjerstvu, naftno- plinskom gospodarstvu i energetici, prometnim znanostima, građevinskim znanostima i u biotehnologiji. Aktivnost će se poticati i organizirati u pet znanstvenih vijeća te u tri znanstvena zavoda. Razred će po potrebi sudjelovati, u projektima Akademije vezanim uz ministarstva i drugim društvenim i kulturnim institucijama. Organizacijski djelatnost će se odvijati na sjednicama Razreda. Razred će u narednoj godini održati do 10 sjednica prema unaprijed utvrđenom rokovniku koji se prihvaća na sjednici Razreda u siječnju 2018. Posebno će se razmatrati aktualne teme i područja tehničkih znanosti koja su važna za Republiku Hrvatsku. Pratit će se rad znanstvenih vijeća i centara, a o važnim pitanjima organizacije znanosti i društva općenito Razred će donositi stavove i po potrebi izvještavati upravna tijela Akademije. Razred će samostalno, ali i zajedno sa znanstvenim vijećima organizirati predavanja, okrugle stolove i skupove o aktualnim temama o razvoju gospodarstva, znanosti i dr. Organizirat će, također, pozivna predavanja istaknutih znanstvenika s područja tehničkih znanosti. Tijekom godine Razred će poticati zajedničke sastanke s drugim razredima, s ciljem razmjene mišljenja, koja po svom sastavu i predloženoj temi predstavljaju srodnu i kompatibilnu znanstvenu cjelinu. Rad u tijelima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, u kojima Razred ima predstavnike, pratit će se na sjednicama Razreda i po potrebi o tome donositi preporuke i zaključke. Posebno se to odnosi na rad Predsjedništva i na odbore Akademije. U rad Razreda uključit će se i članovi suradnici koji će svojim znanjem i iskustvom predložiti teme predavanja iz područja tehničkih znanosti. Radi bolje povezanosti s redovitim članovima, na sjednice Razreda, pozivat će se jednom godišnje, a prema potrebi i češće svi članovi suradnici. Razred će i nadalje razvijati i njegovati odnose s odgovarajućim domaćim i inozemnim znanstvenim institucijama, s Akademijom tehničkih znanosti Hrvatske, Hrvatskim inženjerskim savezom i dr. Razred kao uredništvo nastojat će prikupiti priloge za časopis RAD 19, kako bi svi pridošli radovi bili recenzirani tijekom godine. I nadalje će članovi Razreda sudjelovati u pisanju članaka i recenziranju za Hrvatsku tehničku enciklopediju te u radu njezinog Uređivačkog odbora. U pravilu će se sva komunikacija s članovima Razreda obavljati putem elektroničke pošte.

ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ANTROPOLOŠKI CENTAR

U Antropološkom centru Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluju tri znanstvenika: dr. sc. Mario Šlaus (trajno izabran znanstveni savjetnik), dr. sc. Vlasta Vyroubal (viši asistent) i dr. sc. Željka Bedić (viši asistent).

Voditelj jedinice je akademik *Pavao Rudan*, a upravitelj je prof. dr. sc. *Mario Šlaus*.

Znanstvenoistraživački rad

U 2018. godini dr. sc. *Mario Šlaus* bavit će se realizacijom zadataka postavljenih u četvrtoj godini znanstvenoistraživačkog projekta: "Utjecaj endemskog ratovanja na zdravlje kasnosrednjovjekovnih i ranonovovjekovnih populacija u Hrvatskoj" kojega financira Hrvatska zaklada za znanost. Projekt je prihvaćen za financiranje krajem 2014. g. a prethodne godine ocijenjene su najvećim mogućim ocjenama. Tematika kojom se projekt bavi su posljedice koje kontinuirano, nisko intenzitetno ratovanje ima na zdravlje populacija koje su mu izložene. Kako su važan element ovoga projekta multidisciplinarna istraživanja koja, posljedično, zahtijevaju i multi-institucionalnu suradnju, Antropološki centar Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nastavit će usko surađivati sa Sveučilištem u Cambridge-u, UK, Stomatološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Kliničkom bolnicom Dubrava u Zagrebu. Predviđeno je da se u četvrtoj godini projekta dovrše sve analize te da se prikupljeni rezultati bioarheoloških, paleostomatoloških, paleoradioloških i analiza stabilnih izotopa međusobno koreliraju i interpretiraju. Preliminarni rezultati polučili su zanimljive i vrijedne podatke koji ukazuju na povećanu učestalost metaboličkih bolesti kao što su skorbut i anemija te povećanu učestalost trauma pogotovo trauma koje su rezultat namjernog nasilja. Dr. Šlaus će također nastaviti s istraživanjima kompleksnih interakcija između čovjeka i raznih bolesti tijekom povijesti te će sukladno tome nastaviti započetu znanstvenu suradnju u identificiranju genoma kuge u ljudskim osteološkim ostacima zajedno s kolegama iz Max Planck Instituta u Njemačkoj.

Nastavna djelatnost i znanstveno usavršavanje

Prof. dr. sc. Mario Šlaus predavat će kao gost predavač u okviru redovitog studija arheologije i antropologije na Sveučilištima u Zagrebu, Zadru i Splitu gdje će obavljati i mentorske dužnosti. Prof. dr. sc. Šlaus je trenutno mentor na dvije diplomske i tri doktorske disertacije u Hrvatskoj te komentor na tri disertacije u S.A.D.

Ostala djelatnost

Dr. sc. Mario Šlaus nastavit će s radom u multidisciplinarnoj ekipi forenzičkih stručnjaka koju je Vlada Republike Hrvatske zadužila da provede identifikaciju žrtava Domovinskog rata.

CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD – VINKOVCI

Organizacija jedinice

Centar za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nalazi se u Ulici Jurja Dalmatinca 22, 32100 Vinkovci, tel./ fax: 385 32 332 316, e-mail: ha-zu.centar-vk@vk.t-com.hr

Voditelj Centra je akademik *Slavko Matić*. Upraviteljica Centra je dr. sc. *Anica Bilić*, znanstvena savjetnica.

U stalnom su radnom odnosu s punim radnim vremenom zaposlene upraviteljica znanstvena savjetnica dr. sc. Anica Bilić i administrativna tajnica Ksenija Petričić.

Uredničko vijeće Radova i Posebnih izdanja Centra čine akademici Slavko Matić i Dubravko Jelčić te dr. sc. Anica Bilić.

Centar će nastaviti dosadašnju istraživačku i nakladničku djelatnost, organizirati znanstvene i stručne skupove i sudjelovati na njima, obilježavati važne obljetnice, priređivati javna predavanja i književne priredbe.

Surađivat će s Akademijinim razredima, posebice s Razredom za prirodne znanosti i Razredom za književnost, kao i drugim Akademijinim jedinicama te znanstvenim, stručnim i kulturnim ustanovama u Hrvatskoj i inozemstvu.

Znanstvenoistraživačku i nakladničku djelatnost financirat će Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Vukovarsko-srijemska županija, Grad Vinkovci, Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a Centar će se prijavljivati na natječajne predviđene za financiranje znanstvenoistraživačke i izdavačke djelatnosti.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Centar će obavljati znanstvenoistraživačku djelatnost na programima iz područja šumarstva i kroatistike.

Akademik *Slavko Matić* usmjerit će svoj znanstvenoistraživački rad prema sljedećim projektima iz područja šumarstva: Njega mladih sastojina alepskoga bora s posebnim naglaskom na optimalni broj biljaka po jedinici površine, Njega i obnova kontinentalnih šuma s ciljem povećanja njihovih općekorisnih i gospodarskih vrijednosti, Šume i šumarstvo istočne Slavonije s posebnim naglaskom na odnos klimatogenih i pionirskih vrsta drveća, Šume hrvatskoga Sredozemlja i njihova do sada podcijenjena općekorisna i gospodarska uloga, Poljski jasen (*Fraxinus angustifolia* Vahl), njegovo mjesto, uloga i značaj u šumskim zajednicama Hrvatske s posebnim naglaskom na uzroke njegova sušenja, Hrast lužnjak u uvjetima klimatskih promjena i sušenja.

Kao voditelj Centra za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Vinkovcima inicirat će i koordinirati rad u suradnji s upraviteljicom, nastojati održati Centrov visoki znanstveni i stručni položaj uz istovremenu koordinaciju rada i suradnje s drugim Akademijinim znanstvenoistraživačkim jedinicama s posebnim naglaskom na zavode u Slavoniji.

Akademik Slavko Matić predsjednik je Znanstvenoga vijeća za poljoprivredu i šumarstvo te će inicirati rad Vijeća, Izvršnoga odbora Vijeća te Sekcije za šumarstvo, Sekcije za gospodarenje poljoprivredom, Sekcije za biljnu proizvodnju, Sekcije za stočarstvo, Sekcije za uporabu šuma i Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju. Budući da je član Odbora za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno, sudjelovat će u njegovu radu s posebnim težištem na njezi, održavanju i razvoju alohtone i autohtone vegetacije. Sudjelovat će u radu Odbora za nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te Odbora za dodjelu nagrada »Josip Juraj Strossmayer" ako se njegova aktivnost nastavi u sljedećoj godini u suradnji sa Zagrebačkim velesajmom.

Kao profesor emeritus u trajnom zvanju na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu akademik Slavko Matić nastavit će rad s kandidatima na izradbi magistarskih i doktorskih radova te posebnoj terenskoj nastavi na šumskim objektima u Hrvatskoj i inozemstvu.

Kao redoviti član Akademije šumarskih znanosti radit će u Odsjeku za uzgajanje šuma s posebnim naglaskom na stanje šumarstva i šuma u Hrvatskoj danas. Kao član Upravnoga odbora Hrvatskoga šumarskog društva pridonosit će njegovu radu, a kao član Uredničkoga savjeta i Uredničkoga odbora »Šumarskoga lista", koji neprekidno izlazi 140 godina, posebno će obavljati tehničke poslove iz djelokruga Uzgajanja šuma i hortikultura.

Znanstvena savjetnica dr. sc. *Anica Bilić* istražuje kroatističke teme te književnu i jezičnu baštinu Slavonije i Srijema, posebice zapostavljene hrvatske pisce XVIII., XIX. i XX. stoljeća kao što su Ante Benešić, Stjepan Đaković, Stjepan Adžić, Josip Lovretić, Roberto Kauk i dr. Uredit će i prirediti za tisak knjigu "Et-

nografski opis Retkovaca Ivana Filakovca (1898. – 1902.)" u suradnji Odsjeka za etnologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Akademijina Centra za znanstveni rad u Vinkovcima te nastaviti istraživanja slavonskoga dijalekta i dijalektne stilistike, organizirati i voditi znanstveni skup o slavonskom dijalektu, urediti i prirediti zbornik radova "Šokačka rič." U okrilju hrvatskoga latinizma nastaviti će istraživati nepoznati opus Stjepana Đakovića i Stjepana Adžića, urediti i prirediti knjigu rukopisa Stjepana Adžića u prijevodu s latinskoga na hrvatski jezik. Organizirat će književnoznanstvenu manifestaciju Knjiški Krnjaš IV. te voditi znanstveni skup o hrvatskom književniku i novinaru Ivanu Berislavu Grigiću.

Dovršit će ranije započeta istraživanja te pripremiti za recenziju i tisak članke: Mi i drugi u književnom opusu Josipa Kozarca, Vinska karta u književnoj geografiji Slavonije, Srijema i Baranje, Može li se osvojiti ženu u Andrićevu muškom narativu, Filozofija ugodnosti, pobjeda moralnosti i životne radosti u komediji Egoiste Ante Benešića, Rukopisno čuvanje slavonskoga dijalekta i (re)konstrukcija identiteta u etnografskoj građi "Retkovci" Ivana Filakovca, Prigodna epistolarna komunikacija Stjepana Đakovića i Vladimira Kovačića.

Anica Bilić sudjelovat će na znanstvenim i stručnim skupovima te književnim događanjima ovisno o pristiglim pozivima, ponajprije na Danima Petra Šegedina na Korčuli, Šokačkoj riči i Knjiškom Krnjašu u Vinkovcima, Danima Josipa Kozarca u Lipovljanima, Danima Julija Benešića u Iloku i dr., a teme će uskladiti sa svojim istraživanjima. Sudjelovat će u obilježavanju važnih obljetnica i predstavljanju knjiga.

Anica Bilić članica je Matičnoga odbora za humanističko područje znanosti, polja filologije, članica Kazališnoga vijeća Gradskoga kazališta "Joza Ivakić" u Vinkovcima te članica Odbora za priznanja Vukovarsko-srijemske županije.

Organizacija i suorganizacija znanstvenih skupova

Akademijin Centar za znanstveni rad u Vinkovcima organizirat će 16. studenoga 2018. znanstveni skup posvećen hrvatskom književniku i novinaru Ivanu Berislavu Grigiću u okviru književno-znanstvene manifestacije Knjiški Krnjaš IV. Isto tako Centar će u ožujku sudjelovati u suorganizaciji Znanstvenoga skupa o Josipu Kozarcu u Lipovljanima te u drugim znanstvenim skupovima ovisno o zaprimljenim pozivima za suradnju i suorganizaciju te sukladno odobrenjima Akademijine Uprave.

Predavanja

Dr. sc. Anica Bilić održat će javna predavanja u Institutu za novu evangelizaciju "Sv. Ivan Pavao II." u Osijeku, potom u programu popratnih priredbi 53. Vinkovačkih jeseni, u okviru Tjedna cjeloživotnoga učenja u Vinkovcima te druga predavanja u skladu s poslovnim i znanstvenim aktivnostima Centra.

Nakladnička djelatnost

Uoči Znanstvenoga skupa Knjiški Krnjaš IV. posvećenoga Ivanu Berislavu Griću, bit će tiskana Knjižica sažetaka. Iz tiska će izaći Zbornik radova Znanstvenoga skupa "Rijeka Bosut i Pobosučje u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti", održanoga u Vinkovcima 16. listopada 2014., a nakon recenzentskoga postupka u Akademijinom Razredu za književnost, u ediciji Posebnih izdanja Centra bit će poslan u tisak rukopis knjige dr. sc. Anice Bilić, "Slavonska književna geografija". U suorganizaciji Odsjeka za etnologiju HAZU i Centra za znanstveni rad u Vinkovcima priprema se za objavljivanje etnološka monografija "Retkovci" koju je od 1898. do 1902. godine napisao učitelj Ivan Filakovac prema "Osnovi za sabiranje i proučavanje građe o narodnom životu i običajima" Antuna Radića.

Predstavljanje knjiga

Centar će predstaviti javnosti Zbornik radova "Knjiški Krnjaš I. i II.", te u dogovoru s drugim Akademijinim jedinicama organizirati predstavljanje Akademijinih izdanja.

Obilježavanje obljetnica

Tijekom godine predavanjima, izložbama i drugim aktivnostima obilježiti ćemo nekoliko obljetnica: 130. obljetnicu rođenja i 60. godišnjicu smrti Andrije Štampara, 145. godišnjicu rođenja A. G. Matoša, 70. godišnjicu smrti Josipa Lovretića, 145. godišnjicu rođenja Vladimira Lunačeka i dr.

Izložbe

Centar će prirediti izložbe u okviru Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije, te u povodu obilježavanja važnih obljetnica.

Ostale aktivnosti

Organizacijom Akademijinih Dana otvorenih vrata Centar će popularizirati svoju znanstvenoistraživačku djelatnost, promovirati svoja izdanja suvremenim oblicima javnoga priopćavanja, s posebnim naglaskom na znanstvenu djelatnost akademika vezanih uz Vinkovce.

U suradnji s Knjižnicom HAZU i sukladno odobrenju Akademijine Uprave Centar će digitalizirati sva Centrova izdanja, objavljena od 1971. do danas.

Nabavljat će znanstvenu i stručnu literaturu te dokumentaciju za priručnu knjižnicu i to prije svega razmjenom s drugim Akademijinim jedinicama te drugim znanstvenim i kulturnim institucijama. Donirat će izdanja Centra školskim i gradskim knjižnicama Vukovarsko-srijemske županije.

Svojim će djelovanjem promicati temeljne vrijednosti znanstvenoga rada, značenje i ugled Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti zastupanjem njezinih interesa u najistočnijem dijelu zemlje. Sukladno tomu surađivat će s regionalnim ustanovama slavonsko-srijemskoga prostora u granicama svojih mogućnosti te ovisno o potrebama i zahtjevima sredine u kojoj djeluje te medijima javnoga priopćavanja.

JADRANSKI ZAVOD

Organizacija jedinice

Voditelj Jadranskog zavoda je prof. dr. sc. *Vladimir - Đuro Degan*, znanstveni savjetnik, član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, professor emeritus Sveučilišta u Rijeci.

Pored voditelja, znanstveno osoblje Zavoda čine dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstvena savjetnica; dr. sc. Božena Bulum, viša znanstvena suradnica; dr. sc. Adriana Vincenca Padovan, znanstvena suradnica i naslovni docent na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, te znanstvena novakinja Ivana Puljas, dipl. iur.

Voditeljica knjižnice je Marula Vujasinović, dipl. bibl., a administrativne poslove i poslove tehničke urednice časopisa "Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law" obavlja Vlatka Živojnović.

Znanstvenoistraživački i stručni rad

U okviru istraživačkih djelatnosti ovoga Zavoda professor emeritus *Vladimir-Đuro Degan* priprema produbljenju analizu graničnoga spora Hrvatske sa Slovenijom u svim njegovim fazama, uključujući pravni domašaj arbitražne presude izrečene 29. lipnja 2017. godine.

Ukoliko bude pozvan, sudjelovat će u nastavi Forenzike na Sveučilištu u Splitu, te kao mentor kandidata za doktorat na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru.

Doc. dr. sc. *Adriana Vincenca Padovan* posvetit će se provođenju uspostavnog istraživačkog projekta (projekt namijenjen uspostavi istraživačkih karijera mladih znanstvenika) pod naslovom "Razvoj suvremenog pravnog i osigurateljnog režima za hrvatske marine – unapređenje konkurentnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša" / "Developing a Modern Legal and Insurance Regime for Croatian Marinas – Enhancing Competitiveness, Safety, Secu-

urity and Environmental Standards" (DELICROMAR) financiranom od strane Hrvatske zaklade za znanost, na kojem je dr. Padovan voditeljica. Projekt je započeo 1. ožujka 2016., a predviđeno trajanje projekta je 3 godine, tj. do 28. veljače 2019. U ovom razdoblju projekta dr. Padovan će koordinirati rad projektnog tima u kojem kao suradnici sudjeluju kolegice iz Jadranskog zavoda (dr. sc. Vesna Skorupan Wolff i dr. sc. Božena Bulum), kolegice s Pravnog fakulteta u Rijeci (prof. dr. sc. Dorotea Ćorić i doc. dr. sc. Iva Tuhtan Grgić), prof. dr. sc. Nikoleta Radionov s Pravnog fakulteta u Zagrebu, kolege s Pomorskog fakulteta u Splitu (prof. dr. sc. Ranka Petrinović i dr. sc. Nikola Mandić), doc. dr. sc. Josip Pavliček s Visoke policijske škole te dr. sc. Marija Pijaca s Pomorskog odjela Sveučilišta u Zadru, u skladu s dodijeljenim ulogama i zadacima pojedinih članova tima. Dr. Padovan će kao voditeljica projekta proučavati pravni okvir relevantan za luke nautičkog turizma (koncesije, pomorsko dobro, osnivanje, kategorizacija, upravljanje, sigurnost, sigurnosna zaštita, zaštita okoliša, profesionalna odgovornost, osiguranje, zaštita potrošača, mjerodavno pravo, sudska nadležnost) u hrvatskom i komparativnom pravu, te pravu Europske unije, kao i odgovarajuće autonomno pravo (uvjeti poslovanja luka nautičkog turizma, opći uvjeti osiguranja odgovornosti luka nautičkog turizma). Pritom će analizirati dostupnu pravnu literaturu, zakonske i druge relevantne nacionalne propise te propise Europske unije i pojedinih stranih država, kao i sudsku i arbitražnu praksu, a održavat će suradnju s marinama i osigurateljima u zemlji i inozemstvu, te nastojati uspostaviti suradnju s dodatnim relevantnim gospodarskim subjektima od kojih će prikupljati podatke važne za predmet ovog znanstvenog izučavanja. U okviru projekta u siječnju 2018. boravit će u Centru Tulane za pomorsko pravo Pravnog fakulteta Tulane (*Tulane Maritime Law Center*) u New Orleansu (SAD) radi profesionalnog usavršavanja i istraživanja u specijaliziranoj knjižnici tog sveučilišnog centra.

Doc. dr. sc. Adriana Vincenca Padovan nastavit će pratiti i proučavati pomorskopravne institute pomorskog osiguranja, spašavanja, zajedničkih havarija i uklanjanja podrtina u hrvatskom pravu, komparativnim pravnim sustavima, autonomnom pomorskom pravu te u međunarodnom pomorskom pravu. U okviru navedenih područja interesa analizirat će pozitivne domaće propise i mogućnosti njihova osuvremenjivanja i usklađivanja s pretežitom međunarodnom pomorskopravnom praksom. Sustavno će pratiti i analizirati međunarodne pravne instrumente iz područja pomorskog prava, osobito Međunarodne pomorske organizacije (IMO) te institucija Europske unije kao i relevantnu sudsku i arbitražnu praksu domaćih i inozemnih sudova. Sudjelovat će u radnoj skupini Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture za izradu Pravilnika o načinu i postupku prodaje broda na javnoj dražbi te u Stručnom povjerenstvu istoga ministarstva za izradu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika, koordinirajući radnu podskupinu za podrtine te prijedloge *de lege ferenda* u okviru projekta DELICROMAR koji se obrađuju u radnoj podskupini za jahte i nautiku navedenoga Stručnog povjerenstva.

Nadalje, dr. sc. Padovan će sudjelovati s referatima na međunarodnim i nacionalnim znanstvenim konferencijama. Rezultate navedenih istraživanja dr. sc. Pa-

dovan planira objaviti u 4 znanstvena članka. Nastavit će suradnju s katedrom za Pomorsko i općeprometno pravo Pravnog fakulteta u Zagrebu gdje povremeno sudjeluje u nastavi iz predmeta Pomorsko i općeprometno pravo, te s Pomorskim fakultetom u Splitu gdje će sudjelovati u programu ljetne škole pomorskog prava. Predavat će kao gost predavač u sklopu programa poslijediplomskog magistarskog studija Međunarodnog instituta za pomorsko pravo IMO-a na Malti. Koordinirat će organizaciju jednog okruglog stola planiranog za veljaču 2018. godine i završne konferencije projekta DELICROMAR planirane za studeni 2018. koja će se održati u Zagrebu. Uređivat će službene internetske stranice Jadranskog zavoda, projekta DELICROMAR, konferencije i Hrvatskog društva za pomorsko pravo.

Dr. sc. *Skorupan Wolff* sudjelovat će u radu Radne skupine za izradu izmjena i dopuna Pomorskog zakonika koju je osnovalo i koju vodi Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture. Uz to, nastavit će se baviti sustavnim proučavanjem materije ugovora o vezu. Radit će na izradi komentara zakonskih odredbi i smjernica za njihovu primjenu u praksi ukoliko se novelom Pomorskog zakonika ugovor o vezu normira kao poseban imenovani ugovor.

Područje užeg interesa dr. sc. *Skorupan Wolff* je i sustavno praćenje, proučavanje i prikazivanje sudske prakse domaćih sudova, pa će u svom radu i slijedeće godine odgovarajuću pažnju posvećivati tom važnom pravnom izvoru pomorskog prava.

Zajedno sa projektnim timom u okviru realizacije znanstvenog projekta DELICROMAR proučavat će pravni okvir relevantan za pitanja građanskopravne odgovornosti luka nautičkog turizma u hrvatskom pravu. U svome radu znanstveno će obrađivati sljedeće teme: modeli ugovora o vezu u poslovnoj praksi hrvatskih marina, standardizacija općih uvjeta poslovanja hrvatskih marina, obveze korisnika veza iz ugovora o vezu, koncept stvarne nadležnosti sudova za sporove koji se odnose na brodove i plovidbu na moru te sporove na koje se primjenjuje plovidbeno pravo.

Dr. sc. *Vesna Skorupan Wolff* sudjelovat će s referatima na međunarodnim i nacionalnim znanstvenim konferencijama.

Dr. sc. *Božena Bulum* radit će na provođenju uspostavnog istraživačkog projekta DELICROMAR. Proučavat će pravna pravila relevantna za luke nautičkog turizma, s posebnim naglaskom na koncesije, pomorsko dobro te tržišno natjecanje u hrvatskom i komparativnom pravu, te pravu Europske unije. Posebnu pozornost posvetit će izučavanju relevantnih nacionalnih i komparativnih pravila te pravila Europske unije.

Dr. sc. *Božena Bulum* nastavit će s kontinuiranim praćenjem i proučavanjem instituta pomorskog prava koji spadaju u područje od njenog interesa kao što su

ugovori o iskorištavanju pomorskih brodova, pomorska kabotaža i lučko pravo u hrvatskom pravu, komparativnim pravnim sustavima, međunarodnom pomorskom pravu te Europskom pravu. Rezultati istraživanja bit će objavljeni u referatima na međunarodnim i nacionalnim znanstvenim konferencijama te znanstvenim radovima.

Sudjelovat će u radnoj skupini Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture za izradu Prijedloga Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama, te u Stručnom povjerenstvu tog Ministarstva za izradu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika, u radnoj podskupini za jahte i nautiku navedenoga Stručnog povjerenstva. Davanje stručnih mišljenja nadležnom Ministarstvu glede donošenja novih zakonskih propisa odnosno izmjenu i dopunu postojećih propisa vezanih uz luke nautičkog turizma, jedna je od planiranih aktivnosti u okviru projekta DELICROMAR.

Znanstvena novakinja *Ivana Puljas*, dipl. iur. planira u narednoj godini završiti doktorsku disertaciju pod naslovom "Pravni problemi i perspektive uporabe elektroničkih prijevoznih isprava u prijevozu robe morem".

Knjižnica

Doprinos knjižnice projektu "Razvoj suvremenog pravnog i osigurateljnog režima za hrvatske marine – unapređenje konkurentnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša (DELICROMAR) / doc. dr. sc. Adriana Vincenca Padovan / 2016. – 2019." i u 2018. godini će uključivati, pored ostalog, i obogaćivanje fonda novim naslovima iz predviđenih financijskih sredstava.

Što se tiče stručne obrade građe, predstoji uključivanje u zajedničke planove svih knjižnica Akademije na realizaciji novoga online kataloga. Do tada će se ažurirati postojeća verzija internetskog pretraživanja fonda naše knjižnice.

Nastavit će se selektivna stručna obrada članaka iz naših časopisa, te onih nabavljenih putem interneta ili razmjenom, i skeniranje za potrebe digitalnog repozitorija i web stranica Zavoda: "Knjižnica" i "Publikacije".

Knjižnica će obaviti sve potrebne predradnje i nastaviti prijavljivati časopis Poredbeno pomorsko pravo u više međunarodnih baza, u cilju boljeg znanstvenog vrednovanja.

Planira se nastavak suradnje u Akademijinom projektu DIZBI, na portalu Hračak i u drugim specijaliziranim bazama (CROSBI, i dr.), u svrhu bolje vidljivosti radova naših znanstvenika i unaprjeđenja rada naše knjižnice. Među ostalim će se aktivno pratiti i koristiti sve pogodnosti nacionalnog Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu, obavještavati

Zavod o svim ponuđenim pristupima novim bazama znanstvenih i stručnih knjiga i časopisa.

U okviru aktivnosti u Komisiji za pravne i srodne knjižnice podržat ćemo ini-

cijativu stvaranja konzorcija pravnih knjižnica u Hrvatskoj, za što se nadamo da može imati pozitivan efekt u rješavanju mnogih pitanja ove grupe knjižnica.

Rad s korisnicima će biti usmjeren na pretraživanje baza za potrebe Zavoda i sudionika na projektu, uz odgovaranje na povremene upite vanjskih stručnih suradnika i korisnika. Nastavit će se i vrlo korisna međuknjižnična suradnja sa srodnim fakultetima i institutima. U planu je i intenziviranje suradnje s Hrvatskim društvom za pomorsko pravo.

Knjižnica će se uključiti i na manifestacije kojima se obilježavaju Dani Akademije (u svibnju) te druge vrijedne kulturne i znanstvene obljetnice (Noć knjige, Dan hrvatskih knjižnica, Noć muzeja, i sl.) – vlastitim izložbama ili u skupnim predstavljajima.

Dio vremena će biti posvećen praćenju novosti iz područja knjižničarstva i informacijskih znanosti, no zbog manjka financijskih sredstava neće biti moguća stručna putovanja i aktivno sudjelovanje na skupovima izvan Zagreba, nego tek praćenje putem webinara.

Nakladnička djelatnost

U 2018. godini planira se objavljivanje dvaju brojeva časopisa "Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law".

Do kraja veljače 2018. planira se objavljivanje posebnog broja Poredbenog pomorskog prava – "Zbornika radova 2. Jadranske konferencije pomorskog prava /Book of Proceedings : 2nd Adriatic Maritime Law Conference (AMLC)"/ održane u Opatiji od 25. do 27. svibnja 2017. u suorganizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti – Jadranskog zavoda.

Redoviti broj Poredbenog pomorskog prava, god. 56, broj 172 bit će objavljen do kraja 2018. godine.

Glavni urednik časopisa je akademik Davorin Rudolf, zamjenica glavnog urednika je dr. sc. Dorotea Ćorić, redovita profesorica Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, a tehnička urednica je Vlatka Živojnović.

Ostalo

Zaposlenici Zavoda aktivni su članovi Instituta za međunarodno pravo (V.Đ. Degan); Američkog društva za međunarodno pravo – American Society of International Law (V.Đ. Degan); Francuskog društva za međunarodno pravo – Société française pour le droit international (V.Đ. Degan); Portius-a – International Legal Center for Port Law (B. Bulum); Hrvatskog društva za pomorsko pravo (V.Đ. Degan, V. Skorupan Wolff, B. Bulum, A.V. Padovan, I. Oršulić); Hrvatske udruge za pravo osiguranja (V. Skorupan Wolff, A.V. Padovan); Hrvatskog društva za transportno pravo (A. V. Padovan), Hrvatskog knjižničarskog društva i Hrvatskog informacijskog i dokumentacijskog društva (M. Vujasinović).

ZAVOD ZA BIOMEDICINSKE ZNANOSTI -- RIJEKA

Zavod će i u 2018. godini nastaviti sa znanstvenim, stručnim i drugim aktivnostima koje su pokrenuti prethodnih godina, a dio su dugoročnih planova i ciljeva koji su zacrtani prigodom osnivanja Zavoda, a potvrđeni i u okviru rasprava o znanstvenoj strategiji Akademije. Te su aktivnosti imale izuzetno pozitivan odjek u riječkoj znanstvenoj i medicinskoj zajednici, pa i šire u društvenoj zajednici. Nastavit ćemo s poticanjem i koordinacijom interdisciplinarnе suradnje temeljnih i kliničkih medicinskih znanosti i osmišljavanjem zajedničkih aktivnosti i projekata, a sve s ciljem napretka u području translacijskih istraživanja, unapređenja kliničke medicine i primjene novih tehnologija. Zavod će nastaviti s poticanjem sveukupnih aktivnosti članova riječke znanstvene zajednice, koji su izabrani u Akademijina tijela i odbore Razreda za medicinske znanosti. U navedenim aktivnostima najuže ćemo surađivati sa Sveučilištem u Rijeci, Medicinskim fakultetom i Kliničkim bolničkim centrom Rijeka. Posebno ćemo održavati i suradnju s Podružnicom Rijeka Hrvatskog liječničkog zbora, kako bi što više zdravstvenih djelatnika iz naše regije dobilo obavijesti o našim aktivnostima i u njima mogli sudjelovati, a time i ostvarivati bodove za svoje stručno napredovanje.

Posebno ističemo izvrsnu suradnju sa Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Rijeci i Odjelom za biotehnologiju koji su prepoznali visoku znanstvenu izvrsnost naših skupova i preporučuju ih svojim studentima doktorskih studija i dodjeljuju im ECTS bodove. Tu suradnju nastavit ćemo i u 2018. godini.

Nastavit ćemo i do sada ostvarenu suradnju s Podružnicom Rijeka – Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, u pripremi i koordiniranju stručnih i znanstvenih programa i skupova i njihovom predavljanju stručnoj javnosti.

Zavod za sada nema stalno zaposlenih pa da bi, kao i do sada, uspješno ostvarivao zahtjevno postavljene ciljeve nastavit će djelovati kao "virtualno" središte, centar za okupljanje znanstvenog i stručnog medicinskog potencijala iz područja biomedicine, biotehnologije i prirodnih znanosti, a u cilju promišljanja i osmišljavanja razvoja riječke medicinske zajednice i interdisciplinarnog i multidisciplinarnog okupljanja znanstvenika, a sve u cilju stvaranja kompetentnih timova koji će moći aplicirati na domaće i međunarodne istraživačke projekte i prerastati u prepoznatljive grupe za translacijska istraživanja koja potiču i ubrzavaju prijenos temeljnih spoznaja u kliničku praksu. Tijekom 2018. godine namjeravamo održati sedam znanstvenih simpozija i pet znanstvenih tribina na kojima će sudjelovati znanstvenici iz temeljnih i kliničkih znanstvenih područja iz Rijeke, Zagreba i drugih dijelova Hrvatske i ugledni znanstvenici iz inozemstva. Teme će biti iz područja imunologije i transplantacije, molekularne medicine i personalizirane medicine, a posebno ćemo kao i do sada njegovati translacijski pristup. Kroz rasprave užih grupa i stručne skupove poticat ćemo rad na promišljanju ra-

zvoja Medicinskog fakulteta i Kliničkog bolničkog centra kako bi se doprinijelo njegovom prerastanju u Sveučilišnu bolnicu. Tijekom sljedeće godine Zavod će objaviti i dvije edicije s radovima predstavljanim na simpozijima održanim pret-hodne godine i tijekom 2017. godine.

Sukladno predloženoj Strategiji razvoja, koju je prihvatila Akademija 2017. godine i činjenici da je Zavod prerastao u Zavod za biomedicinske znanosti u Rijeci radit ćemo, u suradnji s Upravom Akademije i osnivačima na stvaranju uvjeta za uspostavljanje kadrovske infrastrukture slične kao u drugim Akademijinim zavodima.

U istraživačkom radu voditelj Zavoda će, budući nema vlastite laboratorije, i nadalje najuže surađivati s Medicinskim fakultetom, Odjelom za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci i Kliničkim bolničkim centrom Rijeka, koji će pružati infrastrukturnu podlogu za istraživački rad. Nastavit ćemo istraživanja imunoloških mehanizama u normalnoj i patološkim trudnoćama, te u području molekularne medicine, kliničke imunologije i transplantacije. Posebno ćemo se fokusirati na uloge perforina i granulizina, koji su snažne citotoksičke molekule, ali imaju i imunoregulacijska svojstva. Nastavit ćemo i suradnju s inozemnim centrima (Humanitas, Milano) na istraživanju Molekule 1, koja je eksprimirana na M2 tipu makrofaga koji infiltriraju tumorske stanice.

ZAVOD ZA IMUNOLOGIJU I GENETIKU TUMORA

U 2018. godini planiramo nastaviti istraživanje genotipizacije humanog papiloma virusa (HPV) visokog rizika u uzorcima brisa grlića maternice metodom lančane reakcije polimerazom u stvarnom vremenu koja omogućuje točnu genotipizaciju i kvantifikaciju 14 tipova HPV visokog rizika koju smo uspješno uveli 2017. godine. Iako se HPV testiranje duži niz godina provodi u Republici Hrvatskoj kao dio rutinske ginekološke prakse, zasad objavljene studije o distribuciji različitih HPV tipova u našoj populaciji nisu analizirale svih 14 tipova koje mi planiramo analizirati. Plan je u 2018. godini analizirati uzorke 100 bolesnica kako bi se usporedila distribucija različitih HPV genotipova sa drugim kliničkim i demografskim podacima o bolesnicama koje ćemo prikupljati. U sklopu ovog istraživanja planiramo i posebno analizirati učestalost istovremenih infekcija sa više različitih HPV tipova.

U 2018. godini planiramo započeti sa istraživanjem HPV genotipizacije u bolesnika sa rakom ždrijela. Plan je do kraja godine uhodati postupak i preliminarno analizirati nekoliko uzoraka brisova ždrijela od bolesnika.

Planiramo završiti istraživanje ekspresije gena za HMGA2 i galektin-3 u punktatima čvorova štitnjače kao novih molekulskih biljega za predoperativnu dijag-

nostiku malignih promjena štitnjače. Nakon što smo u 2017. godini proveli obradu podataka i statističku analizu za svih 237 ranije analiziranih uzoraka, u 2018. planiramo dobivene rezultate pripremiti za objavljivanje u obliku znanstvenog rada.

U 2018. planiramo započeti s istraživanjem koncentracije citokina interleukina 6 (IL-6) i faktora nekroze tumora (TNF) u uzorcima tekućine iz drena postoperativne rane nakon operacije raka debelog crijeva. Ovo istraživanje se temelji na hipotezi da je povišena koncentracija IL-6 i TNF u tekućini iz drena rani biljeg infekcije i sepse.

Planiramo i započeti s istraživanjem analize unutarstaničnih tumorskih biljega antigena specifičnog za prostatu (PSA) i karcinoembrijskog antigena (CEA). Hipoteza ovog istraživanja je da određivanje ovih biljega u cirkulirajućim aktiviranim makrofagima ima bolju vrijednost kao biljeg za probir i rano postavljanje dijagnoze raka prostate (PSA), odnosno raka debelog crijeva (CEA) od analize istih biljega u serumu.

U 2018. godini planiramo nastaviti istraživanje mutacija gena BRAF u bolesnika s melanomom. V600E i V600K mutacije određivat će se ranije uhodanom metodom koja se temelji na lančanoj reakciji polimerazom u stvarnom vremenu u tkivu melanoma uklopljenom u parafin. Planiramo u 2018. godini analizirati uzorke od 50 bolesnika s novodijagnosticiranim metastatskim melanomom. Rezultate prisutnosti mutacija gena BRAF usporediti ćemo s kliničkim i demografskim podacima o bolesnicima kako bismo potvrdili moguću povezanost. U 2018. godini planiramo nastaviti istraživanje interlezijske heterogenosti s obzirom na prisutnost mutacija u genu BRAF koje je započeto 2017. godine. U sklopu tog istraživanja planiramo analizirati uzorke tkiva primarnog melanoma i metastaza u istih bolesnika kako bismo odredili stupanj nepodudarnosti s obzirom na prisutnost mutacija gena BRAF.

Planiramo provjeriti mogućnost određivanja mutacija gena BRAF u tkivu tumora bubrega. Ranija istraživanja su pokazala da su BRAF mutacije prisutne u oko 90% slučajeva metanefričkog adenoma bubrega za razliku od drugih patohistološki sličnih lezija što znači da bi određivanje BRAF mutacija moglo imati vrijednost kao metoda za diferencijalnu dijagnostiku tumora bubrega. Plan je u 2018. godini na uzorku tkiva adenoma bubrega provjeriti adekvatnost metode određivanja V600E i V600K mutacija gena BRAF koju smo uhodali na uzorcima tkiva melanoma.

Planiramo i nastaviti s istraživanjem uloge mutacija gena BRAF u nastanku melanoma in situ iz displastičnih nevusa koje smo započeli 2017. godine. U 2018. godini planiramo završiti sa prikupljanjem svih 150 planiranih uzoraka tkiva displastičnih nevusa i melanoma in situ i njihovom analizom s obzirom na prisutnost V600E i V600K mutacija gena BRAF ranije uhodanom metodom.

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU – DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Znanstvenoistraživačka djelatnost Zavoda obuhvaća dvije znanstvene discipline: 1) korozija i zaštita metala od utjecaja morske vode i klime i 2) desalinizacija morske vode i slanih voda. U Zavodu je u stalnom radnom odnosu viši znanstveni suradnik dr. sc. Franjo Ivušić, administratorica i spremačica. Znanstveni voditelj Zavoda je akademik *Marin Hraste*, a upravitelj Zavoda je dr. sc. *Franjo Ivušić*.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Rad na području istraživanja korozije i zaštite metala

U 2018 godini istraživat će se učinkovitost novih, dosada neistraženih, potencijalnih inhibitora korozije na smanjenje brzine korozijskih procesa ugljičnog čelika u morskoj vodi dubrovačkog akvatorija i/ili u čistim kloridnim otopinama. Istraživanja će biti provedena na vodenim i alkoholnim ekstraktima plodnih tijela viših gljiva (neke od ciljanih vrsta bit će *Rozites caperata*, *Imleria badia*, *Leccinum aurantiacum*, *Ganoderma lucidum*). Plodna tijela viših gljiva pokazuju antioksidacijska i antimikrobna svojstva te su potencijalni izvor bioaktivnih spojeva. S obzirom na navedeno mogućnost njihove primjene u zaštiti metala može biti izuzetno zanimljiva jer osim usporavanja korozije antioksidativnim djelovanjem može doći i do zaustavljanja rasta mikrobnih uzročnika korozije koji su prepoznati kao izuzetno agresivni čimbenici korozije metala, posebice čelika.

Osim klasičnih elektrokemijskih metoda koristit će se i metoda impedancij-skespektroskopije (EIS) te metoda elektronske mikroskopije (SEM). Rezultati istraživanja bit će poslani na recenziju u odgovarajuće međunarodne znanstvene časopise.

Rad na području desalinizacije

Rad na području desalinizacije morske vode, te slanih i slankastih voda nastavit će se kad se ostvari mogućnost za još jedno radno mjesto znanstvenog djelatnika u Zavodu.

ZAVOD ZA LINGVISTIČKA ISTRAŽIVANJA

Voditelj Zavoda za lingvistička istraživanja bio je akademik *Milan Moguš*, a upraviteljica dr. sc. *Jela Maresić*. U 2017. godini Zavod planira rad na sljedećim projektima:

Benešićev Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića

Planira se da će se u 2018. godini nastaviti s radom na dovršavanju Benešićeva *Rječnika hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića*. Rad će se odvijati na sastavljanju liste natuknica prema kartičnoj rukopisnoj građi na šest kutija slova T, zatim provjeri citatne potvrde u izvorniku i njezinu prijepisu u Word.doc format te konačno leksikografskoj obradi natukničkih članaka. Predviđa se da će se do kraja 2018. završiti rad na obradi i priređivanju 15. sveska *Rječnika (ta - tvrtka)* za tisak. Voditelj je projekta akademik Milan Moguš, a suradnici nastavljaju posao.

Istraživanje hrvatskih dijalekata

Voditeljica projekta je dr. sc. *Jela Maresić*, a suradnice na projektu su dr. sc. Martina Bašić, dr. sc. Marina Marinković i dr. sc. Bojana Schubert.

Tijekom 2018. nastavit će se dijalektološka istraživanja, s posebnim naglaskom na križevačko, gorskokotarsko, karlovačko i vinodolsko dijalektološko područje. Planira se objavljivanje dviju dijalektoloških monografija. Članice projekta rezultate istraživanja objavljuivat će u hrvatskim i inozemnim publikacijama, sudjelovat će s izlaganjima na domaćim i inozemnim znanstvenim konferencijama.

Općeslavenski lingvistički atlas i Europski lingvistički atlas

U zadnjoj godini provedbe projekta Općeslavenski lingvistički atlas i Atlas europskih jezika članovi projekta pristupit će završnim istraživanjima, usustavljanju rezultata i pripremi produženja istraživanja koja su vezana za međunarodne projekte OLA, odnosno ALE. Vršit će se dijalektološka istraživanja na hrvatskim punktovima pokrivenim projektom OLA, etimološki će se analizirati prikupljena leksička građa za oba potprojekta (OLA i ALE), a članovi projekta sudjelovat će na redovitim međunarodnim konferencijama OLA i ALE i na njima predstaviti rezultate svojih istraživanja.

Voditelj je projekta akademik *Ranko Matasović*, a suradnici su ugledni jezikoslovci iz Hrvatske i inozemstva.

Somatski tezaurus hrvatskoga jezika

Planira se da se u 2018. godini dovrši urednička redakcija Somatskoga tezaurusa hrvatskoga jezika usporedo s izradom modula prikaza odnosno objave polistrukturirane tezaursne baze. Voditelj projekta je dr. sc. *Anja Nikolić-Hoyt*, a suradnici su: prof. dr. sc. u miru Maja Bratanić i Karlo Schubert, u svojstvu računalnoga eksperta.

Općeslavenski lingvistički atlas i Europski lingvistički atlas

U sklopu projekta OLA i ALE koji vodi akademik *Ranko Matasović*, nastaviti će se s dijalektološkim istraživanjima hrvatskih govora u skladu s planovima dogovorenim na sastanku radne skupine Općeslavenskoga lingvističkog atlasa u Zagrebu 2015. Suradnici na projektu nastaviti će surađivati s međunarodnim tijelima i sudjelovati na skupovima Općeslavenskoga lingvističkog atlasa i Atlasa jezika Europe, a za potrebe Atlasa jezika Europe obraditi će se nekoliko desetaka etimologija riječi podijeljenih prema značenjskim poljima. Projektu će se pridružiti i jedan doktorand, koji će prijaviti doktorsku disertaciju iz područja povezanog s temom projekta (raspisivanje natječaja odobrila je Hrvatska zaklada za znanost).

Izdavačka djelatnost

U 2018. godini pripremat će se za tisak i objavu na Hrčku – Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske novi brojevi časopisa *Filologije* (70, 71), *Folia onomastica Croatica* (27) i *Hrvatskoga dijalektološkog zbornika* (22), redovitih publikacija Razreda za filološke znanosti Hrvatske akademije. Digitalizirat će se i postaviti na Hrčak preostali stari brojevi *Hrvatskoga dijalektološkog zbornika*.

ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU

Zavod za ornitologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti će tijekom 2018. godine provoditi znanstvenu, stručnu, izdavačku i obrazovnu djelatnost te djelatnost zaštite prirode. Na provođenju ovih djelatnosti radit će, u središnjici u Zagrebu: upraviteljica dr. sc. *Jelena Kralj*, viša znanstvena suradnica, dr. sc. *Vesna Tutiš*, znanstvena suradnica, dr. sc. *Davor Ćiković*, znanstveni suradnik, dr. sc. *Sanja Barišić*, poslijedoktorandica, mag. *Miloš Martinović*, asistent i dipl. ing.

Marko Barišić, tehnički suradnik te dr. sc. Goran Sušić, znanstveni suradnik, u područnoj jedinici u Rijeci.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Istraživački tim kojeg čine znanstvenici u središnjici Zavoda u Zagrebu nastavit će u 2018. rad na postojećim znanstveno-istraživačkim projektima.

Nastavit će se istraživanje kretanja crvenokljune čigre (*Sterna hirundo*) koja se gnijezdi na području Zagreba i Zagrebačke županije. Od rujna 2017. godine istraživanja se provode u sklopu projekta "Očuvanje populacija čigri u porječju Save i Drave (ČIGRA)", financiranog kroz program Interreg Slovenija-Hrvatska, čiji je vodeći partner Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Na tom je projektu zaposlen i asistent Miloš Martinović. U 2018. se planira prikupljanje geolokatora postavljenih na ptice 2017. godine i analiza podataka dobivenih dvogodišnjim praćenjem. Izradit će se prekogranični protokol monitoringa i provesti monitoring gnijezdeće populacije. Započet će se praćenje lokalnih kretanja čigri putem VHF odašiljača te prikupljanje uzoraka za analizu genske srodnosti čigri s različitim kolonijama. Provest će se akcije očuvanja gnijezdilišta čigri na području Hrušćice i Rakitja te edukacija korisnika prostora i šire javnosti.

Nastavit će se istraživanjima ornitofaune Nacionalnog parka Kornati započeto u 2017. godini. Istraživanje se provodi kroz projekt "Inventarizacija ornitofaune, kategorizacija i valorizacija ptičjih vrsta i staništa Nacionalnog parka Kornati" financiranog od strane Javne ustanove NP Kornati.

Nastavit će se istraživanje izbora staništa i biologije gniježđenja crnoglave strnadice (*Emberiza melanocephala*) na kultiviranim površinama srednjedalmatinskog zaleđa te njihovog selidbenog puta, područja zimovanja i dinamike selidbe. Istraživanje se provodi u suradnji s dr. Herbertom Hoiem (Konrad Lorenz Institut für Vergleichende Verhaltensforschung, Department für Integrative Biologie und Evolution, Veterinärmedizinische Universität Wien) i odjelom za istraživanje migracija ptica Švicarskog ornitološkog instituta (Schweizerische Vogelwarte, Abt. Vogelzugforschung, Sempach). Projekt je osmišljen kao dugogodišnji („longitudinalni“) projekt s obzirom da su takvi projekti u svijetu razmjerno rijetki, a redovito polučuju vrlo zanimljive rezultate. U 2018. se planira prikupljanje geolokatora postavljenih na ptice 2017. godine i analiza podataka dobivenih trogodišnjim praćenjem. Cilj je utvrditi cjelokupni selidbeni put ptica istraživane populacije, uključujući dinamiku selidbe, područja zadržavanja na selidbi i područja zimovanja te razinu selidbene konektivnosti. Istraživanje se provodi i s ciljem utvrđivanja učinkovitosti geolokatora na longitudinalnom selidbenom putu (selidbeni put u smjeru istok-zapad, rijedak oblik selidbe europskih pjevice) te radi stjecanja novih znanja o navigaciji ptica. Nastavit će se istraživati utjecaj kvalitete mužjaka na uspjeh razmnožavanja i gniježđenja tj. utvrđivanje karakteristika koje utječu na odabir ženki. Također će se nastaviti istraživanje funkcije i ontogenije standardnog i letnog pjeva mužjaka te funkcije i svojstava različitih tipova glasanja

kod oba spola. Planirano je objavljivanje rezultata istraživanja ovisnosti uspjeha gniježđenja o morfometrijskim karakteristikama mužjaka, istraživanja izbora staništa te analize glasanja.

Nastavit će se istraživanje brojnosti i rasprostranjenosti zlatovrane (*Coracias garrulus*) na području Ravnih kotara, započeto 2011. godine, koje predstavlja prvo ciljano istraživanje gnijezdeće populacije ove kritično ugrožene gnjezdarice u Hrvatskoj. U 2018. godini nastavit će se praćenje populacije na poznatim lokacijama gniježđenja te postavljanje kućica za gniježđenje. Projektom se između ostalog nastoji osigurati dovoljno gnijezdećih pozicija za zlatovranu i tako eliminirati jedan od mogućih čimbenika ugroženosti ove vrste. Praćenjem parova u kućicama za gniježđenje olakšat će se istraživanje biologije gniježđenja te ishrane zlatovrane na ovom području.

Nastavit će se istraživanje i zaštita jastrebače (*Strix uralensis*) u Hrvatskoj. Cilj istraživanja je stjecanje temeljnih znanja o rasprostranjenosti, biologiji i ekologiji jastrebače u Hrvatskoj te oblikovanje programa monitoringa i mjera za djelotvornu zaštitu hrvatske populacije ove vrste. U sklopu tog projekta u 2018. godini nastavit će se istraživanja biologije gniježđenja jastrebače na području Gorskog kotara.

Nastavit će se istraživanje međusobnog utjecaja kvalitete jedinki i opterećenosti parazitima kod pčelarice (*Merops apiaster*) te utjecaja parazita i drugih čimbenika na uspjeh gniježđenja kod ove vrste. Istraživanje se provodi na području Ravnih kotara u suradnji s dr. Herbertom Hoiem.

Projekt *Monitoring selidbenih sustava i drugih aspekata ekologije divljih vrsta ptica u Hrvatskoj prstenovanjem ptica* trajni je projekt Zavoda. U sklopu tog projekta nastavlja se koordinacija rada prstenovača, obrada podataka o prstenovanim pticama, koordinacija programa označavanja ptica prstenima u boji, obrada nalaza prstenovanih ptica, suradnja s ostalim europskim prstenovačkim centralama i Europskom unijom za znanstveno prstenovanje ptica (EURING), praktična obuka i ispit novih prstenovača te priprema priručnika za prstenovače kojim će se unaprijediti volonterski rad suradnika na projektu znanstvenog prstenovanja ptica u Hrvatskoj. Projekt je do kraja 2017. bio financiran od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, s kojim do početka 2018. planiramo sklopiti novi trogodišnji ugovor. S početkom 2018. korištenje računalnog alata RingAccess, namijenjenog arhiviranju i obradi rezultata prstenovanja, bit će u punom opsegu. U nastavku godine Zavod će osigurati održavanje funkcionalnosti programa na razini cijele prstenovačke sheme, tj. kod svih korisnika, od prstenovača do prstenovačke centrale, te osuvremenjivanje programa u suradnji s davateljem usluge korištenja programa – Norveškom prstenovačkom centralom.

Dr. sc. *Goran Sušić* će nastaviti provoditi istraživanje populacijske dinamike bjeloglavih supova (*Gyps fulvus*) na otocima Krku, Prviću, Cresu, Plavniku i Pagu. Nastavit će s censusom gnijezda te prstenovanjem mladih supova radi praćenja njihovih kretanja i sociobioloških odnosa. Nastavit će istraživanja s ciljem utvrđivanja čimbenika koji uzrokuju emigraciju subadultnog dijela populacije iz

područja cjelogodišnjeg obitavanja adultnog dijela populacije, ustanovljavanja putova i dinamike redovite selidbe, odnosno disperzijskih postnatalnih kretanja supova izvan područja stalnog obitavanja. U tu će svrhu provoditi analizu podataka prikupljenih praćenjem signala supa obilježenog satelitskim odašiljačem. Nastavit će s provedbom faunističkih i zoogeografskih istraživanja ornitofaune Kvarnera i NP Krka, pri čemu će posebnu pažnju posvetiti rijetkim vrstama ptica grabljivica (Falconiformes). Provodit će istraživanje i monitoring rasprostranjenosti surih orlova (*Aquila chrysaetos*), drugih orlova (rod *Aquila*, rod *Hieraetus* i rod *Circaetus*), kao i sivih i krških sokolova (*Falco peregrinus* i *Falco biarmicus*). U 2018. planira intenzivirati istraživanja na području Nacionalnog parka Krka, osobito surih orlova i riđeg škanjca. Nastavit će suradnju s kolegama iz Bosne i Hercegovine te Srbije na programu reintrodukcije bjeloglavih supova u Bosnu i Hercegovinu te njegovog praćenja u hrvatskom graničnom području. Surađivat će s Leibniz Institute for Zoo and Wildlife Research na analizi koncentracije olova u kostima i perima bjeloglavih supova i štekavaca, sa Zoološko-botaničkim vrtom iz Budimpešte na analizi plijena iz skupine gmazova u ishrani ptica grabljivica na Kvarnerskim otocima, s Vulture Conservation Foundation iz Švicarske na analizi i sprječavanju trovanja (osobito diklofenakom) kod bjeloglavih supova te s Fund for Wild Flora & Fauna iz Bugarske na analizi srodnosti unutar istočnoeuropske metapopulacije bjeloglavih supova.

Ostale djelatnosti

Dr. sc. *Jelena Kralj* će održavati predavanja u sklopu kolegija Ornitologija za studente diplomskog studija Eksperimentalna biologija - Zoologija na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i voditi izradu diplomskih i doktorskih radova. Kao član uređivačkog odbora nastavit će obavljati poslove uredništva i recenzije slovenskog ornitološkog časopisa *Acrocephalus*. Kao predstavnik Hrvatske u znanstvenom tijelu Bonske konvencije, sudjelovat će u aktivnostima tog tijela i njegovih dviju radnih grupa: radne grupe za selidbene sustave ptica i radne grupe za kopnene ptice Eurazije i Afrike. Obavljat će redovite poslove upraviteljice Zavoda za ornitologiju.

Dr. sc. *Vesna Tutiš* sudjelovat će u provođenju COST projekta "ERBFacility - European Raptor Biomonitoring Facility" čiji je voditelj dr Guy Duke sa Sveučilišta u Oxfordu, UK. Cilj projekta je povezivanje europskih znanstvenika u svrhu prikupljanja kvalitetnijih podataka o izloženosti i štetnom djelovanju kemikalija na ptice grabljivice. Kao predatori ptice grabljivice izvrsni su indikatori za izloženost postojećim, bioakumulativnim i toksičnim spojevima u okolišu. Projektom se nastoji poboljšati procjena učinkovitosti propisa i konvencija o potencijalno toksičnim spojevima, dobiti pouzdanija procjena rizika njihovog djelovanja u okolišu te unaprijediti sustav za rano upozorenje o nastanku kontaminacije. Nastavit će obavljati poslove vezane uz uređenje postava Centra za posjetitelje Krasno - segment ptice u svrhu ispunjavanja obaveza prema Ugovoru o javnoj nabavi sklopljenim s Javnom ustanovom Nacionalni park Sjeverni Velebit.

Dr. sc. *Davor Ćiković* će kao predstavnik Hrvatske sudjelovati u radu Europske unije za znanstveno prstenovanje ptica (EURING). U svojstvu izabranog člana Upravnog vijeća EURING-a nastavit će s radom u Vijeću, a u svojstvu predstavnika Upravnog vijeća sudjelovat će u radu EURING-ovog Odbora za europski atlas migracija ptica. Odbor će koordinirati izradu Europskog atlasa migracija ptica, čija izrada započinje 2018. godine pod pokroviteljstvom Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (CMS, Bonska konvencija). Tim projektom ostvaruje se dugogodišnje nastojanje znanstvenika i stručnjaka okupljenih u EURING-u za izradom sveobuhvatnog kontinentalnog pregleda kretanja ptica. Nastavit će obavljati poslove nužne za održavanje zbirke ptičjih svlakova, jaja, skeleta i perja.

Dr. sc. *Sanja Barišić* će provoditi koordinaciju rada Hrvatske komisije za rijetke vrste. Obavljat će poslove vezane uz funkcioniranje biblioteke Zavoda za ornitologiju, uključujući arhiviranje i posudbu časopisa te međuknjižničnu razmjenu.

Dr. sc. Sanja Barišić i dr. sc. Vesna Tutiš nastavit će suradnju na izradi revizije međunarodnog akcijskog plana za zlatovranu u (European Roller International Species Action Plan). Također, planiraju sudjelovati u izradi nacionalnog akcijskog plana za zaštitu zlatovrane.

Dr. sc. *Goran Sušić* će kao član UNESCO-ve ekspertne grupe za strvinare (Vulture Specialist Group) za Europu sudjelovati u završnoj fazi izrade europskog dijela Vulture Multi-species Action Plan-a, koji tri međunarodne skupine eksperata izrađuju istovremeno za Indiju, Afriku i Europu. U suradnji s JU Nacionalni park Krka koordinirat će projekt utemeljenja trajnog hranilišta bjeloglavih supova i surih orlova u kanjonu rijeke Krke. Uz pomoć programa hranilišta će se, dodavanjem hrane u kritičnim razdobljima godine, nastojati smanjiti mortalitet mladih supova, ali i povećati uspješnost gniježđenja odraslih te uspješnost preživljavanja surih orlova, osobito juvenilnih i subadultnih jedinki. U tu će svrhu blisko surađivati s kolegama iz BiH, Srbije, Bugarske i Grčke.

Mag. *Miloš Martinović* će započeti doktorski studij biologije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Izdavačka djelatnost

Zavod za ornitologiju izdaje godišnjak "Larus" koji izlazi od 1947. godine, a od 49. volumena dostupan je i u digitalnom obliku na portalu <http://hrcak.srce.hr>. U 2018. godini planira se objavljivanje 53. volumena tog časopisa.

ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA

Zaposlenici/istraživači Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara sudjelovat će i tijekom 2018. godine u planiranim istraživanjima kroz već započete znanstvene projekte.

Tako će dr. sc. Jadranka Mauch Lenardić, dr. sc. Ankica Oros Sršen i dr. sc. Siniša Radović, koji je ujedno i voditelj završnog radnog paketa WP4, nastaviti s aktivnostima unutar europskog projekta H2020-TWINN-2015 *Smart Integration of Genetics with Sciences of the Past in Croatia: Minding and Mending the Gap* (akronim: MendTheGap; nositelji: hrvatski konzorcij CrEAMA, University of Cambridge i University of Pisa), a koji potiče integraciju više znanstvenih disciplina (Sciences of the Past) s ciljem stvaranja holističkog pristupa proučavanju prošlosti. Siniša Radović će također nastaviti arheozoološka istraživanja na materijalu iz špilje Vlakno (Dugi otok) kao suradnik na projektu VLAJKNO u potpori Hrvatske zaklade za znanost, voditelja doc. dr. sc. Daria Vujevića s Odjela za arheologiju Sveučilišta u Zadru.

J. Mauch Lenardić nastavit će paleontološke analize fosilnog materijala (proboscidi i mali sisavci) s različitih nalazišta Hrvatske i Bosne i Hercegovine, a u svojstvu upraviteljice organizirati i voditi rad i administrativne poslove Zavoda.

Dr. sc. Ljerka Marjanac nastavit će izradu digitalne baze podataka o glacijenim sedimentima Hrvatske, kao i izradu web stranice s interaktivnom kartom. Lj. Marjanac uključila se u mrežu znanstvenika kroz prijavu COST projekta Legacy of Mountain Glaciations, koji je u prvom krugu ocjenjivanja, a glavni prijavitelj je Giovanni Monnegato iz Italije. U travnju 2018. godine očekuju se rezultati pa ukoliko nacrt projekta bude prihvaćen, Lj. Marjanac će sudjelovati u razradi projekta za drugi krug ocjenjivanja.

Ankica Oros Sršen nastavit će analizirati avifaunski materijal iz špilje Zala, kao i ptičje skeletne ostatke s nalazišta Malagrotta u Italiji u suradnji s Giovannijem Boschianom sa Sveučilišta u Pisi.

Kao i prijašnjih godina, terenska istraživanja u 2018. godini planiraju se provesti u suradnji i potpori s domaćim i inozemnim znanstvenicima u trajanju od oko mjesec dana. Višegodišnja sustavna istraživanja Vele spile na Korčuli nastavit će se i dalje u organizaciji Centra za kulturu Vela Luka i Department of Archaeology and Anthropology University of Cambridge. S obzirom na ogromnu količinu različitih podataka, kao što su na primjer brojne fotografije, karte, skice, rezultati analiza, fosilni materijali iz zavodskih zbirki, nastavit će se intenzivno ra-

diti na detaljnoj digitalizaciji baze podataka ukupnog zavodskog fundusa. Uz popisivanje i unošenje podataka u oblikovane digitalizirane baze, fosilni i drugi materijal preparirat će se i konzervirati u svrhu očuvanja i sprječavanja daljnjeg oštećivanja i propadanja, a u mjeri koju dozvoljavaju ograničena financijska sredstva. Nastavit će se rad na separaciji, analizama i pripremama za daljnju znanstvenu obradu više stotina ostataka malih sisavaca iz sedimentnih uzoraka s različitih spiljskih i ostalih kvartarnih lokaliteta Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Nastavit će se paleontološka i zoarheološka obrada koštanog i dentalnog materijala velikih sisavaca i ptica, s posebnim osvrtom na tafonomske analize. Nastavit će se i kabinetska obrada velikog fonda podataka o glaciogenim naslagama koji su prikupljeni tijekom dosadašnjih istraživanja te nastaviti s nadopunjavanjem atlasa glaciogenih sedimenata Hrvatske. Nastavlja se također i izrada GIS baze podataka nalazišta koja su tijekom više od šest desetljeća istraživali istraživači i zaposlenici Zavoda. Fosilni i drugi materijali s različitih lokaliteta bit će i dalje stručno fotografirani, a izrađivat će se i specijalne fotografije koje dokumentiraju mehaničko-kemijska oštećenja (tragove rezanja, grizenja, gorenja ili probavljanja) na kostima životinja. Permanetni problem tijekom znanstveno-stručno-tehničkog rada je nedostatak licenciranih kompjuterskih programa bez kojih nije moguće kvalitetno obavljati ove radne zadatke, a na što već godinama bezuspješno ukazujemo.

Nadalje, nastavit će se suradnja s dr. sc. Davorkom Radović (Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu) na tafonomskim analizama ptičjih kostiju iz Krapine. Također se nastavlja suradnja s Gradom Rabom, Pučkim otvorenim učilištem Rab i Centrom za kulturu Lopar na razvoju Geoparka otok Rab i projektu Terra Arbia centar za posjetitelje Geoparka. U planu je razvoj suradnje s Javnom ustanovom Natura Jadera Zadar na zaštiti i promociji geolokaliteta značajnih za tumačenje pleistocenskih oledbi Dinarida.

Izradom web-stranice Dinaric Glaciation (Dinaridska oledba) s interaktivnom kartom podataka o pleistocenskim glaciogenim naslagama u Hrvatskoj nastavit će se baviti Ljerka Marjanac.

Nastavit će se suradnja s Institutom za arheologiju u Zagrebu, Odsjekom za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Arheološkim muzejom Istre u Puli i Odjelom za arheologiju Sveučilišta u Zadru, na analizi skeletnih ostataka životinja s više arheoloških nalazišta. Planira se nastaviti ranije započetu suradnju na istraživanjima paleontološkog lokaliteta Cebara (BiH) s Naturhistorisches museum u Beču i Senckenberg Forschungsstation für Quartärpaläontologie u Weimaru, te u 2018. godini i s novoosnovanim Franjevačkim muzejom u Tomislavgradu. Nalazište Dubci na Biokovu planira se istraživati u suradnji sa Senckenberg Forschungsstation für Quartärpaläontologie u Weimaru (Njemačka). Nadalje, nastavlja se istraživanja određenih taksona pleistocensko-holocenske faune sa Zavodom za opće stočarstvo Agronomskog fakulteta u Zagrebu, u svrhu utvrđivanja genetske povezanosti europskih populacija pripadnika različitih porodica, rodova i vrsta velikih i malih sisavaca. Na zaštiti geološke baštine i dalje se nastavlja suradnja s Ministarstvom zaštite prirode i okoliša RH te ostalim rele-

vantnim institucijama u zemlji. I druga dugogodišnja suradnja s mnogim domaćim i inozemnim institucijama i pojedincima planira se i tijekom 2018. godine.

Suradnja i sudjelovanje u nastavi s Geološkim i Biološkim odsjekom Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu nastavlja se kroz predavanja, kao i vođenje/komentorstvo seminarskih i diplomskih radova. S. Radović će nastaviti s izvođenjem nastave na diplomskoj razini studija arheologije (Odjel za arheologiju, Sveučilište u Zadru) u ljetnom semestru akad. god. 2017./2018. na kolegiju Bioarheologija (arheozoologija i arheobotanika). Nastavlja se dugogodišnja suradnja sa znanstvenicima i istraživačima s više međunarodnih institucija, kao što su Department of Archaeology and Anthropology (University of Cambridge), Senckenberg Forschungsstation für Quartärpaläontologie iz Weimara, Naturhistorisches Museum Wien, s kojima su za 2018. godinu dogovoreni studijski boravci na Zavodu i/ili njihovo učešće u dijelu naših terenskih i znanstvenih istraživanja.

Rezultate svojih znanstvenih i stručnih istraživanja zaposlenici Zavoda će i tijekom 2018. godine objavljivati u različitim domaćim i stranim časopisima i drugim edicijama, a bit će također prezentirani i na domaćim i inozemnim znanstveno-stručnim skupovima.

Planira se studijski boravak S. Radovića u trajanju do tri mjeseca na McDonald Institute for Archaeological Research (University of Cambridge, UK) u sklopu akcijskog plana mobilnosti radi realizacije ciljeva projekta MendTheGap, kao i kraći boravak na Department of Anthropology (University of Georgia, USA) s ciljem upoznavanja s osnovama laboratorijskih metoda u analizi stabilnih izotopa u Quaternary Isotope Paleocology Lab (Center for Applied Isotope Studies). Kroz projekt H2020-TWINN-2015 Mend The Gap A. Oros Sršen nastaviti će s postdoktorskim usavršavanjem na Sveučilištu u Pisi (Italija), dok će drugi postdoktorski program ostvariti tijekom 2018. godine na Department of Archaeology, University of Cambridge (UK). J. Mauch Lenardić planira kraće boraviti na Senckenberg Forschungsstation für Quartärpaläontologie u Weimaru radi analiza donjo- i srednjopleistocenskih fosilnih ostataka malih sisavaca.

Skupovi i radionice

Ljerka Marjanac organizirat će i voditi 5. međunarodnu terensku radionicu *DIG 5th Workshop on Dinaric glaciation* u Starigradu-Paklenici, a u suradnji s Geološko-paleontološkim zavodom Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Također će nastaviti s popularizacijom geoznanosti kroz sudjelovanje na različitim manifestacijama kao na primjer: Festival znanosti, Dan asteroida, Rapska noć istraživača, Noć knjige, Dani otvorenih vrata Akademije, Noć muzeja i drugo.

J. Mauch Lenardić će sudjelovati, a S. Radović organizirati i voditi ljetnu školu *Vela spila 2018* u Vela Luci (Korčula), kao dio planiranih aktivnosti u sklopu projekta MendTheGap.

Lj. Marjanac planira sudjelovati na ProGEO međunarodnom simpoziju u Poljskoj.

S. Radović će participirati na međunarodnim znanstvenim skupovima (UISPP Paris 2018, i ICAZ Ankara 2018) s prezentacijom novih rezultata dosadašnjih istraživanja.

A. Oros Sršen planira svoje rezultate prezentirati na *9th Bird Working Group Meeting* (University of Sheffield, UK), i na 13th ICAZ International Conference u Ankari (Turska).

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI – RIJEKA S PODRUČNOM JEDINICOM U PULI

Organizacija i rad jedinice

U Zavodu za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli zaposleno je devetero djelatnika. U Zavodu u Rijeci to su znanstvene suradnice dr. sc. Sanja Holjevac, dr. sc. Maja Polić i dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan; asistent Nikola Cesarik, mag. archeol; stručna suradnica Tihomira Stepinac Fabijanić, prof.; knjižničarka Hana Lencović, prof. i administrativna tajnica Ljudmila Valčić, a u Područnoj jedinici u Puli znanstveni suradnici dr. sc. Sandi Blagonić i dr. sc. Milan Radošević.

Voditelj je Zavoda akademik *Petar Strčić*, a upraviteljica je znanstvena suradnica dr. sc. *Sanja Holjevac*.

I nadalje će se nastojati na popunjavanju radnih mjesta upražnjenih odlascima djelatnika u mirovinu, smrću ili prelaskom u drugu ustanovu.

U 2018. godini Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli nastavit će znanstvenoistraživački rad na historiografskim, filološkim i etnološkim istraživanjima, i to ponajviše vezanima uz prostor zapadne Hrvatske (Rijeka, Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar), a započet će znanstvenoistraživački rad u okviru znanstvenoga polja arheologije. Djelatnici će se pritom ponajviše baviti gospodarskim, društvenim, socijalnim, nacionalnim, pravnim, crkvenim, političkim, jezičnim, etnološkim, etnografskim, antropološkim, kulturološkim i drugim temama. Sukladno financijskim mogućnostima, za potrebe svojega znanstvenoistraživačkoga rada istraživat će u arhivima i knjižnicama u zemlji i inozemstvu te će provoditi terenska istraživanja. Ovisno o svome sudjelovanju u znanstvenim i drugim projektima u Hrvatskoj i inozemstvu, obavljat će i povjerene im projektne zadatke.

Zavod će samostalno ili u suradnji s drugim znanstvenim institucijama i udrugama i nadalje organizirati i održavati znanstvene i stručne skupove (npr. XVII. Dane dr. Franje Račkoga s Udrugom dr. Franjo Rački iz Fužina) te skupove i predavanja posvećena važnim događajima i znamenitim ličnostima zapadne Hrvatske. I nadalje će organizirati predstavljanja novih znanstveno-stručnih edicija te druge manifestacije s ciljem promicanja znanstvenoistraživačkoga rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i njezinih članova, rada njezina Zavoda u Rijeci s podružnicom u Puli i njegovih djelatnika te znanosti uopće (npr. u okviru manifestacije Dani otvorenih vrata HAZU itd.).

Po završetku dosadašnjih projekata i drugih oblika međuinstitucijske suradnje u zemlji i inozemstvu, provodit će se aktivnosti vezane uz osmišljavanje i oblikovanje novih.

Rezultate svojega znanstvenoistraživačkoga rada djelatnici Zavoda objavljuivat će u izdanjima Hrvatske akademije i ovoga njezina Zavoda te u ostalim domaćim i inozemnim zbornicima, časopisima i knjigama, a svojim će izlaganjima sudjelovati na domaćim i inozemnim znanstvenim skupovima.

U planu je objavljivanje 17. sveska Zavodova časopisa "Problemi sjevernog Jadrana", čiji je glavni urednik član suradnik Hrvatske akademije prof. emeritus Miroslav Bertoša, a članovi Uredništva akademici Tomislav Raukar i Petar Strčić, te monografije povodom 70. obljetnice osnutka Zavoda (autori: prof. dr. sc. Slaven Bertoša i dr. sc. Maja Polić).

Plan rada Zavoda izvršavat će se u okviru djelatnosti Akademijina Razreda za društvene znanosti, a prema sljedećim individualnim planovima rada:

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Povijest

Dr. sc. Maja Polić, znanstvena suradnica, nastavlja istraživanja o hrvatskome čitaoničkom pokretu u zapadnoj Hrvatskoj. Nastavit će prikupljanje materijala za pisanje povijesti Hrvatske čitaonice u Kastvu i o pojedinim značajnim i znamenitim ličnostima pokopanima na groblju u Bakru. Bavit će se izradom više biobibliografija. Rezultate svojih istraživanja priopćit će i na do sada dogovorena tri znanstvena skupa i dva stručna skupa.

Dr. sc. Milan Radošević, znanstveni suradnik, tijekom 2018. nastavit će s konzultacijom građe u hrvatskim, slovenskim i talijanskim arhivskim, knjižničnim i muzejskim institucijama vezano za povijest Istre prve polovice XX. st., s posebnim osvrtom na: 1. nacionalna, politička, socijalna i kulturna događanja u Puli 1918. – 1922. godine te 2. pojavu fašizma i posljedično antifašizma u Istri 1919./1920. – 1922. godine. Vezano uz tu problematiku posebnu pozornost posvetit će konzultaciji arhivske, knjižne i fotografske građe u Središnjem državnom arhivu u Rimu (Archivio centrale dello stato) u svibnju 2018. godine. S pripćenjima planira sudjelovati na dva znanstvena skupa, od kojih jednom međunarodnom.

Filologija

Dr. sc. Sanja Holjevac, znanstvena suradnica, i nadalje će u okviru glavnoga područja svojega znanstvenoga rada nastaviti filološka istraživanja stare rukopisne i tiskane građe pisane hrvatskim jezikom, ponajprije one nastale do konca 19. stoljeća na sjevernojadranskom hrvatskom području ili mu namijenjene. U okviru toga rada nastaviti će istraživanja rukopisnih latiničnih bogoslužnih priručnika iz 17. – 19. st. s toga područja, posebice misala, te riječke tiskarske produkcije 19. stoljeća. Izlaganjima planira sudjelovati na dva – tri znanstvena skupa.

Dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan, znanstvena suradnica istraživat će na području kontaktne lingvistike. U okviru toga, proučavat će romansko-slavenske jezične dodire na području zapadne Hrvatske. Istraživat će i na području frazeologije provodeći kontrastivnu analizu primjera hrvatskih frazema u usporedbi s frazema iz drugih jezika.

Etnologija i etnografija

Dr. sc. Sandi Blagonić, znanstveni suradnik, završit će rad na publikaciji koja će kroz etnoantropološku, sociološku, lingvističku i povijesnu perspektivu kritički obraditi sastavnice hrvatskoga etnonacionalnog identiteta. Nastavit će dosadašnja istraživanja kolektivnih identiteta na području Istre. Ovisno o nalazima istraživanja, napisat će rad koji obrađuje korelaciju brzine konzumacije hrane i prostora u kojima se ona obavlja.

Tihomira Stepinac Fabijanić, prof., stručna suradnica, nastaviti će obradu etnološke građe prikupljene u istraživanjima na prostoru Istre, Kvarnerskoga primorja i Gorskoga kotara te šire. Također će nastaviti međunarodnu suradnju na projektu "Mali gradovi i trgovišta Europe" u okviru ECOVAST-a (Europsko vijeće za sela i male gradove).

Arheologija

Nikola Cesarik, mag. archeol., asistent, radit će na izradi doktorske disertacije pod naslovom "Rimska vojska u provinciji Dalmaciji od Augustova do Hadrijanova principata", koju je pod mentorstvom prof. dr. sc. M. Glavičića prijavio na poslijediplomskom studiju "Arheologija istočnog Jadrana" na Sveučilištu u Zadru. Krajnji rok za predaju disertacije je 28. rujna 2018.

Izdavačka djelatnost

U 2018. planira se objavljivanje 17. sveska Zavodova časopisa "Problemi sjevernog Jadrana", a ako se osiguraju financijska sredstva i okonča priprema rukopisa i koautorske knjige prof. dr. sc. Slavena Bertoše i dr. sc. Maje Polić: "Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli – neraskidiva poveznica ljudi i znanosti. U povodu 70. obljetnice djelovanja".

Djelatnici Zavoda očekuju objavljivanje svojih znanstvenih radova, prikaza i ocjena koje su prethodne godine ili još prije predali za objavljivanje u različitim domaćim i inozemnim znanstvenim i stručnim publikacijama.

Svoj rad na pripremi i objavljivanju znanstvenih i drugih priloga u 2018. djelatnici će Zavoda provoditi sukladno sljedećim individualnim planovima:

Dr. sc. Sandi Blagonić objavit će članak o rodnoj distribuciji pobjednika Big Brothera te o medijskoj reprezentaciji janjetine u javnom diskursu.

Nikola Cesarik, mag. archeol., planira predati za objavu nekoliko znanstvenih članaka, nastalih kao rezultat istraživanja u okviru rada na doktorskoj disertaciji "Rimska vojska u provinciji Dalmaciji od Augustova do Hadrijanova principata".

Dr. sc. Sanja Holjevac će kao rezultat svojega znanstvenoistraživačkoga rada za tisak pripremiti nekoliko znanstvenih i stručnih radova s temama iz hrvatske književnojezične povijesti.

M. Polić objavit će knjigu o hrvatskim preporoditeljima Pokrajine Istre i Kvarnerskoga primorja i koautorsku knjigu o Zavodu HAZU u Rijeci, više članaka vezanih uz teme koje će istraživati te ocjene i prikaze.

Dr. sc. Milan Radošević pripremit će za tisak dva znanstvena članka i nekoliko prikaza stručnih i znanstvenih knjiga te zbornika s područja historiografije. Uz doc. dr. sc. Mihovila Dabu dovršit će uređivanje zbornika radova s međunarodnoga znanstvenog skupa "U sjeni Velikoga rata: odraz ratnih zbivanja na život istarskoga civilnog stanovništva", održanoga u Puli 13. – 15. listopada 2016. Kao glavni urednik namjerava pripremiti drugo, dopunjeno izdanje knjige Vjekoslava Ladavca naslova Moji zatvori.

Dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan u okviru rezultata znanstvenoistraživačkoga rada pripremit će za tisak radove te prikaze i ocjene.

Tihomira Stepinac Fabijanić, prof., pripremit će za objavljivanje rezultate svojega rada na obradi etnološke građe.

Ostali rad

Dr. sc. Sandi Blagonić napisat će više tekstova u formi komentara kojima se obrađuju recentni politički i društveni fenomeni, a bit će biti objavljeni na hrvatskim internetskim *news*-portalima. Zasebno će biti govor o Istri.

Dr. sc. Sanja Holjevac obavljat će poslove upraviteljice Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli. Sudjelovat će u pripremi i organizaciji znanstvenih i stručnih manifestacija u organizaciji ili suorganizaciji Zavoda te obavljati i ostale poslove vezane uz unaprjeđenje rada i promidžbu ovoga Akademijina Zavoda. Obavljat će i poslove tajnice uredništva Zavodova časopisa "Problemi sjevernog Jadrana" te pomagati u pripremi za tisak eventualnih drugih izdanja Zavoda. Sudjelovat će u radu znanstvenoga projekta "Hrvatska pisana baština od 17. do 19. stoljeća", voditeljice prof. dr. sc. Diane Stolac, koji financira Sveučilište u Rijeci. Kao vanjska suradnica na Filozofsko-

me fakultetu Sveučilišta u Rijeci izvodit će nastavu iz izbornoga kolegija Glagoljaštvo na jednopredmetnome diplomskom studiju hrvatskoga jezika i književnosti. Sudjelovat će u radu Partnerskoga vijeća Urbane aglomeracije Rijeka.

Dr. sc. Maja Polić nastavit će djelovati kao predsjednica Izdavačkoga odbora Katedre Čakavskoga sabora "Bakarskoga kraja", Škrljevo (Bakar), i članica njezina Upravnoga odbora, urednica izdanja Udruge Mavrica Srdoči (Rijeka), tajnica Povijesnoga društva Rijeka i njegova časopisa Rijeka i članica uredništva Bakarskoga zbornika (izdavač Grad Bakar). Sudjelovat će kao predavač obveznoga kolegija Povijest na Učiteljskome fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

Dr. sc. Milan Radošević nastavit će biti članom uredničkoga odbora znanstvenoga časopisa *Histria*, u izdanju Istarskoga povijesnog društva – Società Storica Istriana, urednikom mrežne stranice Društva (www.ipd-ssi.hr) te koordinatorom više projekata. U sklopu toga društva nastavit će biti voditeljem projekta "Stoljeće europskog antifašizma. Istra između lokalnog i globalnog", započetog 2017. godine. Bit će članom organizacijskoga odbora znanstvenog skupa 3. Zavičajni medulinski annale "Mate Demarin". U okviru Udruge antifašističkih boraca i antifašista Grada Pule sudjelovat će u organizaciji više povijesnih predavanja, predstavljanja knjiga i drugih manifestacija vezano uz antifašizam u Istri.

Dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan nastavit će djelovati u okviru Katedre Čakavskoga sabora Kostrena.

Tihomira Stepinac Fabijanić, prof. sudjelovat će na nekoliko znanstvenih i stručnih skupova u zemlji i inozemstvu. Nastavit će surađivati s domaćim i međunarodnim znanstvenim i stručnim institucijama i udruženjima, osobito kao dopredsjednica međunarodne udruge ECOVAST. S obzirom na ispunjenje uvjeta i rokova planira se odlazak u mirovinu po navršениh 65 godina starosti.

Knjižnica

Hana Lencović, prof., knjižničarka, obavljat će uobičajene poslove u knjižnici. Inventarizirat će i obrađivati knjižnu građu pristiglu uobičajenim sustavom nabave, tj. razmjenom ili darovanjem pojedinaca te institucija, uključujući i knjižnu građu iz donacije akademika Petra Strčića. Prema dogovoru s knjižnicom HAZU u Zagrebu, a ovisno o financijskim i tehničkim mogućnostima, radit će na preuzimanju novoga elektroničkoga kataloga te uvođenju knjižne građe Zavoda u navedeni katalog. Na taj način katalog knjižnice Zavoda bio bi dostupan na mreži. Redovito će provoditi istraživanja u svrhu pružanja informacijskih usluga te posuđivati građu zaposlenicima Zavoda i vanjskim korisnicima. Provodit će se uobičajena distribucija i razmjena zavodskih publikacija. Ovisno o mogućnostima, knjižničarka će pohađati seminare Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

ODSJEK ZA POVIJESNE ZNANOSTI

Organizacija jedinice

Odsjek za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Zagrebu tijekom 2018. g. nastaviti će kontinuirani rad unutar stalnih grupa znanstvenih i stručnih djelatnosti:

a) nastavak rada na evidentiranju, prikupljanju i objavljivanju povijesne građe vrela,

b) izrada povijesnih studija i pomagala za istraživački rad iz područja srednjovjekovne hrvatske povijesti, povijesti novog vijeka od 16. do početka Prvog svjetskog rata i povijesne metodologije,

c) izrada priručnika i pomagala za znanstveni rad iz područja povijesnih znanosti,

d) obrazovanje znanstvenih kadrova s osobitim težištem na istraživački rad iz područja srednjovjekovne hrvatske povijesti, povijesti novog vijeka od 16. do početka Prvog svjetskog rata i povijesne metodologije.

Rad na spomenutim zadacima u velikoj se mjeri odvija unutar projekta Izvori, pomagala i studije za hrvatsku povijest od srednjeg vijeka do kraja dugog 19. stoljeća, koji je prihvaćen i financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost, te započeo s radom 1. lipnja 2015. godine. U lipnju 2017. započela je treća projektna godina. Na projektu, uz deset znanstvenika iz Odsjeka, sudjeluje još 12 drugih znanstvenika iz hrvatskih i inozemnih znanstvenih ustanova (Hrvatski institut za povijest, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Mađarski nacionalni arhiv u Budimpešti, Istraživačka skupina Mađarske akademije znanosti u Budimpešti i Segedinu, Sveučilište Eötvös Loránd u Budimpešti te fakultet School of Slavonic and East European Studies, University College London).

Odsjek će, u skladu s znanstvenom tradicijom započetom još od njegova osnutka 1948. godine, u 2018. posebnu pažnju i dalje posvetiti razmatranju i primjeni znanstvenih spoznaja iz područja metodologije povijesnih znanosti i pomoćnih povijesnih znanosti. Ovaj je aspekt djelovanja Odsjeka osobito važan obzirom da je usklađen s redovitim znanstveno-istraživačkim radom djelatnika u samoj ustanovi, ali i zbog nužnosti cjelovite izobrazbe znanstvenih novaka zaposlenih u Odsjeku te mlađih istraživača, asistenata, doktoranada i poslijedoktoranada

i drugih znanstvenika iz drugih hrvatskih znanstvenih ustanova koji u svojim znanstvenim istraživanjima nužno posežu za spoznajama iz spomenutih historio-ografskih područja.

Kao i do sada, Odsjek za povijesne znanosti nastavit će raznoliku znanstvenu suradnju sa srodnim znanstvenim ustanovama (institutima, akademijama, sveučilištima i knjižnicama) te drugim odgovarajućim znanstvenim i stručnim institucijama u zemlji i inozemstvu. Nastavit će se znanstvena suradnja s Centrom za humanističke znanosti Mađarske akademije znanosti u Budimpešti, Srednjoeuropskim sveučilištem u Budimpešti i njegovim odsjecima za srednjovjekovne studije i povijest, Sveučilištem u Segedinu, Sveučilištem Eötvös Loránd i drugim znanstvenim institucijama u Budimpešti, Mađarskim institutom u Zagrebu, australskim Centre of Excellence for the History of Emotions u Perthu, Britanskom akademijom i Školom za slavističke i istočnoeuropske studije u Londonu te Institutom za materijalnu kulturu srednjeg i ranog novog vijeka Sveučilišta u Salzburgu u Krensu. Također će se nastaviti suradnja s Francuskim institutom u Zagrebu, pariškim Sveučilištem Paris-I (Panthéon-Sorbonne), te nizom drugih povijesnih instituta i knjižnica Austrije, Bugarske, Francuske, Italije, Mađarske, Rumunjske, Velike Britanije i drugih zemalja. Od izuzetne je važnosti međunarodna suradnja i rad na zajedničkom projektu za proučavanje hrvatsko-bugarskih veza koji se preko dvadeset godina odvija u suradnji između Odsjeka i Balkanološkog instituta Bugarske akademije znanosti, a temeljem koje suradnje je do sada organizirano više bilatelarnih znanstvenih skupova u Hrvatskoj i Bugarskoj i objavljeno više zbornika radova. U te je skupove, uz same djelatnike Odsjeka i Instituta bio uključen i veliki broj drugih hrvatskih i bugarskih znanstvenika različitih humanističkih disciplina (od povjesničara do jezikoslovaca, uključujući i više članova HAZU). Od nemalog znanstvenog značaja je i suradnja uspostavljena 2013. između Odsjeka i Sveučilišta Salento u Lecceu u Italiji u okviru znanstvenog projekta *The Way to Jerusalem: Pilgrimage, Cultural and Maritime Routes* koji podupire Europsko vijeće, a na kojem surađuju i znanstvenici iz Italije, Austrije, Slovenije, Albanije, Grčke, Bugarske i Rumunjske s ciljem multidisciplinarnih promišljanja civilizacijskih veza Zapadne i srednje Europe sa Svetom zemljom.

Značajan doprinos radu djelatnika u njihovim znanstvenim istraživanjima unutar Odsjeka, kao i programima nacionalne i međunarodne suradnje Odsjeka, pruža njegova knjižnica. Unutar financijskih mogućnosti, nastavit će se nabava i razmjena novoobjavljenih domaćih i stranih knjiga kao i znanstvenih publikacija s područja povijesnih i srodnih, prije svega humanističkih, znanosti kao jedne od temeljnih djelatnosti knjižnice Odsjeka.

U Odsjeku za povijesne znanosti HAZU zaposleno je jedanaest redovnih znanstvenih i stručnih djelatnika, pri čemu je njih osam u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, dok su troje znanstveni novaci. Od spomenutih osam stalno zaposlenih, njih sedam radi na poslovima znanstvenika istraživača, a jedan je knjižničar. To su: dr. Goran Budeč, dr. Sabine Florence Fabijanec, dr. Branka Grbavac, dr. Damir Karbić, dr. Iva Kurelac, dr. Zoran Ladić, dr. Tihana Luetić te dr. Ivica Zvonar (knjižničarski savjetnik). Znanstveni novaci u Odsjeku su: dr.

Suzana Miljan, prof. Zrinka Novak i dr. Mirko Sardelić. Prof. Zrinka Novak aktivirala je porodiljni dopust u trajanju od 30 mjeseci (od 2. listopada 2017. g.).

Dužnost voditelja Odsjeka za povijesne znanosti obavljat će akademik *Tomislav Raukar*, a upravitelja dr. *Damir Karbić*.

Pojedini zadaci iz znanstvenog programa obavljat će se i u suradnji s nizom vanjskih suradnika: dr. Tonija Andrić, mr. Nina Antonić, dr. Krisztina Arany, dr. Sándor Bene, dr. Ivan Botica, akad. Josip Bratulić, dr. Lovorka Čoralić, dr. Ivan Erceg, mr. Judit Gal, dr. Tomislav Galović, dr. Miroslav Granić, dr. Éva B. Halász, prof. dr. Richard Helmholz, dr. sc. Zsolt Hunyadi, prof. dr. David Ibbetson, dr. Ivan Jurković, dr. Marija Karbić, dr. Arijana Kolak Bošnjak, dr. Slavko Kovačić, dr. Meri Kunčić, dr. Krešimir Kužić, mr. Robert Leljak, dr. Judit Majorossy, prof. Natko Martinić Jerčić, dr. Mirjana Matijević-Sokol, dr. Nenad Moačanin, dr. Ante Nazor, dr. Chris Nicholson, dr. Zrinka Nikolić Jakus, prof. Filip Novosel, dr. Elvis Orbanić, dr. Géza Pálffy, prof. dr. Olja Perić, dr. Tomislav Popić, dr. Franjo Pšeničnjak, dr. Martyn Rady, dr. Gordan Ravančić, dr. Krešimir Regan, dr. Guido Rossi, dr. Tajana Sekelj Ivančan, akad. Franjo Šanjek, dr. Bruno Škrebliin, dr. Mario Šlaus, dr. Dinko Šokčević, prof. Ivan Šutić, dr. Tatjana Tkalčec, dr. Anna Trono, dr. Szabolcs Varga, dr. Ian Williams i drugi.

Znanstvenoistraživački rad na objavljivanju izvora

Nastavak rada na pripremi 3. sv. serije *Diplomatički zbornik – Dodaci. Codex diplomaticus – Supplementa*, kao jednog od zadataka u sklopu projekta *Izvori*, pomagala i studije za hrvatsku povijest od srednjeg vijeka do kraja dugog 19. stoljeća (V. Tudjina, M. Matijević Sokol, G. Budeč, B. Grbavac, D. Karbić, I. Kurelac i S. Miljan).

Nastavak rada na trećem svesku serije *Spisi splitskih bilježnika*, *Spisi splitskog bilježnika Franje iz Bolonje* (u suradnji s B. Grbavac). Taj će se rad odvijati kao jedan od zadataka u sklopu projekta *Izvori*, pomagala i studije za hrvatsku povijest od srednjeg vijeka do kraja dugog 19. stoljeća (B. Grbavac, D. Karbić).

Nastavak rada na izradi kritičkog izdanja hrvatskih srednjovjekovnih zakona (D. Karbić, B. Grbavac, S. Miljan, M. Rady, Ch. Nicholson i drugi vanjski suradnici).

Tiskanje knjige *Spisi istarskih bilježnika II*, *Spisi porečkih bilježnika sv. I*, *Registri porečkih bilježnika Henrika de Artizanibus (1433.-1434.)* i *Antuna de Teodoris (1435. 1449.)*. Nastavak rada na knj. II iz iste serije (Z. Ladić).

Tiskanje kritičkog izdanja ljetopisa *Cronica Iadertina*. Izrada uvodnih studija i bilježaka (O. Perić, D. Karbić, Z. Ladić).

Završetak rada na prijepisu knjige inventara šibenskog bilježnika *Karotusa Vitalea* iz 15. stoljeća (Z. Ladić, G. Budeč).

Nastavak rada na transkripciji bilježničkog svešćića Testamenta Traguriensia iz 14 i 15. stoljeća koji se čuva u Arhivu HAZU (Z. Ladić, G. Budeč).

Objavljivanje srednjovjekovne računske knjige Poslovna knjiga Donata Matafarića iz druge polovice XV. stoljeća u časopisu Starine (S. F. Fabijanec).

Nastavak rada na izradi diplomatarija obitelji Zrinskih (14. i 15. stoljeće) s ciljem njegovog objavljivanja u seriji Povijesni spomenici obitelji Zrinskih i Frankopana. Monumenta historica familiarum Zrinski et Frankopan, sv. 2. Nastavlja se transkripcija dosad prikupljenih isprava i izrada znanstvenog aparata (S. Miljan, D. Karbić).

Nastavak rada na izradi Protokola turopoljske plemićke općine iz 16. stoljeća (S. Miljan, N. Antonić).

Nastavak istraživanja arhivskog gradiva iz fondova vezanih uz šibenske humaniste. Fondovi arhivskog gradiva u Biskupijskom arhivu u Šibeniku i arhivu samostana sv. Frane u Šibeniku (I. Kurelac).

Nastavit će se rad na pripremi kritičkog izdanja djela arhivske građe iz fonda rapskih bilježnika za razdoblje XVI. stoljeća iz Državnog arhiva u Zadru (Z. Novak).

Nastavak rada na izradi diplomatarija Zagrebačkih župana (S. Miljan, É. B. Halász).

Nastavak rada na izradi diplomatarija obitelji Talovac (S. Miljan, K. Arány).

Nastavit će se izrađivati baza podataka o studentima Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za razdoblje 1874.-1914. na temelju Imenika upisanih studenata iz fonda: Pravni fakultet u Zagrebu iz Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu (T. Luetić).

Istraživanje odnosa ugarskih vladara i dalmatinskih gradova, napose Splita, u 13. stoljeću. Istraživanje je vezano uz crkvenu i pravnu povijest te povijest emocija (M. Sardelić, J. Gal).

Studije iz hrvatske povijesti razdoblja srednjeg i novog vijeka do kraja 19. stoljeća

Objavljivanje knjige Svakodnevni život stanovnika Šibenika u drugoj polovini 15. stoljeća u zrcalu inventara i oporuka s posebnim osvrtom na razinu materijalne kulture, izdavač Gradska knjižnica Juraj Šišgorić Šibenik (G. Budeč).

Dovršetak rada na monografiji o srednjovjekovnim hrvatskim hodočašćima (Z. Ladić).

Priprema knjige The role of emotions in contacts between Eurasian cultures, koja bi trebala biti objavljena tijekom 2018. (M. Sardelić).

Svi djelatnici Odsjeka predviđaju objavljivanje niza drugih znanstvenih člana-

ka te prikaza i recenzija u domaćim i stranim znanstvenim časopisima te u zbornicima s domaćih i inozemnih simpozija i kongresa (B. Grbavac, D. Karbić, I. Kurelac, Z. Ladić, T. Luetić, Z. Novak, S. Miljan, G. Budeč, M. Sardelić, S. F. Fabijanec).

U skladu s financijskim i drugim mogućnostima, predviđaju se arhivska istraživanja djelatnika Odsjeka u domaćim (Hrvatski državni arhiv, Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Državni arhiv u Zadru, Državni arhiv u Pazinu, Nadbiskupski i kaptolski arhiv u Zagrebu, Biskupski arhiv i Arhiv samostana sv. Frane u Šibeniku, Kaptolski arhiv u Zadru, Znanstvena knjižnica u Zadru i dr.) i stranim arhivima (Državni arhiv u Veneciji, Mađarski državni arhiv i dr.) i knjižnicama u Budimpešti, Beču, Londonu, Cambridgeu, Oxfordu i Veneciji za potrebe rada na objavljivanju izvora kao i za izrade studija i priručnika (D. Karbić, Z. Ladić, T. Luetić, Z. Novak, G. Budeč, B. Grbavac, I. Kurelac, S. Miljan, S. F. Fabijanec, M. Sardelić).

Priručnici, pomagala, pomoćne povijesne znanosti

Predviđa se objavljivanje Leksikona hrvatskog srednjovjekovlja, Školska knjiga, Zagreb, 2018. (F. Šanjek, B. Grbavac).

Nastavit će se rad na pripremi priručnika o dalmatinskom notarijatu od 13. do kraja 14. stoljeća (B. Grbavac).

Završetak rada na prvom svesku priručnika Hrvatska srednjovjekovna arhontologija te nastavak rada na drugom svesku (D. Karbić).

Nastavit će se rad na izradi rječnika pojmova vezanih uz problematiku materijalne kulture na mletačkom narječju talijanskog jezika u dalmatinskim notarskim spisima (G. Budeč, Z. Ladić).

Znanstveno usavršavanje

Očekuje se obrana doktorske disertacije na temu Pobožnost stanovništva rapške komune u drugoj polovici XVI. stoljeća te obrana disertacije. (Z. Novak).

Izdavačka djelatnost

Uz spomenut rad na objelodanjivanju gore rečenih zbirki izvora, monografija i zbornika, u izdanjima Akademije i drugih uglednih znanstvenih i arhivskih ustanova, predviđa se objavljivanje redovitog broja časopisa Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti za 2017., sv. 35, te prikupljanje radova i priređivanje sv. 36 za 2018. godinu (D. Karbić, S. Miljan, A. Gulin, M. Sardelić, S. F. Fabijanec, V. Tudjina, Z. Ladić, T. Luetić i dr.).

Nastavak rada na zborniku radova o vladavini kralja Žigmunda (suurednici: Alexandra Kaar, Sveučilište u Beču; Christopher Nicholson, London). Očekuje se

predaja za tisak izdavačkoj kući Brepols (Turnhout, Belgija) tijekom 2018. (S. Miljan).

Urednički poslovi na pripremi zbornika radova s međunarodnog znanstvenog skupa 950 godina od prvog spomena Šibenika. Očekuje se objavljivanje i promocija Zbornika radova (I. Kurelac).

Nastavak rada na uređivanju zbornika radova Putovanje u srednjovjekovnoj i renesansnoj Hrvatskoj u europskom kontekstu (Z. Ladić).

Ostale djelatnosti

Držat će se predavanja iz kolegija Latinska paleografija i epigrafija na studiju hrvatskog latiniteta i kolegija Hrvatsko latinističko nasljeđe na studiju kroatologije Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu (B. Grbavac, F. Šanjek).

Držat će se predavanja diplomskoga kolegija na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, pod naslovom Nomadski narodi i srednjoistočna Europa (šifra 170914), o utjecaju nomadskih naroda (Huni, Avari, Mađari, Kumani, Mongoli) na formativno razdoblje zemalja podunavske regije, ponajprije Mađarske, Hrvatske i Bugarske (M. Sardelić).

Nastavit će se suradnja na međunarodnom projektu The Way to Jerusalem: Pilgrimage, Cultural and Maritime Routes kao član Znanstvenog vijeća projekta. Sjedište projekta je pri Sveučilištu Salento u Lecceu, Italija. (Z. Ladić).

Nastavit će se rad u Odjelu za povijest Matice hrvatske Zagreb (članovi Odjela Z. Ladić, I. Zvonar, S. F. Fabijanec).

Vršit će se dužnost glavnog urednika edicije Povijest Hrvata u sedam knjiga u izdanju Matice hrvatske u Zagrebu. (Z. Ladić). Predviđa se završetak uređivanja i predaja drugog i trećeg sveska iste serije u tisak. Nastavit će se rad na pisanju tekstova za spomenutu ediciju (G. Budeč, S. F. Fabijanec, B. Grbavac, D. Karbić, Z. Ladić).

Pojedini djelatnici Odsjeka sudjelovat će u pripremi enciklopedijskog izdanja Hrvatski biografski leksikon Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža.

Djelatnici Odsjeka obavljat će dužnosti urednika i članova uredništva u pojedinim hrvatskim i inozemnim serijskim znanstvenim publikacijama: Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti ZPDZ HAZU, Povijesni prilozi, Historijski zbornik, Cris Časopis Povijesnog društva Križevci, Central Europe, Hiperborea Journal (A. Gulin, D. Karbić, S. F. Fabijanec, V. Tudjina, Z. Ladić).

Predviđa se sudjelovanje djelatnika Odsjeka, ponajprije ovisno o financijskim mogućnostima, na više domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova. Također, pojedini će djelatnici sudjelovati u organizaciji znanstvenih skupova u Hrvatskoj i inozemstvu (G. Budeč, S. F. Fabijanec, B. Grbavac, I. Kurelac, D. Karbić, Z. Ladić, T. Luetić, S. Miljan, Z. Novak, M. Sardelić, V. Tudjina).

Pojedini djelatnici obavljat će funkcije mentora i članova komisija pri izradi doktorskih disertacija (Z. Ladić).

Knjižnica

Tijekom 2017. u Knjižnici Odsjeka planira se obavljati sljedeće zadatke:

- korisnicima će se davati informacije o knjižnom fondu Odsjeka;
- inventarizirat će se i katalogizirati novopristigle omeđene i serijske publikacije;
- redovito će se mjesečno ažurirati on-line katalog Knjižnice Odsjeka te prema potrebi ujednačavati obradu knjižnog fonda s Akademijinom središnjom knjižnicom;
- nastavit će se s računalnom obradom starijih dijelova fonda i ažuriranjem kataloga;
- zbog stalnog povećanja knjižnog fonda obavljat će se prema potrebi poslovi otpisa i premještanja dijelova fonda;
- nastavit će se s uvezom i zaštitom oštećenih publikacija reparaturnim trakama, a prema mogućnostima dati dio građe na uvez u knjigovežnicu Hrvatske akademije;
- poslat će se svim korisnicima, koji već više godina ne vraćaju posuđene knjige i časopise, zahtjev da iste vrate u najkraćem mogućem roku;
- posredovanjem Odjela za izdavačku djelatnost HAZU poslat će se u razmjenu novi broj Zbornika Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU;
- održavat će se postojeći sustav razmjene publikacija s drugim znanstvenim institucijama i knjižnicama u Hrvatskoj i inozemstvu, jer to je, zbog nedostatka novca za kupovinu knjiga i časopisa, trenutno jedini način nabave novih publikacije za Knjižnicu Odsjeka;
- pokušat će se putem razmjene ili donacija pribaviti pojedine naslove periodike koje prijašnjih godina zbog nedostatka novca nismo mogli kupiti.

ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU

U Odsjeku za arheologiju djeluje četiri znanstvena djelatnika: dr. sc. Branka Migotti, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, dr. sc. Alka Domić Kunić, znanstvena savjetnica, dr. sc. Ljubica Perinić, znanstvena suradnica, i dr. sc. Tino Leleković, znanstveni suradnik.

Voditelj jedinice je prof. dr. sc. *Marin Zaninović*, član suradnik, a upraviteljica je dr. sc. *Branka Migotti*.

Znanstvenoistraživački rad

Dr. sc. *Branka Migotti* najveći dio svoga znanstvenoistraživačkog rada posvetit će aktivnostima predviđenima u zadnjoj godini rada projekta Hrvatske zaklade za znanost *Rimski grobni spomenici jugozapadne Panonije u svome materijalnom, društvenom i religijskom kontekstu*, koji je započeo u svibnju 2015. Kao voditeljica spomenutog projekta B. Migott će u 2018. s jedne strane usklađivati, usmjeravati i koordinirati rad suradnika, a s druge provoditi vlastite sljedeće aktivnosti: 1. dovršavanje i priprema za publiciranje radova s dva skupa na kojima je sudjelovala u 2017. (Graz, lipanj 2016.; Prag, rujanj 2017.); 2. dovršavanje kataloga rimskih grobnih spomenika kao osnove za završnu fazu rada na projektu, s osobitom naglaskom na usklađivanju epigrafskih i onomastičkih podataka koje priređuje suradnica na projektu dr. sc. M. Šašel Kos; 3. koordiniranje rada suradnika M. Šašel Kos i I. Radman-Livaje na pisanju priloga za završnu publikaciju navedenog projekta, kao i pisanje vlastite sintetske rasprave kao poglavlja u toj knjizi.

Dr. sc. Alka Domić Kunić i dalje će raditi na prikupljanju i sistematiziranju građe za knjigu o Grcima na Jadranu; građe ima mnogo, pa je i rad na njezinoj obradi dugotrajan i zahtjevan. Nastavlja prikupljati literaturu i znanstvenu građu za monografiju o prosopografiji Oktavijanovih ratova u Iliriku. Započet će prikupljati građu za monografiju o jantaru kod Japoda - dosadašnji rad na temi vezanoj uz Japode (populaciju koja je u predrimsko i rimsko doba živjela u području Gorskog kotara i Like) preusmjerit će se na tu pod temu. U pripremi je nekoliko znanstvenih radova za domaće i inozemne znanstvene publikacije, a tijekom godine radit će i na oblikovanju znanstvenog rada za zbornik radova sa znanstvenog skupa posvećenog 50. obljetnici smrti Esada Pašalića (međunarodni znanstveni skup održan u Sarajevu, 19.-22. listopada 2017., na kojemu je sudjelovala kao pozvani predavač).

Dovršava znanstveni rad proizašao iz izlaganja na međunarodnom znanstve-

nom kongresu *Imperialism and Identities at the Edges of the Roman World 3* (Petnica, 22.-25. rujna 2016.). Tijekom godine planira se objava radova vezanih uz dva međunarodna kongresa, održana 2014. (u organizaciji Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu) odnosno 2015. (u organizaciji Arheološkog muzeja u Zagrebu).

Dr. sc. *Ljubica Perinić* će zajedno s dr. sc. Brankom Migotti, voditeljicom projekta *Rimski grobni spomenici Jugozapadne Panonije u svome materijalnom, religijskom i društvenom kontekstu*, nastaviti obavljati poslove koji su predviđeni planom i programom navedenog projekta. Obradene spomenike unijet će u kronološki osjetljivu arheološku bazu podataka svih grobnih spomenika, u obliku kataloga prema gradovima. S obzirom na dinamiku projekta, koja će biti poznata koncem 2017., obavljat će dužnosti vezane uz međunarodnu inicijativu *The iconography of Rider*. Zadatak ove inicijative je reevaluacija svih različitih tipova spomenika ovoga kulta, postavljanje nove terminologije i tipologije, a prvenstveno postavljanje metodoloških osnova na kojima će se izvoditi daljnje analize.

Pripremit će za tisak izlaganje *Votive inscriptions of the Roman soldiers dedicated to Mars in the province of Dalmatia*, koje je održala tijekom godine u Beogradu, na međunarodnom skupu u organizaciji Srpskog arheološkog društva.

Dr. sc. *Tino Leleković* nastavit će s proučavanjem niza tema vezanih uz arheologiju rimske provincije Panonije, te objavljivanjem rezultata tih istraživanja kroz niz znanstvenih radova. U prvom će se redu usredotočiti na obradu rimske keramike iz Vinkovaca kako bi za tisak pripremio rukopis o teri sigilati iz Cibala, te će nastaviti s obradom građe i pripremom rukopisa znanstvenih monografija *Mursa - Istočna nekropola* i *Mursa - Južna nekropola*.

Od lipnja do listopada nastavit će redoviti rad na svojim arheološkim projektima *Bastina antičke Murse* i *Rimska vila Ciglenice kod Osekova*. U osmoj godini istraživanja u Osijeku obaviti će se arheološko istraživanje u Parku kraljice Katarine Kosače, gdje se sustavno istražuju ostaci antičke Murse s ciljem prezentacije središta antičke kolonije u obliku javnog urbanog arheološkog parka, te u Sveučilišnom kampusu gdje se namjerava nastaviti sa zaštitnim iskopavanjima na području gradnje novih fakultetskih građevina. Ujedno će se tijekom 2018. obaviti sedma godina istraživanja pokraj sela Osekova gdje se provodi arheološko iskopavanje rimske rustične vile Ciglenice, a gdje se planira stvaranje arheološkog parka.

U svibnju i lipnju 2018. provest će se istraživanje u srednjoj i južnoj Dalmaciji, gdje će se obaviti pripreme radnje za prijavu arheološkog projekta istraživanja kasnoantičkih naselja u Dalmaciji.

T. Leleković namjerava sudjelovati i na znanstvenim skupovima *Rei cretariae Romanae fautores* u Cluju i na *Limes-kongresu* u Beogradu.

Nastavna djelatnost

Dr. sc. Branka Migotti obavljat će mentorske dužnosti za dvoje studenata pos-

lijediplomskih studija na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Dr. sc. Alka Domić Kunić obavljat će dužnosti člana stručnog povjerenstva vezane uz izradu jednoga doktorskog rada na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Izdavačka djelatnost

Dr. sc. Branka Migott će, kao izvršna urednica časopisa *Arheološki radovi i rasprave*, prikupljati rukopise za 19. svezak tog časopisa, izdavanje kojega se planira u 2019. godini.

Ostala djelatnost

Dr. sc. Alka Domić Kunić obavljat će administrativne poslove vezane uz djelatnost Odsjeka za arheologiju (zaprimanje i arhiviranje dopisa). Osim toga će prikupiti, unijeti u računalno, po potrebi lektorirati i korigirati izvješća i druge tekstove predviđene za objavu u *Ljetopisu* Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2017. godinu.

Dr. sc. Ljubica Perinić obavljat će poslove vezane uz priručnu knjižnicu Odsjeka (održavanje, unos i popis novih knjiga i časopisa).

ODSJEK ZA ETNOLOGIJU

Voditelj Odsjeka za etnologiju je akademik *Ivan Cifrić*. Djelatnici Odsjeka su: znanstveni suradnik dr. sc. Jakša Primorac i viša stručna suradnica dr. sc. Klementina Batina.

Temeljni projekt u Odsjeku je kritičko objavljivanje antologijskih etnoloških i folklorističkih rukopisa iz 19. i prve polovice 20. stoljeća. Ono obuhvaća stručne poslove prepisivanja, kolacioniranja i digitaliziranja te znanstvene poslove kritičkog obrađivanja i multidisciplinarnog proučavanja arhivske građe. Djelatnici i vanjski suradnici Odsjeka pritom surađuju s drugim znanstvenim ustanovama, te udrugama i pojedincima iz lokalnih zajednica iz kojih potječe gradivo. Tempo objavljivanja odvija se u skladu s financijskim mogućnostima. Glavni i odgovorni urednik svih izdanja je akademik Ivan Cifrić.

U 2018. u Odsjeku će se obavljati sljedeći poslovi:

1. stručni rad s vanjskim korisnicima arhiva i sređivanje arhivskog gradiva i dokumentacije

2. objavljivanje folklorističke monografije dr. sc. Klementine Batine *Aspekti ženskog autorstva u ranoj hrvatskoj etnologiji i folkloristici* (Zbornik za narodni život i običaje br. 60).

3. objavljivanje sociološke monografije *Selo u sjećanju* autora akademika Ivana Cifrića i urednika dr. sc. Jakše Priimorca, kao posebnog izdanja Odsjeka.

4. nastavak rada na kritičkoj obradi građe predviđene za objavljivanje u narednom razdoblju: 1) Mijo Žuljić, *Narodni običaji u Varešu*, SZ 60, 160 (urednik: dr. sc. Mario Katić); 2) Nikola Novaković, *Staro Štefanje*, SZ 110a-d (urednica: dr. sc. Danijela Birt Katić); 3) Luka Lukić, *Opis sela Klakarja: Narodni život i običaji*, SZ 128a-d, NZ 28a-e (urednik: dr. sc. Marinko Vuković); 4) *Retkovci u zapisima Ivana Filakovca*, SZ 57 (urednica: dr. sc. Anica Bilić).

Uz redovnu djelatnost, djelatnici Odsjeka istražuju i pišu znanstvene radove iz svojih specijalističkih područja.

Dr. sc. *Jakša Primorac* nastavit će istraživati recentne i suvremene aspekte klapskog pjevanja u 20. i 21. stoljeću, posebice procese festivalizacije klapske scene i prožimanja klapske s popularnom glazbom. Pošto je proširio istraživanje podrijetla dominantnih stilova hrvatske tradicijske vokalne glazbe s malo poznatim specifičnim mikrotonalnim pjevanjem na Banovini i Kordunu, nastavit će pisanje rada o navedenoj temi. Odlazit će na terenska istraživanja i znanstvene skupove.

Dr. sc. *Klementina Batina* će pružati stručnu pomoć vanjskim korisnicima arhiva pri korištenju arhivske građe i priručne literature te voditi potrebnu evidenciju i dokumentaciju. Kao tajnica uredništva *Zbornika za narodni život i običaje* vodit će poslovnu administraciju i korespondenciju vezanu uz suradnju s vanjskim suradnicima Odsjeka na poslovima pripreme i objavljivanja etnoloških i folklorističkih monografija uključujući i apliciranje na razne natječeje za osiguravanje potrebnih namjenskih sredstava. Radit će kao autorica na pripremi za objavljivanje knjige *Aspekti ženskog autorstva u ranoj hrvatskoj etnologiji i folkloristici* te će dovršiti pisanje dva rada koji se planiraju objaviti do kraja 2018. godine. Zajedno s dr. sc. Tanjom Perić-Polonijio, vanjskom suradnicom Odsjeka, kolacionirat će i pripremat za objavljivanje folklorističku monografiju *Narodne pjesme iz dubrovačkog primorja* Balda Melkova Glavića (MH 31, MH 58, MH 179a-i). U suradnji s hrvatskom sekcijom ECOVAST-a (Europskog vijeća za sela i male gradove) organizirat će znanstveno-stručni skup *Uloga Ekomuzeja u razvoju lokalnih zajednica* (Bistra, listopad 2018.). Nastavit će raditi na digitalizaciji arhivskog gradiva Odsjeka kao predstavnica Odsjeka u Akademijinom Digitalnom repozitoriju. Sudjelovat će u organizaciji Noći muzeja u Akademijinoj Knjižnici te u Danima otvorenih vrata i drugim događanjima u sklopu Hrvatske Akademije.

ODSJEK ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA

Plan rada za 2018. godinu u skladu je sa strateškim ciljevima Odsjeka (koji obuhvaćaju analiza modela i odrednica dugoročnog ekonomskog rasta/razvoja; praćenje dinamike hrvatskoga gospodarskog sektora; te analizu konkurentnosti hrvatskog drvnog sektora). Naime, u 2018. godini akademik Gordan Družić predviđa organizaciju znanstvenog skupa u suradnji s Ekonomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu pod nazivom "Modeli razvoja hrvatskog gospodarstva".

Nadalje, predviđa se objavljivanje članka znanstvene suradnice dr. sc. Martine Basarac Sertić pod nazivom "Do mutual formal institutions affect convergence or divergence? Governance trends among European Union countries". Članak preispituje postojeća saznanja o upitnoj konvergenciji zemalja Istočne Europe kao moguće posljedice transfera Zapadnih formalnih institucija u te zemlje i usvajanja *acquis communautaire*-a. Ovo pitanje seže do početka 1990-ih kada je prevladavalo očekivanje da će uspješne formalne institucije iz Zapadnih zemalja rezultirati sličnim rezultatima u tranzicijskim zemljama. U međuvremenu, uglavnom zbog neformalnih ograničenja, u većini slučajeva to se pokazalo pogrešnim shvaćanjem. Štoviše, kvantitativna analiza trendova upravljanja u EU u posljednja dva desetljeća pokazuje prilično divergentne puteve među Istočno- i Zapadnoeuropskim društvima. Rezultati analize indikatora upravljanja (WGI) ukazuju da su Liberalne, Nordijske i Kontinentalne zemlje znatno uspješnije od Mediteranskih i od Srednje- i Istočnoeuropskih zemalja. Dodatno, nalazi istraživanja sugeriraju malu vjerojatnost sustizanja vodećih zemalja od strane Mediteranskih i od Srednje- i Istočnoeuropskih zemalja.

Isto tako, predviđa se objavljivanje članka dr. sc. Martine Basarac Sertić pod nazivom "Economic determinants and analysis of the European Union wood industry SMEs employment". Kako bi se bolje razumjelo funkcioniranje mehanizma malih i srednjih poduzeća (SME) u europskim zemljama u razdoblju nakon krize, procijenjen je panel model na jedinstvenom skupu podataka za 23 zemlje u razdoblju od 2008. do 2016. godine. Nasuprot postojećoj literaturi, ovaj se rad fokusira na moguće učinke tradicionalnih makroekonomskih varijabli, ali s naglaskom na dinamiku zapošljavanja u malim i srednjim poduzećima u specifičnom proizvodnom sektoru - industriji prerade drva (NACE: C16). Ekonometrijska analiza provedena je na temelju Generalizirane metode momenata (GMM) u dva koraka s robusnim standardnim pogreškama. Rezultati analize pokazuju da povećanje rasta realnog BDP-a, industrijske proizvodnje i izvoza ima pozitivan učinak na zapošljavanje u malim i srednjim poduzećima u drvnjoj industriji.

Također se predviđa objavljivanje "policy papera" dr. sc. Martine Basarac Sertić u koautorstvu pod nazivom "Competitiveness, smart specialisation and

investment in Croatia", u sklopu trogodišnjeg Jean Monnet projekta za potporu institucijama "POLO-Cro28 – Opservatorij politika u Hrvatskoj", a koji se financira sredstvima Erasmus + programa Europske komisije.

Predviđa se sudjelovanje znanstvene suradnice dr. sc. Martine Basarac Sertić na konferenciji pod nazivom *The 2nd International Statistical Conference in Croatia* (ISCCRO'18), koja će se održati u svibnju 2018. godine u Opatiji.

Također se predviđa objavljivanje članka pod nazivom "The speed of a large-scale transformation: insights from (post)transitional EU Countries". Unatoč dominantnoj sklonosti postupnom pristupu reformama u početnim tranzicijskim godinama, ekonomski pokazatelji sugeriraju superiorniju izvedbu "big bang" reformatora tijekom posljednjeg desetljeća. Ipak, pristup (post) tranzicijskim procesima mora biti višedimenzionalan i obuhvaća više od brzine transformacije i ključnih ekonomskih pokazatelja. Stoga kvantitativna analiza u radu obuhvaća nekoliko aspekata povezanih s društveno-ekonomskim promjenama. Rezultati kvalitete demokracije, tržišnog gospodarstva i uspješnosti menadžmenta u postsocijalističkim članicama EU pokazuju da su zemlje koje su primijenile šok terapiju, u posljednjem desetljeću znatno bolje u svim navedenim područjima. To sugerira da usporeni reformatori zaostaju u razvoju demokratskih institucija i suvremenog tržišnog gospodarstva i vjerojatno nemaju dovoljno kapaciteta za brzu nadoknadu uspješnijih zemalja.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI – DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Zavod u svom sastavu ima dvije po sadržaju rada različite i međusobno odvojene radne jedinice: istraživačku radnu jedinicu (po kojoj Zavod nosi ime), smještenu u renesansnom Sorkočevićevu ljetnikovcu na Lapadu i Zbirku Balda Bogišića u Cavtatu.

Zbog smrti dugogodišnjeg voditelja akademika Vladimira Stipetića zavod trenutno nema voditelja, a dužnost obnaša njegov zamjenik upravitelj akademik *Nenad Vekarić*. Voditeljica Zbirke Balda Bogišića je mr. sc. Stane Đivanović. Sveukupno je uposleno 13 djelatnika, i to: 9 na znanstvenim poslovima (6 znanstvenih savjetnika, i 3 znanstvena suradnika), 1 na stručnim poslovima, 1 na administrativno-računovodstvenim poslovima i 2 pomoćna službenika.

Znanstvenoistraživački rad

Tijekom 2018. godine nastavit će se istraživanja pojedinih tema iz političke,

gospodarske i kulturne prošlosti Dubrovnika i okolice koje vezuje zajednički projekt "Transformacije kolektivnih i individualnih identiteta u Dubrovačkoj Republici od kasnog srednjeg vijeka do 19. stoljeća" (voditelj projekta akademik Nenad Vekarić), projekt koji je dobio potporu Hrvatske zaklade za znanost.

Pojedinačni rad znanstvenika Zavoda odvijat će se na slijedeći način:

Akademik *Nenad Vekarić*, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju, izdat će deveti svezak knjige "Vlastela grada Dubrovnika". Nastavit će istraživanje demografske povijesti Dubrovnika i okolice, analizu prikupljene građe o stanovništvu dubrovačkih područja (Dubrovačko primorje, Rijeka i Župa dubrovačka, Elafiti, Dubrovnik), te na pripremi sljedećih knjiga: "Stanovništvo Dubrovnika 1817. godine" (u koautorstvu sa Stjepanom Ćosićem) i "Stanovništvo Dubrovačkog primorja". U koautorstvu s Ivanom Lazarević nastavit će rad na knjizi pod naslovom "Lastovske oporuke".

Dr. sc. *Nella Lonza*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, član suradnik HAZU, nastavit će istraživanja institucionalne i pravne povijesti Dubrovnika i drugih hrvatskih područja u srednjem vijeku i ranom modernom razdoblju. Sudjelovat će na znanstvenom projektu Hrvatske zaklade za znanost "Transformations of the Collective and Individual Identities in the Dubrovnik Republic from the Late Middle Ages until the Nineteenth Century". Završit će pisanje knjige o dubrovačkim rekluzama. Istraživat će opsežnu arhivsku građu o mletačkoj vlasti u Dubrovniku (1205-1358) u Državnom arhivu u Dubrovniku i Archivio di Stato di Venezia. Radit će na prijevodnom izdanju procesa Zrinskom i Frankopan u kritičkom izdanju Umaškog statuta. Na poziv Bečkog sveučilišta sudjelovat će kao ekspert-diskutant na radionici "Social Practices and Symbolical Representations of Community in Urban-Rural Relations in Central Europe, Dalmatia, South Arabia and Tibet" (Beč, 26.–27. travanj 2018).

Dr. sc. *Slavica Stojan*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, dovršit će knjigu *Pisana i usmena svjedočanstva o posljedicama Velike trešnje u Dubrovniku 1667. godine*, na temelju istraživanja u Državnom arhivu u Dubrovniku u fondu Dubrovačke Republike i analize usmenih i pisanih svjedočanstava očevidaca katastrofe i stradalnika. Održat će predavanje u povodu 150. obljetnice proglašenja hrvatskog jezika službenim jezikom u Hrvatskom saboru 23. listopada 2017. godine. Održat će predavanje u povodu Držičeve smrti u Znanstvenoj knjižnici u Dubrovniku 15. studenog 2017. pod naslovom "Marin Držić privatno" temeljeno na dokumentima koji daju novi pogled na život i djelo Marina Držića. Osmislila je temat časopisa Dubrovnik posvećen 500. obljetnici rođenja židovskog i hrvatskog pjesnika Didaka Pira podrijetlom Portugalca koji je život zaključio u Dubrovniku 1599. godine koji će biti objavljen u prosincu 2017. godine. U okviru Dana kršćanske kulture 2018. godine održat će predavanje o Ruđeru Boškoviću i njegovom posjetu Rijeci dubrovačkoj ljeti 1747. godine i prijateljima iz mladosti koji su se amaterski bavili fizikom i matematikom: Frano Savinov Zamagna, Marin Orsatov Sorgo i Marko Tomov Bassegli.

Dr. sc. *Vesna Miović*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, planira nastavi-

ti s opsežnim istraživanjem dubrovačko-osmanskih odnosa u 16. stoljeću, a isto tako i povijesti dubrovačkih Židova tog doba. Namjera joj je napisati znanstveni članak o poznatom židovskom pjesniku Didaku Piru i dubrovačkoj Židovskoj općini njegova doba. Također, planira provesti istraživanje rada i svakodnevnog života u dubrovačkim Lazaretima u vrijeme Dubrovačke Repulike, s posebnim naglaskom na Lazarete kao glavnoj točki dubrovačke multikulturalnosti, mjestu susreta židovskih, muslimanskih i kršćanskih trgovaca i putnika. Na koncu, namjera je provesti pripremno istraživanje za rad na rodovima islamskih vjernika u Dubrovniku 19. i 20. stoljeća.

Dr. sc. *Zdenka Janeković-Römer*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, nastavit će istraživanja za monografiju o komunalnom razvoju dalmatinskih gradova od ranog srednjeg vijeka do 14. stoljeća, kao i sintezu "Povijest Dubrovačke Republike", na izvorima i literaturi – uz hrvatsku historiografiju posebnu će pažnju posvetiti komparativnoj literaturi o talijanskim komunama te o Istočnom Rimskom Carstvu/Bizantu i njegovu političkom, administrativnom, vojnom i kulturnom utjecaju na Jadranu tijekom formativnih stoljeća istočnojadranskih komunana. Nastavit će, također, rad na projektu "The Mediterranean City and Its Rulers: A Comparison of Byzantium, Islam, and Western Christendom in the High Middle Ages" u organizaciji Princeton University, N.J., Cambridge University te University of Edinburgh. Dovršit će rad o crkvenoj politici i svetačkim kultovima koji su obilježili prva stoljeća dubrovačke povijesti i izuzetno utjecali na pozicioniranje grada između Bizantskog Carstva, papinskog Rima te balkanskih Sklavina, ali i na razvoj samoga grada, odnosno njegovih institucija. Dovršit će i rad o razvoju komunalnih institucija Kotora uspoređujući sličnosti i razlike s dubrovačkim institucijama, s obzirom na vanjskopolitički položaj Kotora u odnosu na Duku i Rašku te na jaku demografsku, vjersku, kulturnu povezanost s Dubrovnikom. Istraživat će problem otvorenosti/zatvorenosti dubrovačkog društva počevši od 11. stoljeća, mogućnosti asimilacije novopridošlih stranaca te socijalnu pokretljivost pojedinih slojeva društva s osobitim naglaskom na trgovce i njihovo društveno pozicioniranje u 13. i 14. stoljeću. Tu tematiku će istraživati na dokumentima u Državnom arhivu u Dubrovniku. Radit će i na problematici metodologije i teorije povijesne znanosti.

Dr. sc. *Relja Seferović*, znanstveni savjetnik, izučavat će stvaralaštvo adventskih i korizmenih propovjednika u Dubrovniku u razdoblju Novoga vijeka, osobito s obzirom na njihovu ulogu u društvenim kretanjima uoči pada Dubrovačke Republike. Svoja će istraživanja prvenstveno temeljiti na vrelima iz Državnog arhiva u Dubrovniku, Dominikanskog samostana, Franjevačkog samostana Male braće i knjižnice Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku. Nastavit će također istraživati postignuća klasične dubrovačke historiografije, uspoređujući ih s tadašnjim međunarodnim dosegima i razmatrajući rad drevnih dubrovačkih povjesničara crkvene i svjetovne provenijencije u kontekstu etičkih dvojbi koje su ih zaokupljale pod neprekidnim državnim, kao i crkvenim nadzorom.

Dr. sc. *Rina Kralj-Brassard*, znanstvena suradnica, objavit će rad o utjecaju modernizacije javnog zdravstva i obrazovanja žena na dojenačku smrtnost u Du-

brovniku krajem 19. i početkom 20. stoljeća te poglavlje u knjizi na engleskom jeziku na temu skrbi o napuštenoj djeci u ranom modernom Dubrovniku. Nastavit će rad na pripremi knjige o dubrovačkim nahodima s fokusom na 19. stoljeće. Također, planira započeti proučavanje državnog proračuna Dubrovačke Republike iz 17. stoljeća kao i procese osiromašenja pripadnika elitnih slojeva dubrovačkog društva.

Dr. *Ivana Lazarević*, znanstvena suradnica, nastavit će raditi na ubikaciji vlasteoskih kuća u staroj gradskoj jezgri pomoću dokumenata Dubrovačkog arhiva pokušavajući locirati vlasteoske kuće od 1700. do 1817. Također, nastavit će rad na projektu radnog naslova "Stanovništvo Mljeta", specifične dosad neobrađene otočne mikroczeline na području Dubrovnika. U koautorstvu s Nenadom Vekarićem nastavit će rad na knjizi pod naslovom "Lastovske oporuke".

Dr. sc. *Lovro Kunčević*, znanstveni suradnik, istraživat će političku povijest Dubrovačke Republike u kasnom srednjem vijeku i ranom novovjekovlju, a posebice povijest dubrovačkih republikanskih institucija. Pripremat će drugi dio studije o uzrocima društvene i političke stabilnosti Dubrovačke Republike u razdoblju između 14. i 17. stoljeća, koju će objaviti u Analima Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku. Također, uređivat će zbornik o kulturnoj povijesti glasanja u predmodernoj Europi koji priprema u suradnji s M. Pattendenom i S. Ferente, a koji će izdati izdavačka kuća Routledge (New York).

Izdavačka djelatnost

Tijekom 2018. godine predviđa se tisak sljedećih publikacija: 1) Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku 56 (2018); 2) Dubrovnik Annals 22 (2018); 3) Nenad Vekarić, "Vlastela grada Dubrovnika, knjiga 9. Osobna imena" 4) Slavica Stojan, "Život u ljetnikovcima Rijeke dubrovačke"; 5) Nikša Varezić, "Dosta je reći Rimu da bi se reklo cijelom svijetu. Dubrovačka Republika i Sveta Stolica tijekom 16. i 17. stoljeća"; 6) Antun Koncul, "Stanovništvo Graca u Hercegovini" i 7) Marija Gjurašić, "Otok Mljet prema zemljišniku Franje I"; 8) Ivana Brković, "Političko i sveto. Identitet prostora i prostori identiteta u dubrovačkoj književnosti 17. stoljeća".

ZBIRKA BALDA BOGIŠIĆA U CAVTATU

Zbirka Baltazara Bogišića u Cavtatu će biti otvorena za javnost - izložbeni odjel uz povremena stručna vodstva, konzultacije i suradnju u znanstvenim istraživanjima Bogišićeve ostavštine. U veljači 2018. predviđa se predstavljanje kataloga priređene memorijalne izložbe "Vrijeme Bogišićeva odlaska i 'povratka' - muzeološki aspekt kulture sjećanja", u prigodi 180. obljetnice rođenja Bogišićeve

sestre Marije Bogišić Pohl (1837-1920), utemeljiteljice njegove ustanove u Cavtatu (autorica mr. sc. Stane Đivanović). Prigodnim predavanjima i manjom tematskom izložbom iz fundusa ZBB obilježiti će se dolazeća 130. obljetnica proglašenja kapitalnog djela Bogišićeva znanstvenog i kodifikatorskog opusa, Općeg imovinskog zakonika za knjaževinu Crnu Goru (1888), ujedno i 110. obljetnice Bogišićeve smrti. Nastavit će se znanstveno istraživanje, snimanje i reinventiranje arheološke zbirke, poglavito keramičke građe, u digitalnom programu M++ (mag. archeol. Bruno Bijadija u suradnji sa Stanom Đivanović), te stručna i znanstvena dorada inventara djela likovne umjetnosti Bogišićeva kabineta u svrhu registriranja navedenih kolekcija kod Ministarstva kulture RH.

Mr. sc. Stane Đivanović nastavit će svoja istraživanja, a ovisno o tijeku izrade Izvedbenog projekta/Knjige detalja za rekonstrukciju Bogišićeve rodne kuće, u suradnji s autoricama projektne dokumentacije, nastojat će definirati muzeološku koncepciju novog stalnog postava kuće, te dovršiti rad Baldo Bogišić – sljedbenik tradicijske povijesnoopravne škole.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI – ZADAR

Organizacija jedinice

U Zavodu za povijesne znanosti uposlena su ukupno sedam djelatnika: dva stalno uposlena znanstvena djelatnika (dr. sc. Tado Oršolić i dr. sc. Marija Zaninović Rumora), voditeljica Pomorske zbirke (dr. sc. Grozdana Franov Živković), jedna asistentica-posdoktorantica (dr. sc. Martina Dubonić Glavan), stručna djelatnica (Ivna Anzulović, prof.), knjižničarka (Ljiljana Ugrinić, prof.) i domar-spremač (Zorinko Lalić).

Voditelj Zavoda je akademik *Nenad Cambi* a upravitelj je dr. sc. *Tado Oršolić*.

Znanstvenoistraživački rad

Tado Oršolić, viši znanstveni suradnik, tijekom 2018. planira završiti s pisanjem, pripremiti za tisak i objaviti monografiju naslova "Dalmatinska pukovnija grof Lacy br. 22. u Prvom svjetskom ratu". Također, nastaviti s dodatnim znanstveno-istraživačkim radom, prikupljanjem arhivskih i drugih izvora prilikom pisanja monografije naslova: "Nepokorena Posavina: Rat u Bosanskoj Posavini – Oraško bojište 1992. – 1995." Tijekom 2018. u planu je objaviti rad naslova: "Početak Prvog svjetskog rata i dalmatinske postrojbe 1914. – problem pouzdanosti

novinskih vijesti" koji je predan za tisak u zborniku radova sa znanstvenog skupa: 1914. – prva godina rata u Trojednoj Kraljevini i Austro-Ugarskoj Monarhiji. Sudjelovati na znanstvenom skupu *Ecclesia Nonensis: prošlost Ninske biskupije*, Nin, 1.–3. lipnja 2018., okvirna teme izlaganja: "Ninska biskupija za francuske uprave 1806.-1810." Kao sudionik znanstvenog projekta Hrvatske zaklade za znanost, naslova "Vojnički život i slike ratnika u hrvatskom pograničju od 16. stoljeća do 1918." (Project IP-2014-09-3675) vršit će daljnja znanstvena istraživanja vezana uz društveno-vojnu povijest Dalmacije od kraja 18. do 1918. te aktivno sudjelovati u radu na projektu. Vršiti arhivska i druga znanstvena istraživanja vezano uz društveno-vojnu prošlost Dalmacije za vrijeme Austro-Ugarske Monarhije. U svojstvu tehničkog urednika i člana uredništva, radit će na prikupljanju radova, pripremi, izradbi i tiskanju znanstvenog godišnjaka *Radovi Zavoda za povijesne znanosti u Zadru*, sv. 60 za 2018. Sudjelovati u radu ostalih projekata koje planira Zavod u Zadru, organizirati predavanja i promocije monografija u Zadru.

Marija Zaninović-Rumora, viša znanstvena suradnica, na temelju dokumenata koji su dijelom objavljeni u "Izvori za povijest Hvarskog pučkog ustanka", Hvar, 2014., autora M. Zaninović-Rumora i J. Bracanovića, analizirat će ulogu svećentva u istoimenom ustanku. Nakon dugogodišnjih istraživanja i analize kasno srednjovjekovnog i rano novovjekovnog mjernog sustava dalmatinskih komuna, u suradnji i suautorstvu konzervatora Gorana Nikšića koji će stručno obraditi fotogrametrijske snimke, pripremiti za objavljivanje članak: "Metrološka analiza sakralne i profane arhitekture dalmatinskih komuna". U suradnji s Odjelom za klasičnu filologiju Sveučilišta u Zadru, sudjelovati u višegodišnjem projektu kritičkog izdanja Hvarskoga statuta (izdavač - Književni krug Split). Kao članica organizacijskog odbora za obilježavanje 150. obljetnice hvarskog turizma, 1868.-2018., sudjelovat će u organiziranju znanstvenog skupa i koordinaciji između sudionika, Grada Hvara, Muzeja hvarske baštine i Instituta za turizam.

Grozdana Franov-Živković, znanstvena suradnica (voditeljica pomorske zbirke), kao sudionik nastavit će kao suradnik sudjelovati na međunarodnom projektu: "Digitalizacija i istraživanje tekstova zadarsko-šibenskog područja iz razdoblja do kraja 19. st. pisanih glagoljicom, bosančicom i latinicom" Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru. Za slijedeću godinu prijavila se na znanstvene skupove: 1. znanstveno-stručni skup *Starigrad-Paklenica*, travanj 2018., teme izlaganja (s Matom Bobanovićem, prof.): "Povijesna demografija Starigrada na temelju matičnih knjiga iz 19. stoljeća i glagoljskih i ostalih dokumenata nastalih u razdoblju od kraja 17. do sredine 19. stoljeća"; "Povijesna demografija Selina na temelju matičnih knjiga iz 19. stoljeća i glagoljskih i ostalih dokumenata nastalih u razdoblju od kraja 17. do sredine 19. stoljeća"; "Povijesna demografija Tribnja na temelju matičnih knjiga iz 19. stoljeća i glagoljskih i ostalih dokumenata nastalih u razdoblju od kraja 17. do sredine 19. stoljeća"; 2. znanstveni skup "Bibinje", ožujak-travanj 2018., tema izlaganja: "Svakodnevni život Bibinja 17. i 18. stoljeća na temelju glagoljskih rukopisa"; 3. znanstveni skup "Ecclesia Nonensis: prošlost Ninske biskupije", Nin, 1.–3. lipnja 2018., tema izlaganja "Gla-

goljica u Ninskoj biskupiji"; 4. znanstveni skup "Sukošan", rujan 2018., teme izlaganja (zajedno s Matom Bobanovićem, prof.): "Stanovništvo Sukošana od 1608. do kraja 19. stoljeća" i "Sukošanske bratovštine od 17. do 19. stoljeća". Planira objaviti sljedeće knjige koje su predane za tisak: 1. Grozdana Franov-Živković, Dragan Nimac, Katarina Duplančić: "Kolan – glagoljaško pučko crkveno pjevanje u Zadarskoj nadbiskupiji /Kolan – glagolitic folk church chanting in the Archdiocese of Zadar", izdavač: Hrvatska kulturna udruga Pjevana baština, Institut za etnologiju i folkloristiku, Hrvatsko katoličko sveučilište; 2. Grozdana Franov-Živković, Pavao Kero, Marija Kero, "Dvije sukošanske matične knjige umrlih 1608. do 1759.", Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertianae, Stalna izložba crkvene umjetnosti i Sveučilište u Zadru; 3. Grozdana Franov-Živković, Pavao Kero, Marija Kero, "Dvije sukošanske matice umrlih 1765. – 1826.", Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertianae, Stalna izložba crkvene umjetnosti i Sveučilište u Zadru. Planira raditi na sljedećim knjigama za tisak: 1. Grozdana Franov-Živković, Pavao Kero, Marija Kero, "Glagoljski spisi ninske biskupije 1634. – 1750.", Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertianae; 2. Grozdana Franov-Živković, Pavao Kero, Marija Kero, "Glagoljski spisi ninske biskupije, 1750. – 1819.", Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertianae; 3. Grozdana Franov-Živković, Andrey Sobolev, Pavao Kero, "Arbanaška knjiga krštenih 1757.-1813.", Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertianae. Članci predani za tisak: 1. "Društveni položaj pripadnika mletačkih teritorijalnih snaga (černida) sa zadarskog područja u 17. i 18. stoljeću na temelju glagoljskih matičnih knjiga i ostalih dokumenata", s međunarodnog znanstvenog skupa: Vojnici i vojnički život u serijalnim izvorima od 16. stoljeća do 1918. godine ; 2. "Školovanje glagoljaša od 14. do poč. 19. st.", s međunarodnog znanstvenog skupa u povodu pedesete godišnjice učiteljskog studija u Zadru, "Stoljeća zadarskoga školstva"; 3. "Nekoliko glagoljskih patrimonija Biogradskog područja", Glasilo Društva prijatelja glagoljice, Baščina br. 18 za 2017.; 4. "The Glagolitic Confraternities Books of the Zadar Area and their Value as Historical Documents", Zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa: Conference and School on Authority, Provenance, Authenticity, Evidence; 5. "Bratovštine Polače i okolnih mjesta: Nadina, Raševića, Tinja i Jagodnje u XVIII. i XIX. st.", Zbornik radova sa znanstvenog skupa: Polački kraj u prošlosti i sadašnjosti; 6. "Povijesna demografija Nadina na temelju matičnih knjiga i ostalih evidencija Ninske biskupije od 17. do sredine 19. stoljeća", Zbornik radova sa znanstvenog skupa: Polački kraj u prošlosti i sadašnjosti; 7. "Povijesna demografija Raševića na temelju matičnih knjiga i ostalih evidencija Ninske biskupije od 17. do sredine 19. stoljeća", Zbornik radova sa znanstvenog skupa: Polački kraj u prošlosti i sadašnjosti.

Planira nastaviti sa sređivanjem glavne postave Pomorske zbirke te postaviti prigodnu izložbu za manifestacije Otvorena vrata HAZU te Noć muzeja. Nabaviti predmete i dokumenata vezane uz temu izložbe, objavljivanje članaka i predavanja a u izradi je mali katalog s najzanimljivijim predmetima. Planira se obaviti konzervatorsko-restauratorske radove na željeznom topu iz 16. stoljeća te šest željeznih sidara iz razdoblja od 10. do 17. stoljeća. Temeljem suradnje na projektu NETWORLD, u suorganizaciji Zavoda u Zadru i ustanove INOVAcija pri Zadar-

skoj županiji, u Pomorskoj zbirci postaviti stalnu izložbu o potonuću ratnog broda Szent Istvana kod Premude u lipnju 1918.

Martina Dubolnić Glavan, postdoktorand, znanstveni suradnik, planira u sljedećoj godini raditi na obradi arhivske građe iz "Ostavštine" Snegovoj pohranjene u planoteci Arheološkog Muzeja u Zadru i izraditi članak za Radove Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru. U koautorstvu s kolegama predati članak "Sites Twice Removed – a Case Study From Dalmatia" za zbornik sa sudjelovanja na međunarodnom znanstvenom skupu Methodology and Archaeometry, Zagreb, 2015. Završiti rad na projektu "Najraniji tragovi uzgoja vinove loze na širem Ninskom području: Vitis vinifera – analiza bioarheoloških uzoraka". Raditi na obradi arhivske građe iz "Ostavštine" don Luke Jelića pohranjene u Arheološkom Muzeju u Splitu. Nastaviti rad na izradi dokumentacije te obradi građe i prostornih podataka prikupljenih terenskim istraživanjima provedenim 2008. – 2010. g. i 2016. g. na prostoru Općina Starigrad-Paklenica i Jasenice i izrade cjelovite baze podataka (GIS) kulturno-povijesne baštine. Spomenutu građu namjeravam predati na pohranu u Arheološki muzej u Zadru, a prikupljene podatke objediniti i izraditi monografiju s rezultatima istraživanja. Nastaviti rad na obradi pokretne građe, dokumentacije i prostornih podataka prikupljenih terenskim istraživanjima provedenim 2012. – 2013. g. i 2016. na prostoru Grada Nina, Općine Privlaka, Vir i Vrsi u svrhu izrade cjelovite baze podataka (GIS) kulturno-povijesne baštine i nastavka suradnje s Konzervatorskim odjelom u Zadru. Spomenutu građu namjeravam predati na pohranu u Arheološki muzej u Zadru. Nastaviti rad na dokumentaciji pokretne i nacrtne građe s lokaliteta Nin - Vrt Šalov 1988. g. u svrhu buduće objave. Samostalno te u koautorstvu s kolegama sudjelovati na znanstvenom skupu Ecclesia Nonensis: prošlost Ninske biskupije, Nin, 1.–3. lipnja 2018. s dva izlaganja. Sudjelovati u radu na Uspostavnom znanstvenom projektu Hrvatske Zaklade za znanost "Kulturni krajolik - model valorizacije, zaštite, upravljanja i korištenja kulturne baštine" [The Cultural Landscape - A Model for Valorisation, Protection, Management and Use of Cultural Heritage] (UIP-05-2017), voditelja doc. dr. sc. Igora Kulenića. Raditi na projektima prijavljenim za 2018. g. prema Ministarstvu kulture: "Ugljan i Pašman, pećine s kulturnim ostacima na zadarskim otocima" i "Velebit, kulturno-povijesna baština Južnog Velebita", ukoliko Ministarstvo kulture odobri spomenute projekte. Pohađati tečaj Geografskog informacijskog sustava (GIS), te vježbati rad u prostornim programima Speleoliti i Inkscape.

Ivna Anzulović, viši stručni suradnik, u sljedećoj godini nastavit će obrađivati prikupljenu povijesnu i arheološku građu vezanu za prostorni razmještaj srednjovjekovnih sela Ravnih kotara. Prijavila sudjelovanja znanstvenim skupovima: o Bibinjama s radom "Srednjovjekovna sela na području k.o. Bibinje" koji će se održati u organizaciji Sveučilišta u Zadru, Ogranka matice hrvatske u Zadru i Općine Bibinje i na skupu o Sukošanu s radom "Srednjovjekovna sela na području k.o. Sukošan" u organizaciji Sveučilišta u Zadru, Župe Sukošan i Općine Sukošan. U Zborniku radova sa znanstvenog skupa Polačko područje u prošlosti i sadašnjosti održanog u Polači 2016. planiram objaviti rad "Srednjovjekovna sela i hrvatsko plemstvo na području polačkog kraja".

Ljiljana Ugrinić, knjižničarka, planira tijekom 2018. kao i do sada obavljati knjižničnu djelatnost: nabava knjižnične građe (zamjenom, darom), stručna obrada, čuvanje i zaštita starije građe, izrada elektroničkih zapisa, sudjelovanje u izradi skupnih kataloga i baza podataka, osigurati brže korištenje i posudbu dostupne građe korisnicima prema potrebama i zahtjevima, surađivati s drugim knjižnicama, uspostavljati nove zamjene sa ustanovama srodne struke, pomagati na izdavanju časopisa "Radovi" i distribuciji istih na adrese uspostavljene zamjene, pratiti stručna predavanja i novosti iz struke, spoznaje primijeniti u radu.

Organizacija i suorganizacija znanstvenih skupova, tribina i izložbi

Zavod planira sudjelovati u organizaciji i suorganizaciji sljedećih znanstvenih skupova: 1. *Ecclesia Nonensis: prošlost Ninske biskupije*, Nin, 1.–3. lipnja 2018. u organizaciji s Društvom za povjesnicu Zadarske nadbiskupije i Sveučilištem u Zadru; 2. *Sukošan*, rujna 2018., u organizaciji sa Sveučilištem u Zadru, Maticom Hrvatskom u Zadru i Općinom Sukošan; 3. međunarodni znanstveni skup o "Ivanu Berčiću (1824. – 1870)" u listopadu 2018. u suorganizaciji sa Sveučilištem u Zadru. Zavod planira nakon završetka projekta NETWORLD, u suorganizaciji ustanove INOVAcija pri Zadarskoj županiji organizirati tribinu i izložbu u svibnju 2018. te nakon toga u Pomorskoj zbirci Zavoda postaviti stalnu izložbu povodom 100-te godišnjice potonuća ratnog broda Szent Istvana, jednog od najvećih ratnih brodova austrougarske mornarice, koji je potopljen kod otoka Premude 10 lipnja 1918.

Izdavačka djelatnost

- predviđa se tiskanje Radova Zavoda za povijesne znanosti HAZU sv. 60., 2018.
- Zbornika radova za znanstvenog kolokvija "Svećenici glagoljaši i njihova ostavština" (ovisno od financijskih sredstava)
- monografija autora Tado Oršolić, "Dalmatinska pukovnija grof Lacy br. 22. u Prvom svjetskom ratu", serija "Djela" Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru (ovisno od financijskih sredstava).

ZAVOD ZA POVIJEST I FILOZOFIJU ZNANOSTI

Organizacija jedinice

Rad Zavoda za povijest i filozofiju znanosti odvija se unutar tri Odsjeka:

- 1) Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti
- 2) Odsjek za povijest medicinskih znanosti
- 3) Odsjek za filozofiju znanosti

Voditelj Zavoda je akademik *Žarko Dadić*. Upraviteljica u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti je prof. dr. sc. *Stella Fatović-Ferenčić*.

ODSJEK ZA POVIJEST PRIRODNIH I MATEMATIČKIH ZNANOSTI

Djelatnici Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti istražuju u sklopu svojih tema razvoj ideja, metoda i koncepcija u matematici, fizici i kemiji. Poseban naglasak u istraživanjima stavljen je na povijesni razvoj ovih znanosti u Hrvata.

Dr. sc. *Branko Hanžek*, znanstveni savjetnik, obradit će rukopise i usklađivati ih s objavljenim radovima (o istraživanju o motrenjima i primjeni matematičkih metoda te razvijanju teorija, kao i o znanstvenim i nastavnim mjerenjima u sklopu egzaktnih znanosti, u Hrvatskoj u 19. i 20. stoljeću) za knjižni tisak. Isto tako će obraditi rukopise, o istraživanju u tematskom pravcu hrvatskih znanstvenih i nastavnih vrijednosti i identiteta, za objavljivanje. Završit će s istraživanjem i prikupljanjem mjernih uređaja i nastavnih pomagala iz hrvatske prirodoslovne prošlosti. Pritom će nastaviti suradnju s Rektoratom Sveučilišta u Zagrebu, Prirodoslovno-matematičkim fakultetom i Fakultetom elektrotehnike i računarstva u Zagrebu, Ministarstvom znanosti i obrazovanja, a u pogledu sustavnog istraživanja razvitka hrvatskog mjeriteljstva. Završit će aktivnosti vezane uz osnivanje Spomen sobe-kolijevke hrvatskog modernog mjeriteljstva i nastavnih pomagala. Isto će tako nastaviti i sustavno istraživanje začetaka i razvitka poslijediplomske nastave iz prirodoslovnih znanosti u Hrvatskoj u razdoblju prvih 35 godina.

Prema potrebi sudjelovat će na zadacima vezanim uz djelatnost Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti HAZU. Također će sudjelovati na znanstvenim skupovima s temama iz povijesti znanosti, osobito iz povijesti fizike.

Dr. sc. *Marijana Borić*, znanstvena suradnica u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, provodit će istraživanja u sklopu projekta "Hrvatska znanstvena i filozofska baština: transferi i aproprijacija znanja od srednjeg vijeka do dvadesetog stoljeća u europskom kontekstu", Hrvatske zaklade za znanost i u dogovoru s voditeljem Zavoda za povijest i filozofiju znanosti. O temama iz povijesti znanosti izlagat će na znanstvenim skupovima i znanstvenim tribinama.

Dovršavat će rukopis monografije o Marinu Getaldiću, za nakladnika "Školska knjiga", uz potporu Zaklade HAZU. Povodom 450. obljetnice Getaldićeva rođenja održat će više predavanja i tribina posvećenih životu i djelu tog najvećeg hrvatskog matematičara i fizičara na prijelazu iz 16. u 17. stoljeće. Povodom 450. obljetnice planira u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti postavljati izložbe "Marin Getaldić – pogled u novo doba", u sklopu koje bi se u organizaciji projekta "Upoznajmo hrvatsku znanstvenu baštinu" pored ostalih popratnih događanja održavale i edukativne radionice. Kao suradnica na projektu "Hrvatska znanstvena i filozofska baština" započet će rad na dosada neistraženom astronomsko-astrološkom rukopisu iz 18. stoljeća, koji se čuva u Arhivu HAZU. Dovršavat će rukopis o životu i djelima Nikole Tesle, za nakladnika Tehnički muzej "Nikola Tesla" u Zagrebu. Pored toga nastavit će istraživanje života, djela i dosada nepoznatih spisa, neobjavljenih rukopisa i skica Fausta Vrančića. Radit će kao urednica zbornika radova sa znanstvenog kolokvija o Faustu Vrančiću održanog 3. listopada 2016. u Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu. Tijekom 2018. planira sudjelovati na izdavanju reprinta Vrančićeva tehničkog priručnika *Machinae novae* i organizirati znanstvenu tribinu u biblioteci Ambrosiana u Milanu posvećenu Faustu Vrančiću na kojoj će se prezentirati njegov značaj u zapadnoeuropskom kontekstu. Nastavit će suradnju s Memorijalnim centrom Faust Vrančić, te sudjelovati u radu međunarodne škole Faust Vrančić. Za Gradsku knjižnicu "Juraj Šižgorić" u Šibeniku radit će na proširivanju dosadašnjih tekstova i sadržaja za virtualni muzej o Faustu Vrančiću. Također će s Gradskom knjižnicom "Juraj Šižgorić" u Šibeniku surađivati na izdanju pretiska Vrančićeva djela: "Ethica christiana". Nastavit će istraživati radove hrvatskih znanstvenika na prijelazu iz renesanse u novovjekovlje. Surađivat će priložima iz povijesti znanosti s HRT-om.

Vanja Flegar, prof. fizike i kemije, znanstvena novakinja u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, nastavit će suradnju na projektu Hrvatske zaklade za znanost, "Hrvatska filozofija i znanost u europskom kontekstu od 12. do 20. stoljeća". U okviru tog projekta ove će godine nastaviti sa sustavnim istraživanjem objavljene i neobjavljene korespondencije Andrije Dudića (preko 2000 pisama) hrvatskog prirodnog filozofa 16. stoljeća s naglaskom na njegovu korespondenciju s drugim hrvatskim misliocima toga razdoblja. Kao i dosada, sudjelovat će u organizaciji skupa Hrvatska filozofija i znanost: jučer, danas, sutra 4 te surađivati s Institutom za filozofiju u pripremi i provedbi edukativnih radionica. Također planira istražiti okolnosti osnivanja i djelovanju prve farmaceutske tvrtke u jugoistočnoj Europi, koja se nalazila u Hrvatskom zagorju, u gradu Pregradi, a čije osnivanje vežemo uz obitelj francuskog podrijetla Thierry de Chateavieux.

Suradivati će s Odjelom za prirodoslovlje i matematiku Matice hrvatske prilikom organizacije tradicionalnog godišnjeg skupa posvećenog hrvatskim prirodoslovcima. Nastavit će istraživanja vezana uz izradu doktorske disertacije "Utjecaj otkrića i razvoja periodnoga sustava elemenata na hrvatsku kemiju do sredine 20. stoljeća". U okviru projekta popularizacije znanosti "Upoznajmo hrvatsku znanstvenu baštinu", kojeg podupire Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Ministarstvo znanosti i obrazovanja, sudjelovati će, zajedno s dr.sc. Marijanom Borić, u organizaciji i provedbi raznih radionica, javnih predavanja, okruglih stolova, izložbi kojima će se obilježavati 450. godišnjica Marina Getaldića. Također će nastaviti ispunjavati obaveze vezane uz poslijediplomski doktorski studij iz područja povijesti kemije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu.

Sudjelovati će na znanstvenim skupovima koji u svojem sklopu imaju teme iz povijesti znanosti. Uz to će, u dogovoru s voditeljem Zavoda obavljati istraživačke i organizacijske poslove u sklopu rada u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti.

ODSJEK ZA POVIJEST MEDICINSKIH ZNANOSTI

Prof. dr. sc. *Stella Fatović-Ferenčić* planira izdavanje 18. knjige Rasprave i građa za povijest znanosti u suradnji s akademikom Markom Pećinom i uz koordinaciju Akademijinog Razreda za medicinske znanosti. Knjiga će tematizirati razvoj Farmaceutskoga studija do 1942. godine, a temeljit će se na zbirci Diploma i povelja hrvatskih farmaceuta, Hrvatskog muzeja medicine i farmacije. U suradnji s Nikolom Kujundžićem radit će na istraživanju života i rada Antuna Vrgoča. Nastavit će suradnju s Jasenom Ferber Bogdan na istraživanju ljekarništva na području Hrvatske te razvoja oglašavanja lijekova s osobitim naglaskom na ulogu obitelji Feller. Također će nastaviti suradnju s Marijom Anom Dürriegl, naslovnom znanstvenom savjetnicom u Staroslavenskom institutu, na izradi studija o hrvatskim srednjovjekovnim i rano -novovjekovnim medicinskim i prirodno - filozofijskim tekstovima sačuvanima u glagoljskim spomenicima. Taj je projekt priprema objavljivanje monografije o toj tematici s ciljem sintetskoga pogleda na važan a dosad manje istražen segment najstarije hrvatske pismene tradicije.

U suradnji s Martinom Kuharom *Stella Fatović-Ferenčić* će istraživati ulogu u sudsko-medicinskih vještačenja u političkim procesima s osobitim naglaskom na suđenje Luki Jukiću 1912. godine.

Kao zamjenica voditelja Hrvatskoga muzeja medicine i farmacije HAZU akademika Pećine, te članica muzejskoga vijeća nastaviti će aktivnosti vezane uz razvoj tog muzeja. U sklopu tih aktivnosti, a u suradnji s upraviteljicom Muzeja

Silvijom Brkić Midžić nastavit će s pripremnim radovima za stalni postav Muzeja. Sukladno tomu planira se studentska izložba iz fundusa pod naslovom "Diplome i povelje hrvatskih farmaceuta iz zbirke Hrvatskog muzeja medicine i farmacije". Autorice koncepcije izložbe su Stella Fatović-Ferenčić i Silvija Brkić Midžić, a izložba će biti postavljena u rujnu 2018. godine na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Poslijedoktorand *Martin Kuhar* u 2018. godini će u suradnji sa Stelom Fatović-Ferenčić detaljno istražiti forenzičko vještačenje Luke Jukića, atentatora na hrvatskoga bana Slavka Cuvaja 1912. godine koje je izradio hrvatski psihijatar Ivo Žirovčić. U radu planiranom za međunarodno objavljivanje autori će prezentirati kontekst radikalizacije hrvatske politike neposredno prije Prvoga svjetskog rata, stanje forenzičke medicine, osobito forenzičke psihijatrije i utjecaj talijanskog psihijatra Cesarea Lombrosa na hrvatsku psihijatriju, te utjecaj sudskog procesa protiv Jukića na intelektualnu javnost Hrvatske. Samostalno, u daljnjim istraživanjima eugenike u Hrvatskoj posebnu će pozornost usmjeriti razdoblju njenih početaka, odnosno do završetka Prvoga svjetskog rata. U sklopu tog istraživanja prezentirat će socioekonomski, znanstveni i medicinski kontekst koji je determinirao tipični javnozdravstveni tip eugenike na području Hrvatske, te identificirati glavne aktere toga formativnog razdoblja eugenike. Kuhar će također sudjelovati u izradi tekstualnih i vizualnih materijala za scenarij stalnoga postava Hrvatskog muzeja medicine i farmacije te istraživati kulturnu i političku pozadinu razvoja medicinske muzeologije.

ODSJEK ZA FILOZOFIJU ZNANOSTI

Djelatnici Odsjeka za filozofiju znanosti bave se proučavanjem znanosti općenito, a posebice razumijevanjem prirodnih znanosti, i to kako njihova povijesnoga razvoja, tako i njihova unutarnjega ustroja. Pri tome se naglasak osobito stavlja na odnos prirodnih prema društvenim znanostima, te na njihovu svezu sa širim duhovnim i povijesnim kontekstom. Posebice se pak istražuje odnos prema ostalim ljudskim djelatnostima. Iznimna se pozornost također polaže i na odnos znanosti i jezika, tako da razmatranje pojedinih pitanja filozofije jezika zauzima važno mjesto u istraživanju. K tomu, istražuju se i različiti hrvatski filozofi kojima je znanost, odnosno pojedina znanstvena pitanja, bila sastavnim dijelom njihova filozofiranja. U Odsjeku su tri djelatnika: dr. sc. Bojan Marotti, prof. dr. sc. Željko Dugac i dr. sc. Vedran Duančić.

Znanstvenoistraživački rad

Godine 2018. svi će djelatnici Odsjeka sudjelovati na projektu *Hrvatska znanstvena i filozofska baština: transferi i apropijacije znanja od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća u europskome kontekstu* Hrvatske zaklade za znanost (broj IP-2016-06-6762), koji je dobiven 2017. Sam je projekt usredotočen na proces apropijacije od strane hrvatskih znanstvenika i filozofa, na njihov doprinos u različitim posebnim lokalnim kontekstima, kao i na njihov doprinos globalnim znanstvenim procesima, već prepoznatima u povijesti, filozofiji i sociologiji znanosti. Cilj je istraživanja kritički analizirati nove i neobjavljene izvore, te ponuditi novi pogled na neke od najbitnijih i najutjecajnijih primjera transfera i apropijacija znanstvenoga znanja na hrvatskome prostoru od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća. Voditelj je projekta prof. dr. sc. Željko Dugac, suradnici su na projektu: dr. sc. Bojan Marotti, dr. sc. Vedran Duančić (sve djelatnici Odsjeka), dr. sc. Marijana Borić (iz Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti) te dr. sc. Branka Grbavac (iz Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU), a savjetnik je na projektu akademik Žarko Dadić.

Dr. sc. *Bojan Marotti*, suradnik projekta "Hrvatska znanstvena i filozofska baština: transferi i apropijacije znanja od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća u europskome kontekstu", radić će tijekom 2018. godine na realizaciji radnoga plana projekta. Tako će nastaviti rad na rukopisnoj ostavštini hrvatskoga filozofa, književnika, filologa, kazališnoga i književnoga kritičara, te prvoga profesora filozofije na obnovljenome Zagrebačkome sveučilištu (1874.) Franje pl. Markovića (1845. – 1914.).

Budući da je rukopis Markovićeve Etike objelodanjen kao kritičko izdanje, B. Marotti nastaviti će istraživanje Markovićeve rukopisne ostavštine, kako one koja se čuva u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, tako i one u Arhivu Odsjeka za povijest hrvatske književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU.

U idućoj će godini B. Marotti nastaviti i s proučavanjem filozofije jezika, kao i s istraživanjem filozofije američkoga mislioca Charlesa Sandersa Peircea (1839. – 1914.), jednoga od osnivača semiotike.

Također će se istraživati i pojedini hrvatski filozofi koji su se na različite načine bavili filozofijom jezika, kao i neki hrvatski gramatičari, koji su se u svome radu, opisujući hrvatski jezik, doticali spomenutih problema.

Prof. dr. sc. *Željko Dugac*, znanstveni savjetnik u trajnome zvanju, voditelj projekta *Hrvatska znanstvena i filozofska baština: transferi i apropijacije znanja od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća u europskome kontekstu*, radić će tijekom 2018. godine na realizaciji radnoga plana projekta. Nastavit će proučavanje srednjovjekovnih medicinskih rukopisa, prvenstveno djela arapskoga mislioca i liječnika Avicenne (Abū ‘Alī al-Ḥusain ibn ‘Abd Allāh ibn Sīnā, 980. – 1037.) *Cantica cantorum* (sign. MK 154), koje se čuva u Metropolitanskoj knjižnici u

Zagrebu. Navedeno je djelo, unatoč važnosti za proučavanje razvoja znanosti i prirodne filozofije, do danas u hrvatskoj historiografiji ostalo potpuno zanemareno. Na navedenom će rukopisu raditi zajedno s dr. sc. Brankom Grbavac, znanstvenom suradnicom iz Odsjeka za povijesne znanosti HAZU. Njih će dvoje tijekom 2018. godine napisati i znanstveni rad o srednjovjekovnim liječnicima.

Ž. Dugac također će, kao suradnik znanstvenoga projekta "Tranzicija hrvatskih elita iz Habsburške Monarhije u jugoslavensku državu" (voditelj prof. dr. sc. Iskra Iveljić) Hrvatske zaklade za znanost i Odsjeka za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, istraživati život i rad dr. Andrije Štampara u cilju objavlivanja engleske verzije njegovog Dnevnika.

Dr. sc. *Vedran Duančić*, poslijedoktorand, suradnik na projektu "Hrvatska znanstvena i filozofska baština: transferi i aproprijacije znanja od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća u europskome kontekstu", tijekom 2018. godine izvršavat će zadatke predviđene radnim planom za prvu i drugu godinu trajanja projekta. Istraživat će odnos ideologije i politike spram prirodnih i tehničkih znanosti u Hrvatskoj i u Jugoslaviji između 1945. i kraja 1960-ih godina, s posebnim osvrtom na pitanje njihove uloge u dostizanju socijalističke modernosti.

Ostalo

Zavod za povijest i filozofiju znanosti, kroz svoj Odsjek za filozofiju znanosti, sudjeluje u uređivanju i izdavanju multidisciplinarnoga časopisa *Encyclopaedia moderna*, kojemu je tajnik uredništva B. Marotti.

B. Marotti bavi se prevodjenjem rasprava iz povijesti filozofije i znanosti, te uređivanjem i priređivanjem različitih djela iz hrvatske i svjetske kulturne baštine. U godini 2018. predviđa se sudjelovanje na nekoliko znanstvenih skupova, kao i objavlivanje nekolicine radova, te jedne knjige.

Ž. Dugac na Filozofskome će fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na doktorsko-me studiju "Hrvatska moderna i suvremena povijest u europskom i svjetskom kontekstu", na Odsjeku za povijest, voditi kolegije pod nazivom "Izabrana poglavlja iz povijesti medicine i znanosti", te "Javno zdravstvo i socijalizacija medicine u 20. stoljeću". Vodit će također pripremu i provedbu istraživačkih seminara koji će se održavati u sklopu navedenoga projekta.

V. Duančić sudjelovat će u pripremi i provedbi istraživačkih seminara koji će se održavati u sklopu projekta što ga je dobio Odsjek, na kojima će povjesničari i filozofi znanosti, kao i znanstvenici iz srodnih disciplina, moći stručnoj javnosti predstaviti svoja istraživanja. Sudjelovat će također na više znanstvenih skupova iz područja povijesti znanosti, intelektualne povijesti te povijesti dvadesetoga stoljeća.

ZAVOD ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI, KAZALIŠTA I GLAZBE

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

U Odsjeku za povijest hrvatske književnosti, kojemu je voditelj član suradnik prof. dr. sc. *Tomislav Sabljak*, stalno su zaposleni znanstveni savjetnici prof. dr. sc. *Tihomil Maštrović* i dr. sc. *Hrvojka Mihanović-Salopek* i dr. sc. *Andrea Sapunar Knežević*, viši znanstveni suradnik dr. sc. *Ivica Matičević*, znanstveni suradnici dr. sc. *Antun Pavešković* i dr. sc. *Ana Batinić*, znanstvene novakinje dr. sc. *Josipa Dragičević* i *Martina Čavar*, prof., arhivist *Željko Trbušić*, mag. inf. zn. te administrativna djelatnica *Tatjana Skendrović*, koja jedan tjedan radi tri dana u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta i dva dana u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti, a drugi obratno.

Odsjek za povijest hrvatske književnosti u 2018. nakon što je završena digitalizacija cjelokupne rukopisne ostavštine *Tina Ujevića* nastavit će s digitalizacijom iz fonda od preko dvije stotine ostavština hrvatskih pisaca.

U povodu 80. godišnjice smrti *Ivane Brlić-Mažuranić*, na temelju ostavštine koja je pohranjena u arhivu Odsjeka, priredit ćemo izložbu ovisno o financijskoj potpori.

U 2018. nastavit će se izdavanje *Kronike*, časopisa Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe objavljuvat će se uglavnom neobjavljeni rukopisi iz arhiva Odsjeka.

Prof. dr. sc. *Tihomil Maštrović*, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju

Znanstveno-istraživački projekt hrvatski književni povjesničari

U skladu s dogovorenom koncepcijom rada na projektu Hrvatski književni povjesničari, nastavit će se istraživanja dosadašnjih književnopovijesnih sinteza hrvatske književne historiografije XIX. i XX. stoljeća te tim u svezi izrada cjelovite hrvatske književnopovijesne bibliografije.

Započet će pripreme na organizaciji narednoga znanstvenog skupa u okviru projekta Hrvatski književni povjesničari.

Znanstveni radovi: Objavit će znanstveni rad *Medinijev prinos hrvatskoj književnoj historiografiji* za Zbornik o *Miloradu Mediniju* čiji se objavljivanje očekuje 2018. Napisat će znanstvenu raspravu vezanu uz međunarodno priznanje hrvatskoga jezika za Zbornik posvećen 80. obljetnici rođenja *Stjepana Krasića* u izdanju Sveučilišta u Splitu 2018.

Sveučilišna nastava: Sudjelovanje u nastavi u akademskoj godini 2017./2018. na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu gdje će držati predavanja iz kolegija Hrvatska književnost romantizma i realizma.

Dr. sc. *Hrvojka Mihanović-Salopek*, znanstvena savjetnica:

U sklopu bilateralnoga znanstvenog projekta između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Bugarske akademije nauka planira dovršetak rada Harambašićev prepjev bugarske poezije (Bugarske pjesme) u kontekstu romantičarske stilске formacije. Sudjelovat će u pripremnim radovima za objavljivanje zbornika znanstvenih radova – Hrvatski i bugarski djelatnici u Zagrebu.

Znanstveni rad: Početkom siječnja očekuje se izlazak iz tiska autorske knjige znanstvenih radova. Hrvojka Mihanović-Salopek, Znanstvene prosudbe, te se planira predstavljanje knjige u Zagrebu i Splitu.

Planira dovršenje znanstvenog rada o Medinijevom pristupu temama hrvatskog srednjovjekovlja za objavljivanje, a u sklopu projekta Hrvatski književni povjesničari.

Sudjelovanja na znanstvenim skupovima: Planira sudjelovanje na znanstvenom skupu Pasionska baština koji će 2018. godine biti posvećen istraživanjima i temama s područja Like.

Kao priređivač izdanja Izabrane pjesme Nevenke Kovačević gostovat će na predstavljanju knjige u Mostaru, Tomislavgradu, Vitini i Podstrani kod Splita u organizaciji Društva književnika Herceg Bosne.

Dr. sc. *Andrea Sapunar-Knežević*, znanstvena savjetnica

Znanstveno-istraživački projekt Hrvatski književni povjesničari:

Nastavak suradnje na znanstveno-istraživačkom projektu Hrvatski književni povjesničari, provođenjem filoloških istraživanja o zastupljenosti gradišćanskohrvatske književne baštine u dosadašnjim književnopovijesnim sintezama hrvatske književne historiografije XIX. i XX. stoljeća.

U skladu s dogovorenom koncepcijom rada na projektu, nastavak rada na izradi dijela hrvatske književnopovijesne bibliografije koji se odnosi na gradišćanskohrvatsku književnu baštinu.

Započet će pripreme poslove na izradi znanstvenog priopćenja za naredni znanstveni skup u okviru projekta Hrvatski književni povjesničari.

Znanstveni radovi: Objavit će znanstveni rad Recepcija Medinijeve Povjesti hrvatske književnosti u Dalmaciji i Dubrovniku za Zbornik o Miloradu Mediniju 2018.

Sudjelovat će znanstvenim radom u Zborniku u povodu 80. obljetnice rođenja Stepana Krasića u izdanju Sveučilišta u Splitu 2018.

Dr. sc. *Ivica Matičević*, viši znanstveni suradnik

Objavljivanje knjiga: Autorske knjige:

Kruženje oko priče. Ogledi o suvremenoj hrvatskoj prozi. Ex libris, Zagreb. Opseg 200 kartica.

Trijumf duše. Analiza djela Josipa Kosora. (Završni svezak edicije Djela Josipa Kosora). Ex libris, Zagreb. Opseg: 250 kartica teksta.

Priredene knjige: Ernst Toller, Preobražaj. Edicija Ekspresionizam, knj. 6. Ex libris, Zagreb. Opseg: 150 kartica.

Programski tekstovi njemačkog ekspresionizma. Edicija Ekspresionizam, knj. 7. Ex libris, Zagreb. Opseg: 250 kartica.

Znanstveni radovi u inozemstvu: Završetak Prvoga svjetskog rata i književnost hrvatske avangarde. U: Studi Slavistici, Firenza, sv. XV/2018.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima: XXIII. Šoljanovi dani, Rovinj, travanj 2018. Tema skupa: Život i djelo Antuna Šoljana, u povodu 25. godišnjice smrti. LXV. Dani hvarškoga kazališta, Hvar, svibanj 2018. Tema skupa: Domočina u hrvatskoj književnosti i kazalištu. 39. Zagrebački književni razgovori, Zagreb, listopad 2018.

Rad izvan Zavoda: Uređivanje beletrističkih i stručnih naslova u ediciji Mala knjižnica Društva hrvatskih književnika. Priređivanje i vođenje tribina i književnih simpozija u okviru programskih djelatnosti Društva hrvatskih književnika.

Dr. sc. *Antun Pavešković*, znanstveni suradnik planira:

Objelodaniti monografiju o epu Ivana Mažuranića Smrt Smail-age Čengića.

Nastaviti istraživanje i pripremu za monografiju o simpoziju Dani hvarškoga kazališta.

Nastaviti istraživanje i pripremu za monografiju o Ivanu Gunduliću.

Nastaviti rad na projektu Hrvatski književni povjesničari pripremom i saopćenjem te izradom studije o Arminu Paviću.

Pripremiti esej (na engleskom ili hrvatskom jeziku) o kulturno antropološkim aspektima književnih figura pod radnim naslovom Nasilje, jezik, metafora.

Studiju o fundamentalnoj i generativnoj antropologiji otisnutu u časopisu Collegium antropologicum dopuniti analizom udjela kulturnoantropološke škole Erica L. Gansa i kritičkim prikazom hrvatske recepcije Girardove i Gansove teorije te ponuditi za objavljivanje.

Nastaviti rad na istraživanju i pripremi monografije o Pjerku Boni Lukoviću i hrvatskoj pučkoj književnosti 19. stoljeća započetu 2017.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima: XXIII. Šoljanovi dani, Rovinj, tra-

vanj 2018. Tema skupa: Život i djelo Antuna Šoljana, u povodu 25. godišnjice smrti. LXV. Dani hvarskoga kazališta Hvar, svibanj 2018. Tema skupa: Domovina u hrvatskoj književnosti i kazalištu. Krležini dani u Osijeku 2018.

Nastaviti urednički rad u Maloj knjižnici Društva hrvatskih književnika, čime se izravno i neizravno afirmira i rad Akademije i Odsjeka.

Dr. sc. *Ana Batinić*, znanstvena suradnica:

Nastavit će rad na istraživanju ostavština hrvatskih pisaca (Ivana Brlić-Mažuranić, Vladimir Šiffer i Krešimir Kovačić) koje se čuvaju u arhivu Akademijina Odsjeka za povijest hrvatske književnosti. Jednim od tih priloga surađivat će u novome broju *Kronike – časopisa Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe* (ur. prof. dr. sc. Tomislav Sabljak).

Za Akademijinu Građa za povijest književnosti hrvatske (ur. akademik Du-bravko Jelčić) prirediti će za objavljivanje gradivo iz dosad uglavnom neobjavljene i malo poznate ostavštine Vladimira Šifferra pohranjene u arhivu Odsjeka.

Dovršit će i za tisak u prirediti integralne radove sa skupova u: Dublinu (How Ivana Brlić-Mažuranić's "šegrt Hlapić" became "Lapitch – the shoemaker's boy"? – *Betwixt and Between: Boundaries and Peripheries in Children's Culture*, Dublin, 28. – 29. travnja 2017.), Krakowu (Evil children and cruelty to animals in Croatian children's magazines – International Conference "Slavic Worlds of Imagination", Krakow, 25. – 26. rujna 2017.), Dubrovniku (Milorad Medini i Milan Rešetar – Znanstveni skup o Miloradu Mediniju, Zagreb – Dubrovnik, 9. – 11. studenoga 2017.) i Beogradu (Ilustrovani mjesečnik *Zoološki vrtić, 1933 – 1937 – Časopisi za decu: jugoslovensko nasleđe 1918 – 1991*, Beograd, 7. – 8. prosinca 2017.).

Nastavit će s izradom bibliografija djela preminulih akademika za Spomenice preminulim akademikima u izdanju Akademijina Razreda za književnost, a objavljivanjem rada o Emi Božičević te recenzijama surađivat će u novim brojevima časopisa za istraživanje dječje književnosti i kulture *Libri & Liberi* (ur. doc. dr. sc. Smiljana Narančić Kovač).

Kao vanjska suradnica sudjelovat će u izvedbi nastave u okviru izbornog kolegija *Elementi naracije o medicini i u medicini za studente 2. godine Medicinskog fakulteta u Zagrebu* nositeljice doc. dr. sc. Ane Borovečki.

Dr. sc. *Josipa Dragičević*, znanstvena novakinja:

Nastavak suradnje na znanstveno-istraživačkom projektu *Hrvatski književni povjesničari*, voditelja prof. dr. sc. Tihomila Maštrovića.

Nastavak rada na *Zborniku o Miloradu Mediniju* u kojem ću sudjelovati kao izvršna tajnica i korektorica te autorica članka Medinijeve pedagoške teme i kazala imena.

Početak priprema za sljedeći znanstveni skup iz niza *Hrvatski književni povjesničari*.

Znanstveni rad: Tiskanje autorske knjige Krasni spol. Hrvatska nacija, rod i književnost prve polovice 19. stoljeća.

Nastavak rada na ostavštini Ivke Kralj koja se čuva u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta Akademijina Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe i pripreme za tisak rukopisa memoara Ivke Kralj.

Izrada članka Medinijeve pedagoške teme koji će se tiskati u zborniku radova sa Znanstvenoga skupa o Miloradu Mediniju koji se održao u Zagrebu i Dubrovniku od 9. do 11. studenoga 2017.

Izrada članka Ivka Kralj-Milarov i hrvatsko-bugarske kulturne veze, koji će se tiskati u zborniku radova s Međunarodnoga znanstvenoga skupa Hrvatski i bugarski kulturni djelatnici u Zagrebu koji se održao u Zagrebu od 2. do 4. listopada 2017.

Sveučilišna nastava: Sudjelovanje u nastavi u akademskoj godini 2017./2018. na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu u sklopu kolegija Hrvatska književnost romantizma i realizma, voditelja prof. dr. sc. Tihomila Maštrovića.

Martina Ćavar, prof., znanstvena novakinja:

U godini 2018. znanstvena novakinja Martina Ćavar bit će na porodnom dopustu.

Nastavit će izradu doktorske disertacije naslovljene: Konstrukcija nacionalnog identiteta u hrvatskom povijesnom romanu 19. stoljeća.

Željko Trbušić, mag. inf. zn.:

Dovršit će konačan popis arhivskih fondova Odsjeka i dodijeliti signature te, radi boljeg očuvanja gradiva, zamijeniti dotrajale kutije u samome arhivu. Napravit će dodatak analitičkom inventaru fonda Društvo hrvatskih književnika (HR-AHAZU-KN-1) u obliku kazala imena i objaviti kompletni rad. Nakon završetka digitalizacije rukopisne ostavštine Tina Ujevića nastavit će sa digitalizacijom ostavštine Ivane Brlić-Mažuranić. Obradit će po načelima arhivske struke ostavštinu Milana Marjanovića. suradnju s Digitalnom zbirkom Akademije gdje će prezentirati završene projekte i tako ih učiniti dostupnima javnosti.

Sređivanje arhivskoga gradiva i izrada inventarnih popisa, kao osnovnih obavijesnih pomagala, nastavit će se i dalje prema dogovoru sa voditeljem Odsjeka i zaposlenicima, ovisno o prioritetima i stanju očuvanosti materijala.

Nastavit će rad sa vanjskim korisnicima Arhiva Odsjeka i radit će na izradi knjižničnog kataloga priručne knjižnice Odsjeka u suradnji sa centralnom knjižnicom Akademije.

Svoj znanstveno-istraživački rad na polju informacijskih i komunikacijskih znanosti provodit će kroz kurikulum posljediplomskog studija na Filozofskom fakultetu u Zagrebu gdje priprema polaganje ispita kao osnovu za izradu teme doktorskog rada.

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKOGA KAZALIŠTA

Na temelju osobnog zahtjeva člana suradnika, dr. sc. Branko Hećimović razriješen je s danom 29. siječnja 2018. dužnosti voditelja Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, a na dužnost voditelja imenovan je akademik *Boris Senker*.

U Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta stalno su zaposlene znanstvena savjetnica u trajnom zvanju prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban, više znanstvene suradnice dr. sc. Ana Lederer i dr. sc. Martina Petranović, kao i administrativno računalna djelatnica Tatjana Skendrović, koja jedan tjedan radi tri dana u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta i dva dana u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti, a drugi obratno, te arhivske tehničarke Marica Bugarin i Jasna Đurđević.

Znanstveni rad

Znanstvena savjetnica u trajnom zvanju prof. dr. sc. *Antonija Bogner-Šaban* 2018. godine intenzivno će istraživati kazališnu povijest u Vukovaru (1885. – 1941.), odnosno djelatnost Hrvatskog pjevačkog i kulturnog društva "Dunav". Budući da je početne spoznaje predočila u tekstu pod naslovom Vukovarsko kazalište u vukovarskoj kulturi, priređenog za tisak u još uvijek neobjavljenom zborniku 6. hrvatskog slavističkog kongresa (Vukovar 2014.) sada bi se posvetila detaljnoj reafirmaciji materijala (dokumenti, novinski tisak, fotografije), koji je, osim u Sveučilišnoj i nacionalnoj knjižnici u Zagrebu i Državnom arhivu u Zagrebu, glavninom pohranjen u Muzeju grada Vukovara, Memorijalnom muzeju Grada Vukovara, Arhivu u Vinkovcima i Muzeju Slavonije u Osijeku, što nužno iziskuju višekratni i višednevni boravak u Vukovaru, Vinkovcima i Osijeku. Novac za boravak i troškove putovanja u Vukovar, Vinkovce i Osijek osiguran je iz sredstava Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu za 2018. godinu.

Viša znanstvena suradnica, dr. sc. *Ana Lederer* radit će – istraživati i pisati tekst – na knjizi Uvod u kazališnu produkciju i istraživati građu za monografiju Direktori Drame Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu.

Viša znanstvena suradnica, dr. sc. *Martina Petranović* surađivat će na znanstvenom projektu Politike identiteta i hrvatska drama od 1990. do 2016. koji financira Hrvatska zaklada za znanost. U sklopu rada na biblioteci Kazališna likovnost u knjizi, koju su pokrenuli i vode ULUPUH i Odsjek za povijest hrvatskog kazališta završit će rad na monografiji o scenografu i akademskom slikaru Zlatku Kazuljariću Ataču i nastaviti rad na knjigama o Vandi Pavelić Weinert i Ljubi Babiću.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima i kolokvijima

Znanstvena savjetnica u trajnom zvanju prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban sudjelovat će u prosincu 2018. na znanstvenom skupu Krležini dani u Osijeku Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku i Filozofskog fakulteta, Osijek, u Osijeku.

Viša znanstvena suradnica, dr. sc. Ana Lederer sudjelovat će na znanstvenim skupovima: Dani Hvarskog kazališta u svibnju 2018., Dani Ranka Marinkovića u rujnu 2018. i Krležini dani u Osijeku u prosincu 2018.

Viša znanstvena suradnica, dr. sc. Martina Petranović sudjelovat će na znanstvenim skupovima: Dani Hvarskog kazališta u svibnju 2018., Dani Ranka Marinkovića u rujnu 2018. i Krležini dani u Osijeku u prosincu 2018.

Odsjek za povijest hrvatskog kazališta bit će i u 2018. godini organizator znanstvenog skupa i popratnih manifestacija u sklopu kazališno-teatrološke manifestacije Krležini dani u Osijeku. Dužnost v. d. predsjednika Odbora Krležinih dana obavljat će voditelj Odsjeka akademik Boris Senker, a u radu odbora sudjelovat će znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban. Administrativno računalna djelatnica Tatjana Skendrović i arhivske tehničarke Marica Bugarin i Jasna Đurđević obavljat će organizacijske i administrativno-računalne poslove vezane za znanstveni skup i popratne manifestacije te objavljivanje zbornika Krležini dani u Osijeku 2017., Redatelji i glumci hrvatskog kazališta.

Viša znanstvena suradnica, dr. sc. Martina Petranović bit će i 2018. organizator znanstvenog skupa Dani Ranka Marinkovića i urednica zbornika.

Izdavačka djelatnost

a) U sunakladništvu Akademije i AGM-a tiskat će se Repertoar hrvatskih kazališta, knjiga četvrta, glavnog istraživača i priređivača izdanja znanstvenog savjetnika, dr. sc. Branka Hećimovića.

b) Monografija Ivo Raić – kazališni čovjek znanstvene savjetnice u trajnom zvanju prof. dr. sc. Antonije Bogner-Šaban tiskat će se u nakladi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

c) U sunakladništvu Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku i Filozofskog fakulteta, Osijek objavit će se zbornik Krležini dani u Osijeku 2017., Redatelji i glumci hrvatskog kazališta.

Digitalizacija muzejsko-arhivske kazališne građe

Nastavit će se rad na digitalizaciji, unosu i obrada metapodataka novodigitali-

ziranih cedulja Hrvatskoga narodnog kazališta, Zagreb. Za 2018. zatražena su sredstva za nastavak skeniranja kazališnih cedulja od Ureda za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba, a broj skeniranih cedulja ovisit će o odobrenim sredstvima. Voditeljica digitalizacije bit će znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban, a stručni suradnici Tatjana Skendrović i Marica Bugarin.

Digitalizirana verzija Repertoara hrvatskih kazališta, knjiga četvrta, objavit će se na portalu www.dizbi.hazu.hr.

Rad na prikupljanju, sređivanju i obradi kazališnoga gradiva

U skladu s programskim ustrojem Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta te znanstvenom i muzejsko-arhivskom radnom, praksom i brigom za istraživanje i prezentiranje hrvatske dramske književnosti i kazališta, kao i obogaćivanjem i ažuriranjem Muzejsko-kazališne zbirke Odsjeka za povijest hrvatskoga kazališta, nastavit će se rad na prikupljanju i preuzimanju raznovrsnoga muzejskog i arhivskog gradiva profesionalnih (institucionalnih i neovisnih), poluprofesionalnih i važnijih alternativnih kazališta, kazališnih družina i grupa te festivala, smotri i susreta, kao i gradiva o kazališnim umjetnicima i djelatnicima svih relevantnih kazališnih struka, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima. Opseg radova ovisit će o kadrovskim i prostornim mogućnostima.

Sukladno Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima te drugim općim aktima koji se odnose na čuvanje, pristupanje i evidentiranje arhivskog gradiva i Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskom gradivu, arhivske tehničarke će sređivati muzejsko-arhivsko gradivo konzultirajući se s nadležnim stručnjacima Hrvatskoga državnog arhiva i Muzejskog dokumentacijskog centra (Izvršitelj zadatka: Marica Bugarin i Jasna Đurđević).

Arhivska tehničarka Jasna Đurđević preuzet će evidenciju posudbi i povrata fonda te naplaćivanje usluga korisnicima gradiva Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta prema Cjeniku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Nadovezujući se na praksu, začetu još 1902. u Hrvatskom narodnom kazalištu te produženu u Odsjeku, nastavit će se rad na svakidašnjem odabiranju, bibliografskom označavanju, izrezivanju i lijepljenju članaka, osvrti, prikaza, reportaža, razgovora i intervjua iz dostupnih dnevnika (Jutarnji list, Večernji list) o hrvatskim profesionalnim (institucionalnim i neovisnim) te važnijim poluprofesionalnim i alternativnim kazalištima, kazališnim družinama i grupama, kao i o festivalima, smotrama i susretima, a i o dramskim, glazbeno-scenskim i baletnim praižvedbama, premijerama i obnovama, pa i različitim gostovanjima, te o kazališnim umjetnicima, dramatičarima, glazbeno-scenskim i baletnim autorima. (Izvršitelj zadaće: Marica Bugarin, Jasna Đurđević).

Nastavit će se također i sustavno presnimavanje svih tekstova o kazališnoj umjetnosti i umjetnicima, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima iz dnevnog tiska dostupnog na Internetu. (Izvršiteljica zadaće: Tatjana Skendrović).

Nastavit će se preuzimanje kao i razvrstavanje, sređivanje i obrada već preuzetog muzejskog i arhivskog gradiva, kao i njegovo evidentiranje. (Izvršiteljice zadaće: Marica Bugarin i Jasna Đurđević).

Nastavit će se ažurno voditi katalogizacija novopribavljenih i doniranih, dramskih, teatroloških, književnih, muzikoloških, leksikografskih i drugih izdanja te rad na katalogizaciji dramskih i teatroloških izdanja na stranim jezicima. (Izvršitelj zadaće: Tatjana Skendrović).

Nastavit će se voditi katalogizacija novonabavljenih ili novodobivenih audio i video zapisa. (Izvršitelj zadaće: Jasna Đurđević).

Redovito primanje stranaka obavljat će se kao i prethodnih godina u čitaonici Odsjeka, koja će biti otvorena za korisnike svakog utorka i četvrtka od 9 do 13 sati, a snimanja gradiva, kao i drugi opsežniji uslužni poslovi za zainteresirane kazališne, muzejske, novinske, radiotelevizijske i nakladničke ustanove obavljat će se prema prethodnom dogovoru. (Izvršitelji zadaće: Marica Bugarin i Jasna Đurđević). Nastavit će se naplaćivanje usluga korisnicima gradiva Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, uvedeno 17. listopada 2016., prema Cjeniku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. (Izvršitelj zadatka Jasna Đurđević).

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE GLAZBE

U Odsjeku za povijest hrvatske glazbe stalno je zaposleno šest znanstvenika i istraživača te jedna muzikologinja s ugovorom na određeno vrijeme. Stalno su zaposleni: dr. sc. Hana Breko Kustura (viši znanstveni suradnik), dr. sc. Vjera Katalinić (znanstveni savjetnik u trajnome zvanju, član sur. HAZU), dr. sc. Lucija Konfic (asistent, na porodiljnom dopustu do 28. 2. 2018), dr. sc. Sanja Majer-Bobetko (znanstveni savjetnik u trajnome zvanju), dr. sc. Rozina Palić-Jelavić (viši stručni suradnik-istraživač) i dr. sc. Ennio Stipčević (znanstveni savjetnik u trajnome zvanju, član sur. HAZU). Osim toga, muzikologinja Sara Ries zaposlena je do 28. 2. 2018. godine na zamjeni za asistenticu L. Konfic.

Voditeljica Odsjeka je akademkinja *Koraljka Kos*, a zamjenjuje ju upraviteljica *V. Katalinić*. Znanstvenici će nastaviti s individualnim istraživanjima u okviru projekata i izvan njih prema svojim specijalizacijama.

Znanstveni i stručni rad

Individualni rad u Odsjeku

Hana Breko Kustura, VZSur, voditeljica projekta "Hrvatski glazbeni i liturgijski kodeksi srednjega vijeka: Interdisciplinarna obrada" (Cromuscodex70),

HRZZ IP 6619 (2017-2021)

- obrada glazbenih izvora iz Državnog arhiva Dubrovnik
- istraživanje glazbenih izvora srednjega vijeka iz Starog Grada, Hvar
- istraživanje u arhivu benediktinki u Trogiru – cantus fractus izvori na latinskom i hrvatskom jeziku
- Vjera Katalinić, ZSav u trajnom zvanju, voditeljica projekta "Umrežavanje glazbom: promjene paradigmi u 'dugom 19. stoljeću' – od Luke Sorkočevića do Franje Ks. Kuhača" (NETMUS19), HRZZ IP-2016-06-4476 (2017-2021)
- rad na bazi podataka: natuknice za teme Sorkočević, Opera i Kuhač i pisanje komentara
- arhivsko istraživanje u zagrebačkim arhivima vezano uz temu Opera i Kuhač te u Grazu uz temu Opera
- pripremanje završnog teksta o Zagrebu na migracijskoj karti u prva dva desetljeća 20. stoljeća
- nastavak istraživanja i pisanje teksta: Franz Liszt i Hrvatska (sa Sarah Ries)
- rad na pripremi za objavljivanje Sorkočevićevog dnevnika: kontrola transliteracije i prijevoda, rad na natuknicama (komentarima)
- rad na pripremi 2. knjige Kuhačeve korespondencije: kontrola transliteracije i prijevoda, rad na natuknicama (komentarima)
- nastavak istraživanja i pisanja studije o operi u Hrvatskoj u 19. stoljeću, osobito pitanja financiranja i organizacije kazališta
- istraživanje djelovanja dirigenta Petra Strmića u Beču, Pragu, Poznanu i Varšavi.

Lucija Konfic, asistent

- nastavak rada na prikupljanju i obradi građe o Mileni Šugh Štefanac
- pripremni radovi i pisanje članka o muzikalijama iz zbirke Zavičajnog muzeja Poreč

Sanja Majer-Bobetko, ZSav u trajnom zvanju

- nastavak rada na znanstvenom projektu NETMUS19: prikupljanje podataka za unos u bazu i izradu komentara za temu Korespondencija Franje Kuhača
- terensko istraživanje: Sveučilišna knjižnica u Splitu i Znanstvena knjižnica u Zadru (Naše jedinstvo i Narodni list)

Rozina Palić-Jelavić, viši stručni suradnik-istraživač

- pripremne radnje oko koncipiranja knjige pod naslovom: Hrvatska nacionalna povijesna operna trilogija (Mislav, Ban Leget, Nikola Šubić Zrinski) Ivana pl. Zajca
- pisanje rada pod naslovom: U boj! – O prvim izvedbama Zajčeve

- zborske skladbe u Zagrebu (U povodu 150. obljetnice prve izvedbe u Hrvatskoj)
- početak istraživanja i pisanje rada na temu: Odjeci zriinsko-frankopanskih tema u glazbenom stvaralaštvu
 - početak istraživanja (prikupljanje građe) i pisanje rada na temu: Fra Marija Zvonko Pšag – kapucin i glazbenik
 - dovršetak rada pod naslovom: Između Ivana Zajca i Blagoja Berse – Zagrebačko operno kazalište na prijelomu stoljeća: opera Maričon Srećka Albinija
 - ažuriranje rada na temu: Zborske skladbe Ivana pl. Zajca posvećene PHPD Zora u Karlovcu. U povodu 160. obljetnice PD Zora (1858. – 2018.)
 - doradivanje teksta na temu: Boris Papandopulo: Istarske freske iz Berma
 - ažuriranje rada pod naslovom: Recepcija (prihvaćanje) Zajčeve prve hrvatske nacionalnopovijesne operne trilogije (Mislav) u doba njezina nastanka. Odjeci u tisku
 - ažuriranje rada na temu: Stabat Mater u hrvatskom glazbenom (umjetničkom autorskom) stvaralaštvu tijekom stoljeća s osobitim obzirom na glazbene prinose hrvatskih skladatelja
 - nastavak istraživanja na temu: Ivan pl. Zajc i Hrvatsko pjevačko društvo Kolo

Sara Ries, asistent (zamjena za Luciju Konfić, do kraja veljače 2018),

1. suradnja na projektu NETMUS19: rad na korespondenciji Fr. Ks. Kuhča (transliteracija 3. knjige)
2. rad na bazi projekta NETMUS19.

Ennio Stipčević, ZSav.

1. nastavak istraživanja hrvatske renesansne i barokne glazbe; ažuriranje unesenih podataka na internetsku stranicu "Renaissance Music in Croatia" (<http://ricercar.cesr.univ-tours.fr/3programmes/EMN/Croatie/pages/accueil.htm>), koja se izrađuje u suradnji s Centre d'Etudes Superieures de la Renaissance, Tours (FR).
2. dvotjedno studijsko istraživanje u Rimu
3. istraživanja i izrađivanje bibliografije glazbenih tiskovina Gabriella Pulitija (c.1583-1643/43), ranobaroknog skladatelja u Istri

2. Međunarodni projekti

- 1) Međunarodni projekt RILM (New York)
 - suradnja u Hrvatskoj nacionalnoj komisiji: nastavak obradbe novoga materijala i addenda
- 2) Međunarodni projekt RISM (Frankfurt)

- nastavak suradnje sa središnjicom u Frankfurtu i s korisnicima te obradba muzikalija (Katalinić, Konfic, Ries)

Rad u knjižnici

- nastavak vođenja Knjižnice Odsjeka za povijest hrvatske glazbe HAZU: obrada i unos nove građe; obrada mikrofilmova i indeksiranje digitalizirane zbirke mikrofilmova; nabava časopisa; posudba; održavanje web stranice Knjižnice; istraživanje mogućnosti digitalizacije građe; rad na održavanju glazbenog dijela digitalnog portala HAZU - DIZBI (Konfic, Ries)

Stručni rad

- pripremni radovi za tisak knjigu Hrvatska glazbena historiografija od 1900. do 1945. godine te izlaganja sa skupova: "Povijesni koncerti" iz 1916. godine i onodobna hrvatska glazbena kritika i Between Music and Ideologies: Croatian Music Criticism from the Beginning to WWII (Majer-Bobetko)
- nastavak prikupljanja bibliografskih jedinica o Ivanu pl. Zajcu (Palić-Jelavić)
- postavljanje izložbe za Noć muzeja 2018. u Knjižnici HAZU (zbirka gramofonskih ploča Đure Griesbacha) (Ries)
- priprema prezentacija za Dane otvorenih vrata HAZU (svi članovi Odsjeka).

Rad izvan Odsjeka

1. uredništvo u časopisima (Arti musices – Katalinić, Majer-Bobetko, Konfic; Gitara – Majer-Bobetko i Konfic, Muzyka, Current Musicology – Katalinić)
2. nastavak uredničkih poslova na notnom izdanju Giacomo Finetti, Opera omnia (nakladnik Centro di Studi Antoniani, Padova) (Stipčević)
3. pripremni urednički radovi za objavljivanje knjige Huberta Pettana o Frideriku Rukavini (Majer-Bobetko)
4. nastava na dodiplomskom i diplomskom/doktorskom studiju na Odsjeku za muzikologiju Muzičke akademije i Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te Sveučilištu J.J. Strossmayera u Osijeku, mentorstvo (Breko Kustura, Katalinić, Konfic, Majer-Bobetko)
5. sudjelovanje u radu HUMKAD-a (Konfic)
6. sudjelovanje u radu Komisije za glazbene knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva (Konfic)
7. rad u upravnom odboru Hrvatskoga muzikološkog društva (Breko Kustura, Konfic, Majer-Bobetko, Palić-Jelavić)

8. suradnja u ciklusima emisija Hrvatskog radija (Breko Kustura, Katalinić, Majer-Bobetko, Palić-Jelavić)
9. rad na 13. Zagrebačkom međunarodnom festivalu komorne glazbe (Ries)
10. pisanje članaka za Leksikografski zavod Miroslav Krleža (Ries)
11. recenzije znanstvenih i stručnih radova (svi u Odsjeku).

Znanstveni skupovi, seminari, usavršavanja i javna predavanja

1 Organizacija i suorganizacija skupova

- 19. godišnji susret Hrvatskog muzikološkog društva, svibanj 2018. (Katalinić)
- Dani otvorenih vrata HAZU: travanj 2018, priprema i prezentacije (svi suradnici)

2 Sudjelovanje na skupovima, seminarima i posebnim predavanjima te usavršavanja

- Radionica projekta CROMUSCODEX70 za studente Sveučilišta u Dubrovniku i djelatnike Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Dubrovnik, siječanj 2018. (Breko Kustura)
- sudjelovanje na simpoziju International Graduate Student Conference 2018 Musicology (in)action: Past musics, present practices, future prospects u Solunu od 9. do 11. veljače 2018. (Ries)
- Ars choralis 2018.: 5. međunarodni simpozij za korusologiju. Zborska umjetnost – glas – pjevanje; Zagreb, 5.-7. 4. 2018. (Palić-Jelavić)
- 18. i 19. 5. 2018. kongres "Dani fra Bernardina Sokola", Split (Breko Kustura)
- 19. godišnji susret Hrvatskog muzikološkog društva, Zagreb, svibanj 2018. (istraživači iz Odsjeka)
- srpanj-rujan 2018. stručno usavršavanje na Julius Maximilian Sveučilištu Würzburg, Institut für Musikforschung (Breko Kustura)
- Međunarodni znanstveni simpozij: Franjevci kapucini: 400 godina u Zagrebu (1618-2018); Zagreb, 12.-13. 10. 2018. (Palić-Jelavić)
- Pasijska baština 2018.: 12. Međunarodni znanstveni skup Pasijske baštine: Pasijska baština Like i Gorskog kotara; Gospić, 7.-10. 6. 2018. (Palić-Jelavić)
- Predavanje: Nacionalni smjer u hrvatskoj glazbi na Sofijskom sveučilištu "Sv. Kliment Ohridski" (Majer-Bobetko)
- Matica hrvatska Zagreb: predavanje Zajčeva nacionalnopovijesna operna trilogija (Palić-Jelavić)
- Sveučilišni poslijediplomski doktorski studij Znanosti o književnosti, teatrologije i dramatologije, filmologije, muzikologije i studija kulture na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu (obavljanje svih oba-

veza vezanih uz 1. godinu studija, pripreme radnje za doktorsku disertaciju) (Ries)

Predviđene publikacije

1. Fra Domagoj Volarević, Earliest source for Music and Liturgy from medieval Istria, za časopis *Atti e memorie* (Breko Kustura)
2. Fra Domagoj Volarević, Glazbeni kodeks fra Ivana Kneževića iz Knina u europskom kontekstu, u tisku (Breko Kustura)
3. Između Bosne, Italije i Dalmacije – kantuali fra Petra Kneževića, u: Zborniku radova "Fra Matija Divković i kultura pisane riječi franjevac Bosne Srebrene" (Breko Kustura)

ZAVOD ZA PROMET

Organizacija Zavoda

Zavod za promet Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluje na temelju Ugovora o sufinanciranju rada Zavoda za promet Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, broj: 10-42/11-2017, sklopljenog 27. ožujka 2017. između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Grada Zagreba. Zavod je lociran na adresi Kušlanova 2 u Zagrebu.

Voditelj Zavoda je akademik *Josip Božičević*, upraviteljica Zavoda je prof. dr. sc. *Sanja Steiner*, a u Zavodu je angažiran viši znanstveni suradnik dr. sc. Srećko Kreč. Vijeće Zavoda imenovano je 31. svibnja 2017. u sastavu: akademik Josip Božičević, akademik Marin Hraste, akademik Franjo Tomić, prof. dr. sc. Sanja Steiner i mr. sc. Ivica Lovrić.

Izvori financiranja

Znanstvenoistraživačku i nakladničku djelatnost Zavoda financiraju Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti putem Znanstvenog vijeća za promet, Zaklade Akademije i donacija, te Grad Zagreb slijedom Ugovora o sufinanciranju te odobrenjem pojedinačnih programskih zadaća i aktivnosti.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Zavod za promet Akademije angažiran je u istraživanju pod radnim naslovom: Razvojni potencijali Jadransko-jonskog pravca. Istraživanje multimodalnih prometnih opcija koridorskom trasom uzduž hrvatske obale Jadranskog mora, Crne Gore i Albanije ima cilj strateški pozicionirati i geoprometno valorizirati nacionalne prometne resurse i potencijale u kontekstu inicijative triju mora i prometnog povezivanja Baltika, Jadrana i Crnog mora.

Zavod za promet Akademije sudjeluje u pripremi i organizaciji znanstvenog savjetovanja Prometni razvoj zagrebačkog prstena, koje je usmjereno na projekciju rješenja prometnog umrežavanja metropolitanske regije, primarno tračničkim prometom.

Nakladnička djelatnost

Zavod će u 2018. godini tiskati dvije edicije u nakladi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti:

- Prometni razvoj zagrebačkog prstena, zbornik radova sa znanstvenog savjetovanja,
- Prometna politika i strategijski razvoj, znanstvena knjiga.

Sudjelovanje u skupovima

Zavod za promet Akademije sudjelovat će u radu skupova s tematikom strategijskog planiranja prometnog razvoja i trans-europske mreže prometne infrastrukture.

Ostale aktivnosti

Zavod za promet Akademije uspostaviti će suradnju sa Zavodima i Znanstvenim vijećima Akademije, koja izučavaju srodne tematske sadržaje, posebno u području energetike i telekomunikacija, te poljoprivrede, okoliša i pomorstva. Zavod za promet Akademije uspostaviti će suradnju sa sektorima Grada Zagreba, koja pokrivaju tematske sadržaje strategijskog planiranja urbanog razvoja.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD -- ĐAKOVO

Kao mladi Zavod i bez personalne infrastrukture, planovi su skromniji. Dijele se u dva dijela:

Znanstvena djelatnost

Osigurano je nekoliko vrlo značajnih predavanja od kojih valja istaknuti prvo od akademika Krešimira Nemeca, zatim spomen na književnika i svećenika Nikolu Tordinca.

Posebno se ističe nastavak simpozija o demografskim kretanjima 1.12.2017. s istraživanjem: *Zašto mladi napuštaju istočnu Hrvatsku?* Tu će se imati prvi rezultate istraživanja.

Predavanje akademika Krešimira Nemeca, *Ivo Andrić i Miroslav Krleža*, ožujak 2018. godine

Predavanje akademika Stjepana Damjanovića, *Jezik naš svagdašnji*, svibanj 2018. godine

Predavanje prof.dr.sc. Pere Aračića, *Traume rastave i razvoda braka i obitelji*, rujan 2018. godine

Predavanje prof. Mirka Čurića, Nikola Tordinac, književnik i svećenik, (15.12.1858.- 21.2.1888.), listopad 2018. godine

Predavanje prof. dr. sc. Gordana Črpića, *Vrijednosti braka i obitelji u Hrvata*, studeni 2018. godine

Okrugli stol: *Zašto mladi ljude odlaze iz istočne Hrvatske?* (prvi rezultati istraživanja), prosinac 2018. godine

Nakladnička djelatnost

Budući da je Zavod formalno počeo djelovati 2016. praktično je ove godine skupio materijale za prvi svezak Radova, ali nismo uspjeli izdati. Uz drugi svezak Radova, za koje također imaju radove na recenziji, izdat će se Zbornik sa spomenutog simpozija o demografskoj situaciji u pet slavonskih Županija. Evo plana:

Radovi Zavoda HAZU u Đakovu svezak 1

Radovi Zavoda HAZU u Đakovu svezak 2

Zbornik radova sa znanstvenog skupa *Kamo ide istočna Hrvatska?* Koji se održava 1. prosinca 2017. godine.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – OSIJEK

Znanstvenoistraživački rad

Projekt Osječka Tvrđa

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku odlučio je 2011. godine pokrenuti inicijativu i provesti organizaciju izrade povijesnih znanstvenih studija i sintetske znanstvene monografije Osječka Tvrđa, temeljenu na sljedećim tezama:

Osječka Tvrđa tijekom dvomilenijskog postojanja nastala je i održala se kao branik prijelaza preko Drave. Njena lokacija neposredno nakon utoka Drave u Dunav prekida snažnu dunavsku barijeru i omogućava najpovoljniji ekspanzijski kontakt jugoistočnih europskih i maloazijskih država sa srednjoeuropskim državama, a to podrazumijeva građenje mosta i njegovih branika. Ova strateška uloga osječke lokacije manifestirala se tijekom povijesti:

Pretpovijesna naselja na lokalitetima sliva Drave u Dunav.

Utvrđena antička Mursa s kamenim mostom začetak je organiziranog i branjenog prijelaza preko Drave.

Srednjovjekovni kaštel, te opkopima i zidom opasano naselje na području današnje Tvrđe nastavlja zacrtanu povijesnu funkciju.

Turski Osijek izgrađen je kao snažna tvrđava sa zamjetnom gradskom arhitekturom, a sagrađeni famozni most bio je tada shvaćen kao svjetsko čudo i ključni oslonac turskih vojni.

Novovjekovni Osijek oblikovan je kao idealni grad renesansno-barokne fortifikacijske arhitekture i branik prijelaza preko Drave.

Moderni Osijek po uzoru na europske gradove pretežno je oslobođen od utvrda i opkopa, no urbana jezgra ostala je gotovo intaktna.

Povijesnost i kvaliteta fortifikacijske baštine Osijeka nameću potrebu znanstvene obrade dosadašnjeg društvenog i arhitektonsko-urbanističkog razvitka grada-tvrđave u cilju prezentacije domaćoj i europskoj kulturnoj i stručnoj javnosti.

Recentno stanje osječke Tvrđe zahtijeva ispitivanje i sintetiziranje optimalnog programa razvitka.

U cilju kvalitetnog ostvarenja znanstvene monografije Osječka Tvrđa neophodna je suradnja svih kulturnih institucija grada Osijeka i Osječko-baranjske županije.

Voditelj projekta: akademik *Andrija Mutnjaković*.

Nakladnička djelatnost

Sakralna arhitektura osječke Tvrđe

Unutar kompleksa osječke Tvrđe, među brojnim vojnim i civilnim građevinama posebno mjesto pripada sakralnim građevinama. Panoromom Tvrđe dominira župna crkva sv. Mihovila izgrađena u prvoj polovici 18. stoljeća. U stilskom pogledu ona je preslika austrijskog baroka s vrlo vrijednim i bogatim crkvenim inventarom. Sjeveroistočnim dijelom Tvrđe, između Trga. V. Lisinskog, Vodениh vrata i sjevernog tvrđavskog bedema ističe se crkva sv. Križa u kompleksu franjevačkog samostana. Franjevačka crkva sv. Križa građena je na samom početku 18. stoljeća, a tijekom prve polovice 18. stoljeća podignut je i novi veliki franjevački samostan. Crkve i samostan bili su središta kulture, znanja i duhovnog života, te su u njima već u prvoj polovici 18. stoljeća organizirane škole, prvi studij, djelovala je tiskara i sl.

Prilikom izvođenja zaštitnih radova na crkvi sv. Križa 1989. - 1990. godine arheološkim su istraživanjem otkriveni ostatci romaničko-gotičke crkve dijelom u

crkvi, a dijelom u dvorišnom dijelu samostana. Crkva je rađena u gotičkom slogu a masivni kameni portal ima sva obilježja romanike. U apsidalnom dijelu crkve nađeni su ostaci nadgrobne ploče Filipa Koroga iz kraja 14. stoljeća. Postavlja se pitanje kad je zapravo izgrađena prva crkva u Tvrđi. Iz povijesnih izvora znamo da se u 12. stoljeću u Osijeku pojavljuju Cisterciti, te se postavlja pitanje je li romanička faza izgradnje vezana uz njihovo djelovanje. Povijesni izvori također govore da je u vremenu između 14. i 16. stoljeća u Tvrđi bila još jedna crkva o kojoj nemamo nikakvih podataka, pa čak ne znamo ni njezinu lokaciju. Iz svega proizlazi potreba da se crkvenim građevinama u Tvrđi posveti posebna pozornost, da se temeljito istraže i publiciraju. U tom smislu predlažemo temu istraživanja i prezentacije sakralnih građevina osječke Tvrđe:

I Prva pojava sakralnih građevina u Tvrđi: izvori i literatura – povijesni podatci; ubikacija sakralnih građevina u urbanom tkivu Tvrđe; kronologija i okolnosti izgradnje

II Crkva sv. Mihovila: povijesni podaci, vrijeme izgradnje; opis građevine, stilske karakteristike; digitalizacija tehničke dokumentacije (tlocrt, presjeci, karakteristični detalji); obrada inventara (može se obraditi kataloški ili samo napraviti izbor najvrjednijih); fotodokumentacija

III Crkva sv. Križa s franjevačkim samostanom: povijesni podaci, vrijeme izgradnje; rezultati arheoloških istraživanja iz 1989./90. s opisom ostataka romaničko-gotičke; bazilike, vrijeme nastanka, stilsko određenje, valorizacija; opis građevine, stilske karakteristike; digitalizacija tehničke dokumentacije (tlocrt, presjeci, karakteristični detalji); obrada biblioteke i inventara (kataloški ili samo izbor najvrjednijih djela); fotodokumentacija; obraditi i crkvu i samostan

IV Zaključna razmatranja o nastanku, položaju, stilskim karakteristikama i ulozu sakralnih građevina i njihov značaj u osječkoj Tvrđi

V Pripreme za tisak: lektura tekstova, recenzija; prijevod na engleski; dizajn publikacije, prijelom i tisak

Autori: Zvonko Bojčić, prof., mr.sc. Henrik Damjanović, Denis Njari, prof., prof.dr.sc. Nenad Močanin, Tone Papić, dipl.ing.arh., Margareta Turkalj Podmanicki.

Mursa – Hadrijanova kolonija uz limes rimskog carstva

Knjiga Emilia Marina "Mursa – Hadrijanova kolonija uz Limes Rimskog carstva" na potpuno novi način predstavlja antički grad Mursu, prethodnicu Osijeka. Naime, naslanjajući se na izvrsnu monografiju o Mursi i njezinim spomenicima iz pera Danice Pinterović te na objavljena djela i rezultate arheoloških istraživanja u proteklih četiri desetljeća, autor postavlja saznanja o tom antičkom gradu u široki kontekst Rimskog carstva i njegova Limesa, nadilazeći konkretna otkrića i spomenike same Murse.

Tri su glavne posebnosti te sinteze:

Prva je naglasak na vezivanje povijesti grada i njegova osnivača cara Hadrija-

na. Odatle i podnaslov knjige. Naime, upravo je Hadrijan, rođen na teritoriju današnje Španjolske, ponajviše učinio na osiguranju granica Carstva, uključujući i u Panoniji, te je njegova odluka da uspostavi koloniju Mursu za stalno dio širokog projekta koji će nedvojbeno naći odraz u urbanizmu i arhitekturi grada, sociološkoj i religijskoj slici antičke Murse (Prolog i Poglavlja I-IV).

Druga je posebnost naglasak na osobe i događaje koje znače da je taj grad bio mnogo važniji od onoga što bismo mogli suditi na temelju poznatih nam njegovih spomenika. Naime, njih je neusporedivo manje od nekih drugih važnih antičkih gradova na području Hrvatske, primjerice Salone, Narone, Jadera, Pule. Međutim, razni događaji, pa uostalom, na prvom mjestu i bitke koje su se na tom području vodile, a od značenja za europsku povijest, udio kako rimskih careva tako i Mursijaca, čine da je Mursa bila grad koji svojim značenjem nadilazi svoju vlastitu spomeničku baštinu (Poglavlja V-VII).

Treći je naglasak na proučavanju Murse u okviru dinamičkih zemljopisnih koordinata: Zapad-Istok i Sjever-Jug. Prva se konkretizira kroz svojevrsne to dobne autoputeve koji su vodili od Italije ili današnje Francuske prema Istoku: Mursa je bila na tim glavnim pravcima te je stoga zajamčeno bila u kontaktu s gradovima koji su bili na toj trasi, u prvom redu onima na teritoriju današnje Slovenije, naravno, Hrvatske, kao i Srbije. Koordinata Sjever-Jug pak konkretizira se u odnosu Jadran-Dunav, te na obrambene i prometne pravce. Slijedom toga imamo osobitu priliku usporediti Mursu s najpoznatijim arheološkim lokalitetima na odgovarajućem dunavskom prostoru (Poglavlja VIII-IX).

Zaključno, autor inzistira na raznim profilima oživljene Murse i na mogućim literarnim ili arheološkim ekskursima (Poglavlje X i Epilog).

Autor: prof. dr. sc. *Emilio Marin*.

Kartografski izvori za povijest osječke Tvrđe

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku pokrenuo je 2011. godine projekt "Osječka Tvrđa" kojem je cilj predstaviti javnosti nova saznanja vezana uz povijest Tvrđe. Na taj način želimo predstaviti jedan važan hrvatski i europski povijesni spomenik.

U okviru spomenutog projekta planiramo izdati monografiju "Kartografski izvori za povijest osječke Tvrđe" koja bi uključivala kartografsku građu iz svih domaćih i stranih institucija u kojima se čuva. Monografija bi uključivala digitaliziranu građu planova i nacрта osječke Tvrđe. Ista bi predstavljala korisnost afirmacije fortifikacijske arhitekture Tvrđe kao reprezentativnog uzorka jednog srednjoeuropskog obrambenog sustava.

Autori: *Ante Grubišić*, prof. i mr. sc. *Henrik Ivan Damjanović*.

Kužni pil Sv. Trojstva u Osijeku

Barokni kužni pil koji zauzima središnji prostor Trga u osječkoj Tvrđi nastao je po uzoru na brojne slične koji su postojali u gradovima Austrijske monarhije. Izradu kipa 1729.-1730.g financirala je barunica Marija Ana Petraš, udovica hvarsarskog generala, podmaršala Maksimilijana Petraša, zapovjednika osječke Tvrđe, u znak trajnog sjećanja i zavjeta na haranje kuge u Slavoniji i Osijeku. Kompozicija ovog baroknog spomenika izvedena je kamenom pješčenjakom u obliku stupa na kružnom razvedenom podnožju položenom na pravokutnoj platformi s prilaznim četverostranim stubištem. Na vrhu spomenika je prikaz Sv. Trojstva.; grupa kipova s atributima. Kipovi Krista i Boga Oca su kameni, a lik Duha Svetoga i aureole su izrađeni od metala.

Na glavnom postolju smješteno je pet svetačkih likova: Sv. Sebastijan, Sv. Franjo Ksaverski, Sv. Karlo Boromejski i Sv. Rok te Sv. Rozalija u ležećem položaju.

Naknadno su u uglove stuba, prilikom obnove 1784. godine, ugrađeni postamenti s kipovima Immaculate, sv. Katarine, sv. Ivana Nepomuka i sv. Josipa, za koje se zna da su izvorno stajali na drugim mjestima u gradu

Postolje spomenika raščlanjeno je na vijenac, valjkasto tijelo s ugaonim voltama i poligonalno podnožje a leži na širokom, piramidalno oblikovanim stubama. Na spomeniku je uklesano pet latinskih natpisa koji imaju kronograme. Na njima se čitaju godine izgradnje te obnove spomenika: 1729., 1730., 1829. i 1867. godina.

Kako je osječki Pil najznačajniji barokni spomenik javne plastike nužno je predstaviti ga kroz monografiju domaćoj i stranoj javnosti.

U sklopu monografije obradit će se svi povijesni podatci sva arhivska dokumentacija, napraviti kronologija svih zahvata rađenih na spomeniku s iscrpnom fotodokumentacijom i dati jedna povijesna i povijesno-umjetnička valorizacija.

Autor: Hrvatski restauratorski zavod.

Mursa u svjetlu numizmatičkih nalaza

Mursa u svjetlu numizmatičkih nalaza monografsko je izdanje (serija, nakon monografije iste autorice - Nekropole rimskodobne Murse), prvo u Republici Hrvatskoj, kojem je svrha, približiti numizmatičke vrijednosti rimske Murse.

Sistematsko popunjavanje numizmatičkih zbirki tijekom 137 godina postojanja osječkog muzeja, rezultirao je brojnim nalazima rimskog republikanskog i carskog novca koji predstavljaju dragocjen izvor informacija stručnjacima – arheolozima, numizmatičarima, istraživačima ili pak ljubiteljima starina.

Detaljan opis:

Od monografije Murse, Danice Pinterović, koja je u reprintu ponovno objav-

ljena, proteklo je više od četiri desetljeća. U tom se razdoblju otkrilo mnoštvo arheoloških nalaza, od kojih neki prelaze okvire lokalnog pa i regionalnog značenja. Među njima je više od nekoliko desetina tisuća primjeraka rimskog novca, uglavnom neobjavljenog, koji čini mozaik bogatog numizmatičkog fundusa otkrivenog na području antičke Murse.

Tematski plan poglavlja: Odabrani primjerci svrstani u tematske cjeline, opisani, interpretirani u povijesnom kontekstu te bogato ilustrirani fotografijama, terenskim skicama i bilješkama bacaju novo svjetlo u razumijevanju kronologije i razvoja rimske pretkolonijalne i kasnije Colonie Aelie Murse (Poglavlje IV. Katalog novca).

Katalogu prethode Predgovor i Uvodna riječ (Poglavlja I. - II.) koja govore o zemljopisnim i povijesnim odrednicama rimske Murse, te poglavlje (Poglavlje III. - Stanje istraženosti) o stanju istraživanja tematike kojom se bavi ova monografija - republikanskim i carskim novcem na ovome području. Na jasan i pregledan način prikazuje se stanje istraženosti, i najznačajniji autori koji su se bavili ovom tematikom. Opsežnom raspravom (Poglavlje V.) i analizom novca i podataka koji su se iz njih mogli prikupiti i prikazati, autorica postavlja saznanja o tom antičkom gradu u širi kontekst Rimskoga carstva, iščitavajući prošlost, ukazujući na život i tijekove civilizacijskih promjena na panonskom prostoru.

Autorica: Dr. sc. *Hermine Goricke – Lukić.*

Osječki tramvaj od konjskog do električnog

Monografija sadrži uvod u kojemu se govori o javnom prometu u Osijeku prije izgradnje tramvaja, opisane su prve inicijative za izgradnju tramvaja (Ante Čop, Friedrich Rosenberg, Rechnitz, Ullman, Hoffman i drugovi, François Gärtner iz Antwerpena, D.W. Klein i drug.), državna regulativa za izgradnju tramvaja, kao i neke inicijative za izgradnju tramvaja koji bi Osijek povezo sa susjednim gradovima. U poglavlju "Osječki tramvaj grade Osječani" piše se o osnutku Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice i njegovo funkcioniranje (Utemeljujući odbor, Statut (pravila) Osječkog dioničarskog društva za konjsku željeznicu). Nadalje, opisana je izgradnja konjske željeznice, poteškoće u izgradnji, pritužbe građana prije i za vrijeme izgradnje, postupci vlasti kao što je Tehničko-redarstveni obhod, a posebno su obrađeni njemački i austrijski uzori u organiziranju i funkcioniranju osječke konjske željeznice i ostali izvori uredbi za organizaciju konjske željeznice u Osijeku, u koje spadaju: Upute za rad konduktera i kočijaša, Vozni i prometni red konjske željeznice u Osijeku itd. Nakon izgradnje i puštanja u promet 1884. godine opisane su još neke inicijative za izgradnju tramvaja i malih željeznica u okolici Osijeka, predstavljen je prvi zakupnik osječkog konjskog tramvaja Schönberger i prikazano je poslovanje osječkog konjskog tramvaja u 1884. i 1885. godini, prikazane su promjene ugovora grad Osijek - Dioničarsko društvo konjske željeznice, inicijative Osječana: Poduzetnik Klein iz Osijeka izgradio je uspinjaču u Zagrebu, inicijativa za izgradnju parnog tramvaja

u Beogradu 1886. godine. Opisani su radovi na proširenju tramvajskih pruga u gradu Osijeku i postupci ishoda dozvola za te radove, kao i funkcioniranje osječkog konjskog tramvaja (uprava, nadzorni odbor i sl.), te problemi u funkcioniranju osječkog tramvaja kao što je to bilo prilikom asfaltiranja osječkih ulica 1895. godine.

Posebno poglavlje je "Poslovanje osječke konjske željeznice" u kojem je prikazan broj prevezenih putnika, duljina pruga, ostvarena dobit i sl., za razdoblje od 1891. do 1. svjetskog rata.

Zasebno poglavlje je inicijativa Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice iz 1895. godine za izgradnju tramvaja od Osijeka do Batine koja još nije obrađena u literaturi. U ovom poglavlju opisane su: Najave gradnje tramvaja od Osijeka do Batine, prikazane su dozvole za prethodne radove za izgradnju tramvaja Osijek - Batina i njihova višestruka produljenja, partnerstvo nadvojvode Friedricha od Austrije u tom projektu, prikazan je rad na pripremi izgradnje željeznice Osijek - Kneževi Vinogradi – Batina - Beli Manastir i konačno rezultat: izgrađena je Podravska vicinalna željeznica: Branjin Vrh (Beli Manastir) – Karanac - Kneževi Vinogradi – Suza – Zmajevac - Batina.

U poglavlju "Povijest elektrifikacije konjskog tramvaja u Osijeku" prikazani su naponi Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice i Poglavarstva grada za elektrifikaciju osječkog konjskog tramvaja, problem grada Osijeka i dioničarskog društva s plinarskim društvom Imperial - Continental Gas - Association iz Londona, koje je kočilo elektrifikaciju tramvaja i grada. U ovom poglavlju prikazane su inicijative i aktivnosti više gradonačelnika Osijeka (Graff, Pinterović ...) na elektrifikaciji grada i uvođenja električnog tramvaja od 1890. do I. Svjetskog rata, prikazana je inicijativa Osječkog dioničarskog društva za konjski tramvaj koje konkurrira i dobiva koncesiju za izgradnju električnog tramvaja u Novom Sadu. Prikazano je i stanje osječkog tramvaja, nesreće i pokušaji grada da otkupi dionice i preuzme osječki tramvaj kao preduvjet elektrifikaciji. Prikazano je funkcioniranje osječkog konjskog tramvaja za vrijeme trajanja I. Svjetskog rata kao i štrajk radnika osječkog tramvaja 1918. godine.

Prikazane su i ponude najznačajnijih europskih tvrtki za radove na elektrifikaciji grada i tramvaja koje se zbog I. Svjetskog rata nisu ostvarile. Posebno je obrađena uspješna izgradnja električne centrale i električnog tramvaja za mandata gradonačelnika Dr. Vjekoslava Hengla. Prikazan je njegov Program rada gradonačelnika, odluke gradskog zastupstva, preko izbora izvoditelja radova Charles B. Mc Daniel Jr., do suradnika - savjetnika na projektu (za električni tramvaj, ravnatelj Zagrebačkog električnog tramvaja ing. Košak iz Zagreba, ravnatelj elektrane u Karlovcu, ing. Montina). Prikazane su mnogobrojne žalbe, projekt za izgradnju tramvaja (Osnova električnog tramvaja), opisan je tijekom izgradnje, te rad gradskog odbora za elektrifikaciju.

Dan je Tehnički opis crveno - žutog osječkog električnog tramvaja te je istraženo i potvrđeno da je električni dio kola tramvaja isporučila tvrtka "Škoda", a da je karoseriju izradila tvrtka "Ringhoffer" iz Smichova kod Praga, ista koja je izra-

dila carski vlak Franje Josipa s kojim je 1897. godine doputovao u lov na Beljsko vlastelinstvo.

Detaljno su prikazane trase električnog tramvaja, više peticija građana Osijeka (s imenima): kao ona da se izgradi tramvajska linija kroz današnju Divaltovu do Hutlerove pa do Trga bana Jelačića u Donjem gradu, za trasu pruge kroz Cvjetkovu do donjogradskog groblja ili inicijativa građana da tramvajska pruga ide od Strossmayerove ulice preko Rokove prema kolodvoru. U radu su prikazane tramvajske stanice gradskog električnog tramvaja, a i Pravila električnog tramvaja slobodnog i kraljevskog grada Osijeka, dan je Vozni red na gradskom električnom tramvaju u njegovom početku funkcioniranja, koje su bile cijene pretplatnih karata za đake i državne činovnike, prikazana su imena namještenika tramvaja te reakcije građana na elektrifikaciju grada i tramvaja. U radu se spominju i neki događaji sa značajnim ljudima kao što je "tramvajska nesreća" biskupa Strossmayera, opis vožnje omnibusom Vilme Vukelić, ilustracije konjskog i električnog tramvaja Ivana Rocha i karikature o elektrifikaciji grada i tramvaja slikara Vladimira Filakovca u osječkom "Hrvatskom listu".

Autori: *Darko Varga*, dipl.ing., akademik *Dragutin Feletar*

Zavičajna arhitektura

Knjiga je nastavak suradnje autora, rođenog i školovanog u Osijeku, s Gradom Osijekom u objavljivanju knjiga iz povijesti i teorije suvremene arhitekture. Grad Osijek je financirao objavljivanje (putem nakladnika "Revija Osijek") autorovih knjiga ENDEMSKA ARHITEKURA (1987.) i TERCIJARNI GRAD (1988.). Nadalje, autor je kao glavni urednik u suradnji sa Zavodom za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, inicirao, organizirao i oblikovao ediciju MURSA AETERNA u čijem su sastavu objavljene knjige Danice Pinterović "Mursa" i grupe autora "Veliki osječki most", s predgovorima autora. Obavljene su pripreme za izdavanje sljedeće tri knjige i to u ulozi Murse u ovom dijelu Rimskog carstva, o crkvenoj arhitekturi Tvrđe, te o projektima gradnje Tvrđe.

Program predložene knjige ZAVIČAJNA ARHITEKTURA/VERNACULAR ARCHITECTURE obuhvaća autorove projekte izrađene za Osijek i Vukovar u okviru međunarodnih teza o autohtonoj regionalnoj arhitekturi, kao poticajnom faktoru u kreiranju suvremenog arhitektonskog izraza. Knjiga sadrži: autorovo razumijevanje povijesnog razvitka Osijeka (Mursa Aeterna); odavanje počasti osječkim velikanima i formiranje reprezentativnog pristupa Tvrđi (Rondel velikana), istraživanje formiranja suvremenog grada na tradiciji slavonske arhitekture (Novi Grad Osijek); oblikovanje suvremene arhitekture s asocijacijom na osječku secesiju (Gradska i sveučilišna knjižnica); istraživanje formiranja novog urbanog prostora u sastavu Sveučilišnog ambijenta (Sveučilišni centar); podržavanje teza eko-arhitekture primjenom u urbanoj interpolaciji (Ribarska ulica); primjena ideja bionike u koncipiranju zdravstveno-nastavne arhitekture (Veleučilište Lavoslav Ružička); koncipiranje tema pejzažne arhitekture pri obnovi i revitalizaciji posto-

jeće zgrade (Ribarski dom); istraživanje mogućeg oblikovanja suvremene arhitekture kao asocijacije na arhitekturu u vrijeme života osnivačice crkvenog reda (Crkva Svetih Ćirila i Metoda); uvažavanje aktualnih teza topografske arhitekture kao protežirane koncepcije formiranja ambijenata unutar gradske jezgre ili atraktivnog pejzaža (Bijela lađa); istraživanje očekivane budućnosti arhitekture na temelju koncipiranja arhitektonskih zgrada s kinetičkim svojstvima kretanja ili spontanijem umetanja (Stambena zgrada Sjenjak); oblikovanje urbanističkog detalja kao spomeničkog ambijenta i reprezentativnog pristupa zgradi (Spomenik Lavoslava Ružičke); dizajn popisa članova HAZU u predvorju Osječke gimnazije kao spomen i kao poticaj učenicima gimnazije (Spomen ploča članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti iz Osijeka); sažetak biografije i bibliografije autora kao osnovna informacija o djelu autora.

Autorova arhitektonska istraživanja aktualnosti zavičajne arhitekture u interpretaciji novih arhitektonskih formi obuhvaćaju i druge regije. Kao primjer navodi se istraživanje bizantsko-islamske arhitekture, kao suvremenog arhitektonskog izraza, realizirano u projektu Nacionalne i sveučilišne biblioteke Kosova, a koji je u pregledu značajnih događanja u stogodišnjoj povijesti arhitekture (1914. – 2014.) na prošlogodišnjem Biennalu arhitekture u Veneciji apostrofirano kao najznačajniji arhitektonski događaj 1982. godine. Projekt Sjenjak uvršten je u autorovu knjigu "Kinetička arhitektura", a ova knjiga navedena je kao jedina recentna literatura u natuknici "Kinetic Architecture" u Oxfordskom leksikonu svjetske arhitekture.

Autorov opus dobio je veći broj i društvenih priznanja od kojih su značajnije: nagrade Udruženja hrvatskih arhitekata za nakladničku djelatnost i za životno djelo; Godišnja nagrada i nagrada za životno djelo Vladimir Nazor; Nagrada Grada Zagreba za životno djelo; Nagrada Grada Osijeka za znanost; Odličje zasluga za narod sa srebrnim vijencem i Odličje Marka Marulića.

Autor: akademik *Andrija Mutnjaković*.

Palača Slavonske generalkomande u osječkoj Tvrđi

Palača Slavonske generalkomande u osječkoj Tvrđi zbog svoje je monumentalnosti i arhitektonske kvalitete jedno je od najznačajnijih spomenika barokne arhitekture u Hrvatskoj. Izgrađena je 1723. godine kao jednokatnica, a 1765. godine dograđen je drugi kat južnog (glavnog) i zapadnog krila. Tijekom 20. stoljeća zgrada je pretrpjela nekoliko radikalnih adaptacija unutrašnjosti i pročelja koji su narušili njezinu kvalitetu.

Izvorno građevina je središte vojne (Generalata), a potom i civilne (Zemaljske) uprave. Nakon što je 1783. godine zapovjedništvo Vojne krajine preseljeno u Petrovaradin, zgrada je prenamijenjena u vojarnu što će i ostati sve do 1970.–ih. Vanjska pročelja su obnovljena i vraćena u izvorno stanje 2005. godine. Danas je u zgradi smještena uprava Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera.

Iako se smatra da je gradnju palače inicirao jedan od tada vodećih ljudi Hab-

sburškog Carstva – princ Eugen Savojski, njezin projektant nije poznat, tek se zna da je njezinu gradnju u početku nadzirao inženjer Heisse. Četverokrlna zgrada svojim volumenom zauzima čitav gradski blok na sjevernoj strani središnjeg tvrđavskog Trga sv. Trojstva te od vremena svoje izgradnje do danas ostaje najveća palača na području Hrvatske. U njezinu oblikovanju karakteristično je glavno (južno) pročelje u čijem su središnjem dijelu prizemlja reprezentativni portal s atlantima i veža (vestibul), a na katu glavna prostrana dvorana s balkonom.

Uzimajući u obzir da su krila zgrade oblikovanjem i veličinom stupnjevana po važnosti, zgrada svojim tipološkim karakteristikama predstavlja prijelaz iz tradicionalnog četverokrlnog u suvremeni trokrilni tip palače. Također, primjena enfilade (niz prostorija povezanih prolazima u osi) u unutrašnjosti pokazuje odlike baroknog stila.

No, najveću inovaciju u arhitekturi ovih područja predstavlja oblikovanje pročelnog portala s istaknutim bočnim kompozitnim stupovima i figuralnim atlantima – hermima koji nose valovitu ogradu balkona prvog kata. Dodatno, portal je obogaćen fino klesanom vegetabilnom ornamentikom. Navedeni elementi svrstavaju ovaj portal među najreprezentativnije portale kontinentalne Hrvatske.

Drugu veliku vrijednost ove građevine predstavlja veža-vestibul kojim dominiraju monumentalni kameni toskanski stupovi iza kojih slijede dva simetrično postavljena stubišna kraka kojima se pristupa katu građevine.

Upravo način oblikovanja pročelnog portala i veže upućuju na srednjoeuropsko porijeklo projekta Slavonske generalkomande, koji se mogu usporediti s tadašnjim suvremenim ostvarenjima vodećih bečkih arhitekata.

Ova građevine predstavlja važan dio povijesti hrvatske barokne arhitekture i zasigurno pripada srednjoeuropskom baroknom korpusu. Cilj monografije je objediniti dosadašnja istraživanja, ali još više istražiti otvorena pitanja i navedene smjernice te dati potpunu valorizaciju te izuzetno važne građevine. Istraživanje bi se usmjerilo na arhitekturu zgrade, njezin povijesni razvoj, okolnosti gradnje, porijeklo projekta te njezin kontekst i valorizaciju unutar hrvatske i srednjoeuropske barokne arhitekture. Objavljivanjem monografije na hrvatskom i engleskom jeziku rezultati istraživanja bili bi dostupni stručnoj i široj domaćoj i stranoj publici.

Autori: doc.dr.sc. *Margareta Turkalj Podmanicki*, dr.sc. *Katarina Horvat-Levaj*.

- Znanstveno stručni časopis *Anali* svezak 31
- Znanstveno stručni časopis *Anali* svezak 32

Struktura kapitala u kontekstu hrvatskog poduzetništva

Dr.sc. Martina Harc, znanstvena suradnica Zavoda u suradnji s prof.dr.sc. Ljiljanom Vidučić i izv.prof.dr.sc. Sandrom Pepur s Ekonomskof fakulteta u Splitu u 2018. godini radit će na zajedničkom projektu izdavanja knjige *Struktura kapi-*

tala u kontekstu hrvatskog poduzetništva. Knjiga je nastavak znanstveno istraživačkog rada dr.sc. Martine Harc.

Teorija strukture kapitala važna je za poduzeća koja svakodnevno donose financijske odluke. Iz razloga jer ona pokušava objasniti izvore i strategiju financiranja poslovanja poduzeća. Odluke o strukturi kapitala Stewart Mayers (1984.) je nazvao zagonetkom strukture kapitala (engl. the capital structure puzzle) jer niti jedna teorija ne može u potpunosti objasniti financijske odluke poduzeća. Osnovna dilema koja se nameće prilikom donošenja odluka o financiranju je financirati se putem duga ili vlastitog kapitala. Također se nameće pitanje kako pronaći optimalan način financiranja na tržištu na kojem su budući novčani tijekovi nesigurni, a izvori kapitala se pojavljuju u različitim oblicima.

Od kada su Modigliani i Miller objavili svoj poznati rad 1958. godine, tema strukture kapitala generirala je veliki interes među znanstvenicima. Teorijska podloga strukture kapitala počiva na dvije osnovne teorije strukture kapitala koju čine teorija izbora i teorija postupka slaganja. Ove dvije teorije na najbolji način opisuju modele financiranja poduzeća. Prema teoriji izbora postoji optimalna poluga poduzeća kojoj poduzeće teži. Stupanj optimalne poluge postignut je u točki u kojoj se izjednačavaju koristi i troškovi zaduživanja. Koristi zaduživanja proizlaze iz porezne zaštite koja se ostvaruje kroz trošak kamata koje predstavljaju poreznu olakšicu. Troškovi zaduživanja predstavljaju troškove financijskih neprilika koji nastaju kako se poduzeće zadužuje. Nasuprot ove teorije je teorija postupka slaganja koju su prvi predložili Myers i Majluf (1984.) prema kojoj ne postoji optimalna poluga kojoj poduzeće teži. Poduzeća slijede hijerarhiju zaduživanja prema modelu da se prvo financiraju interno generiranim sredstvima, a tek onda eksternim načinom financiranja.

U "savršenim tržištima" investicijske odluke neovisne su o financijskim uvjetima na tržištu jer sva poduzeća imaju jednak pristup tržištima kapitala, a financijska struktura poduzeća irelevantna je u financiranju poslovanja poduzeća. U "nesavršenim tržištima" struktura kapitala poduzeća odnosi se na različite kombinacije financiranja u svrhu financiranja poslovnih odluka poduzeća. Izbor načina financiranja ima posljedice na buduće poslovanje poduzeća.

Financiranje je proces. Započinje potrebom za financijskim sredstvima i pretpostavlja postojanje ponude i potražnje za istim. Svrha financijskog zaduživanja u bilo kojem obliku je rast i razvoj poduzeća. Kako bi poduzeće osiguralo financijski kontinuitet koji mu je neophodan, ukoliko želi rasti i time biti direktno konkurentno u svom okruženju, tada proces financiranja zauzima vrlo važno mjesto u politici upravljanja poduzećem. Financiranje predstavlja proces pribavljanja, korištenja i vraćanja financijskih sredstava njihovim izvorima. Ukoliko je prihod, koji se ostvari korištenjem tuđih sredstava, veći od kamatne stope troška kapitala tada se može govoriti o isplativosti korištenja takvog načina financiranja. Ipak još uvijek ostaje otvoreno pitanje je li se bolje financirati vlastitim (interno generiranim) sredstvima (gotovina, dividenda, neisplaćena dobit) ili upravljati tuđim izvorima financija i za to plaćati naknadu u obliku kamate. Oblik financiranja i vr-

sta izvora financiranja utjecat će na strukturu kapitala poduzeća. U literaturi se često pod pojmom struktura kapitala koristi izraz " financijska poluga poduzeća» pod kojom se podrazumijeva udio korištenja duga za financiranje poduzeća u odnosu na ukupni kapital poduzeća. Pitanje vertikalne financijske strukture ostaje uvijek otvoreno kako za menadžere tako i za teoretičare jer relativno je teško donijeti odluku o optimalnom načinu financiranja s obzirom na dinamičnost poslovnih promjena, ali i onih institucionalnih i zakonodavnih. Ipak, jedna stvar je neosporna, a to je da pristup eksternom načinu financiranja imaju samo likvidna poduzeća čiji financijski pokazatelji odgovaraju kriterijima financijskih institucija. Za hrvatske pojmove likvidno poduzeće je ono koje pravovremeno podmiruje sve svoje obveze te je kao takvo i poželjan partner izvorima financiranja. U Hrvatskoj, struktura kapitala još uvijek je neistražen pojam iako je esencijalna u poslovanju poduzeća. Prilikom definiranja i načina mjerenja strukture kapitala, različiti autori različito su tumačili strukturu kapitala. Prema Orsagu (2003.) struktura kapitala predstavlja dugoročnu financijsku strukturu koja obuhvaća (dugoročne) dugove i vlasničku glavnica poduzeća. Odnosno, iz ukupne financijske strukture isključene su kratkoročne i tekuće obveze poduzeća. Titman i Wessels (1988.) navode šest mjera financijske poluge: dugoročni dug podijeljen s tržišnom vrijednosti kapitala, dugoročni dug podijeljen s knjigovodstvenom vrijednosti kapitala, kratkoročni dug podijeljen s tržišnom vrijednosti kapitala, kratkoročni dug podijeljen s knjigovodstvenom vrijednosti kapitala, konvertabilni dug podijeljeni s tržišnom vrijednosti kapitala i konvertabilni dug podijeljeni s knjigovodstvenom vrijednosti kapitala. Frank i Goyal (2007.) koristili su četiri različite mjere poluge koje se razlikuju po tome koriste li se tržišne ili knjigovodstvene vrijednosti te koristi li se vrijednost ukupnog duga ili samo dugoročnog duga. Rajan i Zingales (1995.) tvrdili su da izbor relevantne mjere kao zavisne varijable prilikom mjerenja poluge ovisi o objektivnosti analize. U ovom radu korist će se termin struktura kapitala poduzeća kao odnos ukupnih obveza poduzeća u odnosu na njegovu ukupnu imovinu jer će struktura kapitala biti mjerena polugom poduzeća kao odnosom ukupnih obveza i ukupna imovine poduzeća.

Dosadašnja istraživanja o strukturi kapitala bila su usmjerena prema dvjema teorijama: teoriji izbora i teoriji postupka slaganja. S obzirom da svaka teorija sugerira kako neke varijable mogu biti korelirane s polugom poduzeća, oko tih dviju teorija znanstvenici su postavljali hipoteze shodno zemlji u kojoj je istraživanje napravljeno te ih testirali odgovarajućom metodologijom. Cilj je bio identificirati ključne varijable koje utječu na strukturu kapitala. Prema rezultatima istraživanja pojedina teorija je podržavana ili osporavana. Prema Harrisu i Ravivu (1991.) istraživanja su se općenito slagala oko toga da se poluga poduzeća povećava s povećanjem materijalne imovine, porezne zaštite, razvojnim mogućnostima poduzeća, a smanjuje povećanjem volatilnosti, troškova oglašavanja, istraživanja i razvoja, mogućnosti stečaja, profitabilnosti i jedinstvenošću proizvoda. Ramlall (2009.) je istraživao strukturu kapitala poduzeća s Mauricijusa koja ne kotiraju na burzi. S obzirom na dobivene rezultate, model je podržao teoriju postupka slaganja. Jong et al. (2007.) ispitali su utjecaj specifičnih faktora poduzeća i specifičnih faktora države na stupanj zaduženosti poduzeća u 42 zemlje svijeta. Došli

su do zaključka da se specifični faktori poduzeća razlikuju među državama odnosno da faktori karakteristični za poduzeće ne utječu u istoj mjeri na poduzeća u različitim državama. Njihovo istraživanje podržava konvencionalne teorije strukture kapitala ističući važnost indirektnog utjecaja specifičnih faktora države na determinante strukture kapitala.

Stoga, uvažavajući prethodne pretpostavke i istraživanja, temeljni zadatak ove knjige jest doprinijeti boljem poznavanju strukture kapitala s aspekta ekonomskih znanosti, identificirati ključne varijable koje utječu na strukturu kapitala hrvatskih poduzeća te unaprijediti i promicati važnost strukture kapitala u kvaliteti upravljanja poduzećem.

Napomena: Kao jedna od aktivnosti, odnosno plana rada Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Osijeku, je i nakladnička aktivnost. S obzirom da nakladništvo podrazumijeva i osiguranje financijskih sredstava, Zavod u Osijeku se, za svaki od projekata koji uključuje i sve radnje oko objave knjiga, monografija i sl., javlja na sve moguće natječaje, za potporu objavljivanja takvih djela. Gore navedene publikacije, planirane u idućoj 2018. godini bi se financirale, isključivo novčanim iznosima koji bi se za te svrhe dobile po osnovi dobivenih sredstava putem javnih natječaja.

Iz redovnih sredstava Zavoda financiralo bi se izlaženje časopisa Zavoda HAZU u Osijeku, Anali, u cijelosti ili uz sufinanciranje, objavljivanje radova sa skupova na kojima su u organizaciji ili suorganizaciji Zavoda održana predavanja. Napomena se temelji na Odluci Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a na prijedlog Uprave Akademije od 27. svibnja 2015. godine, u kojoj stoji: "troškove tiska i nakladničke djelatnosti te isplate autorskih honorara za nakladničku djelatnost potrebno je svesti u okvire dobivenih financijskih potpora. Autorski honorari isplaćivat će se isključivo u okviru odobrene potpore u kojoj su sredstva izričito namijenjena isplati autorskih honorara."

Znanstveno stručni skupovi i simpoziji

1) Sedmi međunarodni znanstveni simpozij Gospodarstvo Istočne Hrvatske – jučer, danas, sutra – u suradnji s Ekonomskim fakultetom Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.

2) Simpozij Vladimir Jelovšek: na raskrižju medicine i književnosti – u suradnji s Odsjekom za povijest medicinskih znanosti HAZU u Zagrebu i Umjetničkom akademijom Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku.

Ostalo

- Uređenje spomen sobe nobelovaca Lavoslava Leopolda Ružičke i Vladimira Preloga u III. gimnaziji u Osijeku.
- Podizanje spomen biste akademiku Miji Kišpatiću na Rondelu učenika Gimnazije u Osijeku u Perivoju hrvatskih velikana

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – POŽEGA

Znanstvenoistraživački i ostali rad

- Znanstveni skup o Antunu Kanižliću (studeni 2018.)
- Izložba "Hommage Matku Peiću" autorice akademske kiparice Tatjane Kostanjević
- Radionica "Povratak prirodi uz biljne preparate"
- Koncert u suradnji s Glazbenom školom Požega (veljača 2018.)
- Predstavljanje časopisa "Radovi br. 7 Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Požegi"
- Predstavljanje knjige "Bjelobrdski kulturni krug", autora prof. dr. sc. Željka Tomičića (ako se bude tiskala)

Nakladnička djelatnost

Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi planira u 2018. godini tiskati:

- Časopis "Radovi br. 7 Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Požegi"
- Knjiga "Bjelobrdski kulturni krug", autora prof. dr. sc. Željka Tomičića

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – SPLIT

Izdavačka djelatnost

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Splitu tiskati će u 2018. broj 24 časopisa "Adrias». Tim brojem obilježiti će se 30 godina rada splitskog Zavoda Akademije uz spomen na akademike koji su djelovali tijekom njegova osnutka do danas i one koji su doprinijeli njegovu razvoju.

Manifestacije

-- "Dani kršćanske kulture" u suradnji s nakladničkom kućom Verbum iz Splita, u trajanju od 10 dana, održat će se od 1. do 11. travnja. Manifestaciju će obilježiti brojni kulturno javni događaji, koncerti, tribine, projekcije filmova, predstave, muzejski programi, predstavljanja knjiga itd. Uz izuzetno bogat program, očekuje se sudjelovanje velikog broja domaćih i stranih sudionika.

-- "Marulićevi dani", kulturna manifestacija međunarodnog karaktera posvećena hrvatskoj dramskoj riječi i djelu Marka Marulića u suradnji s Književnim krugom iz Splita održat će se od 19. do 22. travnja.

-- "Dani otvorenih vrata HAZU – 2018.", sedma su po redu manifestacija u organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kojom se građanima približava raznovrsna djelatnost, te bogata kulturna i prirodna baština u 13 hrvatskih gradova pa tako i u splitskom Zavodu HAZU. U sklopu manifestacije bit će postavljena izložba akademskog umjetnika Ignasa Aballia. Uz kratku prezentaciju o povijesti Akademije, akademici i članovi suradnici primat će posjetitelje i upoznati ih o djelatnostima i zadacima Akademije. Dvodnevna manifestacija održat će se u mjesecu svibnju.

-- "Knjiga Mediterana", XXX. međunarodni znanstveni skup u suradnji s Književnim krugom iz Splita, održat će se od 23. do 30. rujna. U sklopu manifestacije održat će se tri znanstvena skupa, brojna predavanja i predstavljanja knjiga. Na skupu će sudjelovati znanstvenici i stručnjaci iz područja književnosti, povijesti umjetnosti, arheologije i prava.

-- "LHC Days", međunarodni znanstveni skup u organizaciji Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu i Instituta Ruđer Bošković u Zagrebu sa ciljem poboljšanja i razvoja High Energy Physics u Hrvatskoj, u suradnji sa LHC Projektom održat će se od 1. – 6. listopada.

Predavanja

Nastavit će se ciklus predavanja "Petkom u Zavodu HAZU" u proljeće i jesen 2018. Izlagat će znanstvenici, političari, kulturni radnici, umjetnici i stručnjaci o aktualnim zbivanjima u Hrvatskoj i o stručnim temama iz područja međunarodnog prava, gospodarstva, pomorstva, arheologije, arhitekture i povijesti umjetnosti (predavanja akademika Davorina Rudolfa, Nenada Cambia, Dinka Kovačića, Radoslava Tomića i Jakše Fiamenga, te članova suradnika HAZU-a koji stalno žive u Splitu, znanstvenika i stručnjaka sa Sveučilišta u Splitu, kulturnih djelatnika, umjetnika i dr.).

Izložbe

U suradnji sa splitskom Kulturnom ustanovom galerija Kula priredit će se tri izložbe:

- od 2. svibnja do 2. lipnja retrospektivna izložba španjolskog akademskog umjetnika Ignasia Aballia
- od 14. srpnja do 14. kolovoza retrospektivna izložba akademskog umjetnika Vlade Marteka
- od 12. listopada do 12. studenoga izložba akademskog umjetnika Christiana Boltanskog

Predstavljanje knjiga

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu organizirat će predstavljanje novoobjavljenih knjiga pretežito autora koji žive i djeluju na području Splitsko – dalmatinske županije.

U splitskom Zavodu HAZU-a u Splitu, pored u planu navedenih manifestacija priredit će se i druge znanstvene i kulturne manifestacije u organizaciji ovoga Zavoda, ali i institucija izvan Zavoda, uz novčanu naknadu za korištenje naših prostora, nakon odobrenja Uprave Akademije.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD – VARAŽDIN

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu (dalje Zavod) smješten je u prostorijama palače Keglević, Vladimira Nazora 14, u Varaždinu.

Voditelj Zavoda je akademik *Stjepan Damjanović*, a upravitelj dr. sc. *Vladimir Huzjan*. U Zavodu su zaposlene dvije osobe: upravitelj i administrativna tajnica Ljiljana Biškup.

Zavod se kontinuirano bavi znanstveno-istraživačkim radom što je njegova osnovna djelatnost te je jedina takva institucija Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na užem području sjeverozapadne Hrvatske stoga njegov rad obuhvaća interdisciplinarna istraživanja poput gospodarstva, povijesti, književnosti, jezika, glazbe, umjetnosti, tehnike, informatike i drugih područja. Djelatnost Zavoda obuhvaća: iniciranje, organizaciju, koordinaciju te izvršenje znanstvenih istraživanja u Varaždinu i njegovom gravitacijskom prostoru sa svrhom postanka žarišta znanstvenog rada na spomenutom užem prostoru sjeverozapadne Hrvatske,

zatim organiziranje znanstvenih skupova, savjetovanja i rasprava o pojedinim temama važnim za unapređenje znanosti i primjenu znanstvenih rezultata u praksi te objavljivanje rezultata znanstveno-istraživačkog rada u odgovarajućim edicijama, a u skladu s mjerilima Hrvatske akademije na području nakladničke djelatnosti. Znanstveno-istraživačku i nakladničku djelatnost Zavoda u osnovi financiraju Hrvatska akademija, Varaždinska županija i Grad Varaždin. Neke projekte dodatno financiraju odgovarajuća ministarstva Republike Hrvatske, gospodarstvenici te lokalna uprava i samouprava.

Članovi Znanstvenog vijeća Zavoda su: akademik Stjepan Damjanović (predsjednik), akademik Stanislav Tuksar, prof. dr. sc. Slobodan Kaštela (član suradnik Hrvatske akademije), Tomislav Paljak (Varaždinska županija), Sandra Malenica (Grad Varaždin) i dr. sc. Vladimir Huzjan.

Nakladnička djelatnost

Varaždin u 17. stoljeću: grad, ljudi, kultura

Iako je o povijesti Varaždina napisano mnogo članaka i objavljeno knjiga, 17. stoljeće je ostalo izvan značajnijeg zanimanja povjesničara i manje je istraženo od 16. ili 18. stoljeća. Stoga je cilj ovog projekta detaljnije istražiti i objasniti razvoj grada kao urbane cjeline kao i društvene i ekonomske procese koji se događaju u gradu tijekom stoljeća stavljajući ih u širi, ekonomski i društveni kontekst 17. stoljeća. Rad će se sastojati od slijedećih temeljnih cjelina: 1. "Uvodni dio" s pregledom historiografije i izvora s naglaskom na one koji su relevantni za temu; 2. U temi "Grad" objasnit će se urbanistički razvoj grada tijekom stoljeća, uključujući i suburbije, gradsku topografiju kao i kulturu stanovanja. Jedna od podtema je gradski okoliš (teritorij gradske općine), prirodni resursi, šume, oranice, sjenokoše, pašnjaci, mlinovi, vinogradi i njihov značaj za gradsku privredu. Pažnja će se posvetiti i topografiji gradskog okoliša u 17. stoljeću; 3. Tema "Ljudi" sastojat će se od više podtema. Uz usporedbe procjene stanovništva relevantnih povjesničara, analizirat će se struktura gradskog stanovništva prema zanimanjima, ekonomskom i društvenom statusu - građani, stranci, obrtnici, trgovci, gradski kmetovi, vojnici, žene, djeca, plemstvo, svećenstvo. Analizirat će se tijekom vertikalnog raslojavanja i njegove posljedice na život u gradu kao i na ustroj i djelovanje gradske uprave. Jedna od podtema bit će gradska privreda, poljoprivredna proizvodnja, obrt i trgovina; 4. U temi "Kultura" analizirat će se obrazovna struktura i obrazovanje gradskog stanovništva, uloga isusovaca u otvaranju kolegija i suzbijanju protestantizma, prisutnost varaždinskih studenata na europskim sveučilištima i njihova uloga u životu grada kao i njihovo djelovanje i utjecaj izvan grada; 5. Zaključni dio "Prema novom stoljeću" bit će sinteza 17. stoljeća kao i najava novog. Rad će biti opremljen grafičkim prikazima, priložima i kartama kojima će se dokumentirati i argumentirati ocjene, valorizacija i stavovi autorice Višnje Burek, prof., iz Varaždina. Planirano vrijeme tiska monografije, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je krajem 2018. godine.

Varaždin i sjeverozapadna Hrvatska u prvom desetljeću jugoslavenske države (listopad 1918. – siječanj 1929.)

Na temelju rezultata projekta "Varaždin i sjeverozapadna Hrvatska u Velikom ratu 1914. - 1918." (čiji je znanstveni skup uz predstavljanje istoimenog zbornika održan u Varaždinu 3. i 4. srpnja 2014.), Zavod želi obilježiti i 100. godišnjicu završetka Velikog rata skupom: "Varaždin i sjeverozapadna Hrvatska u prvom desetljeću jugoslavenske države (listopad 1918. – siječanj 1929.)." Projekt se sastoji od istraživačkog rada prijavljenih autora, organizacije znanstvenog skupa u studenome 2018. te tiskanjem radova u posebnom zborniku.

Ciljevi projekta su da se kroz znanstveno - stručne priloge obradi i predstavi političko–kulturno–društveno–ekonomska zbivanja u Varaždinu i sjeverozapadnoj Hrvatskoj neposredno nakon završetka Velikog rata te u prvih deset godina postojanja jugoslavenske državne zajednice (do proglašenja diktature kralja Aleksandra 6. siječnja 1929. godine). Geografski se teme odnose na područje Grada Varaždina i Varaždinske županije, a pod širim područjem sjeverozapadne Hrvatske podrazumijeva se i područje Krapinsko–zagorske, Međimurske, Koprivničko–križevačke te Bjelovarsko–bilogorske županije. Projekt ovakvih razmjera još nije pokrenut za navedeno područje i razdoblje, stoga će se po prvi puta dobiti znanstveni uvid u brojne sfere ljudskog djelovanja u Varaždinu i sjeverozapadnoj Hrvatskoj od listopada/ studenoga 1918. do siječnja 1929. godine. Vrijeme održavanja projekta: siječanj 2016. – studeni 2018. godine. Planirano vrijeme tiska zbornika radova, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je krajem 2018./ prvi dio 2019. godine.

Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin

U redovitom godišnjem broju znanstvenog časopisa Zavoda pod nazivom: Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin br. 28 tiskat će se radovi sa skupova koje je Zavod organizirao tijekom 2016. i 2017. godine, zajedno s ostalim pristiglim radovima. Časopis Radovi ima najvišu važnost za humanističke znanosti na užem području sjeverozapadne Hrvatske jer će se njegovim tiskanjem sva nova znanstvena i umjetnička saznanja o Varaždinu, Varaždinskoj županiji te sjeverozapadnoj Hrvatskoj objaviti i sačuvati te biti besplatna za čitatelje. Planirano vrijeme tiska časopisa, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je krajem 2018. godine.

Znanstveni projekti

Izvori za povijest Grada Varaždina 1209. - 1850.

Najvažniji izvori za povijest grada Varaždina čuvaju se u Državnom arhivu u Varaždinu, a fond "Poglararstvo slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (1209. - 1850.)" jedan je od najbolje sačuvanih komunalnih arhiva kontinentalne Hrvatske u kojem se čuva ukupno 1.675 isprava i spisa za razdoblje od 1209. do 1850.

godine. S obzirom na izuzetnu povijesnu vrijednost navedenih dokumenata, objavljivanje gradiva ovog fonda otpočelo je već u prvoj polovici 20. stoljeća. U "Povijesnim spomenicima slobodnoga kraljevskoga grada Varaždina" iz 1942., Zlatko Tanodi i Adolf Wissert objavili su dio isprava iz serije "Radikalni arhiv" (njih 226) za razdoblje od 1209. do 1526. godine. Izvori su objavljeni po svim tada važećim mjerilima za objavljivanje izvornog arhivskog gradiva - za svaku ispravu napravljena je kratka regesta na hrvatskom jeziku, transkripcija čitavog dokumenta u latinskom izvorniku te opis fizičkog izgleda isprave uz navođenje ranijih izdanja u kojima je, eventualno, pojedina isprava već objavljena. S obzirom na izuzetnu povijesnu vrijednost isprava i spisa koji čine tzv. Radikalni arhiv fonda "Poglavlarstvo slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (1209.-1850.)", odlučili smo nastaviti rad na objavljivanju izvora pripremom za tisak i objavljivanjem cjelokupnog Radikalnog arhiva. Posebno se napominje da bi se zbog drugačijeg pristupa objavljivanju izvornika, ponovno objavile isprave iz razdoblja do 1526. godine.

Na osnovu karakteristika samog gradiva i njegovu količinu, a uvažavajući određene povijesne kriterije planirano je objavljivanje isprava i spisa Radikalnog arhiva u tri, vremenski ograničena, sveska: od 1209. do 1525., od 1526. do 1740. te od 1741. do 1850. godine. Treba napomenuti da bi se sadržaj sveska koji je objavljen 1942. korigirao i ponovno tiskao s prijevodom na hrvatski jezik i fotografijama svih (ili odabranih) isprava. Svaki svezak sastojao bi se od uvodne studije u kojoj se daje osvrt na osnovne diplomatske i paleografske karakteristike objavljenog gradiva, kao i sažeti pregled povijesnih događanja o gradu Varaždinu i varaždinskoj regiji u vremenskom razdoblju na koje se odnosi dotični svezak. Središnji dio svakog sveska donosi latinsku transkripciju isprava i spisa, kao i njihov prijevod na hrvatski jezik (regesta), a cilj je učiniti latinske izvornike dostupnijim širem krugu potencijalnih korisnika/ istraživača. Za svaki svezak bit će izrađena kazala mjesta i osoba. Planirano je da se priprema i tisak svakog pojedinog sveska realizira u višegodišnjem razdoblju. Nositelji Projekta su Zavod i Državni arhiv u Varaždinu, a vrijeme održavanja prvog dijela je od siječnja 2016. do 2019. godine. Planirano vrijeme tiska, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je u prvom djelu 2019. godine.

Varaždin i vojska u vrijeme Nezavisne Države Hrvatske (1941.-1945.)

Novi istraživačko-nakladnički projekt Zavoda pod nazivom: "Varaždin i vojska u vrijeme Nezavisne Države Hrvatske (1941.-1945.)" osmišljen je kao nastavak već završenog projekta u svibnju 2017.: "Varaždin i vojska u međuratnom razdoblju (1918.-1941.)", autora dr. sc. Vladimira Huzjana, kada je tiskana istoimena monografija. Novi projekt je tematski i kronološki nastavak dosadašnjeg.

Zbivanja u gradu Varaždinu tijekom trajanja Nezavisne Države Hrvatske uglavnom su nepoznata jer se dosadašnja (lokalna) historiografija nije time bavila. Sada će se naglasak staviti na vojsku u gradu Varaždinu, a uz vojni život obradit će se i važniji događaji iz političko-kulturnog života u gradu s posebnim osvrtom.

tom na stradanje domicilnog stanovništva. Plan je da se tijekom 2018. provede istraživanje u arhivima u Republici Hrvatskoj i inozemstvu dok se završetak rada i tisak monografije očekuje u 2019. godini (moguće produženje ovisno o završetku rukopisa, recenzijskog postupka i sl.). Istraživač/ autor je dr. sc. Vladimir Huzjan.

Znanstveno-stručni skupovi i okrugli stolovi

Očuvana baština

Zavod i Hrvatski restauratorski zavod – Restauratorski centar Ludbreg zajednički će organizirati znanstveni skup pod radnim nazivom: "Očuvana baština". Na njemu će se govoriti o predmetima/ objektima koji su obnovljeni ili su u postupku obnove, a potiču ili se nalaze na užem području sjeverozapadne Hrvatske. Svake godine djelatnici Restauratorskog centra Ludbreg zaprimaju nove predmete na restauraciju, dok se neki završavaju. Tako će svaki predavač prikazati predmet/ objekt prije, za vrijeme i nakon obnove/ restauracije. Uz tehničke detalje, istaknut će se i povijesno-umjetnička važnost svakog pojedinog predmeta/ objekta. Vrijeme održavanje skupa bit će u prvom djelu 2018. godine. Izlaganja sa skupa objavit će se u časopisu Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin za 2019. godinu.

Centri izvrsnosti Varaždinske županije

Zavod i Varaždinska županija planiraju organizirati u Varaždinu okrugli stol pod radnim nazivom: "Centri izvrsnosti Varaždinske županije". Varaždinska županija je još školske godine 2002./03. započela rad s nadarenim učenicima iz matematike i fizike kroz dodatnu nastavu u osnovnim i srednjim školama. Matematika i fizika bile su temelj razvoja tehničkih, tehnoloških, bioloških, medicinskih i drugih znanosti u prošlosti, a zajedno s informatikom imaju posebno značenje za razvoj tih i drugih znanosti/ djelatnosti danas i u budućnosti. Prvi centar izvrsnosti koji je započeo s radom je Centar izvrsnosti za matematiku, osnovan pri Strojarskoj i prometnoj školi Varaždin 2007. godine. Centri izvrsnosti kao nova ideja u obrazovanju doprinijeli su promijeni strukture upisa u srednje škole i na fakultete. Tako je Varaždinska županija prema mjerilima UN-a najkonkurentnija županija u Hrvatskoj. U tom smislu, želja je na skupu predstaviti dosadašnje uspjehe centara izvrsnosti te planove za budućnost. Vrijeme održavanje skupa bit će u prvom djelu 2018. godine. Izlaganja sa skupa objavit će se u časopisu Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin za 2019. godinu.

Forenzika okoliša

Zavod i varaždinski Geotehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu planiraju organizirati u Varaždinu znanstveni skup pod radnim nazivom: "Forenzika okoliša". Okolišna forenzika definira se danas kao kombinacija analitičke kemije i biogeokemije okoliša čija je svrha stručna pomoć pravnicima prilikom sastavljanja optužnice, kao i tijekom sudskog postupka. Naime, u posljednjih nekoliko desetlje-

ća velika većina gospodarski razvijenijih država prevela je nezakonito postupanje protiv okoliša iz prekršajnog u kaznenopravne okvire. Stoga se, prilikom pravnog postupanja vezanih uz kaznena djela protiv okoliša, pri pravosudnim tijelima pojavljuje izrazita potreba za stručnom pomoći prilikom utvrđivanja činjenica vezanih uz onečišćenje i zagađenje okoliša, identifikaciju počinitelja kao i vrijeme izvršenja djela, utvrđivanje opsega zagađenja kao i potencijalnu odnosno stvarnu opasnost po zdravlje ljudi i životinja, kolateralne štete, te kaznenu ali i materijalnu odgovornost prema načelu "zagađivač plaća".

Stručnjaci klasičnih policijskih forenzičkih laboratorija i ustanova često su nedovoljno profilirani za stručni pa i znanstveni rad u oblasti okolišne forenzike, pa se ukazuje potreba za temeljnom i kontinuiranom edukacijom ne samo okolišnih forenzicara-analitičara, već cijelog niza aktera – interventnih ekipa policije i vatrogastva (tzv. rapid response teams), pripadnika inspekcijских službi u području zaštite okoliša i prirode, državnog odvjetništva/ tužiteljstva i sudaca.

Područje primjene okolišne forenzike izrazito je interdisciplinarno, pa se stoga ukazuje i potreba za aktivnom međunarodnom suradnjom jer mnoga djela protiv okoliša predstavljaju prekogranična zagađenja koja zahtijevaju bilateralna pa i multilateralna postupanja i nadzor. Stoga se i posljednjih desetak godina u organizacijama kao što su Interpol i Europol puna pažnja posvećuje međunarodnom umrežavanju nacionalnih službi nadležnih za zaštitu okoliša kao i standardizaciji postupanja vezanih za kaznena djela protiv okoliša. Na ovom znanstvenom skupu predstaviti će se radovi iz te oblasti zbog upoznavanja šireg kruga znanstvenika i stručnjaka kako bi se išlo u korak sa suvremenim trendovima. Vrijeme održavanja skupa bit će u prvom djelu 2018. godine. Izlaganja sa skupa objavit će se u časopisu Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin za 2019. godinu.

Dobrobit djece i mladih

Zavod i Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Područni centar Varaždin organizirat će u Varaždinu znanstveni skup pod radnim nazivom: "Dobrobit djece i mladih." Na njemu će se govoriti o pojmu dobrobiti, dječjem socijalnom, kognitivnom i emocionalnom razvoju s naglaskom na razumijevanju koncepta dobrobiti u djetinjstvu i adolescenciji. Prezentirali bi se rezultati nekoliko istraživanja provedenih upravo u sjeverozapadnoj Hrvatskoj o shvaćanju pojma dobrobiti djece i mladih, o socioemocionalnoj kompetenciji djece na početku osnovne škole, o uključenosti očeva u život djece predškolske dobi itd. O dobrobiti djece i mladih govorilo bi se na temelju rezultata istraživanja prikupljenih ispitivanjem same djece i mladih, njihovih majka i očeva te odgajatelja odnosno učitelja. Na skupu sudjelovali bi znanstvenici iz područja društvenih znanosti, polje psihologija. Vrijeme održavanje skupa bit će u drugom djelu 2018. godine. Izlaganja sa skupa objavit će se u časopisu Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin za 2019. godinu.

180 godina Gradske knjižnice i čitaonice Metel Ožegović Varaždin

Zavod i Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović Varaždin planiraju organizirati u Varaždinu skup pod radnim nazivom: "180 godina Gradske knjižnice i čitaonice Metel Ožegović Varaždin". Knjižnica od 1990. nosi ime baruna Metela Ožegovića, a danas je najstarija gradska kulturna ustanova osnovana 1838. kao Društvo narodno. Svoj profesionalni razvoj knjižnica je započela 1947. izgrađujući fond na objedinjenim zbirkama triju narodnih knjižnica i čitaonica - prve hrvatske "ilirske" čitaonice (1838.), Knjižnice R. K. U. D. "Sloboda" (1905.) i Gradske pučke knjižnice (1919.). Danas obavlja funkciju matične ustanove za sve narodne i školske knjižnice u Varaždinskoj županiji.

U povodu navedene obljetnice, Zavod i Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović organizirat će znanstveno-stručni skup na kojem će govoriti o povijesti nastanka i razvoja ilirske čitaonice u Varaždinu te kakav je bio njen utjecaj na izgradnju nacionalnog identiteta te o osobama zaslužnim za početke njenog rada. Govorit će se i o daljnjem razvoju knjižnice od kraja 19. stoljeća do kraja II. svjetskog rata. Posebno o profesionalnom radu od 1947. do danas, a jedna od tema bit će planirani razvoj u budućnosti. Vrijeme održavanje skupa bit će u drugom djelu 2018. godine. Izlaganja sa skupa objavit će se u časopisu Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin za 2019. godinu.

190 godina Glazbene škole Varaždin

Zavod i Glazbena škola Varaždin planiraju organizirati u Varaždinu skup pod radnim nazivom: "190 godina Glazbene škole Varaždin". Naime, sljedeća 2018. godina od izuzetne je važnosti za Glazbenu školu Varaždin jer će se proslaviti 190 godina postojanja ove druge najstarije glazbeno-obrazovne ustanove u Republici Hrvatskoj. Na skupu će se govoriti o unutarnjem i vanjskom životu škole u povijesnom kontekstu, predstaviti ponajbolje učenike (kasnije umjetnike svjetskog glasa), zatim spomenuti ulogu škole i njezinih djelatnika u stvaranju kulturne ponude grada, istražiti ulogu i pomoć škole prilikom osnivanja drugih glazbenih škola u Republici Hrvatskoj i inozemstvu. Govorit će se o percepciji škole kod stanovništva grada, županije i sjeverozapadne Hrvatske te predstaviti viziju razvoja škole u budućnosti s naglaskom na mogućnost proširenja djelatnosti na ostale izvedbene umjetnosti i prerastanja u konzervatorij te druge teme. Vrijeme održavanje skupa bit će u drugom djelu 2018. godine. Izlaganja sa skupa objavit će se u časopisu Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin za 2019. godinu.

Manifestacija Turneja tri Grgura

Zavod, Zavod za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru i Koncertni ured Varaždin planiraju organizirati u Ninu prigodni okrugli stol na temu Grgura Ninskog, a u sklopu manifestacije Turneja tri Grgura. Ova se manifestacija temelji na kulturno-znanstvenoj suradnji Grada Varaždina, Splita i Nina, gradova u kojima se nalazi kip Grgura Ninskog autora Ivana Meštrovića. Vrijeme održavanje skupa bit će tijekom 2018. godine. Izlaganja sa skupa objavit će se u časopisu Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin za 2019. godinu.

Znanstveno-stručna predavanja

Hrvatski dirigent Nikola Faller (1862.-1938.). U povodu 80. obljetnice smrti

Zavod i Glazbena škola Varaždin planiraju organizirati u Varaždinu predavanje pod radnim nazivom: "Hrvatski dirigent Nikola Faller (1862.-1938.). U povodu 80. obljetnice smrti". Nikola Faller (Ivanec, 22. IV. 1862 – Zagreb, 28. II. 1938) je isprva glazbu učio u Varaždinu i Zagrebu, a potom se 1884–87. usavršavao na privatnim studijima u Beču (A. Bruckner), Parizu (J. Massenet, L. Delibes) i Londonu. Djelovao pretežito u Zagrebu kao nastavnik glasovira, dirigent u Operi HNK, zborovođa i nastavnik glazbe, ali i u Splitu (1889–91) i Osijeku (1910–12. intendant u HNK-u). Od 1924. do 1938. predsjednik Hrvatskoga pjevačkog saveza. Osobite zasluge stekao kao ravnatelj Opere HNK u Zagrebu zbog poticanja domaćega glazbeno-kazališnog stvaralaštva, uvođenja baleta, sređivanja dokumentacije i proširenja repertoara (prve izvedbe u Hrvatskoj djela R. Wagnera, G. Bizeta, P. I. Čajkovskoga, P. Mascagnija, R. Leoncavalla i dr.). Za života objavio autobiografske napise (Neka govore činjenice: tok mojega života, 1934., Moja autobiografija, 1937). Vrijeme održavanja predavanja bit će u prvom djelu 2018. godine.

Hrvatski skladatelj i glazbeni pedagog Vilko Novak (1865.-1918.). U povodu 100. obljetnice smrti

Zavod i Glazbena škola Varaždin planiraju organizirati u Varaždinu predavanje pod radnim nazivom:

"Hrvatski skladatelj i glazbeni pedagog Vilko Novak (1865.-1918.). U povodu 100. obljetnice smrti". Vilko Novak (Varaždin, 15. II. 1865 – Zagreb, 16. V. 1918) bio je učitelj pjevanja i profesor na Učiteljskoj školi, predavao je zbornsko pjevanje, teoriju i povijest glazbe na školi Hrvatskoga glazbenoga zavoda (1895–1909) te bio dirigent pjevačkoga društva Kolo (1903–10). Skladao je vokalnu i vokalno-instrumentalnu glazbu (zborovi, mise, opera Proljetna bura, i dr.), a istaknuo se kao skladatelj budnica u razdoblju ilirizma. Pisao je i teoretsko-pedagoške radove. Vrijeme održavanja predavanja bit će u prvom djelu 2018. godine.

Rudolf Horvat i Povijest grada Varaždina. U povodu 145. obljetnice rođenja autora i 25. godišnjice tiska

Zavod i Gradski muzej Varaždin planiraju organizirati u Varaždinu predavanje pod radnim nazivom: "Rudolf Horvat i *Povijest grada Varaždina*. U povodu 145. obljetnice rođenja autora i 25. godišnjice tiska". Rudolf Horvat bio je hrvatski povjesničar i političar (Koprivnica, 14. III. 1873 – Zagreb, 25. V. 1947). Studij povijesti i zemljopisa završio je 1896. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je i doktorirao 1898. Od 1913. do 1918. studirao je na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Radio je kao srednjoškolski profesor u Osijeku (1897–1901), Zemunu (1901–02), Petrinji (1902–07) i Zagrebu (1907–16). Za vrijeme I. svjetskog rata bio je zatvoren zbog navodne protudržavne djelatnosti, a 1919. zbog sukoba sa srpskim unitaristima prijevremeno je umirovljen. Jedan je od osnivača Hrvatske

pučke seljačke stranke (1904) i u dva mandata zastupnik Hrvatske republikanske seljačke stranke u Beogradu (1920. i 1923). Nakon povlačenja iz politike ponovno je do umirovljenja bio profesor u Zagrebu (1926–32). Od 1941. profesor je na zagrebačkoj Zastavničkoj školi, zastupnik u Hrvatskom Državnom Saboru 1942. i od 1944. profesor povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. God. 1945. bio je osuđen na desetogodišnji gubitak političkih i građanskih prava. Proučavao je povijest Podravine, Slavonije, Like, Krbave i Međimurja. Među njegovim djelima ističe se i *Povijest Grada Varaždina* koja je u rukopisu ostala do 1993. kada ga tiskaju Zavod i Grad Varaždin. Na predavanju će se govoriti o autoru i nastanku rukopisa te o njegovoj strukturi. Danas je sadržaj knjige digitaliziran i nalazi se na internetskim stranicama Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Vrijeme održavanja predavanja bit će u prvom djelu 2018. godine.

Druge aktivnosti

Obilježavanje najstarije trigonometrijske točke u Republici Hrvatskoj

Zavod i Varaždinska biskupija planiraju u prostoru Varaždinske katedrale obilježiti najstariju trigonometrijsku točku u Hrvatskoj. Ona je ujedno i zadnja točka lanca trokuta koji je poslužio za geodetsku izmjeru Bečkoga meridijana zaslugom Josepha Xavera Liesganiga (1719.-1799.) i Josipa Ruđera Boškovića (1711.-1787.).

Doniranje naklade Zavoda

U više od trideset godina postojanja Zavod je tiskao veći broj monografija, zbornika radova i časopisa koje planira donirati kulturnim, obrazovnim ili znanstvenim ustanovama.

Knjižnica

Tijekom 2018. godine Zavod će nastaviti dosadašnji rad na sustavnom uređivanju i zbrinjavanju postojećeg knjižnog fonda te na popunjavanju i nabavi novih izdanja putem donacija i razmjene s drugim zavodima Hrvatske akademije kao i drugim znanstvenim i kulturnim ustanovama. Planira se nabava novih polica kako bi knjižni fond bio pregledniji i dostupniji, a pri preslagivanju izdvojit će se duplikati.

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – BJELOVAR

Organizacija Zavoda

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru djeluje na temelju Ugovora o radu Zavoda između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije koji je potpisan 9. svibnja 2005. Prostorije su Zavoda u Ulici A. B. Šimića 1.

Upravitelj Zavoda je prof. dr. sc. *Vladimir Strugar* koji je imenovan 21. studenoga 2005., 3. prosinca 2008., 25. listopada 2012. i 26. listopada 2016. Poslove administrativne tajnice obavlja Sandra Kljaić od 1. prosinca 2010. Prof. dr. sc. *Slobodan Kaštela*, član suradnik imenovan je 24. rujna 2008., 27. lipnja 2012. i 29. lipnja 2016. za voditelja Zavoda. Znanstveno vijeće Zavoda utemeljeno je 25. ožujka 2009., a njegovi su članovi prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, prof. dr. sc. Vladimir Strugar, mr. sc. Tatjana Badrov i Ilija Pejić, prof.

Izvori financiranja

Znanstvenoistraživačku i umjetničku djelatnost te nakladničku djelatnost Zavoda financiraju: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Bjelovarsko-bilogorska županija i Grad Bjelovar.

Pojedinačne programske zadaće i aktivnosti Zavoda financiraju Bjelovarsko-bilogorska županija, Grad Bjelovar, Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te druge institucije i organizacije.

Osobni i materijalni rashodi

Osobni i materijalni rashodi, stručno-administrativni te materijalni i drugi troškovi Zavoda podmiruju se na temelju Ugovora o radu Zavoda koji su potpisali Grad Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija 9. svibnja 2005. i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.

Znanstvenoistraživačka i umjetnička djelatnost

Znanstveni skup Povijest i sadašnjost gradova Bjelovarsko-bilogorske županije. Cilj je znanstvenog skupa prikazati povijesne, društveno-političke i gospodarske okolnosti nastanka i razvoja gradova Bjelovarsko-bilogorske županije (Bjelovar, Čazma, Daruvar, Garešnica i Grubišno Polje) te razvoj u suvremeno doba u

pojedininim područjima rada i stvaralaštva s posebnim osvrtom na tendencije razvoja (budućnosna orijentacija).

Suorganizatori znanstvenog skupa su gradovi na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a skup će se održati u rujnu 2018. godine.

Književni susreti

Zavod će organizirati književni susret s Mirom Gavranom, hrvatskim dramatičarom, romanopiscem, pripovjedačem i piscem za mlade i članom suradnikom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Isto tako, Zavod će biti suorganizator susreta i književnih večeri koje će pripremiti Narodna knjižnica Petar Preradović Bjelovar.

Četvrti Festival povijesti Kliofest 2018.

Zavod će se aktivno uključiti u popularizaciju povijesti i povijesnih istraživanja u okviru Četvrtog festivala povijesti Kliofest 2018. koji će se održati 11. svibnja 2018. godine. Tom će prigodom biti sljedeće aktivnosti:

- a) Dr. sc. Željko Karaula održat će predavanje Hrvatska politička inteligencija u Prvom svjetskom ratu - od F. Supila do I. Pilara,
- b) Predavanje Španjolska gripa u Bjelovaru (Valerija Turk-Presečki, prof.) i izložba u Medicinskoj školi Bjelovar.

Dani otvorenih vrata

Zavod će organizirati Dane otvorenih vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Programom će biti obuhvaćene sljedeće aktivnosti: konferencija za medije, razgovor na Bjelovarsko-bilogorskom radiju o postignutim rezultatima Zavoda i planu razvoja i predavanje prof. dr. sc. Vladimira Strugara: Osnovno školstvo Bjelovarsko-bilogorske županije: stanje i tendencije.

Predavanja

Tijekom 2018. godine bit će održana dva predavanja, i to:

- Akademik Dragutin Feletar: Demografija kao faktor razvoja Hrvatske
- Ilija Pejić, prof.: Svitanje nad gradom: književni život daruvarskog prostora 90-ih godina 20. stoljeća

Izložbe i manifestacije

Zavod će se aktivno uključiti u manifestaciju Dani Ede Murtića koja će se Planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2018.

održati 4. i 5. svibnja 2018. u Velikoj Pisanici, rodnom mjestu akademika Murtića. Bit će suorganizator i nekoliko izložbi koje priprema Gradski muzej Bjelovar.

Nakladnička djelatnost

Zavod će tiskati:

- jedanaesti svezak (2017.) časopisa *Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru*, a sadržavat će izlaganja sa znanstvenog skupa *Odgoj i obrazovanje: interdisciplinarne perspektive*;
- Posebna izdanja, 8. knjiga: Željko Karaula: Rudolf Bićanić - intelektualac, ideolog i ekonomist;
- Tiskanje prigodnog teksta o radu Zavoda (2016. - 2017.) u povodu Dana otvorenih vrata Akademije.

Predstavljanje izdanja Zavoda

Zavod će predstaviti jedanaesti svezak (2017.) časopisa *Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru* (u rujnu 2018.) i knjigu *Željka Karaule: Rudolf Bićanić - intelektualac, ideolog i ekonomist*.

Ostale aktivnosti

Zavod će održati dvije sjednice Uredništva časopisa *Radovi Zavoda* i dvije zajedničke sjednice članova Znanstvenog vijeća i Organizacijskog odbora za pripremu znanstvenog skupa *Povijest i sadašnjost gradova Bjelovarsko-bilogorske županije*.

Zavod će nabavljati znanstvenu i stručnu literaturu te dokumentaciju za knjižnicu i to prije svega razmjenom s drugim zavodima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te će pribavljati izdanja Akademije kao i izdanja drugih znanstvenih i kulturnih institucija.

Ostvarivanje planiranih aktivnosti u velikoj mjeri ovisit će o visini financijskih sredstava za redovnu djelatnost koju financiraju osnivači Zavoda.

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – KRIŽEVCI

Utemeljenje Zavoda: Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Koprivničko-križevačke županije u Križevcima, utemeljen je 1. ožujka 2013. godine. Premda djeluje na području Koprivničko-križevačke županije, Zavod otvara mogućnosti za djelovanje i na širem području.

Organizacija Zavoda: Zavod je smješten u prostorijama pavlinskog samostana, na adresi Ivana Zakmardija Dijankovečkoga 3 u Križevcima. Odlukom Predsjedništva Hrvatske akademije, za voditelja Zavoda imenovan je akademik Franjo Tomić, a za upravitelja dr. sc. Ivan Peklić.

Članovi Znanstvenog vijeća Zavoda su: Akademik Franjo Tomić (voditelj Zavoda), akademik Dragutin Feletar, prof. dr. sc. Hrvoje Petrić (predstavnik Koprivničko-križevačke županije), mr. sc. Mladen Tenodi (predstavnik Grada Križevaca) i dr. sc. Ivan Peklić (upravitelj Zavoda).

Djelatnost Zavoda obuhvaća sljedeće: Potiče i razvija znanstvena i stručna istraživanja na području biotehničkih znanosti (znanstveno polje: poljoprivreda /agronomija/, šumarstvo, drvena tehnologija, biotehnologija, prehrambena tehnologija, interdisciplinarnе biotehničke znanosti), kao i društvenih te humanističkih znanosti. Zavod samostalno ili u suradnji s znanstvenim i stručnim institucijama, kao i vanjskim znanstvenim i stručnim suradnicima organizira: Znanstvene skupove, savjetovanja i javna predavanja u svrhu razvoja znanosti i primjene rezultata znanstvenih istraživanja u praksi; priprema i održava izložbe i radionice iz područja biotehničkih, društvenih i humanističkih znanosti; objavljuje rezultate znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada u odgovarajućim publikacijama Zavoda i drugim edicijama, sukladno Akademijinim kriterijima na području izdavačke djelatnosti.

U 2018. godini radit će na realizaciji:

Prirodnoznanstvenih tema:

1. Stanje voda u Svijetu i Hrvatskoj s posebnim osvrtom na vode agrosustava,
2. Značenje u uloga šuma na području Kalničke gore,
3. Prigodno predavanje povodom Dana planeta Zemlje,
4. Prigodno predavanje povodom Svjetskog dana tla,
5. Taksonomija, ekologija i uporaba rogača (*Ceratonia siliqua*, L.) i lovora (*Laurus nobilis*, L.) u Hrvatskoj.

Društveno-humanističke teme:

1. Iz povijesti grada Koprivnice,
2. Iz povijesti grada Križevaca,
3. Prvi svjetski rat u Križevcima u suradnji s Gradskim muzejom Križevci,
4. Srednjevjekovni arheološki lokalitet Osijek Vojakovački –Mihalj,
5. Sto sedamdeset godina od osnivanja Ilirske čitaonice u Križevcima u suradnji s Gradskom knjižnicom Franjo Marković.

Nakladništvo

- Tomislav Bogdanović, Križevci u Prvom svjetskom ratu,
- Đurđevački pijesci geneza stanje i perspektive,
- Željko Karaula (ur.): Dnevnik Milana Grlovića. svezak II.
- Rogač; podrijetlo, botaničke osobine, rasprostranjenost i uporaba, - e-knjiga

**ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI
I UMJETNIČKI RAD – VUKOVAR**

Voditelj Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Vukovaru je akademik *Pavao Pavličić*.

Završena je procedura izbora za stalno zaposlenog namještenika; to je dr. Vlasta Novinc. Glavno polje rada Zavoda bit će u ovoj početnoj fazi proučavanje književnosti posvećene ratu, prije svega hrvatske.

ZNANSTVENA VIJEĆA

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI U UMJETNOSTI

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ANTROPOLOGIJSKA ISTRAŽIVANJA

Tijekom 2018. godine Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja u suradnji s Institutom za antropologiju - Zagreb i Antropološkim centrom HAZU, Hrvatskim antropološkim društvom, Društvom za medicinsku antropologiju Hrvatskog liječničkog zbora te Komisijom za medicinsku antropologiju i epidemiologiju Internacionalne unije antropoloških i etnoloških znanosti održat će znanstvene skupove pod nazivom: 44. Škola biološke antropologije "Dr. Hubert Maver" - 44th School of Biological Anthropology "Dr. Hubert Maver"; potom 37. međunarodni znanstveni skup "Antropologija i zdravlje" - 37th international scientific meeting "Anthropology and health" pod nazivom "Kohortne studije rođenih i intervencijske strategije za zdravu trudnoću – Rezultati znanstvenog projekta CRIBS i drugih kohortnih studija rođenih" - "Birth cohorts and intervention strategies for healthy pregnancy – Insights from the CRIBS study and other birth cohorts"; potom međunarodni znanstveni skup "22. Europski znanstveni skup Udruženja paleopatologa - 22nd European scientific meeting of the Paleopathology Association" te Znanstveni međunarodni skup pod nazivom "Promicanje obrazovanja Antropologijom - Promoting education through Anthropology". Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja, Hrvatsko društvo za personologiju, poremećaje ličnosti i poremećaje hranjenja, Hrvatsko društvo za psihoanalitičku psihoterapiju, Klinika za psihijatriju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Kliničkog bolničkog centra Zagreb, Centar za unaprjeđenje mentalnog zdravlja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatsko psihoanalitičko društvo organizirat će i održati znanstveno-nastavni skup pod nazivom "Nelagodnost u kulturi 21. stoljeća – psihodinamska rasprava".

Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja i Razred za prirodne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kao suizdavači, uz Hrvatsko antropološko društvo, Institut za antropologiju – Zagreb, Hrvatsko društvo za medicinsku antropologiju Hrvatskog liječničkog zbora, Komisijom za medicinsku antropologiju i epidemiologiju Internacionalne unije antropoloških i etnoloških znanosti te Laser-plus d.o.o. Zagreb tiskat će tijekom 2018. godine časopis "Collegium Antropologicum", i to: volumen 42 s brojevima 1, 2, 3 i 4, u kojima će biti objavljeni znanstveni radovi, pregledni članci i kritički osvrti antropologa i autora drugih znanstvenih područja iz zemlje i inozemstva. Glavni i odgovorni suurednici časopisa te mnogi članovi Znanstvenog vijeća djeluju u Uredničkom odboru ili kao članovi Savjeta časopisa.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA DALJINSKA ISTRAŽIVANJA

Izvršni odbor Znanstvenog vijeća za daljinska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti sastajat će se tijekom godine prema potrebi.

Sekcije će obavljati svoje redovite aktivnosti a ciljem razvijanja i promoviranja različitih metoda daljinskih istraživanja u brojnim područjima primjene, s posebnim naglaskom na interdisciplinarnost.

Sekcija za snimanje, opću interpretaciju i GIS (izvjestitelji: D. Gajski i A. Krtalić)

Katedra za fotogrametriju i daljinska istraživanja u sklopu rada Sekcije planira redovito održavati nastavu iz fotogrametrije i daljinskih istraživanja te GIS-a na preddiplomskom i diplomskom studiju Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, te održavati nastavu iz fotogrametrije, daljinskih istraživanja i GIS-a na poslijediplomskom specijalističkom studiju Geodetskog fakulteta.

Planirano je:

- dovršiti dogovore s nekoliko sastavnica Sveučilišta u Zagrebu o suradnji i načinu prijave projekta preko kojeg se želi nabaviti zračni višesenzorski (hiperspektralni, termalni i optički senzor) sustav.
- popularizirati metode daljinskih istraživanja i fotogrametrije te mogućnosti njihove primjene na skupovima otvorenim za građanstvo kao što su npr. "Znanstveni piknik", "Dan otvorenih vrata Geodetskog fakulteta", "Festival znanosti" "GIS dan".
- promovirati i unaprjeđivati COPERNICUS program aktivnim sudjelovanjem u radu COPERNICUS relay ureda RH na Geodetskom fakultetu
- aktivno sudjelovati u istraživanjima suvremenih fotogrametrijskih tehnika i daljinskih istraživanja pri praćenju stanja urbane vegetacije, a u sklopu projekata HRZZ: "Geoprostorno praćenje zelene infrastrukture na temelju terestričkih, zračnih i satelitskih snimaka" (akronim projekta: GE-MINI), "Advanced Forest Environmental Services Assessment" (akronim projekta: AFORENSA) i. "Uporaba podataka daljinskih istraživanja dobivenih različitim 3D optičkim izvorima u izmjeri šuma" (akronim projekta: 3D-FORINVENT).
- poticati interdisciplinarnu suradnju na primjeni fotogrametrije i daljin-

skih istraživanja gdje god postoji potreba, a posebno u arheologiji, šumarstvu, građevinarstvu i geologiji. Istraživati svojstva i mogućnosti suvremenih slikovnih senzora i popularizirati primjene daljinski upravljanih letjelica za snimanja u svrhu fotogrametrijske izmjere i daljinskih istraživanja.

- prema potrebi predlagatelja aktivno se uključiti u donošenje regulative o fotogrametrijskom snimanju iz zraka, posebno glede daljinski upravljanih letjelica.
- promovirati potrebu trajnog usavršavanja i predlagati nove specijalističke tečajeve i/ili studijske programe poslijediplomskog specijalističkog studija o suvremenim fotogrametrijskim metodama i daljinskim istraživanjima, posebno o snimanju iz zraka daljinski upravljanim letjelicama.
- poticati studente na izvrsnost u svladavanju tehnologije daljinskih istraživanja te njene primjene u praksi.
- objavljivati rezultate istraživanja u domaćim i stranim časopisima.

Sekcija za geologiju i geofiziku (izvjestitelj: L. Podolszki)

U okviru ove sekcije metode daljinskih istraživanja će se u idućoj godini primjenjivati sukladno mogućnostima kako na znanstvenom tako i na gospodarstvenom planu.

U Hrvatskom geološkom institutu težište primjene metoda daljinskih istraživanja bit će u okviru provedbe programa Interreg-IPA CBC odnosno projekta "Transnational advanced management of land use risk through landslide susceptibility maps design" (akronim projekta: safeEarth). U sklopu projekta će se za probna pilot područja u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te Crnoj Gori izvršiti identifikacija klizišta na DEM-u koji je dobijen pomoću LIDAR-a, a prema potrebi će se pojedina klizišta dodatno obraditi i na terenu.

Sekcija za oceanografiju (izvjestiteljica: Mira Morović)

Nastavit će se prikupljanje podataka o boji mora (koncentracije pigmenta) od različitih svjetskih baza satelitskih podataka (NASA, ESA) koji će se arhivirati i obrađivati korištenjem metode neuralnih mreža. Cilj je u idućem razdoblju koristiti satelitske podatke kao pomoć za modeliranje primarne proizvodnje na Jadranu. Podaci će se za otvoreno more srednjeg Jadrana kontrolirati pomoću mjesečnih in-situ podataka primarne proizvodnje koje prikuplja Institut za oceanografiju i ribarstvo.

I nadalje će se u suradnji s DHMZ-om arhivirati podaci za korisnička sučelja na web-u virtualnog laboratorija (na novoj stranici IOR-a, koja je u pripremi) s ciljem praćenja odgovora ekosustava mora na klimatske utjecaje.

Predviđa se sudjelovanje u radu nekoliko konferencija s oceanografskom i satelitskom tematikom, te objavljivanje radova s tematikom vremenske varijabilnosti oceanografskih parametara na Jadranu, uključujući i podatke različitih satelitskih senzora. Nastavit će se suradnja s kolegama iz Rusije (P.P. Shirshov Institute of Oceanology, Academy of Sciences) na temi o uljnim mrljama i ostalim pojavama na Jadranu vidljivim pomoću SAR satelitskih snimaka, te se planira publiciranje rada u časopisu Acta Adriatica.

Sekcija za zaštitu okoliša i prostorno planiranje (izvjestitelj: I. Landek)

S novim podlogama za planiranje Državna geodetska uprava planira aerofotogrametrijsko snimanje i izradu digitalnih ortofotokarata u mjerilu 1:5000 za 50% područja RH (zapadni dio), ažuriranje TTB i TK25 (163 lista) i nastavak izrade TK50 iz dostupnih izvornika MORH-a.

Od propisa izradit će se nova Uredba o snimanju iz zraka i izdati nova verzija Zbirke kartografskih znakova za mjerila od 1:500 do 1:25000.

Planira se ugovaranje i početak rada na ERDF projektu "Uspostavljanje službenog topografsko-kartografskog informacijskog sustava koji će se koristiti kao podloga za geoinformacijske sustave tijela državne uprave i javnog sektora“.

Sekcija za hidrometeorologiju

1. Suradnja s organizacijom EUMETSAT:

Kao predstavnik RH u organizaciji EUMETSAT, DHMZ će nastaviti sudjelovanje u radu delegatskih tijela EUMETSAT-a (Vijeće, Znanstveno-tehnička grupa, Grupa za administraciju i financije...).

Predstavnici DHMZ-a će sa znanstvenim radovima iz područja satelitske meteorologije sudjelovati na redovnoj godišnjoj EUMETSAT-ovoj konferenciji koja će se održati u Tallinnu, Estonija.

2. SEEMET tečajevi za obuku

Treća SEEMET trening radionica koja se organizira za službe jugoistočne Europe održat će se u Hrvatskoj. Na radionici će se obučiti operativno osoblje službi u regiji u primjeni satelitskih podataka u svakodnevnom operativnom radu. Tema radionice bit će primjena satelitskih podataka u analizi i prognozi konvekcije. DHMZ sudjeluje u planiranju i organizaciji radionice.

3. Projekt EUMeTrain

DHMZ će i u 2018. aktivno sudjelovati na projektu EUMeTrain, kojeg sufinancira EUMETSAT. Riječ je o trening projektu, posvećenom izradi materijala i tečajeva za obuku korisnika EUMETSAT satelitskih podataka i produkata. Materijal predviđen za učenje putem računala dostupan je na internetskoj stranici: eumetrain.org. U aktivnosti projekta uključeno je i organiziranje tečajeva putem

interneta, posvećenih različitim temama iz područja satelitske meteorologije, te redovitog mjesečnog "Weather Briefinga" – analize trenutačne meteorološke situacije u koju se putem interneta mogu uključiti zainteresirani iz cijelog svijeta. U 2018. godini DHMZ će raditi na pripremi i održavanju asinhronog on-line tečaja satelitske meteorologije. Također će se organizirati tematski tjedan on-line predavanja na temu "Marine weather monitoring" te tjedan na temu "Zrakoplovna meteorologija. U DHMZ-u je na projektu zaposlen jedan djelatnik kao tehnička podrška projektu, a u radu sudjeluje još dvoje djelatnika Službe za vremenske analize i prognoze.

4. Projekt OPERA

U području radarske meteorologije DHMZ nastavlja suradnju u projektu Opera posvećenom standardizaciji radarskih produkata na području Europe i izradi kompozitne radarske slike europskih radara. U rad projekta uključena su tri djelatnika DHMZ-a, i to na definiranju programskih alata, asimilaciji podataka te na održavanju baze podataka.

5. Adriatic Aerospace Association (A3)

DHMZ će kao potpisnik sporazuma o suradnji u A3 sudjelovati u planiranju budućih malih satelita koje će potencijalno lansirati Hrvatska. DHMZ će u aktivnostima sudjelovati kroz planiranje potrebnih senzora za motrenje atmosfere i površine zemlje za potrebe meteorologije i hidrologije.

6. Znanstveni rad

Znanstvena istraživanja na području satelitske meteorologije usmjerena su uglavnom na proučavanje konvektivne aktivnosti na području Srednje Europe pri čemu se osim satelitskih i radarskih podataka koriste i podaci o električnom pražnjenju odnosno munjama. Nastavit će se i početna istraživanja upotrebe satelitskih podataka o ukupnoj oborivoj vodi za potrebe prognoze ekstremnih oborina te se planira objavljivanje znanstvenog rada na tu temu.

U suradnji s Geofizičkim zavodom PMF-a u Zagrebu planira se jedan diplomski rad s temom iz područja satelitske sinoptičke meteorologije, a u tijeku je izrada i jednog doktorskog rada.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA DRŽAVNU UPRAVU, PRAVOSUĐE I VLADAVINU PRAVA

U 2018. Znanstveno vijeće nastavit će s održavanjem sastanaka o temama iz područja svog rada i organiziranjem okruglih stolova na kojima će sudjelovati znanstvenici i vodeći stručnjaci izvan sastava Vijeća. Time će nastaviti posao koji je na području svog djelovanja započelo pred jedanaest godina.

Prema već ustaljenoj praksi sa svakog će okruglog stola objaviti knjigu s uvodnim izlaganjima, raspravom koja je povodom njih vođena i zaključnim razmatranjima. Do sada je održano 39 okruglih stolova i objavljeno 36 knjiga a dvije su u tisku dok su referati izloženi na znanstvenom sastanku Vijeća objavljeni u Akademijinom časopisu "Rad" čime je određen standard rada Vijeća po kome će ono, ovisno o aktualnim temama, djelovati i u 2018. godini. Planira se održati najmanje tri okrugla stola i objaviti šest knjiga.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA I HRVATSKO GOSPODARSTVO

U 2018. godini Znanstveno vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo primarno će se baviti teorijskim istraživanjima ekonomskog razvoja i ekonomske politike Hrvatske. I nakon osam godina od izbijanja ekonomske krize u svijetu i Hrvatskoj, hrvatska ekonomska politika nije našla pouzdan put oporavka i dugoročno održivog rasta. Ostala su otvorena mnoga pitanja temeljnih faktora razvoja i redosljeda pristupanja pojedinim problemima (reindustrijalizacije, regionalne politike, izvozne, monetarne i fiskalne politike, zaposlenosti i nezaposlenosti, sustava upravljanja poduzetništva).

Vijeće planira organizirati rasprave o pojedinim navedenim pitanjima, ali i inicirati teorijske rasprave o karakteru i smjerovima razvoja Hrvatske u okviru europskih i svjetskih trendova razvoja. Rasprave i zaključci bit će objavljeni u časopisima ili posebnim publikacijama.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA GRADITELJSTVO, OBNOVU I RAZVOJ

U sastavu Znanstvenog vijeća za graditeljstvo, obnovu i razvoj 22 je člana, a predsjednik je akademik Branko Kincl. Vijeće će u 2017. godini raditi na prijedlogu izmjena i dopuna Zakona o gradnji i Zakona o prostornom planiranju te zakonima i propisima povezanih s njima. Vijeće će i dalje sudjelovati na nizu međunarodnih i domaćih skupova, te surađivati s Arhitektonskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti i Hrvatskom zakladom za znanost. Cilj je ostvariti kontakte s Ministarstvom kulture te osmisliti zaštitu arhitekture i urbanizma kao disciplina kulturnih djelatnosti. Nastavit će se rad na projektu uređenja rijeke Save od granice sa Slovenijom do grada Siska.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ISTRAŽIVAČKU INFRASTRUKTURU

Znanstveno vijeće za istraživačku infrastrukturu će u 2018. godini nastojati okupiti sve sudionike koji djeluju na planiranju, uspostavi, izgradnji i uporabi istraživačke infrastrukture u Hrvatskoj.

Svojim će aktivnostima nastojati podržati djelovanje Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj u čijoj je nadležnosti predlaganje proglašavanja znanstvenih centara izvrsnosti i davanje mišljenja o osnivanju znanstveno-tehnoloških parkova i kolaborativnih tehnoloških centara te raspravljavanje pitanja od važnosti za razvoj nacionalnog inovacijskog sustava i poticanje donošenja mjera za njegovo unapređenje te poticanje tehnološkog razvoja.

Isto tako, planira se i zajedničko djelovanje sa Znanstvenim vijećem za tehnološki razvoj HAZU kako bi se raspravile postavke za planiranje izgradnje istraživačke i inovacijske infrastrukture usklađene sa Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije i Strategijom inovacija te odrednicama pametne specijalizacije Republike Hrvatske. Pritom će se posebice obraditi načine vrednovanja infrastrukturnih projekata koje bi moralo uključiti sljedećih pet dimenzija: stratešku uklapljenost, istraživački potencijal korisnika, način uporabe i korisnička baza, relevantnost za Hrvatsku, ostvarivost i održivost.

Znanstveno vijeće će raspravama i okruglim stolovima poticati uspostave infrastrukture na način da one budu organizacijski i funkcijski prepoznatljive u okviru Europskog istraživačkog prostora i usklađene s postavkama europskih i hrvatskih strateških dokumenata, kako bi se osiguralo njihovo financiranje iz svih raspoloživih europskih fondova.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA KAZALIŠTE, FILM, RADIO I TELEVIZIJU

Znanstveno vijeće za kazalište, film, radio i televiziju u godini 2018. planira organizirati ukupno četiri tribine, odnosno okrugla stola, po dvije iz područja kazališta i filma. Na njima bi se potaknula javna rasprava na ove teme:

- Treba li nam Kazališni muzej (pri Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta)?
- Kazališna kritika danas

- Tko vodi a tko bi trebao voditi kulturnu politiku na području filma
- Kulturno-ekonomska stvarnost i perspektive hrvatskog filma

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA KRISTALOGRAFIJU -- HRVATSKA KRISTALOGRAFSKA ZAJEDNICA

Znanstveno vijeće za kristalografiju HAZU – Hrvatska kristalografska zajednica (HKZ) pripremit će Dvadesetšesti slovensko-hrvatski kristalografski sastanak (26th Croatian-Slovenian Crystallographic Meeting, CSCM26), koji će se održati u Poreču od 13. do 18. lipnja 2018. Hrvatsko-slovenski / Slovensko-hrvatski kristalografski sastanci održavaju se od 1992. naizmjenice u Republici Hrvatskoj i Republici Sloveniji, a priređuju ih HKZ i Slovensko kristalografsko društvo. Program CSCM26 sadržavat će pozvana predavanja istaknutih znanstvenika iz Hrvatske, Slovenije i trećih država, te pedesetak kratkih usmenih znanstvenih priopćenja sudionika iz Hrvatske, Slovenije te iz ostalih, posebice srednjoeuropskih, država. Teme pozvanih predavanja i kratkih priopćenja odnosit će se na suvremeni razvoj kristalografije i bliskih znanstvenih područja, kemije, fizike, mineralogije, te medicine i farmaceutike. Nastojat će se da na znanstvenom skupu u Poreču sudjeluje što više znanstvenih novaka i mlađih istraživača, što je iznimno važno za promicanje kristalografije i prirodoslovlja u Hrvatskoj. Objavit će se Knjiga sažetaka priopćenja. Ti znanstveni skupovi su iznimno prepoznatljivi u međunarodnoj znanstvenoj zajednici na osnovi svojega kontinuiteta i visoke razine te se referiraju u međunarodnim glasilima.

HKZ će poticati i promicati kristalografska istraživanja u Hrvatskoj te suradnju s međunarodnim kristalografskim središtima. Održat će se predavanja, u strukovnim udrugama, na fakultetima i u školama, o kristalografiji i njenom značaju u suvremenoj znanosti. Članovi HKZ-a nastavit će znanstvena istraživanja, u okviru projekata svojih zavoda, fakulteta i instituta, ugovorenih s Hrvatskom zakladom za znanost, ili u okviru postojećih domaćih i međunarodnih projekata i raznolike suradnje. HKZ je punopravni i aktivni član Europske kristalografske zajednice (European Crystallographic Association, ECA) i Međunarodne unije za kristalografiju (International Union of Crystallography, IUCr) te će i nadalje sudjelovati u djelatnostima tih udruga. Predstavnici HKZ-a sudjelovat će na 31. Europskom kristalografskom sastanku (31st European Crystallographic Meeting, ECM31), Oviedo, Španjolska, od 22. do 27. kolovoza 2018. Tijekom tog skupa održat će se i sjednica Savjeta ECA. O djelatnostima HKZ-a redovito se objavljuju prikazi u glasilima međunarodnih udruga (IUCr Newsletter, ECA e-Newsletter). Pojediniosti o djelatnostima, povijesti, članstvu i Odboru HKZ-a nalaze se na mrežnoj stranici www.hazu.hr/kristalografi.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA MIR I LJUDSKA PRAVA

Znanstveno vijeće za mir i ljudska prava HAZU čiji su članovi istaknuti znanstvenici koji se bave raznolikom problematikom i aspektima održavanja svjetskog mira i ostvarivanja ljudskih prava i pravnih okvira za njihovu učinkovitu zaštitu - u 2018. će godini nastaviti razmatrati raznovrsne teme iz područja očuvanja mira i zaštite ljudskih prava.

Sljedeće godine u Znanstvenome vijeću planira se organizacija skupova na kojima će se razmatrati ove teme:

- "Učinkovitiji Ujedinjeni narodi" - znanstveni skup o izmjenama Povelje UN-a, posebice o sastavu Vijeća sigurnosti (proširenje broja država stalnih članica Vijeća, ili promjena odredbi o donošenju meritornih odluka o očuvanju ili uspostavljanju mira i međunarodne sigurnosti).

- Nacionalne manjine u Hrvatskoj i propisi o izboru zastupnika nacionalnih manjina u Hrvatskome saboru (što ne bi i što bi valjalo izmijeniti).

- Oružane snage Europske unije za očuvanje ili uspostavljanje mira i međunarodne sigurnosti u Europi - osnovati ih ili se i dalje oslanjati na NATO?

- Vrela nestabilnosti u području jugoistočne Europe, s posebnim osvrtom na stvaranje velike albanske države.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA NAFTNO-PLINSKO GOSPODARSTVO I ENERGETIKU

Tijekom 2018. godine Znanstveno vijeće za nafto-plinsko gospodarstvo i energetiku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nastavit će s uobičajenim aktivnostima koordiniranja znanstveno – stručnih radova vezanih za razvoj naftnog, plinskog gospodarstva i energetike u cjelini.

Teme za održavanje znanstvenih skupova, okruglih stolova i predavanja odabirat će se u skladu s trenutnim stanjem u naftno – plinskom rudarstvu i energetici, te da su zanimljive znanstveno – stručnoj javnosti u cilju optimalnog dugoročnog strateškog tehnološkog razvoja ove industrijske - energetske grane.

Izvršni odbor ZVNPGE u 2018. godini planira održati nekoliko sjednica na kojima će se koordinirati rad sekcija Znanstvenog vijeća.

U okviru **znanstvenih skupova, okruglih stolova i predavanja** obradit će se aktualne teme vezane na naftno-plinsko gospodarstvo, odnosno za cjelovitu primarnu energiju i energetiku u cjelini. Teme su sljedeće (uključujući djelomično i planove rada Sekcija):

1. Analiza kretanja svjetskih rezervi primarnih oblika energije te analiza rezervi primarnih oblika energije u Hrvatskoj do 2035. godine, analiza potencijalnih izvora primarne energije i potražnja iste u svijetu, a posebice u Republici Hrvatskoj do 2035. godine.
2. Analiza trenutnih ulaganja i potrebna nova ulaganja u istraživanje, obnovu postojećih te posebice istraživanje novih rezervi ugljikovodika u Hrvatskoj u cilju smanjenja ovisnosti o uvozu energenata.
3. Mogućnosti razvoja i uvođenja tehnologija istraživanja i proizvodnje ugljikovodika iz nekonvencionalnih ležišta u svjetlu njihovog utjecaja na okoliš i ekonomske isplativosti.
4. Koncept niskougljičnog razvitka energetskeg sektora Hrvatske s posebnim naglaskom na razradu modela za intenzivnije istraživanje obnovljivih izvora energije (OIE), odnosno niskougljičnog energetskeg razvoja u Hrvatskoj s posebnim naglaskom na:
 - preostale vodne snage;
 - vjetroelektrane, sunčevu energiju, biomasu;
 - geotermalnu energiju i njezine potencijale u Hrvatskoj;
 - napredna goriva i ostale perspektivne tehnologije.
5. Analiza potrebe za obnovom i razvojem prijenosne i distribucijske energetske infrastrukture u RH u cilju povećanja sigurnosti i ekonomičnosti opskrbe potrošača.
6. Analiza utjecaja uvođenja naprednih koncepcija i tehnologija (npr. Internet of Things (IoT)) vezanih uz distribuiranu proizvodnju i pametne mreže na razvoj elektroenergetike općenito i implikacije na RH.
7. Cjelovita i trajna analiza stanja energetike i energetskeg odnosa u svijetu, u Republici Hrvatskoj i u okruženju, te pružanje stručnih informacija državnim dužnosnicima zaduženim za područje energetike.
8. Analiza i iznalaženje optimalnog odnosa "Razvoja slobodnog energetskeg tržišta" i ovlasti Vlade Republike Hrvatske za kontrolu vlastitih energenata i energetike u cjelini, budući da je energetika okosnica sigurnosti i gospodarskeg razvoja svake države pa i Republike Hrvatske.
9. Uključivanje ZV i članova ZV i njihov doprinos izradi/pregledu nove "Energetske strategije Republike Hrvatske", kako bi svojim znanjem i iskustvom pridonijeli kvaliteti strategije, te pomogli primjeni iste u praksi.
10. Znanstvena suradnja u energetskeg području sa znanstvenim vijećima

(odjelima) u BiH (ANUBIH), Crnogorskoj (CANU) i Makedonskoj (MANU) akademiji znanosti i umjetnosti.

11. Plan rada ZV temeljit će se i na planovima rada sekcija koje će dodatno razraditi i proširiti ove smjernice dajući veliki doprinos osmišljavanju energetske politike u Republici Hrvatskoj.
12. Sve aktivnosti ZV i pripadajućih sekcija odvijat će se u sukladnosti Razreda za tehničke znanosti HAZU.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA OBRAZOVANJE I ŠKOLSTVO

Planira se nastavak rada Vijeća na sagledavanju stručnih aspekata reforme obrazovanja i izrade kurikulnih dokumenata i izrade kurikula te konkretnih prijedloga za njihovo poboljšanje i daljnji razvoj. U radu Vijeća pored članova Hrvatske akademije sudjeluju i vanjski članovi sa sveučilišta, znanstvenih instituta i škola. Rad Vijeća organiziran je po jedanaest stručnih sekcija i u radu plenarnih sjednica.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

Sekcija za šumarstvo

Tijekom 2018. godine Sekcija za šumarstvo Znanstvenoga vijeća za poljoprivredu i šumarstvo sudjelovat će u radu asocijacije Pro Silva koja promiče očuvanje i gospodarenje prirodnim šumama te surađivati s Akademijom šumarskih znanosti i Hrvatskim šumarskim društvom u aktivnostima promicanja šuma i šumarstva u Republici Hrvatskoj. Poseban naglasak dat će se na pojašnjenju značenja prirodnoga, višenamjenskoga i potrajnoga gospodarenja šumama za prevenciju negativnih posljedica klimatskih ekstrema na šumske ekosustave. Članovi sekcije angažirat će se na aktivnostima istraživanja prilagodbe gospodarenja šumama klimatskim poremećajima. Sekcija će pomoći u objavi zbornika radova znanstvenog skupa Đurđevački pijesci – geneza, stanje i perspektive koji je održan u lipnju 2017. godine.

Sekcija za uporabu šuma

1. Drvnotehnološka konferencija (naziv, mjesto i datum bit će naknadno određeni)

2. Listopad 2018.god. 29. Međunarodna znanstvena konferencija ICWST "Implementacija znanstvenih istraživanja u drvoprerađivački sektor".

Sekcija za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju

Članovi Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju u 2018. godini nastavljaju s intenzivnim istraživanjima na međunarodnim i nacionalnim istraživačkim projektima kojih su voditelji ili istraživači suradnici.

Također su aktivno uključeni kao članovi organizacijskih ili znanstvenih odbora u organizaciju međunarodnih znanstvenih kongresa koji će se održati u 2018. godini u Republici Hrvatskoj, a na kojima će prezentirati rezultate svojih znanstvenih istraživanja i to:

1. XVII Znanstveno-stručni skup Ružičkini dani, koji će se održati u rujnu 2018. u Vukovaru
2. XI Međunarodni znanstveno stručni skup Hranom do zdravlja, koji će se održati u listopadu 2018. godine u Splitu
3. 53. Hrvatski i 13. Međunarodni simpozij agronoma, koji će se održati u veljači 2018. godine u Vodicama
4. 9. Međunarodni kongres Prehrambenih tehnologa, biotehnologa i nutricionista, koji će se održati u listopadu 2018. godine u Zagrebu.

Sekcija za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju će nastaviti poticati prijavljivanje i rad na interdisciplinarnim domaćim i nacionalnim projektima svojih članova, stalnom razmjenom informacija o aktivnim domaćim i međunarodnim natjecajima za znanstvene i stručne projekte. Također će poticati objavljivanje znanstvenih knjiga i udžbenika članova Sekcije, te razvoja mladih i perspektivnih znanstvenika kroz različite fondove stipendiranja.

U 2018. godini planira se održati dva sastanka Sekcije: ožujak i rujan, na kojima će se prezentirati najznačajnija postignuća članova u protekloj godini, te raspravljati o mogućnostima unaprjeđenja djelovanja članova Sekcije.

Sekcija za stočarstvo

Godine 2018. u mjesecu kolovozu u Dubrovniku (od 27. do 31. 08.) će se održati najveći europski simpozij iz područja animalne proizvodnje: Annual Meeting of the European Association for animal Production (EAAP) na kojemu se očekuje više od 1000 sudionika iz cijeloga svijeta. U organizaciji tog simpozija sudjeluju članice i članovi sekcije za stočarstvo Akademije i njen pročelnik kao voditelji pojedinih sekcija, članovi znanstvenog i organizacijskog odbora. Članovi sekcije za stočarstvo angažirani su i u organizaciji 53. Simpozija agronoma koje će se održati od 12. do 16. veljače 2018. godine u Vodicama dr. Mioč je u funkciji člana znanstvenog odbora. Znanstveni radovi iz područja animalnih znanosti bit će

prezentirani unutar zasebne sekcije Stočarstvo. Godinama su članovi sekcije vrlo aktivni ne samo u organizaciji navedenog simpozija nego i prezentaciji najnovijih znanstvenih i stručnih postignuća iz područja uzgoja domaćih životinja, hranidbe i selekcije te tehnologije proizvodnje i prerade stočarskih proizvoda. Članovi Sekcije za stočarstvo aktivni su i u organizaciji znanstvenog simpozija Krmiva koji će se održati od 06. do 08. lipnja 2018. godine u Opatiji. Plan Sekcije je u 2018. godini u Hrvatskoj organizirati u dvodnevnu radionicu asocijacije Europejske mreže nacionalnih koordinatora za genetske resurse (European Regional Focal Point; ERFP) u razdoblju od 25. do 26. kolovoza 2018. Godine, a u mjesecu 2018. godine u Zagrebu će biti organizirana radionica radne skupine European Regional Focal Point (ERFP) Ex-situ na Sveučilištu u Zagrebu Agronomskom fakultetu. Planiramo i slijedeće godine organizirati znanstvenu konferenciju: "Agro startup Tehnology and Inovation". Uz navedeno, članovi sekcije za stočarstvo tijekom slijedeće godine sudjelovat će u organizaciji više znanstvenih i stručnih simpozija, kao npr. Savjetovanje uzgajivača ovaca i koza u Republici Hrvatskoj, Savjetovanje uzgajivača goveda, Savjetovanje uzgajivača svinja te drugim sličnim stručnim skupovima. Zadaća članova Sekcije u 2018. godini je aktivno sudjelovati u izradama specifikacija za zaštitu različitih stočarskih proizvoda.

Sekcija za stočarstvo i dalje će poticati prijavljivanje i rad svojih članova na interdisciplinarnim domaćim i međunarodnim projektima, stalnom razmjenom informacija o aktivnim domaćim i međunarodnim natjecanjima za znanstvene i stručne projekte. Također će se poticati objavljivanje znanstvenih knjiga i udžbenika članova Sekcije te razvoja mladih i perspektivnih znanstvenika kroz fond Stipendija HAZU-a. Uz to, sudjelovat ćemo u organizaciji stručnih putovanja, "okruglih stolova" tribina i dr., a u svrhu pravovremenog prijenosa znanja i informacija. U 2018. godini organizirat ćemo stručno putovanje u Grčku u cilju upoznavanja s uzgojem i sustavima uzgoja autohtonih pasmina te proizvodnje autohtonih proizvoda (mesa, mlijeka, sira), kao i drugih stručnih i znanstvenih simpozija iz područja stočarstva. U sklopu navedenoga stručnog putovanja planira se i boravak na jednom Agronomskom fakultetu i/ili poljoprivrednom institutu. Uz to, članovi sekcije za stočarstvo neizostavni su u radu Povjerenstava za ocjenjivanje stoke na različitim domaćim i međunarodnim izložbama, a navedene aktivnosti predviđene su i u 2018. godini.

Sekcija za gospodarenje poljoprivredom

Članovi sekcije za gospodarenje poljoprivredom sudjelovat će u organizaciji, plenarnim i znanstvenim izlaganjima te na stručnim (okruglim) stolovima 53. Simpozija agronoma koje će se održati od 12. do 16. veljače 2018. godine u Vodicama, a voditelj sekcije je u funkciji člana znanstvenog odbora. Znanstveni radovi iz područja gospodarenja poljoprivredom bit će prezentirani unutar zasebne sekcije Agrarna ekonomika.

Od 27. do 31. 08. 2018. godine će se u Dubrovniku održati europski simpozij: Annual Meeting of the European Association for animal Production (EAAP) na

kojemu se očekuje više od 1000 sudionika iz cijeloga svijeta. U organizaciji tog simpozija sudjeluju članice i članovi Sekcije za gospodarenje poljoprivredom Akademije i njen pročelnik i članovi kao članovi znanstvenog i organizacijskog odbora.

Članovi Sekcije će tijekom slijedeće godine sudjelovati u organizaciji i s izlaganjima na više znanstvenih i stručnih simpozija u organizaciji Agronomskog fakulteta i suradničkih institucija kao što je Hrvatska poljoprivredna agencija te Savjetodavna služba. Tako će već tradicionalno imati izlaganja na savjetovanje uzgajivača ovaca i koza u Republici Hrvatskoj, Savjetovanje uzgajivača goveda te drugim sličnim stručnim skupovima u organizaciji HPA. Za savjetodavce u Savjetodavnoj službi će provesti tematske edukacije iz područja agrarne politike i menadžmenta.

Pročelnik i nekoliko članova Sekcije aktivno će sudjelovati u radu nekoliko fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na programu provedbe komasacije za saborski Odbor za poljoprivredu.

Jedna od aktivnosti članova sekcije u 2018. godini bit će aktivno sudjelovanje u više povjerenstava koja su organizirana pri Ministarstvu poljoprivrede vezano uz ruralni razvoj i poduzetništvo.

Sekcija za gospodarenje poljoprivredom će tijekom 2018. godine poticati prijavljivanje i rad svojih članova na interdisciplinarnim domaćim i međunarodnim projektima, stalnom razmjenom informacija o aktivnim domaćim i međunarodnim natjecajima za znanstvene i stručne projekte.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA POMORSTVO

Predsjednik akademik *Ivo Senjanović*

Djelatnost Znanstvenog vijeća za pomorstvo odvija se kroz rad pet sekcija:

- Sekcija za morsko brodarstvo,
- Sekcija za morsku brodogradnju,
- Sekcija za morske luke,
- Sekcija za morsku tehnologiju,
- Sekcija za hrvatsku pomorsku baštinu.

Sekcija za morsko brodarstvo

Pročelnik prof. dr. sc. *Damir Zec*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Tijekom 2018. godine, osim pojedinačnog sudjelovanja u znanstvenim i stručnim projektima podržanim od nadležnih ministarstava ili gospodarstva te nastupa članova Sekcije na savjetovanjima u zemlji i inozemstvu kao i javljanja u znanstvenim i stručnim časopisima predviđaju se skupne aktivnosti na sljedećim temama:

1. Brodovi bez posade - Trenutno stanje razvoja, očekivani pravci razvoja, ograničenja u primjeni, utjecaj na obrazovni proces.
2. Onečišćenje zraka s brodova – sprečavanje, pravni okvir, tehnološke mogućnosti, utjecaj na poslovnu sposobnost i učinkovitost brodarar.
3. Balastne vode – tehnologija, ekonomski i radni učinci mjera predviđenih BWM konvencijom, ograničenja.
4. „Ultra-large-shipping“ – očekivani razvoj i utjecaj vrlo velikih kontejnerskih i drugih brodova na svjetsku trgovinu, i posebice na tržišta koja opslužuju luke u koje ovakvi brodovi ne mogu uploviti.

Sekcija za morsku brodogradnju

Pročelnik prof. dr. sc. *Vedran Žanić*, Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu

Sudjelovanjem svih članova Sekcije u procesu planirane transformacije Brodarskog instituta (BI) u vodeću hrvatsku instituciju na području morske tehnologije napravljeni su planovi rada u tom procesu. Na osnovi dva opsežna Izvještaja, dobivena je podrška Razreda za tehničke znanosti Akademije, a BI je ušao u udrugu Horizon 2020 (H2020) Vessels for the Future (izvj.2.). Nažalost, unatoč uloženom trudu i koristi za članove ove udruge (naročito mlade), BI nije uplatio minimalnu članarinu. U međuvremenu je BI napustila većina djelatnika.

Unatoč tome organizirat će se planirano savjetovanje o transformaciji BI-a do kraja godine u suradnji s novom Upravom BI. Savjetovanje će biti zasnovano na četiri stupa opstanka struke, i to:

1. Ulazak BI među znanstvene centre izvrsnosti RH (prema sugestiji predsjednika Nacionalnog vijeća za znanost).
2. Međusveučilišni, interdisciplinarni poslijediplomski studij iz morskih tehnologija.
3. Planovi rada za MORH vezani uz brzu jedinicu za spašavanje (14 m, pomorstvenost jedinice kod brzine 55 čv kod traženja žrtava/ određivanje dopuštene brzine povrata).
4. Koordinacija projekata HRZZ, CEKOM-i itd. kroz rad na prijedlogu Kollaborativnog projekta (Makroprojekta) za razvoj proizvoda: HRVATSKA BRODOGRADNJA 2020 s ciljem podizanja projektantske razine HB, radi povećanja izvoza kroz brodogradnju svih tehnički orijentiranih

industrija u RH, uz koordinaciju rada s udrugom Hrvatski klaster konkurentnosti pomorske industrije. Sudjelovanje članova Sekcije u radu na projektima HRZZ, CEKOM, itd:

Na projektu HRZZ DATAS predviđene su sljedeće aktivnosti: Daljnji napredak u modeliranju valova Jadrana s ciljem što realnijeg opisa valnog okruženja oštećenog broda u realnom vremenu. Nastavak eksperimentalnih istraživanja na valnim opterećenjima oštećenog broda u Brodarskom institutu; Nastavak istraživanja vezanih za brzu procjenu oštećenja izazvanih sudarom ili nasukavanjem; Nastavak analiza vezanih za brzu procjenu moguće propagacije oštećenja; Nastavak istraživanja vezanih za probabilističko modeliranje rezidualne čvrstoće; Nastavak istraživanja vezanih za pouzdanost strukture oštećenog broda; Napredak u definiranju matematičkih modela za odlučivanje o operaciji spašavanja oštećenog tankera.

Sudjelovanje u istraživačkom radu na Tematskom području projekta CEKOM (čije se osnivanje očekuje u 2018. godini) vezanom uz primjenu višekriterijskog projektiranja, prilagodbu matematičkih modela za rad na HPC infrastrukturi te razvoj kolaborativnih inženjerskih okruženja za CAD/CAM/CAE, koji omogućuju savladavanje postavljenih projektnih zahtjeva te razvoj kompleksnih plovni objekata konkurentnih na globalnom svjetskom tržištu.

Sudjelovanje u istraživačkom radu (EU i šire) kroz samostalne ili zajedničke projekte znanstvenih, istraživačkih i obrazovnih institucija u našoj zemlji i to:

Sudjelovanje u istraživačkom radu u međunarodnom klasteru SHIPOPT za 'Reliability Based Design Optimization' s partnerima MAESTRO Marine (SAD), BV, NDAR, CATIA (svi iz Francuske), Pusan National University (Republika Koreja), Technical University Hamburg (Njemačka), te iz Hrvatske: Uljanik d.o.o, Brodarski institut u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu. Članovi klastera rade na prijedlogu velikog trogodišnjeg projekta MARCO POLO (I faza CDP) u okviru tema H2020 iz područja 10. i 11. (komplementarno klasteru SHIPOPT) u području transporta, te vezano uz suradnju s FER-om i Institutom Rudjer Bošković, na području čiste energije. Objavljuje projekta MARCO POLO (Uljanik, BV i FSB-CTT) bit će kroz Izvješće TC IV.1 ISSC- a do prosinca 2017, na OMAE u Madridu u ljeto 2018. (rad prihvaćen), te na godišnjoj skupštini ZVP HAZU u ožujku/travnju 2018. g.

Rad na međunarodnom projektu "Structural Analysis of Ships and Offshore Floating Units", koji su 2001. godine oformili BureauVeritas, Marine Division - Pariz i Centar za transfer tehnologije (CTT) Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu □ u svrhu analize sigurnosti brodskih i pomorskih konstrukcija za potrebe odobrenja tehničke dokumentacije za gradnju objekata u klasi BureauVeritasa.

Suradnja s BureauVeritasom u istraživanju hidroelastičnoga problema njihanja, valnog opterećenja, čvrstoće, vibracija, zamora materijala, te pouzdanosti i sigurnosti velikih kontejnerskih brodova i brodova za prijevoz ukapljenog plina

(LNG).

Rad na projektu "Matematički modeli brodova za promet Jadranskim morem".

Rad na projektu osnivanja i organizacije DIV akademije cjeloživotnog obrazovanja.

Sudjelovanje u projektnom timu za analizu preinake postojećih pogona na diesel gorivo u pogon na ukapljeni prirodni plin.

Nastavak rada na projektu 06201-GCRC-SOP "Technology for onboard equipment – induced underwater radiation noise analysis and evaluation", prema ugovoru sklopljenom između The Institute for Research & Industry Cooperation, Pusan National University i Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, u okviru National Research Foundation of Korea, koji financira Vlada Republike Koreje.

Suradnja s Norwegian University of Science and Technology, AMOS - Centre for Autonomous Marine Operations and Systems, Norwegian Center of Excellence, Trondheim i s University of Kobe, Japan, na problemima procjene pada brzine brodova i emisije ugljičnog dioksida na ekstremnim stanjima mora.

Nastavak suradnje s Instituto Superior Tecnico iz Lisabona i Universita di Trieste na problemima dodatnog otpora te razvoja modela planiranja rute i sustava podrške kapetanu pri plovidbi nemirnim morem. Unaprjeđivanje organizacijskog djelovanja Udruge "International Maritime Association of the Mediterranean" (IMAM) preko predstavnika članova seniora (FSB-Zagreb, BI-Zagreb i TF-Rijeka). Rad na pripremi osnivanja Udruge brodograditelja Mediterana (SNAMED) u okviru IMAM-a radi podizanja konkurentnosti Mediteranske regije u projektima H2020.

Sudjelovanje u tehničkim komisijama Uprave sigurnosti plovidbe pri Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture te stručnim komisijama International Maritime Organization (IMO). Sudjelovanje u kreiranju normi Hrvatskog zavoda za norme, tehničkog odbora HZN/TO8 Brodogradnja, Zagreb.

Sudjelovanje u znanstvenim, stručnim i staleškim međunarodnim i domaćim institucijama i skupovima kao što su ISSC, SNAME, ISOPE, IACS, ISO, DNV-Oslo, BV-Pariz, IST-Lisabon, HAA, HDOL, CROSSIM, SORTA, WINKLER, "INAUTICA", Rijeka Nautic Show, Pula Boat Fair, Biograd Boat Show.

Sudjelovanje u uređivanju i izdavanju časopisa Ships and Offshore Structures (Taylor and Francis), Journal of Marine Science and Application (Harbin Technical University) te "Brodogradnja". Suradnja u časopisima: European Journal of Operational Research, Transactions of Maritime Science – ToMS (izdavač Pomorski fakultet u Splitu), Naše more, Ukorač s vremenom i Kapetanov glasnik.

Rad na projektima novih ribarskih brodova, brodova za podršku morskim vjetroelektranama, brodova za obalnu stražu, putničkih brodova kao i suradnja s razvojnim odjelom Rolls-Royce-a u području sustava za pohranu energije, sustava pogona na prirodni plin i autonomnih brodova.

Popularizacija brodograđevne struke i hrvatske pomorske baštine u nautičkim i srodnim časopisima. Sudjelovanje u razradi i prijedlogu strategije očuvanja i re-vitalizacije hrvatske pomorske baštine. Sudjelovanje u izradi prijedloga strategije i kriterija u inicijativi za upis hrvatske pomorske baštine u registar hrvatske materijalne i nematerijalne baštine. Sudjelovanje u organizaciji 6. Ljetne škole male brodogradnje koja se održava u Murteru.

Sekcija za morske luke

Pročelnik prof. dr. sc. *Čedomir Dundović*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Planom rada Sekcije za morske luke za 2018. godinu obuhvaćene su brojne aktivnosti članova koje će se realizirati kroz izradu znanstvenih i stručnih projekata, znanstvenih radova te kroz sudjelovanje na nacionalnim i međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima.

I u sljedećoj godini, najvažniji zadatak članova Sekcije za morske luke bit će aktivnosti na promicanju razvitka i unaprijeđenja hrvatskih morskih luka. Članovi Sekcije sudjelovat će i u izradi stručnih i razvojnih projekata hrvatskih morskih i riječnih luka i Lučkih uprava te u izradi elaborata i studija razvitka luka nautičkog turizma.

Pored navedenog, planom su predviđene i sljedeće aktivnosti:

1. Suradnja s ostalim Sekcijama u Znanstvenom vijeću za pomorstvo HAZU,
2. Provedba zaključaka i smjernica sa zajedničke sjednice svih Sekcija Znanstvenog vijeća za pomorstvo HAZU,
3. Sudjelovanje u izradi strategija razvoja hrvatskih morskih luka.

Sekcija za morsku tehnologiju

Pročelnik prof. dr. sc. *Julijan Dobrinić*, Tehnički fakultet Sveučilišta u Rijeci

Prema karakteru Sekcije program Sekcije je skup pojedinačnih programa rada njezinih članova i njihovih suradnika u znanstvenim područjima od interesa za Sekciju.

A) Na razini Sekcije kao cjeline

Za 2018. godinu u Sekciji se planira nastaviti dosadašnje aktivnosti u svezi sa Savjetovanjem o morskoj tehnologiji– in memoriam akademiku Zlatku Winkleru. Organizacijski odbor će pripremiti materijale za tiskanje Zbornika radova 7. Savjetovanja (TF Rijeka) u posebnom izdanju časopisa Pomorski Zbornik. Pročelnik Sekcije Julijan Dobrinić s ostalim članovima, svojim će sudjelovanjem u radu tijela Sekcije djelovati na okrupnjavanju projekata koji se dotiču morske tehnologije, te u tom smislu djelovati i na Sveučilištu i šire.

B) Na razini pojedinačnog ili združenog djelovanja članova Sekcije

Albert Zamarin s Tehničkog fakulteta u Rijeci planira priopćiti dva rada na znanstvenim skupovima i objaviti dva rada u znanstvenim časopisima te sudjelovati u radu ISSC-a, International Ship and offshore Structure Congress, odbor Committee V.3 (Material and Fabrication Technology), te kao član uredničkog odbora časopisa Brodogradnja. Radit će na prijavi nacionalnih i međunarodnih znanstveno-istraživačkih projekata, te recenziranju projekata u okviru Hrvatske zaklade za znanost. Osim stručnog dijela rada u nastavi radit će na razvoju Laboratorija za računarsko inženjerstvo u brodogradnji u okviru Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

Bosiljka Mustać s Odjela za ekologiju, agronomiju i akvakulturu Sveučilište u Zadru kroz 2018. godinu nastavlja s aktivnostima kao voditeljica EU projekta Blue Education for Sustainable Management of Aquatic Resources – BLUE SMART" u sklopu kojeg je od ak. god. 2017./2018. pokrenut diplomski studij "Održivo upravljanje vodenim ekosustavima" na Odjelu za ekologiju, agronomiju i akvakulturu Sveučilišta u Zadru. Prve rezultate projekta prezentirat će na skupovima vezanima za plavi sektor, prema dogovoru s EASME (Izvršna agencija za mala i srednja poduzeća) koja je raspisala natječaj "Blue Careers in Europe" u ime Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo, u sklopu čega je navedeni projekt odobren, odnosno financiran. S obzirom da je Odjel prijavio veći broj znanstvenih projekata vezanih za biotehnologiju mora, u slučaju da budu pozitivno ocjenjeni, u 2018. godini planira obavljati, zajedno s kolegama, dio predviđenih aktivnosti vezanih za ribarstvo, uzgoj mikroalgi te zaštitu mora.

Igor Kegalj radit će na projektu EU Horizon 2020 PIXEL: Port IoT for Environmental Leverage. Objavit će barem jedan rad u nekom od časopisa koji su citirani u bazama CC, SCI ili SCI Expanded, poticati svijest o važnosti ekologije u radu s učenicima Pomorske škole Bakar na radnom mjestu, a kao znanstvenik i kroz sudjelovanje u domaćim i međunarodnim građanskim inicijativama, interesnim i stručnim organizacijama te popularizirati znanost o zaštiti morskog okoliša (istupanjem u elektroničkim medijima, sudjelovanju u radio emisiji Eko pitanja - Eko odgovori).

Lidija Runko Luttenberger Pročelnica Odsjeka za politehniku Sveučilišta u Rijeci planira aktivnosti na polju istraživanja, podučavanja i podizanja svijesti o pitanjima rješavanja morskog otpada i onečišćenja obalnog područja. Nastojat će osmisliti integralni model kvantifikacije utjecaja ljudskih aktivnosti na obalno područje s ekološkog, društvenog i ekonomskog aspekta. Organizirat će istraživanja održive male obalne plovidbe u Jadranu, rad na procjeni utjecaja na okoliš u krškom području te na razvijanju svijesti o problemima okoliša u civilnom sektoru.

Tarzan Legović s Instituta "Ruđer Bošković" razmatrat će problematiku izlova riba iz mora, koji dramatično opada te stoga ponuda riba iz akvakultura veoma brzo raste. Kako je za svako priobalno područje važno znati kapacitet za uzgoj koji to područje omogućava, radit će na izračunu kapaciteta za marikulturu riba u zadanom priobalnom području. Također će raditi na predviđanju uvjeta u kojima

se pojavljuje cvjetanje mora sastavljeno od toksičnih vrsta, jer se toksične vrste sve češće javljaju u priobalnom moru, uništavaju larve riba i direktno truju ribe u akvakulturi, te je stoga svaki napredak u predviđanju korak dalje prema sigurnom uzgoju riba u akvakulturi.

Branko Klarin planira nastaviti rad na definiciji inovativnog koncepta plovećeg staklenika – broda za aeroponski uzgoj biljaka i marikulturni uzgoj. Ovaj koncept je na tragu "zero-hunger" strategije Ujedinjenih naroda u ovom stoljeću. Za 2018. godinu planira još najmanje jedan konferencijski rad i predavanje na ovu temu.

Tomislav Mrakovčić planira objaviti 3 znanstvena rada, od toga barem dva u časopisima koji su citirani u bazama CC, SCI ili SCI Expanded, te biti mentorom na dvije doktorske disertacije. Nastavit će rad na znanstvenoistraživačkim projektima Hrvatske zaklade za znanost, stručnim projektima vezanim uz pomorske konstrukcije i termotehničke sustave te suradnju sa Sveučilištem Kobe, Japan – rad na projektu vezanom uz emisiju CO₂ s brodova tijekom plovidbe.

Sekcija za hrvatsku pomorsku baštinu

Pročelnik prof. dr. sc. *Robert Mohović*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Tijekom 2018. godine, osim pojedinačnog sudjelovanja u znanstvenim i stručnim projektima, te nastupa članova Sekcije za hrvatsku pomorsku baštinu na savjetovanjima u zemlji i inozemstvu kao i u javljanjima u znanstvenim i stručnim časopisima predviđaju se sljedeće skupne aktivnosti:

1. Rad na razradi i prijedlogu strategije očuvanja i revitalizacije hrvatske pomorske baštine.
2. Prijedlog strategije i kriterija u inicijativi za upis hrvatske pomorske baštine u registar hrvatske materijalne i nematerijalne baštine.
3. Organizacija rasprava na temu hrvatske pomorske baštine.
4. Sudjelovanje u raznim događanjima vezanim uz hrvatsku pomorsku baštinu.

ZNAKSTVENO VIJEĆE ZA PRIRODOZNAKSTVENA ISTRAŽIVANJA JADRANA

Vijeće za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana će u 2018. godini nastaviti istraživanja i objavljivanje radova u skladu sa Strategijom zaštite okoliša i održivog razvitka u jadranskom području Hrvatske (HAZU, 1996), te Strategijom i akcijskim planom biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske (1999):

1. oceanološka (fizikalna, kemijska, biološka, geološka) istraživanja jadranskog prostora,
2. istraživanja biološke raznolikosti i zaštitu organizama u Jadranu, što je obveza države prema potpisanoj međunarodnoj konvenciji o zaštiti biološke raznolikosti,
3. koordinirano djelovanje u području urbanizma, građevinarstva, vodoprivrede, turizma, prometa, šumarstva, prava u priobalju,
4. zaštitu od zagađenja krških voda i mora,
5. javno pozicioniranje Vijeća - sprega između prirodoznanstvenih spoznaja i privrednih aktivnosti na Jadranu,
6. organiziranje znanstvenih i stručnih predavanja te skupova u skladu s aktualnim potrebama ili pojavom kriznih situacija vezanih uz Jadran.

Kvaliteti rada Vijeća doprinijet će i aktivnost pojedinih članova koji u 2018. godini nastavljaju ranije započete ili nove, odobrene projekte i inicijative:

1. Projekt ADRIAMED "Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea",
2. Projekt nacionalni monitoring Jadrana - Uspostavit će se program praćenja i promatranja stanja Jadrana u okviru Okvirne direktive o morskoj strategiji (ODMS, Marine Strategy Framework Directive - MSFD: 2008/56/EC). Sve zemlje članice EU trebaju organizirati mjere za postizanje ili održavanje dobrog stanja u morskom okolišu najkasnije do 2020. godine. ODMS je zakonodavni okvir koji povezuje ribarstvo, poljoprivredu, turizam, pomorstvo i sl. Za morske vode svaka država članica razvija morsku strategiju koja će istovremeno biti specifična u smislu uvažavanja osobitosti pojedinih morskih voda, ali istodobno i opća, izražavajući perspektivu dotične morske regije i podregije. Svaka država članica je do srpnja 2014. godine trebala osmisliti Nacionalni monitoring i započeti s njegovom primjenom. Republika Hrvatska je u okviru uspos-

tave ODMS izradila monitoring program koji se temelji na ranije utvrđenom stanju morskog okoliša, vodeći računa o utjecajima i pritiscima kojima su pojedina područja izložena. Monitoring će poslužiti kontinuiranoj procjeni stanja, a budući da se procjena stanja u okviru ODMS najvećim dijelom zasniva na ekspertnoj procjeni i raspravi među stručnjacima koji se bave istraživanjem mora,

3. Projekt ADRIATIC+ - Prekogranična razmjena iskustava u upravljanju morskim i obalnim područjem Jadranskog mora (APlus) - ADRIATIC + kapitalizira rezultate dobivene kroz pet projekata IPA Adriatic prekogranične suradnje (CBC): NETCET, SHAPE, HAZADR, DEFISHGEAR i BALMAS,
4. Projekt MICROGLOB – Marine microbial food web processes in global warming perspective (HRZZ),
5. Projekt AQUAPOP- Aquaculture impact on wild marine populations (HRZZ),
6. Projekt AnGEI – Anisakis spp Genomic epidemiology (HRZZ),
7. Projekt RH i EU - Nacionalni program prikupljanja podataka o ribarstvu Republike Hrvatske " Fisheries Data Collection Framework (DCF),
8. Projekt SYNTHESYS the European Union-funded Integrated European infrastructure for work in leading European natural history collections "Taxonomic revision of the genus *Gobius* (Teleostei: Gobiidae)",
9. Projekt "Nurse Fish Priobalna rastilišta: obrasci i procesi demografske varijabilnosti morskih riba uzduž istočnojadranske obale" (HRZZ),
10. Projekt MANTIS Marine protected Areas Network Towards Sustainable fisheries in the Central Mediterranean,
11. Projekt "Uvjeti, resursi, neprijatelji i bioraznolikost: Sile koje oblikuju morske zajednice u plitkom Jadranskom moru" (HRZZ),
12. Projekt "Rekonstrukcija okoliša u Hrvatskoj tijekom kvartara primjenom izotopnih metoda" (HRZZ),
13. Projekt "LEK-FishRes-CRO Lokalno ekološko znanje i ribarstvena istraživanja u Hrvatskoj: promjene u ribolovnoj i biološkoj raznolikosti mora" (HRZZ),
14. Projekt "Utjecaj promjena termohaline cirkulacije u istočnom Mediteranu na planktonske zajednice u južnom Jadranu: ekološki i genetički pristup" (HRZZ),
15. Projekt "Procjena prihvatnog kapaciteta za turiste u zaštićenim područjima prirode" (HRZZ),
16. Projekt "Ekološki odziv sjevernog Jadrana na klimatske promjene i antropogeni učinak" (HRZZ),
17. Projekt "Procjena potencijala jadranskih algi za ko-generacijsku proizvodnju biogoriva 3. Generacije" (HRZZ),

18. Projekt "Klima jadranske regije u njenom globalnom kontekstu" (HRZZ),
19. Projekt NANOMIN "Nanominerali u sedimentima i tlima: formiranje, značajke i uloga u biogeokemijskim procesima" (HRZZ),
20. Projekt "Morski plankton kao alat za procjenu klimatskog i antropogenog utjecaja na morski ekosustav" (HRZZ),
21. Projekt "Sklerokronologija kao alat za otkrivanje dugoročnih okolišnih promjena u Jadranu" (HRZZ),
22. Projekt "Višegodišnje i dekadne oscilacije Jadranskog mora: opažanja, modeliranje i posljedice" (HRZZ),
23. Projekt "Kruženje sumpora i ugljika u morskom i slatkovodnom okolišu" (HRZZ),
24. Projekt "Istraživanje dinamike Jadrana pomoću naprednih mjerenja i metode asimilacije podataka" (HRZZ),
25. Projekt "Primjena metode scenarija u planiranju i razvoju ruralnih područja Hrvatske" (HRZZ).

Ostale aktivnosti koje se mogu vezati uz rad Vijeća:

1. Sudjelovanje u radu poslijediplomskog doktorskog studija iz Oceanologije (PMF-IOR-IRB-Sveučilište u Dubrovniku)
2. Tiskanje monografije "Ihtiofauna Jadranskoga mora" (izdavač: Golden marketing-Tehnička knjiga, Zagreb),
3. Tiskanje monografije "New fishes and decapod crustaceans in the Adriatic Sea" u suradnji sa FAO AdriaMed (izdavač: FAO, Rome),
4. Tiskanje "CIESM Atlas of exotic species Fishes" (izdavač CIESM, Monaco; glavni urednik: Frederic Briand).

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA PROMET

Prema ustroju Znanstveno vijeće za promet u svom sastavu ima deset sekcija: Sekciju za cestovni i gradski promet, Sekciju za željeznički i intermodalni promet, Sekciju za zračni promet, Sekciju za informacijsko-komunikacijski i poštanski promet, Sekciju za vodni promet, Sekciju za međunarodnu suradnju, Sekciju za prometnu infrastrukturu i prostorno planiranje, Sekciju za ekologiju u prometu, Sekciju za medicinu i sigurnost u prometu i Sekciju za ekonomiku i pravo u prometu.

U procesu redefiniranja mreže transeuropskih prometnih koridora TEN-T, Hrvatska priključenjem u Europsku uniju nije dostatno pozicionirala svoj geoprometni položaj međuspoja Dunavske i Jadransko-jonske makroregije te nema konekciju na Baltičko-jadranski koridor, kao ni na Sjevernomorsko-Istočnomediterranski koridor. Na taj način su razvojno zanemareni potencijali jadranskih luka Rijeka i Ploče. Također, rubna područja Hrvatske i Europske unije – istočna i južna Hrvatska – regije Slavonije i srednje Dalmacije ostale su prometno izolirane i stratejski marginalizirane.

Revidirana Strategija prometnog razvoja Hrvatske iz 2017. raščlanjuje prioritete nacionalne prometne pravce i stratejske ciljeve do 2030. godine, uvažavajući naglašeniju potrebu razvoja multimodalnih prometnih opcija uz prioritarno korištenje prirodnih resursa unutarnjih plovnih sustava, pomorskog i željezničkog prometa.

U tom kontekstu, tijekom 2018. Znanstveno vijeće za promet će putem svojih Sekcija nastaviti istraživački rad, poglavito u sadržajima revalorizacije željezničke mreže – dionica paneuropskog koridora Xa, pravca Vinkovci-Vukovar, te ličke pruge s ciljem njihovog uključivanja u osnovnu TEN-T mrežu i bližu razvojnu perspektivu putem Instrumenta za povezivanje Europe (CEF).

Tijekom 2018. Znanstveno vijeće za promet sudjelovat će u pripremi međunarodnog znanstvenog skupa Prometno povezivanje Baltika, Jadrana i Crnog mora.

Područja Baltika, Jadrana i Crnog mora danas su nedovoljno prometno povezana izravnim kopnenim vezama. Ulaskom u Europsku uniju zemalja na području Baltik, Jadran i Crno more, ostvareni su politički preduvjeti da se ta područja gospodarstveno i prometno bolje povežu.

Temeljem analize prometnih mreža utvrđeno je da nema jedinstvenog koridora koji bi povezivao sve zemlje na području između Baltika i Jadrana. Kod planiranja prometne mreže Europske unije treba voditi računa o tome da se oblikuje koridorski spoj zemalja između Baltika i Jadrana, s tendencijom koridorskih ekstenzija do obala Jonskog i Crnog mora.

Znanstveno vijeće za promet će u 2018. sudjelovati u organizaciji znanstvenog skupa Prometni razvoj zagrebačkog prstena. Prometni čvor Zagreb uvršten je u nacionalni stratejski plan, kao i suportni ciljevi razvoja gradskog prometa, te su na taj način otvorene mogućnosti financiranja ključnih infrastrukturnih projekata iz europskih strukturnih fondova, kao i cjelovite valorizacije položaja grada Zagreba kao čvora u osnovnoj trans-europskoj prometnoj mreži.

Vezano za postavljeni plan i program rada u 2018. članovi Znanstvenog vijeća za promet angažirat će se u pripremi znanstvenih studija i radova te uz nastavak stručne djelatnosti – održavanja gostujućih predavanja, radom u uredničkim odborima znanstvenih časopisa i u organizacijskim i programskim odborima znanstvenih skupova, aktivno sudjelovati u diseminaciji rezultata tematskih istraživanja.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA TEHNOLOŠKI RAZVOJ

Znanstveno vijeće ta tehnološki razvoj nastaviti će u 2018. godini ostvarivati dosadašnju opću misiju i to poglavito one sadržaje koji imaju neposredan utjecaj na industrijsku proizvodnju, te povećanje proizvodnjom dodane vrijednosti i izvoza. Plan obuhvaća prvenstveno razradu teme:

- Hrvatski ekosustav istraživanja i inovacija

Na Okruglim stolovima raspraviti će otvorena pitanja vezana uz nacionalni istraživački i inovacijski ekosustav:

Kako unaprijediti institucijski okvir koji je složen, trom, neusklađen i nedovoljno potiče umrežavanje sustava visokog obrazovanja i znanosti i poslovnog sektora ?

Kako poboljšati suradnju nadležnih tijela, uz jasno definirane i u provedbi razgraničene uloge, zadaće i odgovornosti da bi se nacionalne strategije provodile usklađeno i postigli sinergijski učinci ?

Kako uspostaviti odgovornost svih ministarstava za istraživanje i inovacije, uz djelotvornu međuresornu koordinaciju ?

Kako "objediniti" sve sadašnje istraživačke i inovacijske programe i unaprijediti javno financiranje istraživanja i inovacija kako bi se istraživanjima postigao znanstveni, gospodarski, društveni i kulturni utjecaj u Hrvatskoj ?

Treba li nam u takvom konceptu novi model financiranja istraživanja i inovacija?

Kako potaknuti suradnju javnih poduzeća, komunalnih društava i državnih institucija sa sveučilištima i znanstvenim institutima na istraživanju i inovacijama vezanima uz društvene izazove?

Kako ojačati javno ulaganje u istraživanja vođena znanstvenim utjecajem, s unaprijed definiranim čekivanjem relevantnim za industrijski razvoj (top-down, impact-driven) i povećati ulaganje u znanstvenim interesom vođena istraživanja (bottom-up, science-driven) putem Hrvatske zaklade za znanost ?

Treba li uvesti natječaje za znanstvene projekte s definiranim ciljanim temama i očekivanim doprinosom vezanim uz nacionalne prioritete ?

Kako ubrzati industrijski razvoj prijenosom znanstvenih rezultata, znanja i inovacija iz drugih sredina?

Koja pritom može biti uloga znanstvenika?

Kakvi bi trebali biti istraživački i razvojni kapaciteti/resursi u poduzeću da bi isto moglo apsorbirati prijenos znanstvenih rezultata, znanja i inovacija? Kako se može unaprijediti uloga Hamag Bicro u projektima prijenosa tehnologije, ulaganja u ljudske resurse opremu i prostor?

Država može i mora izravno poticati inovativnost i industrijski razvoj putem javne nabave inovativnih proizvoda i usluga. Kako to provoditi?

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA TURIZAM

Nakon što je na prijedlog Razreda za likovne umjetnosti Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti imenovalo novog predsjednika Znanstvenog vijeća za turizam, potrebno je izvršiti reizbor ostalih tijela Vijeća te utvrditi novi program rada. Zbog tih okolnosti pred Znanstvenim vijećem za turizam u 2017.g. stoje sljedeće aktivnosti:

1. Sazivanje redovne izborne skupštine Vijeća;
2. Izvješće prethodnog predsjednika Vijeća akademika Andrije Mutnjakovića i zahvala za dosadašnji doprinos djelovanju Vijeća;
3. Provjera statusa pojedinih članova Vijeća, te predlaganje i provedba postupka izbora novih članova i eventualno razrješenje starih.
4. Reizbor svih tijela u skladu s Pravilnikom o radu Znanstvenih vijeća (čl. 9, 17a, 18, i 20);
5. Donošenje programa rada za tekuću godinu;

Usvajanje operativnog plana za ostvarenje programskih ciljeva s utvrđivanjem nositelja provedbe pojedinih zadataka.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ZAŠTITU PRIRODE

Rezultati - uspješnost rada Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode (ZVZP) u narednoj godini, kao i uvijek ovisit će o angažmanu svakog člana, odnosno o rezultatima i uspjehu koji u svom tematskom području ostvari svaka sekcija. Planira se uobičajeni ritam aktivnosti, dakle obilježavanje očekivanih prigoda, kao što

su dani ili jubilarne obljetnice pojedinih resursa ili događaja. Stoga računamo da će se Izvršni odbor Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode sastajati prema potrebi, dinamikom prilagođenom potrebama rješavanja tekućih ili nekim drugim "iznuđenim" razlozima.

Broj požara na hrvatskom priobalju, njihov intenzitet i počinjena šteta na svim resursima u tekućoj – 2017. godini ima dimenzije i značaj koji zaslužuju poseban znanstveni skup posvećen preventivnim mjerama zaštite od požara, štetama od požara i smjernicama gospodarenja na opožarenim šumskim i poljoprivrednim površinama. Izvršni odbor razmotrit će i osmisliti ovo pitanje.

Kako ZVZP djeluje putem svojih sekcija, u skladu s rečenim, plan rada Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode iznosimo po djelatnosti pojedinih sekcija.

Sekcija za vode

Pročelnik: prof. dr. sc. Gabrijel Ondrašek, e-mail: gondrasek@agr.hr

Planira se uobičajeno, tradicionalno obilježavanje Međunarodnog dana voda – 22. ožujka, u kojemu će na više događaja i na primjeren način sudjelovati i brojni članovi sekcije.

Očekuje se predstavljanje Monografije vodnog gospodarstva Hrvatske, u kojoj su autori članovi sekcije.

Obje prigode bit će iskorištene za afirmaciju vode kao prirodnog resursa i nacionalnog blaga, koje je nedovoljno iskorišteno pa od korištenja prirodnog bogatstva tim resursom ne postizemo rezultate ni blizu stvarnim mogućnostima.

Osim toga, planiramo Znanstveni skup okvirnog naziva: Zaslanjivanje vodnih i zemljišnih resursa delte Neretve i njihov utjecaj na okoliš - u prostorijama HAZU.

Sekcija za tlo

Pročelnik: prof. dr. sc. Ivica Kisić, e-mail: ikisic@agr.hr

Sva djelovanja Sekcije u 2018. god. bit će inspirirana i posvećena Svjetskom desetljeću tla 2015-2024., koje je proglasila Međunarodna unija tloznanstvenih društava.

1. U suradnji sa Hrvatskim tloznanstvenim društvom namjerava se sudjelovati u obilježavanju Svjetskog dana tla, predviđeno vrijeme održavanja okruglog stola na temu; Tlo i prirodne nepogode - prosinac 2017. u prostorijama HAZU.

2. Organizacija okruglog stola na temu: Požari otvorenog prostora u Jadranskoj poljoprivrednoj regiji. Predviđeno vrijeme održavanja okruglog stola - travanj 2018. u prostorijama HAZU

3. Predstavljanje javnosti posebnog broja časopisa: CIVITAS CRISIENSIS:

Radovi zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Koprivničko - križevačke županije u Križevcima, koji će tiskati radove sa znanstvenog skupa o Đurđevačkim pijescima.

4. U suradnji sa Hrvatskim tloznanstvenim društvom namjerava se sudjelovati u organiziranju narednog XIII. Kongresa društva. Predviđeno vrijeme održavanja je *lipanj ili rujan 2018.*

5. Na primjeren način kani se obilježiti Svjetski dan tla – 5. prosinac 2018. god. u prostorijama HAZU.

Članovi Sekcija za tlo sudjelovat će još u nekim okruglim stolovima, te radionicama na temu zaštite i očuvanja tla.

Sekcija za klimu

Pročelnik: dr. sc. Krešimir Pandžić, e-mail: pandzic@cirus.dhz.hr

Središnji događaj u radu sekcije je Okrugli stol o sadržaju 6. izvješća Međuvladinog panela za klimatske promjene; planirano za rujan 2018. u prostorijama HAZU.

Naime, Međuvladin panel za klimatske promjene (IPCC) približno svake sedme godine objavljuje klimatsko izvješće. Do sada ih je objavljeno pet, zadnje 2014. godine. U pripremi je 6. klimatsko izvješće.

Do sada je pripremljen sadržaj 6. izvješća koje se sastoji od tri dijela kao i prethodna: I. stanje klime i klimatski scenariji, II. prilagodba na klimatske promjene i III. ublažavanje klimatskih promjena, sukladno Pariškom sporazumu po čemu je ovo izvješće posebno u odnosu na prethodna. Također je njegova posebnost povezanost pojedinih poglavlja u tri navedena dijela koje pripremaju tri radne skupine IPCC-a. Novost je također da su u pripremi izvješća ravnomjernije zastupljene zemlje u razvoju te ravnomjernija geografska i rodna zastupljenost u odnosu na prethodna. Razmatrana je mogućnost upotrebe literature na ne-engleskim jezicima pored one na engleskom kao i nerecenzirane literature. IPCC tajništvo nastoji osigurati dostatna materijalna sredstva za pripremu izvješća s očekivanim završetkom 2021/2022. godine.

Sekcija za šume

Pročelnik: prof. dr. sc. Ivica Tikvić, e-mail: ivica.tikvic@zg.htnet.hr

Sekcija za šume u 2018. godini planira više raznovrsnih djelovanja;

- Okrugli stol "Funkcije i usluge šumskih ekosustava", održat će se 21. ožujka 2018. (Hrvatsko šumarsko društvo, Trg Mažuranića 11, Zagreb).
- Okrugli stol "Prašume u Hrvatskoj – stanje i perspektive", održat će se u

14. rujna 2018. (Nastavno pokusni šumski objekt Lipovljani Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)

- Okrugli stol "Gospodarenje tartufima u Hrvatskoj", održat će se u listopadu 2018. (Livade, Buzet).

Sekcija za gospodarenje otpadom

Pročelnica: doc. dr. sc. Sanja Kalambura, e-mail: sanja.kalambura@vvg.hr

U narednoj godini Sekcija nastavlja rad prema već zacrtanom planu djelovanja, koji obuhvaća više područja djelovanja, a precizno su zacrtane sledeće aktivnosti:

- Radionica: Tehnologije obrade komunalnog otpada, na koju će biti pozvana tri renomirana predavača – planirano za siječanj 2018. u prostorijama HAZU.
- Republika Hrvatska je jasno definirala smjer u kojem će se razvijati buduće tehnologije zbrinjavanja otpada, no kako postoje razlike u metodologiji definiranoj Strategijom gospodarenja otpadom i novim Planom gospodarenja otpadom, postavlja se pitanje koji je najbolji put za RH. U okviru toga, ova predavanja bi bila u smislu predstavljanja različitih tehnologija obrade otpada i primjenjivosti u hrvatskim prilikama. Rezultat ovoga bi trebao biti zbornik radova ili publikacija koja će na kraju objediniti sve navedeno te dati preporuke za razvoj sustava u RH.
- Okrugli stol: Ministarski osvrt na sustav gospodarenja otpadom – planirano za svibanj 2018. u prostorijama HAZU.

Okrugli stol je zamišljen kao rasprava bivših i sadašnjih ministara zaštite okoliša o aktualnim problemima a dobar uvod za raspravu o plaćanju penala koji bi trebali biti koncem 2018. godine.

Okrugli stol: Otpad od hrane i klimatske promjene– planirano za studeni 2018. u prostorijama HAZU.

Otpad od hrane je jedan od najvećih izazova u rješavanju sustav gospodarenja otpadom jer traži cjelovitu promjenu ponašanja svih dionika sustava. Ovim okruglim stolom bi se povezala i druga područja našeg znanstvenog vijeća te ukazala poveznica s apsurdom koji postoji u svijetu a to je bacanje hrane na odlagališta, stvaranje metana i posljedica utjecaj na klimatske promjene. Dat će se odgovor na pitanje koliko stvarno bacamo hrane i kako se ovaj trend može i mora smanjiti. Ovom problem pristupit će se s tehnološke i etičke strane. Rezultat ovoga bi trebao biti zbornik radova ili publikacija koja će na kraju objediniti sve navedeno te dati preporuke za razvoj sustava u RH.

Sekcija za bioraznolikost

Pročelnica: dr. sc. Jasenka Topić, e-mail: jasenka.topic@gmail.com

Sekcija predviđa održati više predavanja na aktualne teme.

1. Predavanje: Nova karta staništa RH; svibanj 2018. u prostorijama HAZU
2. Predavanje: Nova saznanja o taksonomiji i rasprostranjenosti nekih beskralježnjaka u Hrvatskoj; rujan 2017. u prostorijama HAZU
3. Predavanje: Izrada Analitičke flore Hrvatske – povijest i sadašnje stanje; studeni 2018. u prostorijama HAZU

K svemu rečenom, valja još dodati kako će se Znanstveno vijeće za zaštitu prirode oglasiti javnosti u slučaju većih prirodnih ili čovjekom uzrokovanih događaja od utjecaja na okoliš, dakle sve resurse obuhvaćene radom Vijeća.

MUZEJSKO–GALERIJSKE JEDINICE

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

GLIPTOTEKA

Gliptoteka je muzejsko galerijska jedinica u sastavu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 1950. godine. Ustanova je osnovana 1937. godine pod nazivom Gipsoteka privatnom donacijom dr. Antuna Bauera gradu Zagrebu, a 1940. godine je smještena u objektu nekadašnje tvornice kože čiji se kompleks nalazi u Medvedgradskoj ulici u Zagrebu, gdje se i danas nalazi.

U muzejskom fundusu Gliptoteke se nalazi sveukupno 11.524 muzejska predmeta; od kojih je 8225 u statusu vlasništva i 3299 u statusu pohrane.

Muzejski predmeti su podijeljeni u zbirke:

10 zbirki u vlasništvu

Zbirka hrvatskoga kiparstva od XIX. do XXI. st.

Zbirka medalja i plaketa

Zbirka medalja i plaketa negativni

Zbirka crteža hrvatskih umjetnika

Zbirka sadrenih odljeva antičkog kiparstva od V. st. pr. Krista do I. st. pr. Krista

Zbirka sadrenih odljeva fragmenata nepokretnih spomenika hrvatske kulturne baštine od IX. do XV. st.

Zbirka sadrenih odljeva Jurja Matejeva Dalmatinca

Zbirka sadrenih odljeva zavjetnih pločica pomoraca iz Perasta, Boka Kotorska

Zbirka sadrenih odljeva stećaka od XIII. do XVI. st.

Zbirka kopija fresaka

5 zbirki u pohrani

Zbirka sadrenih odljeva antičkog kiparstva od V. st. pr. Krista do I. st. pr. Krista – pohrana

Zbirka medalja, plaketa i negativa – pohrana

Zbirka hrvatskog kiparstva od XIX. do XXI. stoljeća – pohrana

Zbirka crteža pohrana

Zbirka fresaka, grobnih ploča, arhitektonskih fragmenata – pohrana

Najvrjedniji predmeti zbirke izloženi su u stalnom postavu dok su preostali radovi u 27 čuvaonica.

Unutar Gliptoteke se realiziraju i samostalne, retrospektivne te tematske izložbe u četiri galerijska prostora /Galerija I., Galerija II., Galerija III., Galerija IV./ te u Parku skulptura.

Posebni značaj ima manifestacija Trijenale hrvatskoga kiparstva koja je u Gliptoteci osnovana 1982. godine.

Sveukupna površina stalnog postava, galerijskih prostora, čuvaonica, uredskih prostorija, tehničke radionice kao i Parka skulpture iznosi 12.000 m².

Struktura Gliptoteke

Muzejski odbor: akademik Đuro Seder, akademik Šime Vulas, akademkinja Marija Ujević Galetović i Vesna Mažuran Subotić, upraviteljica Gliptoteke HAZU

Voditelj Gliptoteke: akademik *Đuro Seder*, a upraviteljica: *Vesna Mažuran Subotić*, muzejska savjetnica

Zaposleno je devet djelatnika: upraviteljica muzejska savjetnica Vesna Mažuran Subotić; muzejska savjetnica Lida Roje Depolo; kustosica Magdalena Getaldić, kustos Filip Turković Krnjak, viši muzejski tehničar Milena Rumiha Kanižaj; preparatori Dražen Sokolić i Josip Halić; čistačica/dostavljačica Marija Sabol, domar Luka Grgić; Tihana Boban koja je u Gliptoteci HAZU na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa na mjestu kustosa.

Programi izložaba, digitalizacije, informatizacije i investicije se apliciraju redovito za financijsku potporu na natječajima programa u kulturi Ministarstva kulture RH i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport grada Zagreba.

Djelatnost Gliptoteke može se pratiti i na stranicama www.hazu.hr, gliptoteka.mdc.hr i na facebook stranicama Gliptoteke.

Planirani program Gliptoteke u 2018. godini:

Aplikacija na natječajima za 2018. godinu Ministarstva kulture RH i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport.

Izložbe

1. Izložba fotografija Stanka Abadžića "Selection"
2. Izložba Snježane Ban "Sumnja"
3. Izložba crteža akademika Zlatka Kesera
4. Izložba skulptura Vitolda Košira
5. Izložba fotografija Pere Kvesića "Pokojnici"
6. Retrospektivna izložba fotografija Snježane Požar
7. Retrospektivna izložba Hanibala Salvara
8. Izložba slika akademika Zlatana Vrkljana
9. XIII. trijenale hrvatskog kiparstva
10. Samostalna izložba Anabel Zanze
11. Izložba Nenada Fabijanića "Zalozi pamćenja – nalog sjećanja"
12. Izložba Stećci nekad i danas

Nakladništvo

- Edicija Artis Historia, knjiga br. IV, akademkinja Vera Horvat Pintarić "Susreti i sjećanja"
- Edicija Artis Historia, knjiga V., akademik Vladimir Marković "Prošlost i promjene-crkve 17. i 18. st. u Dalmaciji"

Ostalo

1. Pedagoški program "Od kalupa do forme"
2. Oprema depoa i preventivna zaštita fundusa Gliptoteke HAZU
3. Edukativna akcija povodom Međunarodnog dana muzeja pod nazivom "Lađa"
4. Donacija Zlatka Zlatića Gradu Zagrebu
5. Manifestacija Noć muzeja 2018.

HRVATSKI MUZEJ ARHITEKTURE

Hrvatski muzej arhitekture je muzejsko galerijska jedinica HAZU. Voditelj jedinice je akademik *Andrija Mutnjaković*. Upraviteljici i voditeljici središnjeg odjela i zbirke Muzeja mr. sc. *Dubravki Kisić* dipl. ing. arh. mandat ističe 31. 12. 2017. U stručnom zvanju kustosica u Muzeju su na neodređeno vrijeme zaposlene dr. sc. Iva Ceraj dipl. dizajnerica i Maja Kućan dipl. povjesničarka umjetnosti, a na radnom mjestu kandidatkinje za stručno zvanje arhivistice Marina Smokvina dipl. ing. arh.

Skupljanje građe

U sklopu temeljne i redovne djelatnost nastavlja se rad na prikupljanju i preuzimanju ponuđenih osobnih arhivskih fondova arhitekata čiji su opusi obilježili arhitekturu dvadesetog stoljeća u Hrvatskoj kao i svih ostalih primarnih i sekundarnih izvora relevantnih za arhitektonsku kulturu. Muzejsko gradivo prikupljat će se putem donacija ili otkupom u skladu sa financijskim mogućnostima. Paralelno vršit će se poslovi na osiguravanju njegovog smještaja i odgovarajuće pohrane u prostoru Muzeja kao i u prostoru Planoteke Kabineta za arhitekturu i urbanizam u Hebrangovoj 1.

Zaštita građe

Nastavit će se rad na nadzoru nad fundusom Muzeja, nabavi opreme za čuvanje, obradi i prezentaciji prikupljenog gradiva te digitalizaciji svih vrsta zapisa pohranjenih u zbirci radi njihove zaštite i poboljšanja komunikacije s korisnicima.

Također će se nastaviti rad na uređivanju i redovnom održavanju prostorija čuvaonica. Obim izvršenja poslova vezanih za zaštitu gradiva, poboljšanje uvjeta njegove pohrane te digitalizaciju i optimalizaciju komunikacije s korisnicima ovisit će o prilivu namjenskih sredstava koja smo na osnovu investicijskih programa zatražili od mjerodavnih fondova financiranja i donatora.

Dokumentacija

U godini 2018., nastavit će se rad na razvrstavanju, klasificiranju, inventiranju i signiranju zbirki grafičkih zapisa, tekstovnih zapisa, foto zapisa i digitalnih zapisa te izradi odgovarajućih informatičkih pomagala za korisnike zbirke. Također će se raditi na upisu postojeće sekundarne dokumentacije u digitalnu bazu M+ i S+ i selektivnoj prezentaciji digitaliziranog gradiva na digitalnom repozitoriju Akademije DIZBI. Na ovim poslovima radit će Iva Ceraj i Maja Kućan

Knjižnica

Planiramo daljnje popunjavanje specijalizirane studijske biblioteke za arhitekturu s nakladama Muzeja, donacijama i otkupima starih izdanja, iz razmjene sa muzejima i institucijama kao i nabavom suvremenih izdanja. Upis podataka u K+ + sustav za inventarizaciju knjižnog fonda kao i započetu konverziju podataka iz dosadašnjeg sustava unosa podataka preuzet će Iva Ceraj.

Stručni rad

Težište stručnog rada u 2018. godini bit će na započetom poslu revizije svih muzejskih zbirki koju smo pokrenuli 2015. godine. U radu na reviziji bit će uključeni svi zaposlenici u skladu s potrebama dosad prikupljenog gradiva kao i prihvata novog gradiva.

Rad na popisivanju i obradi prinova nastavit će se u redosljedu njihovog zaprimanja. U radu na stručnoj obradi prinova Muzeja bit će uključeni svi zaposlenici, a u 2018. godini planiramo završiti preliminarno popisivanje svih dokumentacijskih cjelina zaprimljenih u 2017. godini. Finalizirat će se Analitički katalozi zbirki Budimira Pervana te Damira i Maje Perinić.

U sklopu manifestacije "Noć muzeja" planira se iz fundusa muzeja pripremiti program na temu arhitekture za sport koja se uklapa u naslovnu temu ovogodišnje manifestacije.

U sklopu manifestacije "Dani otvorenih vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti" pripremit će se program u kojem će se predstaviti zbirka foto zapisa Muzeja.

Stručnu pripremu gradiva za planiranu izložbu iz fundusa Muzeja "Budimir Pervan - Arhiv arhitekta" izvršit će Dubravka Kisić, Robert Plejić (vanjski suradnik) i Marina Smokvina u suradnji s Ivom Ceraj i Majom Kućan.

Stručnu pripremu gradiva za planiranu izložbu "Novi hrvatski dvorac – Hommage za Ivana Crnkovića" izvršit će Dubravka Kisić i Miroslav Geng (vanjski suradnik) sa suradnicima.

U sklopu stručnih aktivnosti planira se upućivanje stručnih i znanstvenih suradnika Muzeja na stručno usavršavanje na radionicama i seminarima koje organizira MDC ili druge mjerodavne institucije.

Muzej će nastaviti surađivati sa strukovnim organizacijama i ustanovama kao što su Muzejski dokumentacijski centar, Hrvatsko muzejsko društvo, Udruženje hrvatskih arhitekata, Hrvatska komora arhitekata, Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske, Institut za povijest umjetnosti u Zagrebu, Hrvatski Državni arhiv, Međunarodna konfederacija muzeja arhitekture ICAM, i Međunarodno udruženje arhiva arhitekture ICAA.

Izložbena djelatnost

Realizacija navedenog planiranog izložbenog programa ovisit će o dodjeli sredstava koju smo zatražili od mjerodavnih fondova za financiranje programa u kulturi za 2018. godinu.

"Budimir Pervan – Arhiv arhitekta", izložba iz fundusa Muzeja.

Predloženi izložbeni program temelji se na istraživanju arhiva arhitekta Pervana koji je formiran u Muzeju kao i na rezultatima istraživanja arhitektovog života i opusa iz drugih izvora. Koncept izložbenog postava s ciljem upoznavanja najšire kulturne javnosti s cjelovitim opusom arhitekta realizirat će se u tri tematske cjeline. U prvoj cjelini prikazat će se arhitektovo školovanje u Pragu koje je njegov cjelokupni opus usmjerilo prema avangardnom i socijalno osviještenom modernizmu. Druga dionica obuhvaća Pervanov rad u Uredu za urbanizam i regulaciju Splita (kasnije Urbanistički zavod Dalmacije), a realizirat će se u suradnji s Državnim arhivom u Splitu u kojem je pohranjen arhiv ove ustanove. U trećoj dionici izložbe prikazat će se izbor iz arhitektovog realiziranog opusa. Sve teme bile bi predstavljene putem različitih medija: originalnih dokumenata (crteža, nacрта, fotografija), video zapisima realiziranih objekata te video zapisima sjećanja suradnika i prijatelja.

Cjeloviti opus prezentirat će se putem, za tu priliku dizajniranog, digitalnog sučelja koje će po završetku izložbe biti postavljeno na digitalni repozitorij HAZU. Izložbu će pratiti katalog u kojem će biti objavljeni: katalog radova, analitički katalog zbirke popraćen ilustracijama i kritički tekstovi o radu autora.

Projekt su znanstveno istražili i stručno pripremili mr.sc. Dubravka Kisić dia. dr. sc. Robert Plejić dia., i Marina Smokvina dia., a realizirat će se u suradnji s dr. sc. Ivom Ceraj i Majom Kučan.

"Novi hrvatski dvorac – Hommage za Ivana Crnkovića"

Godine 2018. (16 travnja) navršava se godina dana od smrti arhitekta Crnkovića, dvadeset sedam godina od prvog samostalnog nastupa Hrvatske na Venecijanskom bijenalu arhitekture sa djelom autora *Novi hrvatski dvorac* i trideset pet godina od prve nagrade na međunarodnom natječaju *Shinkenchiku* u Japanu *Kuće sa šest jednakih prostorija*. Povodom tih obljetnica ova izložba osmišljena je kao iskaz štovanja autoru i djelu arhitekta Crnkovića, ali i kao propitivanje odnosa između esencijalne autorske misli i mogućnosti (ne)ostvarivosti, o stečenom iskustvu i arhitekturi kao znanju o arhitekturi. Ovo je prigoda da se prikaže javnosti projekt i maketa o kojoj se mnogo govorilo, ali koja nije bila prikazana u nas, jedini postav bio je na samom Bijenalu kao izraz samostalnosti i kulturne samosvojnosti hrvatske arhitekture. Postav izložbe obuhvatio bi: prezentaciju modela *Novog hrvatskog dvorca* u vrtu ispred Hrvatskog muzeja arhitekture, prezentaciju dokumentacije vezane uz nastup na Bijenalu, prezentaciju dokumentacije vezane

uz natječaj Shinkechiku, 7-10 esencijalnih djela iz opusa autora te video dokumentarni materija iz arhiva HTV-a, video izjave arhitektovih suradnika i autora programa izložbe, te "okrugli stol" uz izlaganja arhitektovih poštovatelja i suvremenika. Za realizaciju projekta planiraju se izvršiti slijedeće radnje: izrada idejnog i izvedbenog rješenja postava sa elementima za izlaganje; doprema i tehnička priprema modela iz fundusa MSU-a; istraživanje, odabir i tehnička priprema svih izložaka, grafičkog, tekstualnog, foto i video materijala te snimanje video materijala sa izjavama suvremenika; izrada podloge modela i prezentacione rasvjeta; priprema materijala te izrada maketa 7-10 esencijalnih djela iz opusa autora; izrada kataloga (cca 50 stranica), plakata i pozivnica.

U realizaciju programa bit će uključeni Hrvatski muzej arhitekture HAZU i Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Autori programa su vanjski suradnik Muzeja prof Miroslav Geng dia. (Arhitektonski fakultet) i mr. sc. Dubravka Kisić dia., a program će se realizirati u suradnji s zaposlenicima Muzeja i drugim vanjskim suradnicima

U sklopu manifestacije "Noć muzeja", iz fundusa Muzeja pripremit će se izložba o stadionu na Poljudu u Splitu arhitekta Borisa Magaša. Program će realizirati zaposlenici Muzeja.

U sklopu manifestacije "Dani otvorenih vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti" pripremit će se prezentacija iz digitalizirane zbirke fotografija Aleksandera Karolyia. Program će realizirati zaposlenici Muzeja.

Izdavačka djelatnost

U sklopu izdavačke djelatnosti u 2018. godini, za potrebe izložbenih i drugih programa, za koje će biti prikupljena financijska sredstva i koji će biti realizirani tiskati će se prateći katalogi, deplijani i plakati.

HRVATSKI MUZEJ MEDICINE I FARMACIJE

Hrvatski muzej medicine i farmacije osnovan je s ciljem prikupljanja, čuvanja, stručne obrade i prezentiranja hrvatske medicinske i farmaceutske baštine, a počeo je s radom od ožujka 2015. godine kada je nastupila na dužnost upraviteljica Muzeja Silvija Brkić Midžić, viša kustosica, za sada jedina djelatnica Muzeja. Muzejsko vijeće djeluje u sastavu: akademik Marko Pečina, tajnik Razreda za medicinske znanosti, voditelj Muzeja i predsjednik Muzejskog odbora; akademik Vjekoslav Jerolimov; akademik Slobodan Vukičević; prof. dr. sc. Nikola Kujundžić; prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU; Marina Štancl, dipl. iur., tajnik HAZU; Silvija Brkić Midžić, prof., upraviteljica Muzeja. Muzej je upisan u Očevidnik muzeja pri Ministarstvu kulture RH i u Registar hrvatskih muzeja, galerija i zbirki pri MDC-u. Inicijalni fundus Muzeja čini Zbirka za povijest medicine i farmacije Odsjeka za povijest medicinskih znanosti. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti namijenila je za Muzej prostor površine oko 300 m³ u prizemlju zgrade Gundulićeva 24.

Budući da nam je glavni strateški cilj otvaranje Muzeja za javnost do 2020. godine, u 2018. godini planira se izrada scenarija, vizualnog identiteta i likovnog postava Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU kao neophodna osnova za uređenje budućeg stalnog postava Muzeja i njegovo otvaranje za javnost. Projekt će se izvoditi u partnerstvu s Odsjekom za povijest medicinskih znanosti HAZU, te u suradnji s vanjskim suradnicima – konzervatorom, dizajnerom, prevoditeljicom i stručnjakom za digitalizaciju. Muzeološku koncepciju Hrvatskog muzeja medicine i farmacije razradio je stručni tim u sastavu: Silvija Brkić Midžić, viša kustosica, upraviteljica Muzeja; prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU i Želimir Laszlo, konzervator savjetnik iz tvrtke "Conservum", a odobrena je 2. veljače 2017. od strane Hrvatskoga muzejskog vijeća. Arhitektonski projektni zadatak i natječajnu dokumentaciju pripremila je Aleksandra Stuparić, dipl. ing. arh., pomoćnica tajnika za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara HAZU. Arhitektonsko idejno rješenje izradila je Radionica arhitekture d.o.o. pod vodstvom arhitekta Gorana Rake. Sredstvima Grada Zagreba u 2017. godini pristupilo se izradi glavnog projekta, troškovnika, projekta fizike zgrade i izvedbenog projekta. U 2018. godini program će obuhvaćati odabir i pripremu muzejske građe za budući stalni postav, pripremu tekstualnih sadržaja (u partnerstvu s Odsjekom za povijest medicinskih znanosti, prijevod na engleski: vanjski suradnici), pripremu digitalnih sadržaja (vanjski suradnik: stručnjak za digitalizaciju Goran Vržina), izradu scenarija (vanjski suradnik: konzervator Želimir Laszlo), oblikovanje vizualnog identiteta Muzeja i idejnog rješenja likovnog postava (vanjski suradnik: Ante Rašić, red. prof. art., Studio Rašić).

Prikupljanje građe

Uspostavljena je suradnja s muzejskim, zdravstvenim i znanstvenim ustanovama zbog evidentiranja, vrjednovanja i odabira predmeta medicinske i farmaceutske baštine, tj. građe koja se nalazi u vlasništvu institucija i pojedinaca. Predmete za budući stalni postav Muzeja nabavljat ćemo i nadalje putem donacija ili trajne posudbe.

Dokumentacija

Planira se nastavak rada na reviziji Zbirke za povijest medicine i farmacije o kojoj je ranije vodio brigu Odsjek za povijest medicinskih znanosti. Tijekom revizije zatečeni predmet će biti fotografirani. Izdvajat će se oštećena građa te će se izraditi popis građe za restauraciju (po prioritetu) i prijedlog građe za otpis. Nastavit će se rad na računalnoj inventarizaciji građe. U 2018. godini planira se dovršetak inventarizacije Otorinolaringološke zbirke prof. Šercera i zbirki ljekarničkih stojnica, posuda i pribora kako bismo ih prijavili za upis u Registar pokretnih kulturnih dobara RH pri Ministarstvu kulture.

Preventivna zaštita muzejske građe

Nastavit će se aktivnosti na opremanju i uređenju privremenih čuvaonica za muzejsku građu (u prostorijama Odsjeka za povijest medicinskih znanosti u Gundulićevoj 24/III i u prizemlju Gundulićeve 24) koje zbog izostanka financijske potpore nisu provedene u 2017. godini. Na prozore sobe na III. katu stavit će se zaštitne folije protiv UV zračenja. Papirnata muzejska građa opremit će se bezkišelskim papirom i spremati u ladičar. Predmeti od stakla, keramike i drva malih i srednje velikih dimenzija oblagat će se zaštitnim materijalima. Prema stručnom mišljenju i restauratorskim smjernicama Hrvatskog restauratorskog zavoda planira se provođenje postupka preventivne zaštite – dezinsekcije ljekarničkog namještaja, prije nego se pristupi planiranju restauratorskih zahvata.

Restauriranje muzejske građe

U skladu sa smjernicama i uputama koje smo dobili od stručnih savjetnika konzervatora i restauratora, izrađen je plan konzervatorsko-restauratorskih zahvata na muzejskoj građi. Zbog osjetljivosti materijala, stupnja i vrste oštećenja nastavit će se izvoditi konzervatorsko-restauratorski zahvati na diplomama i poveljama koje su najugroženije. Planira se restauriranje u u MK knjigovežnici i karto-naži: 15 diploma i povelja na papiru, koje su znatnije oštećene. Planiraju se konzervatorsko-restauratorski zahvati na trima slikama – portretima hrvatskih ljekarnika u suradnji s restauratoricom Jasminkom Podgorski, mag. art.

Stručni i znanstveni rad

Upraviteljica Muzeja Silvija Brkić Midžić u suradnji s prof. dr. sc. Stellom Fatović-Ferenčić, upraviteljicom i zamjenicom voditelja Muzeja, dr. sc. Martinom Kuharom iz Odsjeka za povijest medicinskih znanosti i vanjskim suradnicima nastavit će stručni rad u sklopu pripremnih radova za stalni postav: istraživanje fundusa HMMF te relevantne arhivske i knjižnične građe Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU; istraživanje izvora i građe na terenu; selekciju, valorizaciju i stručnu obradu muzejske građe; izradu scenarija stalnog postava; predstavljanje projekta javnosti.

Silvija Brkić Midžić nastavit će također i s aktivnim sudjelovanjem u programima Hrvatskoga muzejskog društva i kao pomoćnica urednice stručnog glasila *Vijesti muzealaca i konzervatora*. Sudjelovat će s izlaganjima na muzejskim stručnim skupovima, radionicama i manifestacijama te surađivati s prof. dr. sc. Stellom Fatović-Ferenčić na stručnim člancima vezanim za povijest zbirke i muzejsku građu.

Izložbena i nakladnička djelatnost

Planira se studijska izložba iz fundusa pod naslovom "Diplome i povelje hrvatskih farmaceuta iz zbirke Hrvatskog muzeja medicine i farmacije". Autorice koncepcije izložbe su prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU i Silvija Brkić Midžić, viša kustosica, upraviteljica Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU. Pripremni radovi izvodit će se od siječnja do studenoga 2018. godine, a izložba će biti postavljena u rujnu 2018. godine na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na izložbi će biti predstavljeno 50 digitaliziranih diploma i povelja. Uz izložbu će biti tiskani promotivni materijali: deplijan, plakat i baner, a cjelovit katalog zbirke s uvodnim tekstom o zbirci i značenju ovih dokumenata u kontekstu povijesti hrvatske farmacije bit će objavljen u knjizi u okviru nakladničkog niza HAZU Rasprave i građa za povijest znanosti.

Promotivne aktivnosti

Muzej će nastaviti s marketinškim aktivnostima u cilju okupljanja potencijalnih donatora i sponzora od kojih očekujemo financijsku potporu za realizaciju muzejskih programa, osobito stalnog postava. Osim pismene korespondencije sa suradnicima i poslovnim partnerima, povremeno ćemo organizirati sastanke i prezentacije u svrhu predstavljanja historijata, dosadašnjeg rada, ciljeva i planova Muzeja. U svrhu informiranja šire javnosti i stvaranja angažirane publike, Muzej planira pokrenuti vlastitu internetsku stranicu, što uključuje razvoj, izradu i implementaciju osnovnog modula *web* sjedišta Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU te izradu aplikacije za interaktivni program "Stvarajmo muzej zajedno".

KABINET GRAFIKE

U skladu s prijavljenim planom i programom, na natječaju Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Gradskoga ureda za obrazovanje, kulturu i sport za 2018. godinu (računajući i s vlastitim приходima) Kabinet grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (ovisno o prilivu novca i odobrenju Uprave) tijekom 2018. godine realizirat će programe iz područja zaštite građe, izložbene, izdavačke, pedagoške aktivnosti.

Zadatci iz područja čuvanja i zaštite muzejske građe

- a) restauriranje grafičkih matrica, opremanje i odlaganje u specijalne ormare
- b) preventivna zaštita građe (opremanje umjetnina u trajnu muzejsku opremu: ovici, pasparti, mape)

Izložbene aktivnosti

1. Izložba i grafička mapa Ana Feiner Žalac
2. Izložba i grafička mapa Maja Rožman
3. 5. hrvatski trijenale crteža / Intimni crtež – male forme
4. Izložba i grafička mapa Edvin Dragičević
5. Izložba Zagrebačka serigrafija

Izdavačke aktivnosti

- izdavanje kataloga izložbi
- izdavanje grafičkih mapa izabranih autora u ediciji Argola
- izdavanje crtačkog dnevnika 3. Edo Murtić u ediciji Crtački dnevnic i hrvatskih autora

Pedagoške aktivnosti: stručna vodstva, razgovori, predavanja, prezentacije, promocije grafičkih mapa, promocija crtačkog dnevnika 3. Edo Murtić, te obilježavanje Dana otvorenih vrata HAZU, Noći muzeja i Dana muzeja.

Program rada realizirat će stručni tim Kabineta grafike: upraviteljica, muzejska savjetnica, mr. sc. *Slavica Marković* (kreatorica i koordinatorica realizacije

programa) te izvršitelji: viša kustosica Vesna Kedmenec Križić, viša kustosica Ružica Pepelko, kustosica Ana Petković –Basletić, kustosica Mateja Fabijanić, kustos pripravnik Juraj Guić, viša muzejska tehničarka Tanja Lisec, preparator i vanjski suradnici.

Voditelj je akademik *Igor Fisković*.

Čuvanje i zaštita muzejske građe

Polako, ali temeljito opremamo umjetnine u skladu sa suvremenim europskim standardima čuvanja i zaštite muzejske građe. Posao se obavlja u skladu s planom, a u 2018. godini očekujemo sredstva za nastavak radova. Projekt čišćenja opremanja i arhiviranja 1000 grafičkih listova, zamišljen je kao suradnja unutar Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (Laboratorija za restauriranje rukopisa i Kabineta grafike). Nastavak čišćenja restauriranja i zaštite grafičkih matrica (oko 50 kom) realizirali bismo u suradnji s umjetnicom grafičarkom Renatom Ladović Meštrović i Vesnom Kedmenec Križić, kustosicom Zbirke. Restaurirane i zaštićene grafičke matrice odlagali bismo u specijalne arhivske ormare, koje su nam posebno izradili u firmi Matmetal prema nacrtu upraviteljice Kabineta grafike mr. sc. Slavice Marković, 2013. godine. Ormari su kupljeni u svrhu čuvanja i zaštite muzejske građe, namjenskim sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Izložbena djelatnost

Tijekom 2018. planiraju se izložbe:

5. hrvatski trijenale crteža / *Intimni crtež – male forme*

Hrvatski trijenale crteža složena je manifestacija crtačke umjetnosti koja središnjom manifestacijom prikazuje djela pozvanih i posredovanjem žirija odabranih autora u mediju crteža, a pratećim izložbama Trijenala prezentira aktualne pojave i generacijska sučeljavanja odabranih autora.

5. hrvatski trijenale crteža sadržavat će četiri dionice, odnosno četiri kompleментарne izložbe. Poziv za Trijenale uputit će, temeljem osobnoga izbora radova, upraviteljica Kabineta grafike mr. sc. Slavica Marković, dok će žiri sastavljen od istaknutih likovnih kritičara likovnih umjetnika i akademika HAZU, nakon provedenoga javnog natječaja, izabrati radove za drugu dionicu. Pozvani autori bit će izloženi u Kabinetu grafike, dok će žiriranjem izabrani biti istovremeno izloženi u Galeriji Forum.

Važna dionica Trijenala uslijedit će nakon zatvaranja prve dvije, a sastojat će se od izložbe Sučeljavanja. Iz fundusa Kabineta grafike izabrat ćemo 15 crteža Miroslava Kraljevića i po 15 crteža petoro hrvatskih istaknutih umjetnika crtača: Mirjane Vodopije, Tomislava Buntaka, Davora Vrankića, Tomislava Čeranića, Zlatka Kesera.

Kustosi Kabineta grafike izabrat će crteže mladih autora, a prof. Branko Suhy izabrat će crteže desetak studenata s Akademije likovnih umjetnosti u Ljubljani. Sučeljavanje zagrebačkih i ljubljanskih studenata crtača održat će se istovremeno u Galeriji Forum.

Zagrebačka serigrafija

U povodu 60. obljetnice pojave zagrebačke serigrafije (Zagrebačka škola serigrafije), prezentirat ćemo odabrane radove dvanaestorice autora koji sedamdesetih godina intenzivno rabe medij serigrafije u realizaciji svojih uglavnom geometrijskih kompozicija (Ivan Picelj, Miroslav Šutej, Eugen Feller, Juraj Dobrović, Aleksandar Srnec, Vjenceslav Richter, Julije Knifer, Mladen Galić, Ljerka Šibenik, Branka Košković, Ante i Ivan Kuduz). Rekapitulirat ćemo i aktualizirati njihovu osobitost, kompleksnost, važnost u kontekstu hrvatske grafičke umjetnosti druge polovice 20. stoljeća. Ovako česta primjena serigrafije u realizaciji grafičkih opusa značajnoga broja umjetnika specifična je za Zagreb sredinom sedamdesetih godina. Taj je interes za serigrafiju jenjavao koncem osamdesetih. Spomenuti autori rabe serigrafiju u komponiranju svojih originalnih grafika, a samo iznimno pomoću serigrafije reproduciraju svoja slikarska ostvarenja. Ta je praksa devedesetih godina poprimila šire razmjere na štetu originalne grafike.

Izdavačka djelatnost / katalog, pozivnica, grafičke mape, crtački dnevnik, monografija (urednica svih izdanja mr.sc. Slavica Marković)

- 5. hrvatski trijenale crteža / Intimni crtež – male forme, katalog, pozivnica, plakat
- Grafička mapa Ana Feiner Žalac / grafike, pozivnica, plakat
- Grafička mapa Maja Rožman /grafike, pozivnica, plakat
- Grafička mapa Edvin Dragičević / grafike, pozivnica, plakat
- Edicija: Crtački dnevnici hrvatskih autora / Edo Murtić, crtački dnevnik, pozivnica
- Zagrebačka serigrafija, katalog, pozivnica, plakat

Edicija Argola

Edicija Argola originalan je projekt proizašao iz specijalističke, hrvatske muzejsko galerijske institucije, po mnogočemu jedinstvene u Hrvatskoj. Osim stručne muzejske djelatnosti koja obuhvaća širok raspon poslova i zadataka prikupljanja, istraživanja, obrade i inventiranja, zaštite i čuvanja građe poznati smo po izložbenim aktivnostima u kojima prezentiramo autorske, tematske, problemske izložbe iz bogatih zbirki (crteža, grafika, umjetničkih plakata) a suvremeno stvaralaštvo u mediju crteža i grafike prezentirano na autorskim i tematskim izložbama te Hrvatskom trijenalu grafike i Hrvatskom trijenalu crteža.

Izdavačka djelatnost Kabineta grafike (katalozi, monografije, crtački dnevnici, multimedijске publikacije) dopunjena je 2013. godine edicijom grafičkih mapa Argola.

Kroz 13 izdanja, Argola je dopunjavana mapama autora različitih generacija, koju smo i pokrenuli s namjerom intenzivnije komunikacije sa suvremenim hrvatskim grafičarima, promocije njihovih recentnih poetika, poticanja primjene plemenitih grafičkih tehnika i oblikovanja hrvatskoga grafičkog kolaža, stvaranja svojevrsnoga dijagrama koji detektira i iscertava pulsiranje hrvatske grafičke scene. Nizanjem aktualnih poetika vitalnih kreatora hrvatske grafike, izgradit ćemo zajedno, tijekom narednoga perioda, živo grafičko polje u kojem komuniciraju doajeni hrvatske grafičke umjetnosti s novim valom darovitih mladih grafičara koji danas vitalno stasaju u sva četiri hrvatska umjetnička središta. Autorica projekta je mr.sc. Slavica Marković, muzejska savjetnica.

Grafička mapa Ana Feiner Žalac / Anđeli – drvorezi (izložba i grafička mapa)

Umjetnička mapa edicije Argola Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Uz izložbu drvoreza pod nazivom Anđeli Ane Feiner Žalac, planira se i predstavljanje 14. grafičke mape u ediciji Argola. Razotkrivamo umjetničke preokupacije naše istaknute umjetnice koja od 2013. djeluje na plešivičkom brijegu pokraj Jastrebarskog, a povremeno u Münchenu.

Ana Feiner Žalac rođena je u Dolu pokraj Jastrebarskog 1945. godine. Nakon završene Škole primijenjene umjetnosti, 1965. godine upisala je Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu. Diplomirala je grafiku u klasi Alberta Kinerta 1969. godine. Daljnje umjetničko usavršavanje nastavlja u Majstorskoj radionici Krste Hegedušića od 1969. do 1971. godine. Paralelno upisuje postdiplomski studij grafike za ilustraciju na ALU kod Alberta Kinerta. Udaje se za Franka Feinera 1971. godine, a potom živi i djeluje u Münchenu i u Ingolstadtu. Nekoliko godina kasnije, 1977. godine, dobiva nagradu, potom izvedbu križnog puta i tabernakula u kapelici Heilig-Geist-Spital u Ingolstadtu. Nakon toga nastaju crteži kojima podsvjesno odaje gubitak vlastite kulture te veliku čežnju za domovinom i zavičajem.

Od 1986. do 1989. godine pohađala je predavanja iz filozofije kod prof. Schleißheimera na Katoličkom sveučilištu u Eichstättu. Po narudžbi Odjela za kulturu grada Ingolstadta 1989. godine radi ciklus crteža nagrađenih nagradom Marie-Luise Fleißer. Iste godine crta isповjedno intonirane desetmetarske crteže (rotuluse). Žena postaje njezina glavna preokupacija (Eva, Madona, Lilit), svojevrsni simbol opstojnosti, variran u različitim likovnim tehnikama. Evokacije su to na djetinjstvo prožeto sjećanjima na ostavljene, ali jake žene (Mater nostra), koje su prilikama usprkos opstale u nesnosnim životnim prilikama.

Uz umjetnički rad bavila se edukacijom, istraživačkim radom, kulturološkim projektima u Zagrebu, Ingolstadtu, Münchenu, Regensburgu, Meinheimu i drugdje. Ne zaustavlja se u okvirima likovnih umjetnosti, nego 1995. godine osmišljava, pokreće i organizira, jedinstven u svijetu, festival umjetnica pod nazivom Oktober ist eine Frau / Listopad je žena, koji i danas koristi njezin logotip i temeljni koncept. Za svoj rad dobila je brojne nagrade u Hrvatskoj i Njemačkoj.

Od 2005. do 2013. godine docentica je na Katoličkom sveučilištu Eichstätt – Ingolstadt.

Izlagala je na više od 20 samostalnih izložbi u Njemačkoj i Hrvatskoj te na mnogobrojnim, značajnim, skupnim izložbama u domovini i svijetu.

Grafička mapa Maja Rožman / Sjećanje na mjesta i stvari (izložba i grafička mapa)

Umjetnička mapa edicije Argola, Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Uz izložbu litografija pod naslovom Sjećanje na mjesta i stvari planira se i predstavljati 15. grafičke mape u ediciji Argola kojim se razotkrivaju umjetničke preokupacije mlade zagrebačke umjetnice, aktivne sudionice hrvatske grafičke produkcije.

Maja Rožman diplomirala je 2006. godine na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u klasi prof. Ante Kuduza. Trenutno pohađa Poslijediplomski doktorski studij grafike na Akademiji likovnih umjetnosti pod mentorstvom izv. prof. art. Mirjane Vodopije i dr. sc. Ivane Mance.

Od 2004. godine kontinuirano se pojavljuje na likovnoj sceni te sudjeluje na dvanaest samostalnih i brojnim skupnim izložbama (izbor: 2017. A Canvas is Never Empty | Galerija PM, Zagreb (HR); 2016. 2/3 prints | iSu Institut za suvremenu umjetnost, Zagreb (HR); 2016. 7. hrvatski trijenale grafike, Kabinet Grafike HAZU, Zagreb (HR); 2016. T-ht nagrada, MSU Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb (HR); 2015. The City and Me #1, GAMP, Pardubice (CZ); Salzamt, Linz (AT); Palazzo Ducale, Genoa (IT); 2014. The memory in your pocket, Museo d'Arte Contemporanea di Villa Croce, Genoa (IT); 2013. Vani / Outside | Studio Kabineta Grafike HAZU, Zagreb (HR); 2013. 48th Zagreb Salon: the Identity, Gallery HDLU, Zagreb (HR); 2012. Art Point Gallery, Vienna (AT); 2011. Dorothy, we're not in Kansas anymore! | Galerija Vladimir Bužančić, Zagreb (HR); 2011. ESSL Art Award, ESSL Museum, Klosterneuburg (AT); itd.).

Pored izložbi, boravila je i na rezidencijalnim programima: Cité Internationale des Arts, Pariz (FR); KulturKontakt, Beč (AT); KunstenaarsLogies, Amersfoort (NL); Cultural City Network Graz (AT) i Platform Garanti Contemporary Art Centre, Istanbul (TR).

Dobitnica je više nagrada i priznanja od kojih se ističu nagrade ESSL Award i VIG Special Invitation iz 2011. godine te nagrada HDLU-a na 6. hrvatskom trijenalu grafike iz 2012.

Od veljače 2012. godine zaposlena je kao asistentica na Grafičkom odsjeku Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu.

Grafička mapa Edvin Dragičević / grafike (izložba i grafička mapa)

Umjetnička mapa edicije Argola Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Edvin Dragičević je vrsni grafičar, razvijenoga likovnog jezika i stila, dobitnik brojnih nagrada za grafiku u mediju dubokoga tiska.

Rođen je u Splitu 1968. godine. Nakon završene srednje škole (Centar za obrazovanje i odgoj u kulturi – smjer grafika, upisao se na Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja, studijska grupa Likovna kultura u Splitu. Diplomirao je 1997. godine. Potom se aktivno bavio grafikom. Danas je izvanredni profesor na Grafičkom odsjeku Umjetničke akademije u Splitu.

Edicija: Crtački dnevnic hrvatskih autora / Edo Murtić

Edo Murtić hrvatski je slikar, grafičar i scenograf. Rođen je u Velikoj Pisanici kraj Bjelovara 4. svibnja 1921. U Zagrebu polazi osnovnu školu te Obrtnu školu, gdje su mu profesori bili Edo Kovačević, Kamilo Tompa i Ernest Tomašević. Godine 1935. prvi je put izlagao u prostorima realne gimnazije u Zagrebu, a u to doba počinje i njegovo bavljenje slikanjem i grafičkim dizajnom. Godine 1939. upisao se na ALU (profesori Ljubo Babić i Krsto Hegedušić), a već 1940. prešao je na beogradsku Akademiju u klasu prof. Petra Dobrovića. Godine 1941. vratio se na ALU u Zagreb u klasu prof. Ljube Babića. Radio je plakate i grafike, opremao knjige. Nakon Drugoga svjetskog rata veoma mnogo slika, izlaže u zemlji i na svim kontinentima. Njegova djela u vlasništvu su brojnih muzeja, galerija i privatnih kolekcija širom svijeta. Ostvario je oko dvjestotinjak samostalnih i tristotinjak skupnih izložbi u zemlji i svijetu. Premda je Murtić prije svega slikar, gorljiv pobornik i predstavnik apstrakcije u nas, impresivan je njegov crtački opus, posebice onaj koji ostvaruje u blokovima maloga formata.

Crtački dnevnic osebujna su umjetnička vrsta u tome opusu i dragocjen prinos hrvatskoj suvremenoj umjetnosti. S obzirom na osobitost rukopisa i vrijednost donacije Kabinetu grafike, bit će to jedan od načina prezentacije skrivenoga blaga iz našega fundusa.

Manifestacije i pedagoške aktivnosti

Noć muzeja: Muzeji i sport – brže, više, jače... / Citius, altius, fortius...

Povodom ovogodišnje manifestacije Noći muzeja tematski povezane uz sport i njegov kulturološki značaj, Kabinet grafike HAZU prvi će put prikazati izbor plakata oblikovanih za Olimpijske igre u Münchenu 1972. Tom prilikom publika

će imati jedinstvenu priliku vidjeti šesnaest umjetničkih plakata vrhunskih svjetskih umjetnika poput: H. Hartunga, P. Dorazija, J. Albersa, D. Hockneyja, P. Solulagesa, R. B. Kitaja, T. Wesselmana, A. D'Arcangela, A. Jonesa, O. Alta, E. Chillide, S. Arakawe, H. Antesa, F. Wintera, Ch. Lapiquea te službenog dizajnera OI 1972., Ota (Otta) Aichera. Individualnim umjetničkim rukopisima i likovnim promišljanjima velikih umjetnika 20. stoljeća predstavlja se najsvečaniji sportski događaj – Olimpijske igre. Izložbom se naglašava spoj umjetnosti i sporta.

Likovni postav prati multimedijaska dopuna, odnosno projekcije na temu sporta. U samoj Noći muzeja publici će dio izdanja Kabineta grafike biti dostupan po prigodnim cijenama.

Dan muzeja

Lađa kao metafora povezanosti, prijenosa i suradnje te kao ovogodišnja tema obilježavanja Dana muzeja, u Kabinetu grafike obilježit će se Trijenalom crteža i popratnim muzejsko-pedagoškim radom. Povezivanje dvaju gradova na rijeci, Ljubljane i Zagreba, svoje će sidrište imati u Kabinetu grafike. Organizirat će se edukativne radionice za djecu osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta s ciljem osvještavanja vrijednosti crteža u njegovoj temeljnoj, intimnoj formi. U suradnji likovnom pedagoginjom proučavat će se crtež kao psihogram osobnoga putovanja u svoje intimne prostore ili kao konkretni putopisni vizual, realiziran klasičnim tehnikama (olovka, ugljen, papir) ili kao apstraktna forma u manje očekivanim medijima (flaks, konac i sl.) i s njegovim iskorakom u prostor. Pritom će se sudionici upoznati s izloženim radovima umjetnika, a svoje će radove prezentirati na online izložbi na Facebook stranici Kabineta grafike.

U suradnji sa Školom primijenjene umjetnosti i dizajna bit će organiziran crtački maraton na temu hrvatskoga pjesništva Moja plavca (M. Vetranović, M. Marulić, T. Ujević...) i metaforičkoga potencijala motiva lađe u hrvatskome pjesništvu koje inspirira i danas. Zainteresirani učenici u dogovoru s nastavnikom realizirat će radove u prostoru Kabineta.

Tijekom trajanja Trijenala bit će organizirana vodstva postavom za građanstvo i razgovori s umjetnicima.

Planirani su **Dani otvorenih vrata HAZU**. U sklopu predloženog programa planira se stručna vodstva, razgovori, predavanja, prezentacije, promocije grafičkih mapa i crtačkog dnevnika Ede Murtića.

STROSSMAYEROVA GALERIJA STARIH MAJSTORA

Redovita djelatnost

Stalni postav

Djelatnici Strossmayerove galerije obavljat će stručna vodstva u Galeriji za visoke goste Akademije, stručnjake srodnih institucija iz zemlje i inozemstva, studente visokoškolskih institucija s područja umjetnosti.

Inventura

Redovita inventura obavit će se u prosincu 2018. godine.

Restauriranje i zaštita

Slike

Potrebno dati na novi uvez-restauraciju u Hrvatski državni arhiv Strossmayerov časoslov Liber Beate Marie Virginis iz XV. stoljeća, jer je stanje uveza, zbog učestalosti baratanja prilikom pripreme oko izdavanja njegova faksimila, prilično alarmantno.

Također bi trebalo restaurirati dvije slike iz zbirke Vanka na Korčuli, "Igrači biljara" i "Portret Emericha", za koje je napravljen troškovnik glede potrebnih restauratorskih zahvata, a koje već nekoliko godina čekaju na restauraciju u Restauratorskom zavodu Hrvatske.

Uz suglasnost voditelja Galerije, akademika Vladimira Markovića, a u suradnji sa stručnjacima iz Restauratorskog zavoda Hrvatske, tijekom godine restaurirat će se prema planu prioriteta umjetnine iz stalnog postava Galerije. Radovi su planirani na tri slike: 1. Defendente Ferrari, Sv. Katarina i Sv. Petar Mučenik (SG-108). 2. Flamanski slikar 17. st., Tučnjava (SG-149). 3. David Teniers, Ples pred krčmom (SG-148).

Galerija

Uređenje galerijskog prostora

Na ulazu u X. Dvoranu, poradi reguliranja mikro klime, potrebno je ugraditi staklena vrata.

Prijeko je potrebno u suradnji s Gradskim zavodom za zaštitu spomenika kulture i prirode te Hrvatskim restauratorskim zavodom izraditi projekt za adaptaciju

Galerije. Ovaj bi arhitektonski zahvat uključivao zamjenu zidnih draperija adekvatnim vatro-otpornim materijalom, te instalaciju novog alarmnog sustava, jer dosadašnji ograničava pomicanje i razmještaj slika, što dakako utječe i na samu koncepciju stalnog postava. Istom bi trebalo riješiti mikroklimatske uvjete u Galeriji instalacijom jedinstvenog klima uređaja, te riješiti problem rasvjete.

Projekt uređenja Galerije podrazumijeva i nabavku adekvatnih vitrina za slike manjeg formata koje su uklonjene iz stalnog postava zbog neprimjerenog smještaja ponad izvora topline.

Kako se već niz godina ukazuje, postojeće garniture za sjedenje potrebno je obnoviti te presvući novim materijalom.

Po definiranju arhitektonskih zahvata upravitelj Galerije u suradnji sa stručnjacima iste izradio bi elaborat stalnog postava Galerije.

Znanstvena, stručna i redovna djelatnost

Znanstveni i stručni djelatnici Galerije Ljerka Dulibić, Iva Pasini Tržec i Borivoj Popovčak radit će na kritičkom katalogu Strossmayerove galerije, te uz suradnju akademika Radoslava Tomića, prof. dr. sc. Sanje Cvetnić, dr. sc. Višnje Bralić, i dr. sc. Zoraide Demori-Staničić.

Rad na katalogu predviđen je u Nacrtu strateškog plana Galerije koji je predan Ministarstvu kulture RH.

Ljerka Dulibić, Iva Pasini Tržec i Borivoj Popovčak nastaviti će rad na katalogu umjetnina u zbirnom fondu Galerije.

Viša znanstvena suradnica Ljerka Dulibić zajedno će s Ivom Pasini Tržec, Borivojom Popovčakom i Ivanom Ferenčakom raditi na izboru djela i tekstu u katalogu za izložbu Donacija Ante Topića Mimare u Strossmayerovoj galeriji, koja će se održati u Muzeju Mimara u Travnju 2018., kao i za izložbu Portreti u Strossmayerovoj galeriji koja je predviđena za listopad 2018. a trajat će do siječnja 2019. godine (autori: Borivoj Popovčak, Iva Pasini Tržec, Ljerka Dulibić).

- međunarodni znanstveno-istraživački projekt (CRP, Collaborative Research Project) Transfer of Cultural Objects in the Alpe Adria Region in the 20th Century (TransCultAA), financiran sredstvima JRP HERA (Joint Research Programme Humanities in the European Research Area)

Ljerka Dulibić će kao glavni istraživač (PI, Principal Investigator) projekta TransCultAA za Hrvatsku s ostalim glavnim istraživačima sudjelovati u radu međunarodnog istraživačkog konzorcija projekta TransCultAA i voditi projektne aktivnosti hrvatskog dijela projekta. Pratit će i koordinirati istraživački rad svih članova hrvatskog istraživačkog tima kako bi se osigurala planirana i kvalitetna provedba projektnih aktivnosti i ciljeva. Organizirat će i koordinirati sudjelovanje članova hrvatskog istraživačkog tima na projektnim sastancima (Ljubljana, 15.-17. siječnja 2018.; Udine, 11.-13. srpnja 2018.) i konferencijama (Ljubljana, 18.-

21. ožujka 2018.; Udine, 12.-13. prosinca 2018.), provedbu radnoga plana projekta (obrada dokumenata za Primary Sources Edition, osmišljavanje programa Summer School u Zadru uz popratnu poster izložbu i javna predavanja), te pripremu prijava na natječaj za sufinanciranje pojedinih projektnih aktivnosti. Sudjelovat će na HERA konferenciji u ožujku, zajedno s predstavnicima institucije u svojstvu pridruženoga partnera projekta TransCultAA, Hrvatskog restauratorskog zavoda. U koautorstvu s Pasini Tržec osmisliće i realizirati drugu TransCultAA online izložbu (srpanj 2018.), te sudjelovati u radu TransCultAA Summer School u Zadru (rujan 2018.).

Dulibić i Pasini Tržec objavit će knjigu Strossmayerova zbirka starih majstora, čiji je rukopis završen i recenziran u 2016. godini, a lektura i priprema za tisak tijekom 2017. godine.

Dulibić će po isteku prve faze istraživanja donacije dr. Ivana Ružića Strossmayerovoj galeriji, koju provodi u Rimu u svojstvu Bibliotheca Hertziana – Max Planck Institut für Kunstgeschichte Fellow (listopad – prosinac 2017.), nastaviti istraživanje s ciljem pripreme prezentacije rezultata u vidu posebne publikacije i/ili izložbe.

Dulibić će nastaviti s redovitim objavljivanjem znanstvenih radova o pojedinim slikama iz zbirke i/ili istraživačkim temama vezanim uz zbirni fond Galerije te sudjelovati na znanstvenim i stručnim skupovima čiji će se program podudarati s planom rada Galerije odnosno područjem kojeg obuhvaća zbirni fond i djelatnost Galerije, te s planom rada projekta TransCultAA.

Dulibić će i u ljetnome semestru 2017./2018. izvoditi nastavu iz kolegija Ikonografija umjetnosti zapadnoga kruga na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, te sudjelovati u Poslijediplomskom studiju "Humanističke znanosti" Sveučilišta u Zadru u svojstvu mentorice doktoranda Ivana Ferenčaka.

Viša znanstvena suradnica Iva Pasini Tržec provodit će istraživanje prijenosa umjetnina i vlasništva tijekom i nakon Drugog svjetskog rata s težištem na umjetninama u zbirnom fondu Strossmayerove galerije

– fotografiranje poledina svih transferiranih/translociranih umjetnina koje se danas nalaze u Strossmayerovoj galeriji

– prikupljanje i obrada relevantne literature

– istraživanje u arhivskim fondovima u Zagrebu (muzejska dokumentacija Strossmayerove galerije, Arhiv HAZU, Arhiv za likovne umjetnosti HAZU, Hrvatski državni arhiv, Državni arhiv u Zagrebu, Ministarstvo kulture, Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Odjel za dokumentaciju, Hrvatski restauratorski zavod)

– obrada prikupljenih dokumenata za TransCultAA repository

– obrada dokumenata za Primary Source Edition

– sudjelovanje u međunarodnom znanstveno-istraživačkom projektu Transfer

of Cultural Objects in the Alpe Adria Region in the 20th Century financiranom sredstvima JRP HERA

– sudjelovanja na projektnim sastancima, konferencijama, summer school

Pasini Tržec sudjelovat će na projektnom sastanku u Udinama (11.-13. srpnja 2018.) i konferencijama (Ljubljana, 18.-21. ožujka 2018.; Udine, 12.-13. prosinca 2018), te u radu TransCultAA Summer School u Zadru u rujnu 2018. godine.

Pasini Tržec planira višednevni istraživački boravak u Den Haagu (19.-23. lipnja 2018.) gdje će istraživanja provesti na Nizozemskom institutu za povijest umjetnosti (RKD) i u Stadsarchief u Amsterdamu.

U koautorstvu s Lj. Dulibić osmislić će i realizirati drugu TransCultAA online izložbu (srpanj 2018.) *Verifying a New Fascist Regime through Spectacular Diplomatic Gifting – the Case of Independent State of Croatia*

Na drugoj online izložbi planira se putem niza različitih slikovnih i pisanih izvora međunarodnoj javnosti predstaviti razmjenu diplomatskih poklona za vrijeme Nezavisne države Hrvatske (1941.-1945.). Odlike te specifične forme društvenoga odnosno političkoga i državničkoga djelovanja analizirat će se na temelju arhivskih dokumenata, novinskih osvrti i filmskih žurnala, a osobita pažnja bit će usmjerena na sudbinu kulturnih predmeta preuzetih iz javnih muzejskih zbirki.

Pasini Tržec nastavit će s redovitim objavljivanjem stručnih i znanstvenih radova o pojedinim slikama iz zbirke i/ili istraživačkim temama vezanim uz fundus Galerije te sudjelovati na znanstvenim i stručnim skupovima čiji će se program podudarati s planom rada Galerije te s planom rada projekta TransCultAA.

Pasini Tržec i Dulibić očekuju objavljivanje nekoliko ranije priređenih i za tisak prihvaćenih znanstvenih radova:

– Ljerka Dulibić, Iva Pasini Tržec, Zamjena dviju slika Vittorea Carpaccia iz Strossmayerove galerije za Višeslavovu odnosno Krstionicu svećenika Ivana iz Muzeja Correr, *Ars Adriatica*, 7 (2017.).

– Ljerka Dulibić, Iva Pasini Tržec, *The Pre- and After- Lives of Transferred Museum Objects: On the Exchange of Two Paintings from the Strossmayer Gallery in Zagreb for a Baptismal Font from the Venetian Museo Correr, 1942*, zbornik radova s konferencije *Art and Politics*.

– Iva Pasini Tržec, Ljerka Dulibić, *O provenijenciji nekoliko slika pristiglih u Strossmayerovu galeriju odlukama državnih tijela FNRJ od 1948. do 1958. godine*, *Radovi Instituta za povijest umjetnosti*, 41 (2017.)

– Ljerka Dulibić, Iva Pasini Tržec, *Akvizicije Društva prijatelja Strossmayerove galerije*, Zbornik u čast Zvonka Makovića.

Borivoj Popovčak će u prvom redu obavljati poslove navedene u opisu radnog mjesta upravitelja Galerije, a što uključuje pripremu izvještaja o radu i planove rada za Upravu Hrvatske akademije, Muzejsko dokumentacijski centar, natječaja za sredstva Ministarstva kulture RH, očevidnike muzeja, te ugovora za posudbu

umjetnina, itd. Prema potrebi sudjelovat će u radu Akademijinih komisija i tijela.

Davat će stručna mišljenja i informacije o likovnim djelima u posjedu privatnih osoba ili zbirki izvan ustanove. Stručni rad poglavito će se ticati zbirke francuskih majstora koja mu je povjerena te će glede toga kontinuirati rad na istoj, što podrazumijeva praćenje recentne i relevantne literature i periodike koje se odnose na to područje. Istom će glede informacija u svrhu atribucijskih potvrda kontaktirati relevantne muzejske ustanove i stručnjake u inozemstvu. Nastavit će rad na knjizi Joyce i Zlatko Baloković – donatori Strossmayerove galerije starih majstora. S time u svezi radit će na istraživanju biografije Zlatka Balokovića u Hrvatskom državnom arhivu i Arhivu HAZU. Glede same izrade kataloga donacije Baloković provest će istraživanja na 34 umjetnine.

Pripremit će tekstove o umjetninama francuskih majstora za katalog izložbe Donacije Mimara u Strossmayerovoj galeriji koja je planirana za travanj 2018. Istom će odabrati umjetnine te napisati predgovor za izložbu u Muzeju Đakovštine u povodu 16. Strossmayerovih dana u svibnju 2018. godine. Za izložbu Portreti iz fundusa Strossmayerove galerije napisat će jedinice koje se tiču odabranih portreta iz zbirke francuskih majstora.

U Radovima Instituta za povijest umjetnosti objavit će članak o Crtežima Jena François Milleta u Strossmayerovoj galeriji starih majstora.

Kustosica Ivana Gržina u sklopu redovne skrbi o povjerenim zbirka posebice će se posvetiti istraživanju predmeta iz zbirke umjetničkog inventara Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Započet će i dugo planirani projekt inventariziranja cjelokupnoga fototečnog fonda Galerije. S kolegicom Indrom Šamec Flaschar privest će kraju realizaciju virtualne izložbe Svečanost otvorenja Strossmayerove galerije 1884. godine, za što je sredstva osigurala Zaklada HAZU. U okviru pedagoških djelatnosti Galerije kustosica I. Gržina planira niz aktivnosti: tematsku edukativnu publikaciju iz serije Pismom i slikom o Strossmayerovoj galeriji; edukativni program vezan uz travanj-svibanjsku godišnju akciju Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju Hrvatskoga muzejskog društva; povremene radionice i predavanja o stalnom postavu ili tekućim izložbama, organizirane na zahtjev i u skladu s potrebama korisničkih skupina. Kolegica Gržina će i nadalje redovito obavljati stručna vodstva za goste Akademije te za grupe građana, učenika i studenata. U kontekstu akademskih interesa, Ivana Gržina nastavit će istraživanja o problematici fotoarhiva i općenito fotografije u muzejskoj zajednici.

Kao članica Radne grupe muzejskih djelatnika Ivana Gržina sudjeluje u projektu izrade Nacionalnog pravilnika za katalogizaciju – izrada, objavljivanje i održavanje, započetom 2013. godine, u koji je uključen cjelokupan baštinski sektor te uza nj vezan dio akademske zajednice.

Voditeljica knjižnice Galerije Indira Šamec Flaschar će u okviru redovnog poslovanja provoditi stručne postupke inventarizacije, katalogizacije prionavljenih monografskih i serijskih publikacija te dijela neobrađene stare knjižne građe ma-

tičnoga fonda. Nastavit će poslove računalne obrade knjižničnoga fonda: katalogizaciju monografskih i serijskih publikacija, klasifikaciju te analitičku obradu pojedinih časopisa. Izgradnja stručnoga knjižničnoga fonda ostvarivat će se nabavom recentnih izdanja publikacija (knjiga i časopisa): kupnjom (ovisno o raspoloživim financijskim sredstvima), razmjenom sa srodnim muzejsko-galerijskim ustanovama u zemlji i inozemstvu te poklonima. Nastavit će i uređivanje postojećih te unos novih bibliografskih jedinica u računalnu analitičku bibliografsku bazu »Bibliografija Strossmayerove galerije od 1842. do danas" (knjige, studije, članci, novinske vijesti i ostalo) o povijesti nastanka galerijske zbirke, sakupljanju umjetničkih djela te povijesti njihova istraživanja i izlaganja.

Indira Šamec Flaschar će pružati informacije o fondu korisnicima Knjižnice pretraživanjem knjižničnog online kataloga (osobno, telefonom i elektroničkom poštom) te prema zahtjevima stručnoga galerijskoga osoblja i vanjskih korisnika (studentima, postdiplomantima za potrebe studijskog obrazovanja te ostalim korisnicima) osiguravati uslugu kratkoročne posudbe knjiga i časopisa. Nadalje, ugovarat će termine posjeta Akademiji (telefonom, elektroničkom poštom) te izvoditi program stručnih vodstava u atriju palače Akademije namijenjenog djeci i mladima svih uzrasta (od starije predškolske dobi do viših razreda srednje škole), odraslima te korisnicima s posebnim potrebama.

S kolegicom kustosicom Ivanom Gržina privest će kraju realizaciju virtualne izložbe Svečanost otvorenja Strossmayerove galerije 1884. godine.

Indira Šamec Flaschar planira u narednoj godini objaviti nove digitalne objekte na repozitoriju Digitalna zbirka HAZU (<http://dizbi.hazu.hr>) koje će u procesu njihova pohranjivanja opisati odgovarajućim skupom metapodataka. Sukcesivno će nadopunjavati slijedeće digitalne zbirke Strossmayerove galerije:

a) digitalnu »Zbirku starih majstora" dopunit će digitalnim zapisima – fotografskim reprodukcijama umjetničkih djela iz fundusa Galerije koja će biti prezentirana na obljetničkoj izložbi odabranih djela iz donacije Ante Topića Mimare Strossmayerovoj galeriji, u travnju 2018. godine u Muzeju Mimara.

b) digitalnu zbirku »Hemeroteka i katalozi Strossmayerove galerije" obogatit će novim digitalnim preslikama članaka, novinskih vijesti i sl. koje problematiziraju povijest nastanka Strossmayerove galerije.

c) digitalnu zbirku »Schneiderov fotografski arhiv" dopunit će novim digitalnim preslikama fotografskih reprodukcija objekata hrvatske spomeničke baštine.

Indira Šamec Flaschar će i nadalje redovito obavljati tekuće administrativne poslove vođenja urudžbenoga zapisnika, odlaganja arhive, otpreme pošte, dopisa, prijepisa, vođenja priručne blagajne za potrošni materijal, skladišta publikacija i ulaznica, vođenja i obračuna galerijske blagajne, statističke izvještaje te svakodnevne kontrole sredstava za rad.

Indira Šamec Flaschar aktivno će sudjelovati u radu Komisije za muzej-

sko-galerijske knjižnice pri Hrvatskom knjižničarskom društvu, te kao članica uredništva djelovati u projektu izrade Vodiča po zagrebačkim muzejskim i galerijskim knjižnicama.

Muzejski tehničar Antonio Blaži će u 2018. godini nastaviti prikupljati i organizirati te digitalizirati materijale za hemeroteku i fototeku, raditi na pripremi i unosu ostalih podataka i materijala u bazu S++, pomagati kod unosa podataka u bazu M++.

Bit će zadužen za suključarstvo depoa i po potrebi angažiran kao pratnja Guarneri "King" violini prilikom izlaska iz spremišta, kao i na poslovima vezanim uz tehničku i drugu podršku na skupovima u organizaciji razreda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Vršit će potrebne popravke u galeriji i uredu galerije, sudjelovat će i u inventurama.

Nastavit će s kontrolom, evidentiranjem i održavanjem mikroklimatskih uvjeta (temperatura, vlaga, svjetlost...) u galeriji, radnom prostoru i prostorijama oba depoa, s prijedlozima poboljšanja kvalitete istih. Prema potrebi vršit će izmjene u stalnom postavu galerije, nastavit će s kontrolom i organizacijom rada studenata – čuvara/vodiča stalnog postava.

Radit će na suorganizaciji manifestacija i akcija unutar galerije: hrvatske Noći muzeja, europske Noći muzeja, Dana otvorenih vrata HAZU, Dana Gradske četvrti Donji grad te drugih manifestacija sukladno odlukama Uprave Akademije. Nadzirat će i predlagati rješenja za kvalitetnije tehničko osiguranje stalnog postava, organizirat će smještaj i pohranu slika u obje spremnice. Vršit će pripremu prostora i biti tehnička podrška u izvedbi predstojećih povremenih izložbi u dvorani X galerije i prema potrebi te odlukama Uprave Akademije, i u drugim muzejsko – galerijskim jedinicama. Redovito će obavljati kontrolu rada protupožarnog i protupožarnog sustava galerije i pomagati kustosima u administrativnim i ostalim poslovima. Organizirat će izdavanja slika iz fundusa galerije te dostave i otpremanje umjetnina za povremene izložbe i druge posudbe.

Voditelju knjižnice galerije pomagat će pri zaprimanju i otpremi knjižničke građe te u drugim poslovima prema potrebi.

Nastavit će upisivati i pohađati tečajeve, edukacije te stručne skupove i kongrese u organizaciji Muzejskog dokumentacijskog centra, Hrvatskog državnog arhiva, Hrvatskog muzejskog društva i drugih sličnih ustanova radi daljnjeg stručnog osposobljavanja te realizirati moguć posjet jednom od specijaliziranih sajмова muzejske opreme u inozemstvu.

Doktorand Ivan Ferenčak obradit će dokumentaciju donacije Ante Topića Mimara za izložbu Mimarina donacija Strossmayerovoj galeriji, koja će se održati u Muzeju Mimara u travnju 2018.

Glede sudjelovanja na međunarodnom znanstvenoistraživačkom projektu

Transfer of Cultural Objects in the Alpe Adria Region in the 20th Century financiranom sredstvima JRP HERA, Ferenčak će provoditi istraživanje donacije umjetnina Ante Topića Mimare Strossmayerovoj galeriji starih majstora:

– prikupljati i obrađivati relevantnu literaturu o umjetninama i njemačkome tržištu umjetnina

– istraživati u arhivskim fondovima u Zagrebu (arhiv Strossmayerove galerije, Pismohrana HAZU, Hrvatski državni arhiv) i Beogradu (Diplomatski arhiv Ministarstva vanjskih poslova, Arhiv Jugoslavije)

– obrađivati prikupljene dokumente za TransCultAA Repository

– obrađivati dokumente za Primary Source Edition

Ferenčak će sudjelovati na projektnome sastanku u Ljubljani, 18.–21. ožujka 2018. te u radu TransCultAA Summer School u Zadru u rujnu 2018. godine.

Također planira višednevni istraživački boravak u Beogradu (veljača 2018.) gdje će istraživanja provesti u Arhivu Jugoslavije i Diplomatskome arhivu Ministarstva vanjskih poslova.

– planira se aplicirati na stipendiju DAAD-a za boravak na Zentralinstitut für Kunstgeschichte u Münchenu krajem 2018. godine

Ferenčak će u sklopu poslijediplomskog studija »Humanističke znanosti" napisati dva seminara i odraditi dva samostalna istraživanja vezana uz Mimarinu donaciju Strossmayerovoj galeriji.

Ferenčak će započeti s objavljivanjem stručnih i znanstvenih radova o pojedinim umjetninama iz Mimarine donacije te temama vezanim uz donaciju. Očekuje se publiciranje rada u zborniku međunarodnoga kongresa studenata povijesti umjetnosti.

Galerijske aktivnosti

U povodu međunarodnog Dana muzeja u svibnju mjesecu 2018. godine Galerija će sudjelovati u akciji svih zagrebačkih muzeja i galerija, s prigodnom radnom bilježnicom za polaznike osnovnih škola.

Povodom Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije Galerija će organizirati prigodan program. Galerija će također sudjelovati u akciji Noć muzeja u siječnju 2018. koju organizira Hrvatsko muzejsko društvo, te u akciji Zagrebački Donji grad'.

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM

ARHIV ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Organizacija jedinica

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM

Kabinet za arhitekturu i urbanizam istražuje kulturno povijesno naslijeđe iz područja arhitekture, čuva i obrađuje gradivo o našim arhitektima (posebice u planoteci) i kao takav čini referentno mjesto za djelovanje arhitekata članova Razreda za likovne umjetnosti pri realizaciji njihovih znanstvenih projekata i istraživačkih studija. U sklopu Kabineta djeluje Arhiv za likovne umjetnosti, u kojem se prikuplja, čuva i obrađuje gradivo o domaćim likovnim umjetnicima (slikarima, kiparima, arhitektima) XIX. – XXI. st.. Voditelj Kabineta je akademik *Velimir Neidhardt*.

ARHIV ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Popis zaposlenih u Arhivu za likovne umjetnosti:

Viši stručni suradnici: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević

Administrator: Nives Kuvačić.

Stručni rad

U 2018. Arhiv će nastaviti s obradom dnevnog tiska i stručne periodike, a u cilju kontinuiranog praćenja i evidentiranja izložaba (likovnih i arhitektonskih) u zemlji i inozemstvu, uz izradu bibliografije (upis u informatičku bazu): Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Nastavit će se prikupljanje i inventiranje kataloga izložaba (recentni i naknadno prikupljeni), upis izložaba i kataloga u kartone autora: Nives Kuvačić.

Nastavit će se unos podataka iz Zbirke fototeke i korespondencije u informatičku bazu: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Nastavit će se reinventarizacija svih zbirki u svrhu standardizacije upisa u računalnu bazu: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Redovito održavanje i dopunjavanje Zbirke dokumentacije autora: Nives Kuvčić.

Rad s korisnicima: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Priprema dokumentacije i posudba materijala za izložbe: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Arhiv za likovne umjetnosti nastavit će suradnju s galerijskim i muzejskim ustanovama, kako stručnom podrškom njihovih izložbenih projekata, tako i prikupljanjem popratnog materijala.

Nastavit će se sa procesom digitalizacije građe Arhiva Salona Ulrich, najvećeg fonda u posjedu Arhiva za likovne umjetnosti, te njezine obrade za pohranu na Digitalnu zbirku Hrvatske akademije (DiZbi). Digitalizirane datoteke popunjavat će se upisom pripadajućih metapodataka, kako bi njihova pretraživost bila što potpunija. Početna etapa projekta bit će do kraja ove godine prezentirana virtualnom izložbom postavljenom na digitalnom repozitoriju Hrvatske akademije.

Interaktivnom prezentacijom tog projekta Arhiv za likovne umjetnosti bit će uključen i u događanja u sklopu Noći muzeja, koja će se odvijati u Knjižnici Hrvatske akademije, a na kojoj će biti prezentirana virtualna izložba pod nazivom Salon Ulrich – prva zagrebačka galerija, uz predstavljanje izvorne građe Arhiva Salona Ulrich (katalozi, pozivnice, korespondencije, memorandumi), te radionicom transkripcije u kojoj će zainteresiranim posjetiteljima biti omogućeno transkribiranje odabranih pisama umjetnika iz korespondencije Antuna Ulricha, a uz pomoć programa GenScriber. U sklopu ovog programa održat će se i predavanje prof. dr. sc. Žarke Vujić (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) pod nazivom Obitelj Ullrich i doprinos hrvatskom sportu. Tom će prigodom biti održana i radionica uokvirivanja.

Arhiv za likovne umjetnosti sudjelovati će u međunarodnom projektu Cooperation Framework of Digital Infrastructure in the Region – Opportunities and Needs in Case of Material Concerning Famous People in Science and Culture, financiranom od strane DARIAH konzorcija preko natječaja Topic DARIAH Call 2017 – Cultural Heritage and Humanities Research. Na međunarodnim radionicama ovog projekta sudjelovat će Jasenka Ferber Bogdan.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Jasenka Ferber Bogdan nastavit će suradnju s prof. dr. sc. Stelom Fatović Ferencić (Odsjek za povijest medicinskih znanosti) u višegodišnjem istraživanju hrvatske ljekarničke baštine.

JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ARBORETUM TRSTENO

Organizacija jedinice

Arboretum Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Trstenom kraj Dubrovnika na svojoj površini od 28 ha objedinjuje više različitih sadržaja: renesansni perivoj s ljetnikovcem Gučetić-Gozze, romantičarski perivoj na Drvarici, zbirku kultiviranog drveća i grmlja, stari maslinik, rasadnik i staklenik, te površine pod prirodnom vegetacijom, što određuje i različite vrste djelatnosti Arboretuma. Zbirka od 470 kultiviranih vrsta drveća i grmlja smještena je najvećim dijelom na površinama renesansnog i romantičarskog perivoja.

Rad u Arboretumu odvija se u okviru Razreda za prirodne znanosti, voditelj Arboretuma je akademik Igor Anić, upravitelj je Ivan Šimić dipl.inž.agr., a ukupno je zaposleno 15 djelatnika.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Nastavit će se praćenje (monitoring) promjena biljne raznolikosti na cjelokupnoj površini Arboretuma s posebnim obzirom praćenja biljnih sukcesija prirodne obnove opožarenog dijela Arboretuma.

Također će se nastaviti rad na istraživanju i praćenju invazivnih i subsponsantnih vrsta u Arboretumu, te iskušavanju odgovarajućeg načina iskorjenjivanja i kontrole nad njima.

Nastavit će se istraživanja povijesnog razvoja perivoja, te praćenje uloge ishrane bilja na revitalizaciju određenih biljnih vrsta.

Stručna i edukacijska djelatnost

Nastavit će se rad na stvaranju zbirke samoniklih ljekovitih i aromatičnih biljnih vrsta Dubrovačkog primorja čiji su prirodni lokaliteti većinom uništeni i oštećeni u mnogim uzastopnim požarima. Stvaranjem navedene zbirke u Arboretumu se provodi zaštita ex-situ, kao mjera za očuvanje komponenata biološke raznolikosti izvan prirodnih staništa uz etnobotanički i edukacijski smisao zbirke.

Edukacijska će se djelatnost provoditi kroz predavanja za vrijeme vođenja specijalnih učeničkih, studentskih i posebno organiziranih grupa posjetitelja, a obuhvaća područje kulturno-povijesne i prirodne baštine Arboretuma.

U sklopu predstojećeg 8. Tjedna botaničkih vrtova i arboretuma na nivou cijele Hrvatske, u Arboretumu će se organizirati razne radionice osnovnih i srednjih škola, te održati stručna vođenja učeničkih i grupa za građane od strane stručnih djelatnika Arboretuma.

U sklopu predstojećih Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti planirana su stručna predavanja te organizacija stručnih vođenja za zainteresirane posjetitelje.

Planirana je izrada stotinjak novih tablica za označavanje biljaka od eloksiranog aluminija. Novoizrađene tablice će biti usklađene s popisanim i numeriranim biljakama u dovršenoj Studiji postojećeg stanja.

Rad na obnovi i održavanju površina i građevina Arboretuma

Rad u renesansnom perivoju odvijat će se kroz redovne poslove vrtlarskog i tehničkog održavanja kultiviranih površina. Posebni i povremeni poslovi obuhvaćat će odstranjivanje i kontrolu invazivnih biljaka, čišćenje i njegu pojedinih starih stabala, te uređivanje lovorova gaja čišćenjem i kultivacijom.

Rad u romantičarskom perivoju na Drvarici odvijat će se kroz poslove uzgoja i održavanja mladih nasada.

Poslovi obnove starog maslinika provodit će se primjenom odgovarajućih agrotehničkih mjera.

Na rasadnicima se nastavlja uzgoj sadnica biljaka potrebnih za redovitu obnovu postojećih starih nasada.

Sve travnate površine Arboretuma održavat će se košnjom, a putovi i šetnice nasipanjem, čišćenjem i redovnim održavanjem.

Planiran je početak sanacije istočnog ogradnog zida koji je u lošem stanju prema izrađenom i ovjerenom projektu obnove.

Planirana je provedba projekta pod nazivom "Arboretum i ljetnikovac Trsteno u Dubrovniku – obnova i revitalizacija petstogodišnje ladanjske cjeline" koji je prihvaćen na pozivu "Priprema i provedba integriranih razvojnih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine" pri Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Projekt je započeo 1. listopada 2017. i traje do 1. prosinca 2019. Projektom je predviđena obnova i revitalizacija povijesnih građevina i pejzažnog sklopa na području Arboretuma Trsteno u svrhu promocije lokaliteta te njegove prilagodbe prihvatnu posjetitelja.

Planiran je početak izrade projektne dokumentacije pod nazivom "Povijesni vrtovi dubrovačkog područja" kojeg je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

u suradnji s Rezervatom Lokrum, Turističkom zajednicom grada Dubrovnika i Udrugom DART prijavila u sklopu poziva na dostavu projektnih prijedloga "Promicanje održivog razvoja prirodne baštine". U ovom projektu uz izradu manjih projekata uključena je i izgradnja građevine Pojata u sklopu Arboretuma Trsteno gdje će biti smješteni novi uredi Arboretuma. Preseljenje sadašnjih ureda iz ljetnikovca Gučetić će omogućiti realizaciju primarnog cilja svih naših prijava na natječaje Ministarstava i Europskih fondova, kompletnu obnovu i revitalizaciju samog ljetnikovca Gučetić, kako bi se prikazala naša bogata kulturna arhitektonska baština s kraja 15. stoljeća (izgrađenog 1494. godine i obnovljenog nakon katastrofalnog potresa 1667. godine u današnjim gabaritima).

Planirani su radovi na zgradi vidikovca (paviljona). Prvi dio radova bi činila prethodna istraživanja (sondiranje u podu i na svodu, uklanjanje nasipa i kamenog nabačaja oko kontrafora s ciljem pregleda stanja, iskopi u unutrašnjosti radi potvrđivanja dubine temeljenja južnog zida, te geološka i geomehanička istraživanja). Potom je planirana izrada prijedloga nužnih radova te sukladno mišljenju Konzervatorskog odjela u Dubrovniku i izrada projekta preventivnih mjera zaštite ugroženog kulturnog dobra (uključujući statički projekt i projekt razgradnje svoda i kontrafora) kao i prateći nužni preventivni građevinski radovi. Sve ove radove Akademija je u suradnji s Hrvatskim restauratorskim zavodom prijavila u sklopu Prijavnica za programe zaštite i očuvanja nepokretnih kulturnih dobara za 2018. godinu pri Ministarstvu kulture Republike Hrvatske.

Nastavit će se obnova perivoja na Drvarici prorjeđivanjem gustog sklopa čempresa.

Ispred Neptunove fontane planirana je daljnja obnova vrtne površine i vraćanje izvorne perivojne kompozicije i atmosfere.

Nastavit će se obnova odrine ispred ljetnikovca Gučetić.

Tijekom godine je planirano izvršiti u više navrata preventivnu zaštitu visokih stabala kanarske datulje (*Phoenix canariensis*) protiv štetnika crvene palmine pipe, te zaštitu starih živica šimšira (*Buxus sempervirens*) od šimširovog moljca.

Čuvarska i protupožarna zaštita

Prema izrađenom glavnom projektu sustava video nadzora protupožarne zaštite cjelokupne površine Arboretuma planiran je početak prve faze izvođenja radova.

Arboretum će biti otvoren za posjetitelje tijekom cijele godine.

Protupožarno dežurstvo obavljat će se danonoćno tijekom cijele godine, a posebno pojačano u razdoblju požarno opasne sezone.

Uz redovne poslove protupožarne zaštite, na protupožarno važnim zonama vršit će se radovi čišćenja i održavanja protupožarnih putova i pomoćnih prosjeka.

ARHIV

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Rad Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti odvija se u skladu s odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Pravilnika o zaštiti arhivskog i registraturnog gradiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Zakona o arhivskom gradivu i arhivima.

Arhiv stručno skrbi o arhivskom gradivu:

1. Središnje zbirke koja sadrži rukopise i isprave, privatne ostavštine, arhiv Jugoslavenskog odbora, administrativnu pismohranu HAZU, filigranološku zbirku, zbirku zemljopisnih karata, diploma, svećanih adresa, sigilografski materijal i druge manje cjeline.

2. Orijentalne zbirke koja sadrži arabičke rukopise pisane na arapskom, perzijskom i turskom jeziku i osmanske isprave.

3. Raznim zbirkama koje na temelju odluke Predsjedništva Akademije mogu imati Akademijine jedinice u Zagrebu i izvan njega.

U sastavu Arhiva djeluju laboratorij za restauraciju i konzervaciju, fotolaboratorij i knjigovežnica.

Trenutno je u Arhivu HAZU zaposleno 7 djelatnika i to: upravitelj (viši arhivist), jedan arhivist, jedan arhivski tehničar, viši znanstveni suradnik u Orijentalnoj zbirci, restaurator, knjigoveža i fotograf.

Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluje u Zagrebu na adresi Strossmayerov trg 2.

Uredovno vrijeme za stranke je svakog radnog dana od 9-15. Brojevi telefona: +385 14 895 106, +385 14 895 107, za korisnike Orijentalne zbirke +385 14 895 161 i e-mail: arhiv@hazu.hr.

Preuzimanje arhivskog gradiva i nadzor nad zbirkama

U 2018. godini preuzet će se arhivsko gradivo koje bude ponuđeno Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti od strane akademika ili drugih istaknutih osoba iz znanosti i kulture o čemu će odluku donijeti Uprava Akademije. (M. Vuković)

Jedinicama HAZU, ako to zatraže, pomagat će se stručnim savjetima u odabiranju trajnog arhivskog gradiva od registraturnog i izlučivanju registraturnog gradiva s ograničenim rokom čuvanja na način kako je to propisano Pravilnikom o

zaštiti i obradi arhivskog i registraturnog gradiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Posebnim popisom dokumenata s rokovima čuvanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koji je sastavni dio Pravilnika. (M. Vuković).

Nastavit će se svakodnevni nadzor nad arhivskim gradivom pohranjenim u spremištima Arhiva što obuhvaća praćenje i evidentiranje fizikalno-kemijskih i drugih uvjeta sigurnog čuvanja te poduzimanje potrebnih mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti. (T. Paić-Vukić, M. Vuković, I. Burnać, E. Marojević, S. Gonzi i N. Kangler).

Arhivističko sređivanje fondova i zbirki i opis gradiva

1. Obavit će se arhivističko sređivanje osobnog arhivskog fonda Ante Tresića Pavičića; 1867/1949: kut. 36, 3,60 d/m.

Nakon obavljenog sređivanja i izrade analitičkog inventara popunit će se matični list fonda i unijeti podaci u dosje fonda. (M. Vuković)

2. Nastavit će se arhivističko sređivanje osobnog arhivskog fonda Vladimira Stipetića (1928-); 1950-2006: kut. 50, 5,00 d/m.

Nakon obavljenog sređivanja i izrade sumarnog inventara popunit će se matični list fonda i unijeti podaci u dosje fonda. (I. Burnać)

3. Unos podatka o fondovima i zbirkama Arhiva HAZU u nacionalni arhivski računalni sustav ARHINET (I. Burnać)

4. Nastavit će se računalni unos i uređivanje podataka sumarnog popisa arhivskih fondova i zbirki Arhiva HAZU (I. Burnać, T. Paić-Vukić, M. Vuković)

5. Završit će se rad na priređivanju za objavljivanje Kataloga arapskih djela iz rukopisa Orijentalne zbirke, koji je sastavio M. Ždralović. (T. Paić-Vukić)

Revizija arhivskih fondova i zbirki i prekartoniranje

U 2018. godini nastavit će se revizija i prekartoniranje gradiva osobnih fondova iz običnih kutija u beskiselinske arhivske kutije. Po završetku revizije gradivo će se preseliti iz radnih prostorija u arhivska spremišta.

1. Zbog čestog korištenja i složenog rukovanja s gradivom obavit će se pregled i prekartoniranje fonda Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, signatura HR-AHAZU-2, knj. 51, kut. 121; 15,40 d/m. (I. Burnać, N. Kangler, M. Vuković)

2. Obavit će se pregled, prekartoniranje i odabir gradiva za restauraciju fonda Josipa Jurja Strossmayera, HR-AHAZU-59, kut. 51, mapa 5; 6 d/m. Gradivo se često traži za korištenje, a u nekim serijama fonda je dosta oštećeno. (I. Burnać, N. Kangler)

Po završetku revizije navedenih fondova i zbirki iste će se preseliti u trezor. (N. Kangler)

Rad s korisnicima

Rad s korisnicima obuhvaća poslove kao što su korespondencija s korisnicima, pružanje stručnih usluga i informacija o građi i načinu njenog korištenja kako je to regulirano u Pravilniku o korištenju arhivskog i registraturnog gradiva Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Pravilnika o radu čitaonice Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

U 2018. godini planira se da će oko 400 korisnika koristiti arhivsko gradivo u čitaonici Arhiva i da će se za njih pripremiti od 1500 do 2000 jedinica arhivskog gradiva.

Primat će se zahtjevi za skeniranje gradiva, restauraciju i uvezivanje i o tome će se voditi propisane evidencije. (N. Kangler, T. Paić-Vukić, I. Burnać)

Znanstveno istraživačka djelatnost

Planira se objavljivanje znanstvene monografije o osmanskim privatnim bilježnicama iz fonda Orijentalne zbirke i drugih zbirki. (T. Paić-Vukić)

Nastavit će se započeta suradnja s Odsjekom za etnologiju HAZU na objavi rukopisne ostavštine Luke Lukića "Klakarje – narodni život". (M. Vuković)

Stručni i znanstveni djelatnici Arhiva sudjelovat će na znanstvenim i stručnim skupovima.

Ustrojavanje obveznih arhivskih evidencija

U 2018. godini nastavit će se započeto ustrojavanje Općeg inventara (našastar) Arhiva HAZU. Unosit će se svi poznati podatci, a za podatke koji se traže a nisu poznati bit će potrebno provesti istraživanje. (M. Vuković)

Kulturno - prosvjetna djelatnost Arhiva

Djelatnici arhiva uključit će se kao stručni suradnici i u ostale izložbe koje budu organizirali pojedinci, institucije, ustanove ili udruge, na kojima će biti prezentirano arhivsko gradivo iz fondova i zbirki Arhiva HAZU.

Za manifestaciju "Dani otvorenih vrata" planira se održavanje više javnih predavanja o arhivskoj djelatnosti i radu Arhiva s naglaskom na neprocjenjivom bogatstvu arhivskih fondova i zbirki koje se čuvaju u Arhivu HAZU. Pojedini primjerci, koji su više poznati široj javnosti, bit će prezentirani na adekvatan način. (M. Vuković, T. Paić-Vukić, I. Burnać)

Izvodit će se nastava arapskog jezika na Katedri za turkologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (T. Paić-Vukić)

Izvodit će se nastava na kolegiju Hrvatska etnologija na Katedri za kroatologiju Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. (M. Vuković)

Laboratorij za restauraciju i konzervaciju

U 2018. godini planira se restauriranje sljedećeg arhivskog gradiva:

- Nastavit će se restauracija arhivskog fonda Brački arhiv, oko 1300 listova. (S. Gonzi)
- Restaurirat će se arhivsko gradivo arhivskog fonda Josipa Juraj Strossmyera prema prioritetu nakon obavljene revizije. (S. Gonzi)
- Restaurirat će se arhivsko gradivo Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci HAZU i Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku HAZU - Muzej i zbirka Baltazara Bogišića u Cavtatu (S. Gonzi)
- Za potrebe Kabineta grafike nastavljaju se radovi na preventivnom opremanju i restauriranju grafika, oko 600 listova. (S. Gonzi)
- Restaurirat će se i ostalo gradivo koje će biti posuđivano za razne izložbe. (S. Gonzi, E. Marojević)

Knjigovežnica

Za potrebe Arhiva HAZU planira se uvezivanje knjiga i brošura, konzerviranje i manje zahtjevno restauriranje, izrada mapa, fascikala i kutija, kaširanje fotografija i plakata. Isti radovi bit će obavljani i za potrebe Uprave Akademije, njenih odjela i zavoda, muzejskih i drugih ustanova za njihove izložbene projekte i za potrebe stranaka, po njihovom zahtjevu. (E. Marojević)

Za Odsjek za povijest hrvatskog kazališta HAZU u tvrdi uvez bit će uvezani operetni repertoari. (E. Marojević)

Za Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci HAZU i Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku HAZU - Muzej i zbirka Baltazara Bogišića u Cavtatu obaviti će se uvezivanje knjiga i manje zahtjevno restauriranje. (E. Marojević)

Fotolaboratorij

Fotografske usluge (fotografsko snimanje, obrada snimaka, izrada fotografija, skeniranje i digitalno snimanje):

- Planira se fotografiranje svih događanja koja će organizirati Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, oko 100 različitih događaja. (G. Kos)
- Nastavit će se digitalizacija arhivske zbirke HR-AHAZU-70, Zbirka latinskih isprava (XI. – XVI. stoljeće). (G. Kos)
- Digitalizacija i umnožavanje snimaka prema zahtjevu korisnika, oko 1200 kom. (G. Kos)
- Izrada fotografija prema zahtjevu korisnika i Uprave HAZU. (G. Kos)
- Skeniranje i digitalno snimanje oko 1000 kom. (G. Kos)

KNJIŽNICA

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Organizacija rada i osoblje

Uz 12 stalno zaposlenih djelatnika na puno radno vrijeme te 1 koji radi skraćeno 4 sata, prema odluci Knjižničnoga odbora na sjednici 15. rujna 2017. planira se zaposliti dva magistra knjižničarstva na neodređeno vrijeme. Akademijinoj Knjižnici predstoji znatno povećanje opsega poslova. Uz redoviti priljev ostavština akademika i dr. donacija (npr. najnovija je ostavština oko 7000 knj. akademika Stipetića), Knjižnicu očekuje iznimno složen posao implementacije novog softvera za knjižnično poslovanje u svim Akademijinim jedinicama, koje imaju knjižne zbirke. U njima je najmanje oko 155.000 sv. neobrađenih sv. knjiga i časopisa.

U svojstvu jednogodišnjeg stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa planiraju se tijekom godine zaposliti dva mag. knjižničarstva. Jedno radno mjesto u tom svojstvu realizirat će se početkom godine, a drugo iza 4. travnja 2018. kada kolegici Ani Vitić istječe godina dana rada.

Tijekom 2018. sudjelovat će se u radu Hrvatskoga knjižničarskog društva te će se pratiti rad Udruženja europskih znanstvenih knjižnica - LIBER te po potrebi davati stručne savjete. Planira se izlaganje o jedinstvenoj platformi INDIGO za katalog i digitalnu zbirku na skupu Arhivi, knjižnice, muzeji u studenom 2018. (Poreč). Prisustvovat će se uglavnom domaćim i to prvenstveno zagrebačkim stručnim i znanstvenim skupovima i seminarima iz knjižničarstva. Planira se aplicirati za financijsku pomoć za sudjelovanje na LIBER konferenciji 2018. u Lilleu, Francuska, na kojoj bi se predstavio Akademijin Digitalni repozitorij.

Popisi Akademijinih izdanja

Nastavit će se prikupljanje i analitička obrada Akademijinih izdanja koja će se objavljivati tijekom 2018. godine. Koncem godine će se izraditi popis Akademijinih izdanja objavljenih u 2018. godini, koji će biti tiskan naredne godine kao prilog u Ljetopisu.

Odjel za izdavačku djelatnost nastavit će sustavnu pohranu digitalnih zapisa novih Akademijinih izdanja u repozitoriju DiZbi.HAZU, započetu 2016. g. Obra-

du i objavu na internet sukladno autorskopravnom statusu novih izdanja obavljat će i nadalje Knjižnica također u repozitoriju DiZbi.HAZU. Redovito će se svim znanstvenim člancima i priložima u zbornicima radova dodjeljivati DOI oznaka.

Izgradnja knjižničkog fonda i razmjena publikacija

Očekuje se da će se fond knjiga i časopisa i nadalje popunjavati gotovo isključivo razmjenom i darovima te da će sredstva za kupnju knjiga biti dostatna za nekoliko najnovijih svezaka dviju enciklopedija u pretplati: Allgemeines Künstlerlexikon (sv. 93 i dalje) i Enzyklopädie der Kirchenmusik (sv. 7). Posebna pažnja posvetit će se prikupljanju radova naših akademika, uglavnom iz darovanih izvora i razmjenom. Dio prinova i nadalje će sačinjavati darovane knjige, koje Knjižnica dobiva na dar od Uprave Akademije te znanstvenika iz Hrvatske i inozemstva.

Plan nabave pretplate časopisa izostat će s obzirom na oskudicu novčanih sredstava koju predviđamo. Nabavit ćemo najvjerojatnije nekoliko domaćih časopisa. Ne očekujemo da ćemo nabavljati strane časopise i elektroničke baza podataka.

Razmjena Akademijinih periodičkih izdanja odvijat će se sa stranim institucijama isključivo u e-okruženju, a na osnovi pohranjenih primjeraka u repozitoriju DiZbi.HAZU. Monografske publikacije neće se razmjenjivati sa svijetom ni zemaljskom poštom niti elektroničkim putem. U Hrvatskoj će se Akademijina izdanja i dalje slati poštom. S partnerima iz Zagreba nastojat će se dogovoriti da sami preuzimaju knjige u Priručnoj knjižari.

Obrada knjižničkog fonda

Svakodnevno će se raditi na formalnoj i sadržajnoj obradi novih knjiga i časopisa, te retrospektivnoj konverziji kartičnoga kataloga tj. prijenosu kartičnog kataloga u računalnu bazu podataka. U 2018. godini se planira rekatalogizirati oko 12.000 naslova koji su za sada obrađeni samo u kartičnom katalogu. Na tom poslu će raditi u prosjeku četiri dipl. knjižničara, od kojih najmanje dva dipl. knjižničara zaposlena na jednu godinu na knjižničarskom radnom mjestu bez zasnivanja radnog odnosa. Drugi katalogizator redovito će obrađivati darovane knjige i one koje pristižu razmjenom.

U 2018. se očekuje migracija računalnog kataloga iz ISIS baze na platformu INDIGO na kojoj radi i Akademijin digitalni repozitorij. U prvoj fazi početkom 2018. bi se migrirao katalog Akademijine Knjižnice, a potom i katalozi ostalih zavodskih knjižnica koje koriste ISIS bazu (Odsjek za povijesne znanosti u Zagrebu, Odsjek za povijest hrvatske glazbe, Jadranski zavod, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Strossmayerova galerija starih majstora i Zavod za povijesne znanosti u Zadru). Obrada novih Akademijinih izdanja obavljat će se tako isključivo u jednom programu i to onomu u kojemu radi digitalni repozitorij DiZbi.HAZU.

Za obradu do sada neobrađenih knjiga i časopisa u Akademijinim jedinicama u Zagrebu i u Hrvatskoj koristit će se Indigo Cataloguing Assistant koji će pomoću pametnog telefona omogućiti skeniranje bar koda na knjizi odnosno naslovne stranice i njezin OCR. Na taj će se način moći pretražiti i preuzeti kataložni zapis iz nekog od pretraživih kataloga velikih knjižnica u svijetu.

Trezor

Nastavit će se katalogizacija neobrađenih starih knjiga te rekatalogizacija odnosno retrospektivna konverzija zapisa iz kartičnog kataloga u računalnu bazu. U planu je fizičko objedinjavanje svih knjiga koje imaju signature sa sufiksom "-R" i "-Rn". Radi se o knjigama koje su naknadno povučene u trezorsku zbirku.

U 2018. god. sredstvima Ministarstva kulture planirani su konzervatorsko-restauratorski radovi na četiri knjige: 1. Transit sv. Jerolima (Senj, 1508., sign.: R-732); 2. i 3. Summa nauka christianskoga P. Kanisija u prijevodu Šime Budinića iz 1583. god. (latinično i ćirilično izd., sign.: R-1630 i R-1634) i 4. Suse sina rasmetnoga Ivana Gundulića (Venecija, 1650?, sign.: R-142). Knjige se nalaze unutar zaštićenog fonda Zbirke knjiga 16. i 17. st. u Knjižnici HAZU. Sredstvima grada Zagreba planiraju se nabaviti dvije specijalne vitrine za staru knjigu, kako bi se trezorski fond i restaurirane knjige mogle izložiti i pokazati posjetiteljima Knjižnice.

Uobičajene mjere zaštite građe provodit će se svakodnevno. Valjat će nastojati da se uređaji za vlaženje i odvlaživanje prostora redotivo servisiraju.

Digitalizacija, repozitorij DiZbi.HAZU i projekti

Sredstvima Zaklade HAZU dovršit će se u 2016. započeta digitalizacija i obrada nakladničkog niza Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru 1954-1997 (12 sv. ili oko 4.300 str.) te će se nastaviti sustavno pohranjivanje i obrada novih Akademijinih izdanja iz 2018. godine u repozitorij DiZbi.HAZU.

U 2018. g. će se nastaviti suradnja na projektu tematskog portala *Znameniti.hr* te će se prirediti metapodaci koji opisuju postojeće digitalizirane radove znamenitih osoba koje obilježavaju značajnu godišnjicu u 2018. godini (Milan Begović, Baltazar Bogišić, Mirko Bogović, Tituš Brezovački, Ivan Broz, Spiridion Brusina, Vlaho Bukovac, August Cesarec, Milivoj Dežman, Dragutin Domjanić, Marin Držić i dr.)

U području digitalizacije Knjižnica je za 2018. prijavila sljedeće projekte, čija realizacija ovisi o ishodu natječaja:

Ministarstvo kulture RH:

1. *Integracija metapodataka iz e-kataloga Akademijinih jedinica s repozitorijem DiZbi.HAZU.* Trenutno u Akademiji postoje sljedeće Akademijine knjižnice čiji bi se normativni metapodaci trebali integrirati u normative Digitalne zbirke

HAZU: Odsjek za povijesne znanosti, Odsjek za povijest hrv. glazbe, Zavod za povijesne znanosti u Zadru, Jadranski zavod, Strossmayerova galerija starih majstora, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara. Ukupno se radi o ca 150.000 zapisa o osobama, korporativnim tijelima i predmetnicama.

2. *Digitalizacija građe o znamenitim Hrvaticama*. Projekt je prijavila Akademijina Knjižnica kao koordinator u suradnji sa sljedećim ustanovama: Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Knjižnice grada Zagreba, Institut za etnologiju i folkloristiku, Muzej za umjetnost i obrt, Centar za ženske studije. Projekt obuhvaća digitalizaciju građe znamenitih žena koje su obilježile hrvatsku kulturu, umjetnost i znanost: Ivana Brlić Mažuranić, Marija Jurić Zagorka, Antonija Kassowitz-Cvijić, Marija Jambrišak, Anica Bošković, Slava Raškaj, Dragojla Jarnević, Marija Kumičić, Milka Pogačić, dr. Svi digitalizirani sadržaji objavit će se u matičnim digitalnim repozitorijima suradnih institucija, a njihovi metapodaci će se prikupiti i objaviti na portalu *Znameniti.hr*.

Tijekom 2018. g. Knjižnica će koordinirati međunarodnim projektom *Cooperation Framework of Digital Infrastructure in the Region - Opportunities and Needs in Case of Material Concerning Famous People in Science and Culture* (Okviri suradnje digitalnih infrastrukture u regiji – mogućnosti i potrebe na primjeru građe o znamenitim ličnostima znanosti i kulture). Ovaj jednogodišnji projekt financijski je potpomogao međunarodni konzorcij DARIAH EU (Digitalna istraživačka infrastruktura za umjetnost i humanistiku). Na projektu će surađivati sljedeće institucije: 1. iz Hrvatske - Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU), Nacionalna i sveučilišna knjižnica (NSK), Knjižnice grada Zagreba (KGZ), Državni arhiv u Varaždinu (DAVŽ), Leksikografski zavod Miroslav Krleža (LZMK), Muzej za umjetnost i obrt (MUO), Institut za etnologiju i folkloristiku (IEF), ICARUS HR (hrvatski ogranak međunarodnog udruženja arhivskih institucija), Centar za ženske studije (CŽS). Informatičku podršku potpisuje tvrtka ArhivPRO d.o.o.; 2. iz Bosne i Hercegovine: Zemaljski muzej u Sarajevu (ZMS); 3. iz Slovenije: Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU). Knjižnica HAZU je, uz konzultaciju sa suradnim ustanovama, sastavila prijedlog projekta te je predložila povezivanje ustanova organizacijom zajedničkih radionica na kojima bi se raspravila bitna pitanja iz domene korištenja digitalne infrastrukture u kulturnim i znanstvenim zajednicama šire regije (Hrvatska, BiH i Slovenija). Naglasak će se dati pitanjima razmjene podataka i autorskim pravima. Istraživanje će uključiti ispitivanje interoperabilnosti digitalnih repozitorija kroz razmatranje mogućnosti povezivanja građe o znamenitim i zaslužnim pripadnicima triju država, što zapravo čini logično proširenje projekta *Znameniti i zaslužni Hrvati* izvan hrvatskih granica. Željeli bismo da predloženi projekt pridonese suradnji institucija znanosti i kulture u trima državama u domeni digitalne infrastrukture te da potakne njezin razvoj i korištenje kao i učinkovitiju komunikaciju između korisnika i institucija u regiji.

Knjižnica će koordinirati radom 15 Akademijinih jedinica uključenih u DiZbi.HAZU i održavati jednom na mjesec sastanke tima. Nastavit će se s organiziranjem radionica o korištenju repozitorija DiZbi.HAZU i web kataloga Knjižnice.

Također se planira daljnji razvoj repozitorija DiZbi.HAZU, posebno u dijelu normiranih metapodataka te tehničke osnove sustava za objavu i preuzimanje sadržaja. O financijskim sredstvima ovisit će realizacija personaliziranih sučelja za prikaz Akademijinih jedinica i članova Akademije te istraživača, kako bi se omogućio pregled svih fondova u nekoj Akademijinoj jedinici odnosno pregled i pristup svim radovima članova Akademije u punom tekstu.

Razmatrat će se pitanje agregiranja metapodataka u Europeanu i pokušati dogovoriti protokol s Ministarstvom kulture RH i NSK kao matičnom knjižnicom u Hrvatskoj.

Planira se za oko 400 novih Akademijinih izdanja znanstvenih članaka i priloga u zbornicima dodijeliti DOI oznake. Svi radovi bit će prije tiskanja obrađeni u repozitoriju DiZbi.HAZU, gdje će se generirati DOI oznaka, koja će biti otisnuta i na tiskanom izdanju.

Revizija posudbe, pohrana i zaštita fonda

Ponovno će se potaknuti vraćanje dugovanja knjiga iz stare kartoteke posudbe, koja nakon revizije u 2015. godini i na dalje sadrži nešto manje od oko 500 nevraćenih reversa (oko 600 knjiga), iz razdoblja do 2009. godine. Redovito će se slati opomene za nevraćenu građu, koja je od trenutka uvođenja računalne evidencije posudbe svedena na minimum.

Klimatski uvjeti u spremišnim prostorima redovito će se kontrolirati, posebno u trezoru gdje temperatura povremeno prelazi preporučene vrijednosti, osobito ljeti.

Izložbe i manifestacije u Knjižnici

U Knjižnici će se prirediti izložbe knjiga te ad hoc kraće prigodne izložbe na pokretnim stalcima, a u izložbenoj vitrini za staru knjigu bit će izlagani primjerci knjiga iz trezora. U atriju Akademijine Palače na Zrinskom trgu 11 u siječnju 2018. priredit će se izložba Akademijinih izdanja objavljenih u 2017.g.

U ulaznom hodniku Knjižnice priredit će se kvartalne tematske izložbe, bilo samostalno ili u suradnji s drugim Akademijinim jedinicama. U vitrini za staru knjigu izložit će se dio donacije g. Mihajla Starčevića i to rijetke knjige, čiji su malobrojni primjerci sačuvani nakon nacističkog spaljivanja i uništavanja židovske baštine: *Der Pojaz*" von Karl Emil Franzos, 1905., *Die Haggadah des Kindes* (in German & Hebraic), 1936.

Nastavit će se promovirati rad Knjižnice na svim razinama, od usmenog kontakta, obavijesti elektroničkom poštom te obavijestima na web stranici Knjižnice i Facebook-u.

Knjižnica će sudjelovati u manifestacijama *Noć muzeja* 2018. s programom pod naslovom *Muzej izvan muzeja*. Prikazat će se muzejske zbirke građe pohra-

njene u sljedećim Akademijinim jedinicama: Arhiv za likovne umjetnosti, Odsjek za etnologiju, Odsjek za povijest hrvatske glazbe, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartata te Knjižnici.

Za *Noć knjige* (23. travnja 2018.) priredit će se prigodni program.

ODBORI I DRUGA TIJELA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

EDICIJA "HRVATSKA I EUROPA"

Urednik IV. sveska edicije Hrvatska i Europa u engleskome prijevodu radi na priređivanju sveska za tisak

Francuski prijevod IV. sveska urednički je spreman za tehničku obradu (slog, likovna obrada prema hrvatskome izdanju) i izdavanje.

U 2018. morat će se dovršiti urednički rad na petome svesku edicije "Hrvatska i Europa. XX. stoljeće" (od 1918. do XXI. st.) na hrvatskome jer se još radi na ilustracijama za svezak i pišu legende. Svezak bi konačno trebao biti objavljen u 2018. godini.

HRVATSKO POVJERENSTVO ZA GEODEZIJU I GEOFIZIKU

Hrvatsko povjerenstvo za geodeziju i geofiziku (HPGG) Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti potiče i koordinira znanstvene aktivnosti u području geodezije i geofizike u Republici Hrvatskoj te vodi brigu o članstvu Republike Hrvatske u Međunarodnoj uniji za geodeziju i geofiziku (International Union of Geodesy and Geophysics – IUGG). Aktivnosti IUGG-a odvijaju se u četverogodišnjim ciklusima koji su definirani generalnim skupštinama IUGG-a. Najnoviji takav ciklus započeo je 2015. godine Generalnom skupštinom koja je održana u Pragu (Republika Češka). Hrvatski su geodeti i geofizičari pribivali toj skupštini, za koju su pripremili i objavili izvješće o svom djelovanju u prethodnom razdoblju. Iste je godine izabran novi Izvršni odbor HPGG-a, a njegov je predsjednik imenovan hrvatskim delegatom pri Vijeću IUGG-a čime je, prema novim statutarnim odredbama IUGG-a, stekao pravo glasanja u razdoblju od 1. prosinca 2015. do sljedećeg zasjedanja tog vijeća u srpnju 2019. godine.

Tijekom 2018. godine održavat će se veze s IUGG-om s jedne strane te s članicama HPGG-a s druge strane. Tako će hrvatski delegat pri Vijeću IUGG-a re-

dovito sudjelovati u aktivnostima tog vijeća, a – osim toga – nastojat će se održati stalnost uplate hrvatske članarine IUGG-u. Kad je riječ o aktivnostima u Hrvatskoj, očekuje se daljnji angažman članova Izvršnog odbora HPGG-a u organiziranju radionica posvećenih aktualnim problemima hrvatske geodezije i geofizike. Dosadašnje su se radionice bavile klimatskim promjenama, hidrološkom prognozama te satelitskim praćenjem pomaka tla. Temu nove radionice odabrat će članovi izvršnog odbora tako da bude komplementarna dosadašnjim temama, a izbor predavača ovisit će o sredstvima koja se prikupe članarinom. Uz uvjet da financijski uvjeti budu na razini dosadašnjih, može se očekivati da će pozvani inozemni predavač prikazati temu s globalnog stajališta, da će domaći predavač obraditi temu u njenom regionalnom, ponajprije hrvatskom kontekstu, te da će skup završiti diskusijom svih sudionika radionice.

NACIONALNI ODBOR INQUA

Sukladno osnovnoj djelatnosti Odbora planira se daljnje upoznavanje s rezultatima istraživanja geologije kvartara na području Hrvatske, s ciljem razvijanja i osnaživanja suradnje domaćih istraživača i znanstvenika, i poticanja multidisciplinarnosti. Redovito će se pratiti aktivnosti i postignuća krovne asocijacije INQUA – Međunarodne unije za istraživanje kvartara.

Četvrta međunarodna terenska radionica o oledbi Dinarida (DIG workshop), planirana za 2017. godinu u Starigradu-Paklenici, održat će se 2018. godine na otoku Krku i u Gorskom Kotaru u suradnji s Italijom i Slovenijom.

I dalje će se raditi na jačanju interesa studenata diplomskih studija za istraživanjem kvartara, pa je sukladno tome u planu niz stručnih i znanstvenih predavanja koja će održati članovi Odbora i suradnici iz različitih institucija.

U siječnju 2018. godine u planu je održavanje redovite godišnje skupštine. Trijekom 2018. godine pripremat će se obilježavanje 20 godina rada i djelovanja Nacionalnog odbora INQUA u 2019. godini.

ODBOR ZA KOORDINACIJU RADA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKIH I UMJETNIČKO-GALERIJSKIH JEDINICA

Odbor će nastaviti rad na koordinaciji rada znanstvenoumjetničkih i muzejskogalerijskih jedinica Akademije u skladu s potrebama i zahtjevima Uprave kao i jedinica.

ODBOR ZA MEĐUNARODNU SURADNJU

Tijekom 2018. godine Odbor za međunarodnu suradnju djelovat će u sljedećem sastavu: akademkinja *Milena Žic Fuchs*, predsjednica Odbora, akademik Davorin Rudolf, akademik Mladen Žinić, akademik Vlatko Silobrčić, akademik Dragan Dekaris, akademik Mislav Ježić, akad. Mladen Machiedo, akademik Velimir Neidhardt, prof. dr. sc. Vjera Katalinić, akademik Božidar Liščić te kao dodatni članovi akademik Ivo Šlaus i akademik Dario Vretenar.

Tijekom 2018. godine nastojat će se intenzivirati sudjelovanje članova Odbora za međunarodnu suradnju, kao i drugih članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u daljnjem razvoju međunarodne suradnje te u radu raznih međunarodnih organizacija i odbora. Akademik Pavao Rudan, glavni tajnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te predsjednik Euro mediteranske akademske mreže (Euro Mediterranean Academic Network - EMAN) aktivno će sudjelovati u radu navedene organizacije te nastojati inicirati nove oblike suradnje. Akademik Rudan sudjelovat će u konferencijama u organizaciji GID-EMAN-a koje se planiraju održati tijekom 2018. godine.

Akademik *Ivo Šlaus* i u 2018. godini bit će predstavnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Savjetodavnom vijeću europskih akademija znanosti (*European Academies Science Advisory Council - EASAC*) te akademik Nenad Cambi predstavnik u Međunarodnoj uniji akademija (*International Union of Academies - IUA*).

Akademik Ivo Šlaus nastavit će rad u tijelu Europske Komisije *Research, Innovation and Science Policy Experts (RISE) High Level Advisory Body (HLAB)* i tijekom 2018. godine.

Predsjednica Odbora za međunarodnu suradnju, akademkinja *Milena Žic Fuchs* u 2018. godini nastavit će djelovati u svojstvu članice Savjetodavnog odbora NET4SOCIETY (*Transnational Cooperation among National Contact Points for Socioeconomic Sciences and Humanities*), Upravnog odbora programa HERA (*Humanities in the European Research Area*), Znanstvenog savjetodavnog odbora CLARIN - ERIC-a (*Common Language Resources and Technology Infrastructures*), Upravnog odbora za ESOF 2018 (*European Science Open Forum*), Radne skupine HERCULES (*Higher Education Research and Culture in European Society*) Academie Europee te Savjetodavnog odbora *Europeanae*. I u 2018. godini akademkinja Žic Fuchs nastavit će započeti rad iz 2017. u *High Level Group on maximizing the impact of EU Research and Innovation programmes* (tzv. Lamy skupina), tijelo Europske komisije koje je izradilo preporuke za novi okvirni program Europske komisije (Framework Programme 9).

Akademik *Dario Vretenar*, koji u Odboru za međunarodnu suradnju djeluje kao dodatni član, kao predsjednik Upravnog odbora Hrvatske zaklade za znanost sudjelovat će u radu Upravnog vijeća Science Europe te će Odbor za međunarodnu suradnju Hrvatske akademije na taj će način održavati vezu sa Science Europe.

Nadalje se nastavlja rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kao koordinatora programa HERA (*Humanities in the European Research Area*). Tijekom 2018. godine Hrvatska akademija pružat će pomoć znanstvenicima čiji prijedlozi su prošli u drugi krug natječaja "Public Spaces: Culture and Integration in Europe" (HERA JRP PS). U okviru HERA-e nastavit će se rad na većoj vidljivosti humanističkih znanosti u Europi.

Od ostalih međunarodnih organizaciji, planira se aktivno sudjelovanje u radu organizacije All-European Academies (ALLEA) te posebno u okviru novopokrenutog projekta "Science Advice for Policy by European Academies (SAPEA)", koji se financira iz programa Obzor 2020.

Međunarodna suradnja Hrvatske akademije, kako bilateralna tako i suradnja s ostalim međunarodnim znanstvenim organizacijama odvijat će se u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima za 2018. godinu. Odbor će poticati daljnje razvijanje međunarodne znanstvene suradnje s međunarodnim tijelima, ali i s hrvatskim institucijama u Republici Hrvatskoj, s Nacionalnim vijećem za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, sveučilištima u Republici Hrvatskoj, Hrvatskom zakladom za znanost te Ministarstvom znanosti i obrazovanja.

ODBOR ZA NAGRADE

Po raspisanom natječaju (u studenome 2017.) za dodjelu nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Odbor za nagrade u ožujku 2018. utvrdit će prijedloge (nakon što će oni biti razmatrani u Razredima) za dodjelu nagrada za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj u 2017. i uputiti ih Predsjedništvu Akademije radi donošenja odluke.

U studenom 2018. Odbor za nagrade raspisat će i objaviti u dnevnom tisku natječaj za dodjelu nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2018. godinu.

Odbor za nagrade od 25. veljače 2015. radi u sastavu: predsjednica Odbora akademkinja Alica Wertheimer Baletić, akademkinja Koraljka Kos, akademkinja Anica Nazor, akademik Marko Tadić, akademik Slavko Matić, akademik Josip Madić, akademik Zvonimir Mrkonjić, akademik Igor Fisković i akademik Božo Udovičić.

Mandat Odbora istječe 25. veljače 2019. godine.

Tajništvo Odbora vodi Alenka Smrečki, dipl. iur.

ODBOR ZA OBNOVU I RAZVITAK ARBORETUMA TRSTENO

Odbor za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno usmjeravat će i pratiti realizaciju programa koji je predložila Uprava Arboretuma Trsteno. Nastavit će s planiranjem i provođenjem sustavne obnove, povijesnih zgrada i parkovnih površina Arboretuma. Planirat će provedbu i realizaciju projekta " Arboretum i ljetnikovca Trsteno – obnova i revitalizacija 500 godišnje ladanjske cjeline» koji je odobrio Europski fond. Odbor se također odazvao na novi natječaj istog fonda s projektom " Povijesni vrtovi dubrovačkog područja» te će, ukoliko projekt bude prihvaćen, brinuti o njegovoj realizaciji.

Očekuje se da će Ministarstvo kulture Republike Hrvatske odobriti tražena sredstva za izradu dokumentacije, za obnovu statički ugroženog paviljona iz 15. stoljeća u Arboretumu.

ODBOR ZA STATUT

Odbor za statut Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluje na sjednicama i sastaje se po potrebi na zahtjev Predsjedništva ili Uprave Hrvatske akademije.

U 2018. Odbor ne planira održavanje sjednica osim ako to od njega zatraži neko od spomenutih tijela Akademije.

ODBOR ZA SURADNJU S HRVATSKIM SVEUČILIŠTIMA

Aktivnosti Odbora u 2017. godini bile su usmjerene prema glavnim, dugoročno prisutnim, problemima visokog školstva, reforme obrazovanja i razmatranju strateških dokumenta na području znanosti i tehnologije, a u 2018. godini nastavit će se djelovanje u tim područjima. 1. Temeljem dva održana tematska okrugla stola o Bolonjskom procesu, i to u Osijeku (Osječka deklaracija) i Zagrebu, nastavit će se suradnja sa sveučilištima i Rektorskim zborom u izradi završnog dokumenta, uvažavajući i stavove Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj. 2. U praćenju Strategije obrazovanja, znanosti tehnologije i Akcijskoga plana za provedbu Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, bitni su i stavovi o kurikularnoj reformi. Odbor doprinosi donošenju mišljenja i stavova HAZU (Predsjedništvo i Uprava HAZU) te će sve svoje aktivnosti uskladiti s tim stavovima. 3. Po pitanju uključivanja Hrvatske u europski znanstveni prostor planira se organizacija okruglog stola o centrima izvrsnosti i drugim instrumentima uključivanja u europski znanstveni prostor, posebno u projektima infrastrukture.

Načini djelovanja odbora: 1. Aktivnosti uskladiti s inicijativama Predsjedništva i Uprave HAZU u skladu sa Statutom HAZU. 2. U tematskom okruglom stolu o europskom znanstvenom prostoru suradnja s Odborom za međunarodnu suradnju HAZU. 3. Intenzivnija suradnja sa svim razredima HAZU preko članova Odbora koji su delegirani iz pojedinih razreda. 4. Suradnja sa Znanstvenim vijećem za obrazovanje i školstvo 5. Tematski okrugli stolovi i konferencije.

ODJEL ZA ZAŠTITU I ODRŽAVANJE IMOVINE I KULTURNIH DOBARA HAZU

Odjel za zaštitu i održavanje aktivno će u 2018. god. sudjelovati pri provedbi i realizaciji dodijeljenog nam projekta od strane Europskog fonda pod nazivom "Arboretum i Ljetnikovac Trsteno – obnova i revitalizacija petstogodišnje ladanjske cjeline" čija provedba je planirana do kraja 2019. godine. Projekt uključuje izradu projektne dokumentacije, uz pripadajuću provedbu procedura javne nabave u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi.

Također će u sudjelovati u radu tima za realizaciju, ukoliko nam bude prihvaćen poziv za projekt "Povijesni vrtovi dubrovačkog područja" koji u ovom slučaju uključuje uz izradu manjih projekata i izgradnju građevine "Pojata" kompleksa Arboretum Trsteno, u kojoj će u konačnici biti smješteni uredi Arboretuma. Preseljenje ureda će omogućiti realizaciju primarnog cilja svih naših prijava na natjecanje Ministarstava i Europskih fondova, kompletnu obnovu i revitalizaciju samog Ljetnikovca Gučetić, kako bi se prikazala naša bogata kulturna arhitektonska baština s kraja 15. stoljeća. (Ljetnikovac je izgrađen 1494. godine i obnovljenog nakon katastrofalnog potresa 1667. godine u današnjim gabaritima.)

U 2018. godini u Odjelu će se nastaviti sa započetim Projektom ishođenja energetskih certifikata za građevine HAZU koje smo kao javna ustanova zakonski dužni izraditi, kao i obavljanje pripreme tehničkih podataka i dokumentacije za sudjelovanje i natjecanje u postupcima za osiguranje sredstava pri mjerodavnim Ministarstvima i Europskim fondovima.

Nadalje u 2018. godini, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti predviđa kao i prethodnih godina, iz zasebne stavke Državnog proračuna RH – tekuće i investicijsko održavanje – obavljati manje, nužne građevinske, obrtničke i instalaterske zahvate, sanacije nastalih građevinskih oštećenja na zgradama i kvarova na instalacijama uslijed upotrebe zgrada. Međutim s obzirom na ponovljeno, i u puno većoj mjeri nego prošlih godina, izraženo ograničenje godišnjih predviđenih sredstava iz Državnog proračuna, sve će se aktivnosti odvijati u smanjenom obimu u odnosu na protekle godine. Građevine u vlasništvu Akademije pretežno su zaštićene građevine kulturne graditeljske baštine, te će se takvo reducirano održavanje nužno znatno odraziti i na kvalitetu održavanja zgrada, što smatramo krajnje negativnom okolnošću vezano na njihovu vrijednost, značaj, te vijek trajanja građevina o kojima vodimo brigu s naslova tekućeg održavanja.

U okviru navedenog tekućeg održavanja Akademijinih zgrada, biti će obuhvaćeno kao i svih prethodnih godina, kontinuirano tehnološko održavanje svih sistema instalacija kao i njihovo servisiranje i periodične kontrole, u skladu sa zakonskim propisima. Već spomenuto značajno ograničenje sredstava Državnog proračuna odnosi se prvenstveno na kapitalne projekte koje je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti bila je prisiljena u 2012., pa sve do 2017. godine obustaviti, iako je realizacija bila započeta i to kao višegodišnji planirani Kapitalni projekti. Nastavak projekata bit će eventualno moguće utvrditi tek po donošenju Državnog proračuna za 2018. godinu. S time u svezi, navodimo kao primjer prvenstveno sanaciju i adaptaciju krovista po ishodojenoj dozvoli za izvođenje radova Zavoda za zaštitu spomenika i kulturne baštine na zgradi HAZU, Hebrangova 1 u Zagrebu.

POVJERENSTVO ZA DEFINIRANJE I PROMICANJE ZNANOSTI OD NACIONALNOG ZNAČAJA

1. Predložiti će se Predsjedništvu HAZU održavanje tematske skupštine Akademije na kojoj bi se raspravljalo o znanstvenim domenama od posebnog nacionalnog značaja: kriterijima vrsnoće, publiciranju, financiranju.
2. Na osnovu rasprava izraditi će se prijedlog dokumenta o znanstvenim domenama od posebnog nacionalnog značaja.
3. Potaknut će se redefiniranje strategije znanstvenog rada u RH, posebno domena od nacionalnog značaja u skladu s europskim znanstvenim smjernicama.

ZAKLADA HAZU

Plan rada Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2018. godini nastaviti će i nadalje ostvarivanje ciljeva iskazanih u Statutu Zaklade Akademije, a u svrhu poticanja znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada u Republici Hrvatskoj.

U 2018. godini raspisat će se 20. Javni natječaj za dodjelu sredstava Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Odluka Upravnog odbora Zaklade o raspisu natječaja za 2018. bit će donesena tijekom prosinca 2017. godine.

Na sastanku Upravnog odbora Zaklade, koji će se održati u lipnju 2018., planirana sredstva raspodijelit će se tijekom mjeseca rujna 2018. godine.

Početakom 2018. godine istječu depozitni ugovori po kojima je ugovorena kamatna stopa bila vrlo povoljna, te su prihodi od kamata na glavnicu omogućavali zadovoljavajuću razinu financiranja aktivnosti Zaklade HAZU. S obzirom na trenutnu situaciju na tržištu kapitala teško je očekivati, da će se moći u narednom razdoblju ugovoriti ponovo tako povoljna kamatna stopa. Slijedom toga već u prvom kvartalu 2018. godine može doći do realnog pada prihoda.

U sklopu općeg raspisa natječaja Zaklade, a u skladu s odredbama pojedinih darovnih ugovora, uz opći raspis objavljuju se dva Natječaja iz posebnih fondova. U prvom redu, to je natječaj iz fonda Dragutina Tadijanovića, iz kojeg će se u

2018. godini dodijeliti po jedanaesti puta Pjesnička nagrada Dragutina Tadijanovića, uz dvije studentske stipendije za studente književnosti iz Brodsko-posavske i Ličko-senjske županije. Zatim slijedi, po treći put, dodjela Književne nagrade Stipana Bilića-Prečića, uz dvije potpore iz istog fonda ponajboljim učenicima gimnazije u Imotskom.

U 2018. godini, obzirom na okolnost većih pomaka u predmetu ostavštine dr. Fedora i dr. Margite Verbič, očekuje se mogućnost realizacije obveze iz Ugovora o darovanju, a odnosi se na stipendiranje studenata stomatologije.

Kao i prethodnih godina, u 2018. članovi Zaklade kao i njezini štovatelji, pokušat će osigurati nove izvore sredstava Zakladi.

SADRŽAJ

UVOD

Akademik Zvonko Kusić, predsjednik HAZU..... 3

RAZREDI 9

Razred za društvene znanosti..... 9

 Kabinet za pravne, političke i sociološke
 znanosti "Juraj Križanić" 9

Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti..... 10

 Odbor za biološku fiziku i bioinformatiku 11

 Odbor za nuklearnu, atomsku i molekularnu fiziku..... 11

 Odbor za kemiju..... 11

 Odbor za visokoenergijsku fiziku i kozmologiju..... 11

 Odbor za fiziku kondenziranih stvari..... 12

Razred za prirodne znanosti..... 12

 Odbor za primijenjenu genomiku..... 13

Razred za medicinske znanosti..... 13

 Odbor za genomiku i proteomiku u onkologiji..... 14

Razred za filološke znanosti..... 15

 Odbor za onomastiku..... 16

 Odbor za etimologiju..... 16

 Odbor za hrvatski latinitet..... 16

 Odbor za leksikografiju 17

 Odbor za dijalektologiju..... 17

 Odbor za orijentalistiku..... 18

Razred za književnost..... 19

Razred za likovne umjetnosti..... 19

Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju..... 20

Razred za tehničke znanosti..... 21

ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE..... 22

 Antropološki centar 22

 Centar za znanstveni rad – Vinkovci 23

Jadranski zavod.....	27
Zavod za biomedicinske znanosti – Rijeka.....	32
Zavod za imunologiju i genetiku tumora.....	33
Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju – Dubrovnik	35
Zavod za lingvistička istraživanja.....	36
Zavod za ornitologiju.....	37
Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara	42
Zavod za povijesne i društvene znanosti – Rijeka s područnom jedinicom u Puli	45
Zavod za povijesne i društvene znanosti	50
Odsjek za povijesne znanosti	50
Odsjek za arheologiju.....	57
Odsjek za etnologiju.....	59
Odsjek za ekonomska istraživanja.....	61
Zavod za povijesne znanosti – Dubrovnik.....	62
Muzej i zbirka Balda Bogišića u Cavtatu	65
Zavod za povijesne znanosti – Zadar	66
Zavod za povijest i filozofiju znanosti	71
Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti.....	71
Odsjek za povijest medicinskih znanosti	73
Odsjek za filozofiju znanosti	74
Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe	77
Odsjek za povijest hrvatske književnosti	77
Odsjek za povijest hrvatskoga kazališta.....	82
Odsjek za povijest hrvatske glazbe.....	85
Zavod za promet.....	90
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Đakovo.....	91
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Osijek.....	92
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Požega	105
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Split.....	105
Zavod za znanstveni rad – Varaždin.....	107
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Bjelovar.....	116
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Križevci.....	119
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Vukovar.....	120
 ZNANSTVENA VIJEĆA.....	 121
Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja.....	121

Znanstveno vijeće za daljinska istraživanja.....	122
Sekcija za snimanje, opću interpretaciju i GIS.....	122
Sekcija geologiju i geofiziku.....	123
Sekcija za oceanografiju.....	123
Sekcija za zaštitu okoliša i prostorno planiranje.....	124
Sekcija za hidrometeorologiju.....	124
Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava..	125
Znanstveno vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo.....	126
Znanstveno vijeće za graditeljstvo, obnovu i razvoj.....	126
Znanstveno vijeće za istraživačku infrastrukturu	127
Znanstveno vijeće za kazalište, radio, film i televiziju.....	127
Znanstveno vijeće za mir i ljudska prava.....	129
Znanstveno vijeće za kristalografiju – Hrvatska kristalografska zajednica.....	128
Znanstveno vijeće za naftno-plinsko gospodarstvo i energetiku.....	129
Znanstveno vijeće za obrazovanje i školstvo.....	131
Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo	131
Sekcija za šumarstvo.....	131
Sekcija za uporabu šuma.....	131
Sekcija za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju.....	132
Sekcija za stočarstvo.....	132
Sekcija za gospodarenje poljoprivredom.....	133
Znanstveno vijeće za pomorstvo.....	134
Sekcija za morsko brodarstvo	134
Sekcija za morsku brodogradnju.....	135
Sekcija za morske luke.....	138
Sekcija za morsku tehnologiju.....	138
Sekcija za hrvatsku pomorsku baštinu.....	140
Znanstveno vijeće za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana	141
Znanstveno vijeće za promet.....	143
Znanstveno vijeće za tehnološki razvoj.....	145
Znanstveno vijeće za turizam.....	146
Znanstveno vijeće za zaštitu prirode.....	146
Sekcija za vode.....	147

Sekcija za tlo.....	147
Sekcija za klimu.....	148
Sekcija za šume.....	148
Sekcija za gospodarenje otpadom.....	149
Sekcija za bioraznolikost.....	150
MUZEJSKO–GALERIJSKE JEDINICE.....	151
Gliptoteka.....	151
Hrvatski muzej arhitekture.....	154
Hrvatski muzej medicine i farmacije.....	158
Kabinet grafike.....	161
Strossmayerova galerija starih majstora.....	168
KABINETI.....	176
Kabinet za arhitekturu i urbanizam.....	176
Arhiv za likovne umjetnosti.....	176
JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI.....	178
Arboretum Trsteno.....	178
Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.....	181
Knjižnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.....	185
ODBORI I DRUGA TIJELA.....	191
Edicija "Hrvatska i Europa"	191
Hrvatsko povjerenstvo za geodeziju i geofiziku.....	191
Nacionalni odbor INQUA.....	192
Odbor za koordinaciju rada znanstvenoistraživačkih i muzejsko–galerijskih jedinica.....	192
Odbor za međunarodnu suradnju.....	193
Odbor za nagrade.....	194
Odbor za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno.....	195
Odbor za statut.....	195
Odbor za suradnju s hrvatskim sveučilištima.....	196
Odjel za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara.....	196
Povjerenstvo za promicanje znanosti od nacionalnog značaja.....	198
Zaklada HAZU.....	198

